

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 25.03.2015
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtetid: 11:30

Ved forfall til kommunestyremøter, skal forfall meldes til gruppeleder, som er ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Møtet åpner med utdeling av fag-/svennebrev, deretter ungdomsrådets kvarter, før saksbehandlingen tar til.

Kirkenes, 12.03.2015

Hansen, Cecilie
ordfører

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak :	U.of f:
015/2015	PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2014 Saksordfører: Sigbjørn O. Kurthi, sigbjornkurthi@yahoo.no , tlf. 47170340	14/982	
016/2015	ÅRSMELDING 2014 FOR SØR-VARANGER ELDRERÅDET Saksordfører: Monica Hauge Stiansen, mstiansen@hotmail.com , tlf. 41041181	15/759	
017/2015	BESTANDSPLAN FOR ELG 2015-18 FOR SØR- VARANGER KOMMUNE Saksordfører: Bjørnar Gjetmundsen, gjetmu@bjornar-gjetmundsen.no , tlf. 97015360	15/532	
018/2015	HØRING - HANDLINGSPROGRAM FOR FINNMARK VANNREGION OG GRENSEVASSDRAGENE Saksordfører: Vegar Olsen, vegarols1@hotmail.com , tlf. 45488492	13/772	
019/2015	HØRING - SAMARBEIDSKAPITTEL FINLAND- NORGE I INTERNASJONAL VANNREGION TANA- NEIDEN OG PASVIK (ROOF REPORT) Saksordfører: Vegar Olsen, vegarols1@hotmail.com , tlf. 45488492	13/772	
020/2015	RAPPORT - ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN Saksordfører: Karine Emanuelsen, kem@svk.no , tlf. 95174083	12/307	
021/2015	ANSKAFFELSE AV 13 UTLEIEBOLIGER FOR VANSKELIGSTILTE PÅ BOLIGMARKEDET MED KOMMUNALT TILDELINGSRETT Saksordfører: Agnar Jensen, horselshjelperen@gmail.com , tlf. 45000019	15/446	
022/2015	SOLENGA - SALG AV BYGNINGSMASSEN Saksordfører: Stian Celius, smcelius@gmail.com , tlf. 97630612	10/2297	
023/2015	SØKNAD OM SELVSKYLDNERKAUSJON FOR STIFTELSEN BOLIGBYGG Saksordfører: Lena Norum Bergeng, noruberg@online.no , tlf. 47977054	15/250	

024/2015	ENDRING I SELSKAPSAVTALEN - FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS Saksordfører: Tove Alstadsæter, tas@svk.no , tlf. 48280810	13/1052	
----------	--	---------	--

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Stig Ulvang Enhetsleder: Stig Ulvang, tlf. 78 97 74 93	Dato: 02.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Kurthi, Sigbjørn O	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Primærnæringsfondet	001/2015	24.03.2015
Kommunestyret	015/2015	25.03.2015

PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2014

Vedlagte dokumenter:

2014 FORSLAGTILÅRSRAPPORT PRIMÆRNÆRINGSFONDET
Økonomirapport2014
JustertØkonomirapport2013

Kort sammendrag:

Fondsstyret skal forelegge kommunestyret melding om virksomheten året før, der det fremgår hvilke tilsagn og utbetalinger den enkelte primærnæring har fått.

Faktiske opplysninger:

Paragraf 8 i vedtektene for Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond lyder:

Fondsstyret skal innen utgangen av 1. kvartal forelegge Sør-Varanger kommunestyre melding om virksomheten i foregående år. Av meldingen skal det fremgå hvilke tilsagn og utbetalinger den enkelte primærnæring har fått. Gjenpart av meldingen sendes Fylkesmannen i Finnmark.

Vedlagte utkast til årsrapport datert 27. januar 2015 er administrasjonens forslag til årsrapport for 2014 for primærnæringsfondet.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Fondet bidrar med viktige tilskudd til styrking og videre utvikling av fiskeri- og landbruksnæringa i kommunen.

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Fondets finansieres av 1/3 av de årlige innbetalte konsesjonsavgifter fra Sameiet Skogfoss kraftverk/ Pasvik kraft DA. Utover det medgår bare administrative ressurser.

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret tar primærnæringsfondets årsrapport for 2014, datert 27. januar 2015, til etterretning.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

PRIMÆRNÆRINGSFONDET 2014

Forslag til årsrapport 27.02.2015

1.0 INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

Under arbeidet med Bygdeutviklingsplan for Sør-Varanger kommune, kom det fram ønske om et primærnæringsfond. Vedtektene ble første gang vedtatt av kommunestyret i 1997 (saksnummer 164/97). Primærnæringsfondet kan støtte tiltak innen fiskeri, havbruk, jordbruk, hagebruk, reindrift, utmarksnæringer og kombinasjonsnæringer.

1.2 HJEMMEL, KAPITAL OG AVKASTNING

Primærnæringsfondets urørlige grunnkapital er 1 200 000,-, kroner, og ble overført fondet ved vedtak i Sør-Varanger kommunestyre av 22.08.00, sak 0105/00. Fondets inntekter/avkastning skal ifølge vedtektene bestå av:

- a. 1/3 av årlige konsesjonsavgifter innbetalt av Sameiet Skogfoss kraftverk/ Pasvik kraft DA i henhold til pkt. 12 i kontraktsvilkårene for utbygging av statens vannfallsrettigheter i Pasvikelva, gitt ved kgl.res. av 12.12.1958.
- b. 1/3 av årlige konsesjonsavgifter innbetalt av Sameiet Skogfoss kraftverk / Pasvik kraft DA i henhold til pkt. 2 i konsesjonsvilkårene for utbygging av Melkefoss, gitt ved kgl.res. av 25.6.1976.
- c. Renter og annen avkastning av fondskapitalen.

1.3 VEDTEKTENE

Vedtektene kan bare endres av kommunestyret, og gjeldende, reviderte vedtekter ble vedtatt i 2001. Utvalg for miljø- og næring sammen med en representant fra henholdsvis bonde- og småbrukerlaget og fiskerlaget har fungert som fondsstyre.

1.4 RETNINGSLINJER

Eventuelle vedtektsendringer må godkjennes av Fylkesmannen i Finnmark. De reviderte vedtektene som ble vedtatt i 2001, er derfor mer generelle i formen. Samtidig lagde man utfyllende retningslinjer og saksbehandlingsregler, som kan endres/godkjennes på kommunenivå. Utfyllende retningslinjer for Sør- Varanger kommunes primærnæringsfond ble første gang vedtatt av kommunestyret den 27.03.2001.

1.5 HOVEDMÅL FOR NÆRINGSARBEIDET

Av kommuneplanen 2004-2016 fremgår det at målet for kommunal næringspolitikk i planperioden blant anna skal være å:

- bidra til å styrke og videreutvikle primærproduksjon innen jordbruk, reindrift og fiske
- bidra til økt videreføring og verdiskapning i naturbaserte næringer, herunder mineraler og marint oppdrett
- bidra til å styrke eksisterende næringsliv, særlig små og mellomstore bedrifter

Primærnæringsfondets formålsparagraf (§ 1) lyder:

Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond skal bidra til å bevare og øke verdiskapningen innen primærnæringen i kommunen. Fondet skal oppmuntre til bærekraftig bruk av områdets land- og sjøbaserte ressurser, samt medvirke til videreføring av drift ved generasjonsskifte og økt rekruttering til næringene, spesielt blant kvinner og ungdom. Fondet skal også bidra til å opprettholde bosettingsgrunnlaget i distriktene.

2.0 FORVALTNING

2.1 ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD

Søknader med kostnadsoverslag over kr 50 000,- avgjøres av fondsstyret. Søknader med totalt kostnadsoverslag under kr 50 000,-, avgjøres administrativt. Ideell fordeling av midlene er 60 % til landbruk og 40 % til fiske.

2.2 SALDO

Fullstendig regnskapsoppsett fremkommer av vedlegg 1. Nytt for 2014 er at rentene av grunnkapitalen legges til fondsinntektene (jamfør § 2D i vedtektene). Grunnkapitalen er 1 200 000,-, og renteinntektene (3,14 %) for 2014 utgjør 37 680,-.

	1 januar 2014	31. desember 2014
Fondskonto	189 696,78	276 244,78
Historisk ansvar (pådratte forpliktelser)	-328 089,00	- 347 152,00
Balanse	- 138 392,22	- 70 907,22

Som det fremgår av tabell og vedlegg 1, er inngående fondskontobalanse for 2014 endra i forhold til utgående balanse i årsrapport for 2013. Det skyldes at det i oppsettet for 2013 var forskuttert tre motposter mot RUP som var planlagt utført i 2014. Dette viste seg teknisk komplisert, men så lenge primærnæringsfondet og RUP-midlene til en viss grad sees og forvaltes i sammenheng, er det administrasjonens vurdering at det har liten praktisk betydning. Administrasjonen har derfor valgt å legge ved korrigert regnskapsoppsett for 2013 (vedlegg 2) som grunnlag for videre rapportering.

Justert oppsett viser negativ inngående balanse på knapt 140 000,-, mens negativ balanse ved utgangen av året er halvert og utgjør nå 70 000 kroner eller 12 % av forventet årlige fondsinntekter. Det er etter administrasjonens vurdering akseptabelt på bakgrunn av at fremtidige fondsinntekter vurderes som svært forutsigbare.

2.3 BEREGNET FONDSKAPITAL FOR 2015

Konsesjonsavgiftene tildeles først på slutten av året, så forventet, disponibelt beløp for 2015 baserer seg på et forsiktig estimat med utgangspunkt i tidligere års tildelinger. Med ei forventet fondsinntekt på 585 000,- kroner, blir beregnet disponibelt beløp for nye tildelinger om lag 514 000,- kroner.

2.4 SAKSBEHANDLINGEN

Plan- og utviklingsavdelinga er ansvarlig for saksbehandlninga. I 2014 ble til sammen 13 saker behandla, mot et snitt på 17 over fondets 17-årige historie.

Seks av de tolv søknadene ble behandla administrativt, mens 7 ble behandla politisk. Søknadene fordelte seg med åtte på jordbruk, to på fiskeri, to på reindrift og en på skogbruk. En jordbrukssak ble avslått, de 12 øvrige ble innvilga. Fordeling av midlene viser 42 % til jordbruk, 42 % til fiskeri og 16 til andre næringer. Over tid har den prosentvise fordelinga vært:

	Snitt	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Antall tilsagn	17	12	9	11	15	20	19	24	29	29	9	11	15	20	17	22	13	17
Jordbruk	70	42	54	60	37	65	100	66	100	84	70	38	80	99	66	59	93	73
Fiske	26	42	39	40	60	35	0	34	0	16	30	34	19	1	34	39	7	27
Annet	4	16	7	0	3	0	0	0	0	0	0	28	1	0	0	2	0	0

3.0 BRUKEN AV FONDET

3.1 BEVILGNING ETTER FORMÅL OG MÅLGRUPPE

Websak	Saksnr	*	Søker	Formål	Jordbruk	Fiske	Rein	Skog	
14/896	001/14	A	Ola Johansen	Melkekvote 2014	4 100				
12/2077	002/14	A	Egil Henninen	Beredskapsområde	0				
13/830	002/14	P	Ivar Øverli	Melkekvote 2013	40 000				
13/1509	003/14	P	Jan Beddari	Grøfting	37 000				
14/913	003/14	A	Norsk landbruksrådgiving	Drift	30 000				
14/1154	004/14	A	Ola Johansen	Melkekvote 2013	7 465				
13/1297	005/13	A	Reinbeitedistrikt 1-2-3	El anlegg samlegjerde			14 430		
13/1328	005/14	P	Øyvind Seipajærvi	Båt mm		111 000			
13/2295	006/14	P	Rantind AS/Egil Haugen	Båt mm		112 500			
13/2957	007/14	P	Ola Johansen	Etablerertilskudd	100 000				
14/1401	008/14	P	Ben Arne Sotkajærvi	Barkemaskin				29 850	
14/2031	009/14	P	Reinbeitedistrikt 4/5B	Rydding av gjerdtrasé			38 100		
14/2634	005/14	A	Henry Ole Larsen	Melkekvote 2013	4 037				
*A er administrativt behandla og P er politisk behandla					Sum	222 602	223 500	52 530	29 850
					Sum alle				528 482

3.1.1 Jordbruk

Ett tilsagn gikk til etablerertilskudd ved generasjonsskifte. Utviklinga går mot stadig færre og større bruk, og det blir bare viktigere og viktigere å bidra til at de levedyktige bruka får mulighet til tidsmessig oppgradering når de overtas og drives vider.

Fire tilsagn ble gitt til kjøp av melkekvote. Utviklinga går mot stadig større melkebruk, og det er viktig å styrke melkeproduksjonen og dermed økt verdiskapning i kjernenæringa.

Ett tilsagn gikk til oppgrøfting av eng. Stadig større gårdsbruk, større maskiner og nye, strengere beitekrav vil gi fortsatt økt etterspørsel etter nydyrking, grøfting og oppadgrøfting. Det er spesielt aktuelt hos oss, siden store arealer i Pasvik er på myrjord.

Øst- Finnmark Forsøksring fikk også i år driftstilskudd, og det er fortsatt viktig å sikre god faglig veiledning til næringa.

3.1.2 Fiske

To tilsagn gikk til fiskeriformål, og da til kjøp av ny båt med utstyr. Også i fiskeriene går utviklinga mot større og mer effektive båter.

3.1.3 Reindrift

To tilsagn gikk til reindriften. I henhold til forskriftene kan reindriften i dag bare søke på opplæringstiltak og investeringer i fellesanlegg. Også reindriften har i arbeidet med kommunedelplan landbruk signalisert at de ønsker en revisjon av retningslinjene for fondet.

3.1.4 Skogbruk

Ett tilsagn gikk til barkemaskin. Skogbruket har gjennomført et utredningsprosjekt om mulighetene for skogbruket i Sør-Varanger, og prosjektrapporten signaliserer økt aktivitet og økt etterspørsel etter tilskudd fra skognæringa fremover.

3.2 BEVILGNING ETTER GEOGRAFI

Primærnæringsfondet har ikke lenger bestemmelser som omhandler geografisk fordeling. Av årets tilsagn gikk tre til Neiden-Bugøynes, åtte til Pasvik og ett til organisasjoner med adresse utenfor kommunen. At de fleste jordbrukstilsagnene går til Pasvik og de fleste fiskeritilsagnene går til Bugøynes, speiler godt hvor disse næringene har sine kjerneområder.

4.0 VURDERINGER

4.1 GENERELLE BETRAKTNINGER

Ved inngangen til 2014 hadde Primærnæringsfondet ubehandla søknader tilsvarende 570 000,- kroner. Etter ei opprydding i porteføljen med overføring av en del saker til RUP, er det nå for første gang på flere år ingen ubehandla søknader på vent ved inngangen til nytt år.

Primærnæringsfondet opplever likevel fortsatt stor etterspørsel, og gjennom arbeidet med kommunedelplan landbruk, har landbruksnæringene signalisert et stort finansieringsbehov fremover. Fondet indeksreguleres ikke, og uten at det tilføres økte midler, vil trolig gapet mellom tilbud og etterspørsel øke fremover. Samtidig er fondet et godt tilbud til primærnæringene som mange andre kommuner ikke har.

4.2 VURDERING AV RAMMEBETINGELSENE

Rammebetingelse for Primærnæringsfondet er relativt forutsigbare, og fondets størrelse er tilnærmet lik fra år til år. Fra og med 2012 har kommunen også hatt RUP-midler som delvis også kan benyttes til samme formål, og det har gjort at flere primærnærings saker har kunnet få støtte. I 2014 fikk kommunen totalt om lag 400 000,- kroner i RUP-midler. Det var en betydelig reduksjon fra foregående år (47 %), og politiske signaler tyder på at RUP-tilskuddene vil reduseres ytterligere fremover. For 2015 er kommunen tildelt 300 000,- kroner, som er en ytterligere reduksjon på 25 %.

Landbruksnæringene har over flere år etterspurt endringer i fondets vedtekter og forskrifter, og utvalget har også tidligere vedtatt en slik gjennomgang. Siste gjennomgang var i 2007. Administrasjonen hadde i 2014 en løpende dialog med faglaga om fondet, og en gjennomgang av vedtekter, forskrifter og saksbehandlingsregler ligger inne i forslag til kommunedelplan landbruk som legges frem til politisk behandling våren 2015.

Vedlegg 1 Økonomirapport 2014

Vedlegg til årsrapport 2014 for Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond

IB fondskonto 01.01.14	189 696,78
Tilført kraftavgift 2014	553 984,00
Renter driftskonto 2014	643,00
Renter fondskonto 2014	37 680,00
Pådratt ansvar 31.12.13	-328 089,00

Websak	Sak i utvalg	Bhndl		TEKST/TILTAK	Ansvar 31.12.13	Søknad	Tilsagn landbruk	Tilsagn fiske	Tilsagn annet	Utbetalt 2014	Ansvar 31.12.14	Totalkost	Tilsagn i % av total
12/1151	004/14	P	Ola Johansen	Pådratt ansvar (nydyrking II)	45 952,00						-45 952,00		
11/697			Ola Johansen	Pådratt ansvar (nydyrking I)	45 952,00					-45 952,00	0,00		
08/359			Ivar Øverli	Pådratt ansvar (grøfting)	28 308,00					-28 308,00	0,00		
12/2079	005/13	P	Leif Vonka	Pådratt ansvar (nydyrking)	176 250,00						-176 250,00		
13/1013	006/13	P	Henry Ole Larsen	Pådratt ansvar (kanalisering/rens)	25 562,00					-25 562,00	0,00		
12/1803	008/13	P	Alf Asbjørn Stenbakk	Pådratt ansvar (garnhøler)	6 065,00					-5 488,00	0,00		
				BEHANDLA 2014									
14/896	001/14	A	Ola Johansen	Melkekvote 2014		4 097,00	4 100,00			-4 100,00	0,00	13 655	30,0
12/2077	002/14	A	Egil Henninen	Beredskapsområde sau		18 281,00	0,00			0,00	0,00	36 562	0,0
13/830	002/14	P	Ivar Øverli	Melkekvote 2013		40 000,00	40 000,00			-40 000,00	0,00	90 000	44,4
13/1509	003/14	P	Jan Beddari	Grøfting		36 987,00	37 000,00			-33 917,00	0,00	147 948	25,0
14/913	003/14	A	Norsk landbruksrådgiving Finnmark	Drift		30 000,00	30 000,00			-30 000,00	0,00	1 070 900	2,8
14/1154	004/14	A	Ola Johansen	Melkekvote 2013		7 465,00	7 465,00			-7 465,00	0,00	24 882,50	30,0
13/1297	005/13	A	Østre Sør-Varanger reinbeitedistrikt	El anlegg samlegjerde		23 460,00			14 430,00	-14 430,00	0,00	28 860	50,0
13/1328	005/14	P	Direkte markedsføring, Øyvind Seipajærvi	Båt		150 000,00		111 000,00		-111 000,00	0,00	2 270 000	4,9
13/2295	006/14	P	Rantind AS/Egil Haugen	Båt mm		150 000,00		112 500,00		-55 500,00	-57 000,00	3 594 000	3,1
13/2957	007/14	P	Ola Johansen	Etablerertilskudd		250 000,00	100 000,00			-100 000,00	0,00	939 682	10,6
14/1401	008/14	P	Ben Arne Sotkajærvi	Barkemaskin		29 850,00			29 850,00		-29 850,00	59700	50,0
14/2031	009/14	P	Reinbeitedistrikt 4/5B	Rydding av sperregjerdtrasé		38 100,00			38 100,00		-38 100,00	76 810	49,6
14/2634	005/14	A	Henry Ole Larsen	Melkekvote 2013		4 037,00	4 037,00			-4 037,00	0,00	13 455	30,0
				Sum tilsagn 2014	528 482,00								
						782 277,00	222 602,00	223 500,00	82 380,00	505 759,00	-347 152,00	8 366 454,50	6,3
				%-vis fordeling			42	42	16				
				UB fondskonto 31.12.2014	276 244,78								
				Pådratt ansvar 31.12.2014	-347 152,00								
				Underdekning 01.01.2015	-70 907,22								
				Forventa fondsinntekter 2015	585 000,00								
				Forventa "til disposisjon" 2015	514 092,78								

Inndratt 577,-

Inndratt 3 083,-

Vedlegg 2 Justert økonomirapport for 2013

Vedlegg til årsrapport 2014 for Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond

IB fondskonto 01.01.13	2 782,78
Fondsinntekter 2013	524 820,00
Renter 2013	8,00
Sum historisk ansvar 2012	-399 694,00

Websak	Sak i utvalg	Bhndl		Tekst/tiltak	Ansvar 31.12.12	Tilsagn landbruk	Tilsagn fiske	Tilsagn annet	Utbetalt 2013	Belastet RUP 2013	Ansvar 31.12.13
09/1210	00/10		Jan Beddari	Pådratt ansvar (grøfting)	129 890,00				-129 890,00		0,00
11/1472	005/12		Cecilie Hansen	Pådratt ansvar (grøfting)	44 680,00					-44 680,00	0,00
11/1171	004/12		Eli Rushfeldt	Pådratt ansvar (grøfting)	104 912,00					-104 912,00	0,00
12/1151			Ola Johansen	Pådratt ansvar (grøfting)	45 952,00						-45 952,00
11/697			Ola Johansen	Pådratt ansvar (grøfting)	45 952,00						-45 952,00
08/359			Ivar Øverli	Pådratt ansvar (grøfting)	28 308,00						-28 308,00
				BEHANDA 2013							0,00
		A	Henry Ole Larsen	Melkekvote		9 603,00			-9 603,00		0,00
13/1082	004/13	A	Norsk landbruksrådgiving	Rådgiving (drift)		30 000,00			-30 000,00		0,00
12/196	002/13	A	Ola Johansen	Melkekvote		14 486,00			-14 486,00		0,00
12/2079	005/13	P	Leif Vonka	Nydyrking		176 250,00					-176 250,00
13/1013	006/13	P	Henry Ole Larsen	Kanalisering/rens		25 562,00					-25 562,00
13/816	007/13	P	Viggo Håvard Pedersen	Garnhaler			35 000,00		-35 000,00		0,00
12/1803	008/13	P	Alf Asbjørn Stenbakk	Garnhaler			45 000,00		-38 935,00		-6 065,00
12/2240	009/13	P	Rantind AS (v Erling Haugan)	Fiskekvote			50 000,00		-50 000,00		0,00
13/1229	010/13	P	Yngve Pedersen	Fiskefartøy							0,00
12/1107	188/13	A	Finnmarkseiendommen	Veikantrydding				30 000,00	-30 000,00		0,00
				Sum 31.12.2013	415 901,00	399 694,00	255 901,00	130 000,00	30 000,00	-337 914,00	-149 592,00

%-vis fordeling	
Fondskonto 31.12.2013	189 696,78
Pådratt ansvar 31.12.2013	-328 089,00
Til disposisjon 01.01.2014	-138 392,22
Fondsinntekter 2014*	525 000,00
Til disposisjon 2014*	386 607,78

62 31

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Celius Bodil Enhetsleder: Celius Bodil, tlf. 78 97 74 80	Dato: 11.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Stiansen, Monica Hauge	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Eldrerådet	002/2015	10.03.2015
Kommunestyret	016/2015	25.03.2015

ÅRSMELDING 2014 FOR SØR-VARANGER ELDRERÅDET

Vedlagte dokumenter:
Årsmelding 2014

Kort sammendrag:

Faktiske opplysninger:

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret tar årsmeldingen 2014 fra Sør-Varanger eldreråd til orientering.

Behandling 10.03.2015 Eldrerådet

Saksordfører:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Eldrerådet sitt vedtak i sak 002/2015:

Kommunestyret tar årsmeldingen 2014 fra Sør-Varanger eldreråd til orientering.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

Årsmelding 2014 fra Sør-Varanger eldreråd.

Formål og oppgaver.

Eldrerådet er opprettet med hjemmel i lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd. Rådet skal fungere som et rådgivende organ for kommunene og skal gis anledning til å behandle alle saker som gjelder de eldres levekår. Rådet har avgjøringsmyndighet i tildelingssaker som angår forebyggende arbeid blant eldre, samt de konti som budsjetteres særskilt fort eldrerådet.

Eldrerådet har i perioden bestått av:

Leder:	Henry Håkonsen	, Kirkenes PF,	vararepr. :	Evelyn Olsen Lid
Nestleder:	Rolf Arvola,	Neiden PF,	”	Liv Mikkola
Medlem:	Roger Sivertsen,	Kirkenes PF,	”	Roald Brækkan
”	Eva Henriksen,	”	”	Asmund Hansen
”	June Lillebil Danielsen,	Pasvikdalen PF,	”	Arne Andersen
”	Odd Emanuelsen,	”	”	Nils Erlandsen
”	Monica Hauge Stiansen,	Politisk valgt,	”	Liv Mikkelpborg

Rådets sekretær har vært Bodil Celius.

Rådet har i perioden avholdt 6 møter, behandlet 19 saker og fattet vedtak i 11 saker.

Representasjon:

Rådet har hatt leder i Den Kulturelle Spaserstokk, en representant i styret for Frivilligsentralen i Sør-Varanger, en representant i Tufteparken, en representant i Styringsgruppa for Hjemmebasert hverdagsrehabilitering. Eldrerådet har også vært behjelpelig med arbeid i forbindelse med 70 års Frijøringsjubileumet .

I Utvalg for levekår har eldrerådets representant tidligere hatt tale og forslagsrett, men dette fikk en brå slutt etter siste valg, noe vi beklager sterkt.

Rådet var representert med leder på fylkets eldreråds fellesmøte for kommunale eldreråd i Lakselv og to av medlemmene deltok i KICK OFF-SEMINAR FOR HVERDAGSREHABILITERING.

Møte /befaringer på institusjoner:

Eldrerådets leder har hatt møte med leder på Wesselborgen og Prestøyhjemmet.

Videre har representant for Eldrerådet besøkt Kilden dagsenter.

Dugnader:

Etter initiativ fra ordfører Cesilie Hansen deltok eldrerådet i rydding av Kirkenes slik at det skulle se fint ut i byen til 17.mai og at turistene kunne se en rein by. Dessverre så ser det ut til at mange fortsatt kaster fra seg søppel tross for mange oppfordringer. Likeledes har Eldrerådet foreslått at det blir opprettet et eget sjønnhetsråd i kommunen.

Eldrerådet deltok også 10.mai på Den internasjonale aktivitetsdagen.

10.desember arrangerte Kirkenes Pensjonistforening juletefest for eldre.Her var flere av eldrerådets representanter med på arrangere dette. Det ble utdelt 50 gratis billetter Disse skulle deles ut fra omsorgstjenesten i Sør-Varanger.Dette er 3 året en slik tilstelling gjennomføres. Det er svært beklagelig at noen av institusjonene ikke lar sine beboere få være med på denne flotte tilstillingen. Det ligger mye arbeid og utgifter bak og Frivilligsentralen henter å bringer deltakerne til slike arangementer.

Arrangement:

Eldrerådet sto som arrangør for Verdens eldredag den 01. oktober med stort arrangement i Samfunnshuset i Kirkenes hvor 162 personer deltok. Dette ble meget vellykket og Pensjonistforbundet ga kr.9000,- støtte til arrangementet .Videre fikk vi støtte fra Den kulturelle Spaserstokk og Kirkenes og Pasvikdalen Pensjonistforening hjalp til med arangementet.

Eldrerådet har i kommunens forslag til budsjettet for 2015 gitt kommentarer i forbindelse med at de som trenger det må få den nødvendige hjelp som er lovpålagt :

I samhandlingsreformen skulle flere klare seg lengst mulig hjemme og det skulle tilrettelegges for dette.Det som nå er viktig, er at den som har behov for trening får hjemmebassert hverdagsrehabilitering ,noe som gir en bedre livskvalitet for den enkelte, og som til sist også kan redusere utgiftene til vår kommune. Dette er det eksempler på fra andre steder.

Når det gjelder alderssammensetningen i vår kommune blir vi stadig flere eldre. Her har Sør-Varanger Kommune en stor ressurs som kan bidra i forskjellige sammenhenger, og det er derfor viktig at disse blir hørt og tatt vare på.

I forbindelse med arbeidsgruppe for kommunalt helsebygg samlokalisert med det nye Kirkenes sykehus valgte rådet en representant med varamedlem, men til dags dato har ikke eldrerådets representant hørt noe.

Sluttord:

Som leder av eldrerådet vil jeg takke medlemmene og sekretæren for et godt samarbeid i året som er gått.

Kirkenes 31. desember 2014

Henry Håkonsen

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Sarajärvi, Trygve Enhetsleder: Sarajärvi, Trygve, tlf. 78 97 74 86	Dato: 06.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Gjetmundsen, Bjørnar	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for miljø og næring	003/2015	24.03.2015
Kommunestyret	017/2015	25.03.2015

BESTANDSPLAN FOR ELG 2015-18 FOR SØR-VARANGER KOMMUNE

Vedlagte dokumenter:

Bestandsplan 2015-18 for Sør-Varanger kommune - oversendelse til kommunen.pdf

Bestandsplan 2015-18 - Sør-Varanger bestandsplanområde.pdf

Vedlegg 1 - Sør-Varanger bestandsplanområde - oversiktskart.pdf

Vedlegg 2 - Rammeplan for bestandsplaner i Finnmark.pdf

Vedlegg 3A - Samarbeidsavtale mellom FeFo og Jarfjordeiendommen 2015-18 (ikke signert).pdf

Vedlegg 3B - Jarfjord - Grense Jakobselv med Storslåtten (kart over valdet).pdf

Dokumenter i saken:

2015003692 BESTANDSPLAN 2015-18 FOR SØR-VARANGER KOMMUNE -
OVERSENDELSE TIL KOMMUNEN

Kort sammendrag:

Bestandsplan for elg i Sør-Varanger bestandsplanområde oversendes med dette til Sør-Varanger kommune for behandling i henhold til *Forskrift om forvaltning av hjortevilt* av 15.02.2012 §§ 10-19. Sør-Varanger kommune er i planen betegnet som et bestandsplanområde, som er delt inn i 3 vald som er Neiden-Munkefjord-, Pasvik- og

Jarfjord-Grense Jakobselvvaldet. Valdene er igjen inndelt i en rekke jaktfelt.

Vedlagt planen følger oversiktskart over Sør-Varanger bestandsplanområde med inndeling i vald og jaktfelt. Som ekstra informasjonsgrunnlag er også en generell rammeplan for alle bestandsplanområdene i Finnmark lagt ved. I tillegg legges ved avtale med privat jaktfelt Jarfjordeiendommen, om at jaktfeltet inngår i valdet Jarfjord-Grense Jakobselv, som da vil bestå av jaktfeltene Stordalen, Karpdalen, Grense Jakobselv og Jarfjordeiendommen. Avtalen er en avtale mellom Finnmarkseiendommen (FeFo) og Jarfjordeiendommen.

Sør-Varanger kommunestyre skal godkjenne bestandsplan for elg 2015-18.

Som en del av planen følger også søknad fra FeFo om **256 frie dyr** i fellingskvote for Sør-Varanger bestandsplanområde for 2015-18. Dyrene skal fordeles ved at det tildeles en kvote fordelt på kjønn og alder hvert år i perioden. Det er opprettet et bestandsplanutvalg som består av representanter fra jeger og fiskeforeningene i Sør-Varanger, vilt- og innlandsfiskeremda, administrasjonen i Sør-Varanger kommune og FeFo, som står for fordelingen av dyr på bestandsplanområdet, valdene og jaktfeltene.

I medhold av vedlagt avtaletekst mellom FeFo og Jarfjordeiendommen vil FeFo gjennom planperioden avgi ett kvotedyr årlig til Jarfjordeiendommen. Avtalen vil bli signert av partene med det første og ettersendt til kommunen.

Faktiske opplysninger:

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften) slår fast at det er kommunene som har ansvaret for å sette målene for utviklingen av hjorteviltbestandene, jf. § 3. Forskriften slår videre fast at hjorteviltet bør forvaltes etter en bestandsplan, og at jaktrettshaver er gitt ansvaret for utarbeiding av slik plan, jf. § 2.

Videre heter det i forskriftens § 19 første og annet ledd:

«Kommunene kan godkjenne en flerårig, maksimalt 5-årig, bestandsplan for et vald eller et bestandsplanområde godkjent for jakt på elg og/eller hjort, og som disponerer et areal på minimum 20 ganger minstearealet. Planen skal inneholde målsetting for bestands-utviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal være i samsvar med kommunens mål for å bli godkjent, jf. § 3.

For bestandsplanområder skal planen beskrive hvordan ulike dyrekategorier i fellingskvoten årlig fordeles på de enkelte valdene. Når godkjent bestandsplan foreligger, skal kommunen gi en samlet fellingstillatelse for hele planperioden som valgfrie dyr.»

FeFo legger til grunn at kommunens eventuelle godkjenning av plan samtidig innebærer at Jarfjord-Grense Jakobselv, som nå også omfatter Jarfjordeiendommen, godkjennes som eget vald (jf. § 13), og at planområdet som helhet («Sør-Varanger-stammen») godkjennes som eget bestandsplanområde (jf. forskriftens §§ 13 og 16).

Bestandsplanen har vært behandlet i bestandsplanutvalget i flere møter i 2014 og 2015, der det er kommet inn innspill som er innarbeidet i planen.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør

kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Ingen merknad

Infrastruktur:

Ingen merknad

Barn og ungdom:

Ingen merknad

Kompetansebygging:

Ingen merknad

Økonomi:

Ingen merknad

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Ingen merknad

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Utvalg for miljø og næring har behandlet forslag til Bestandsplan for elg i Sør-Varanger bestandsplanområde i møte 24. mars og avgitt følgende innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret godkjenner Bestandsplan for elg i Sør-Varanger bestandsplanområde for 2015-2018.

I godkjenningen ligger følgende:

Godkjenning av Sør-Varanger kommune som eget bestandsplanområde.

Godkjenning av valdene Neiden-Munkefjord, Pasvik og Jarfjord-Grense Jakobselv.

Godkjenning av jaktfelt og privat jaktfelt Jarfjordeiendommen.

Godkjenning av kvote på 256 frie dyr for planperioden 2015-2018.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Finnmarkseiendommen
Finnmárkkuopmodat

Vår dato/Min beaivi 23.02.2015 Vår ref./Min čuj. 14/16463 -12

Deres dato/Din beaivi Deres ref./Din čuj.

Sør-Varanger kommune

Postboks 406
9915 KIRKENES

BESTANDSPLAN FOR ELG 2015-18, SØR-VARANGER BESTANDSPLANOMRÅDE - OVERSENDELSE AV PLAN FOR GODKJENNING OG SØKNAD OM 4-ÅRS FELLINGSKVOTE

Bestandsplan for elg i Sør-Varanger bestandsplanområde oversendes med dette til Sør-Varanger kommune for behandling i henhold til *Forskrift om forvaltning av hjortevilt* av 15.02.2012 §§ 10-19.

Vedlagt planen følger oversiktskart over planområdet (vedlegg 1). Som ekstra informasjonsgrunnlag er også en generell rammeplan for alle bestandsplanområdene i Finnmark lagt ved (vedlegg 2).

Forskrift om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften) slår fast at det er kommunene som har ansvaret for å sette målene for utviklingen av hjorteviltbestandene, jf. § 3. Forskriften slår videre fast at hjorteviltet bør forvaltes etter en bestandsplan, og at jaktrettshaver er gitt ansvaret for utarbeiding av slik plan, jf. § 2.

Videre heter det i forskriftens § 19 første og annet ledd:

«Kommunene kan godkjenne en flerårig, maksimalt 5-årig, bestandsplan for et vald eller et bestandsplanområde godkjent for jakt på elg og/eller hjort, og som disponerer et areal på minimum 20 ganger minstearealet. Planen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal være i samsvar med kommunens mål for å bli godkjent, jf. § 3.

For bestandsplanområder skal planen beskrive hvordan ulike dyrekategorier i fellingskvoten årlig fordeles på de enkelte valdene. Når godkjent bestandsplan foreligger, skal kommunen gi en samlet fellingstillatelse for hele planperioden som valgfrie dyr.»

Som en del av planen følger også søknad om **256 frie dyr** i fellingskvote for Sør-Varanger for 2015-18. I medhold av vedlagt avtaletekst mellom Finnmarkseiendommen og Jarfjordeiendommen vil FeFo gjennom planperioden avgi ett kvotedyr årlig til Jarfjordeiendommen. Avtalen vil bli signert av parterne med det første og ettersendt til kommunen.

Finnmarkseiendommen legger til grunn at kommunenes eventuelle godkjenning av plan samtidig innebærer at Jarfjord-Grense Jakobselv, som nå også omfatter Jarfjordeiendommen, godkjennes som eget vald (jf. § 13), og at planområdet som helhet («Sør-Varanger-stammen») godkjennes som eget bestandsplanområde (jf. forskriftens §§ 13 og 16).

For at utlysningen av årets jakt skal kunne gå som planlagt ber Finnmarkseiendommen om svar på søknaden innen 27.03.2015.

Dette brevet med vedlegg er bare oversendt per e-post.

Med hilsen/Dearvvuodaiguin

Anders Aarthun Ims
utmarksforvalter
Tel: 97764667

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg:

Bestandsplan for elg 2015-18 for Tana-Varanger bestandsplanområde

Vedlegg 1 – Tana-Varanger bestandsplanområde – oversiktskart

Vedlegg 2 – Rammeplan for bestandsplaner i Finnmark

Kopi til:

Ture Jensen, Jarfjordbotn, 9900 KIRKENES

BESTANDSPLAN FOR ELG

SØR-VARANGER
BESTANDSPLANOMRÅDE
PERIODEN 2015-18

**Utarbeidet av Finnmarkseiendommen
i samråde med bestandsplangruppa
februar 2015**

Bestandsplan for Sør-Varanger bestandsplanområde

1.0. Grunnlag

1.1. Avgrensning

Bestandsplanen omfatter Sør-Varanger bestandsplanområde, som i hovedsak dekker leveområdene for elgbestanden som kalles «Sør-Varanger-stammen». Stammen har som nabobestand Tana-Varanger-stammen i nordvest. Bestandsplanområdet omfatter det meste av fastlandsarealet i Sør-Varanger kommune. Området avgrenses i vest av riksgrensa mot Finland, i nordvest av kommunegrensa mot Nesseby, i nord av Varangerfjorden, og i øst og sør av riksgrensa mot Russland.

Sør-Varanger bestandsplanområde er i planen delt inn i 3 vald (delbestander) med til sammen 28 jaktfelt i 2015; 1) Neiden-Munkefjord (10 felt) i nordvest, 2) Jarfjord-Grense Jakobselv (4 felt) i nordøst og 3) Pasvik (14 felt) i sør.

Finnmarkseiendommen har inngått en samarbeidsavtale med private grunneiere i Jarfjord (Jarfjordeiendommen)¹, slik at privatvaldet Storslåttent/Tofte fra 2015 formelt er slått sammen med Jarfjord-Grense Jakobselv-valdet og dermed inngår i samme bestandsplan.

Bestandsplanens varighet er 4 år, det vil si perioden 2015-18. Planen gjelder for de arealer innenfor planområdet som tilhører Finnmarkseiendommen og Jarfjordeiendommen, samt for annen privat grunn innenfor planområdet hvor Finnmarkseiendommen eventuelt inngår avtaler om elgjakt.

1.2. Organisering og planprosess

Organiseringen av bestandsplanarbeidet er en videreføring av organiseringen som lå til grunn ved utarbeiding av foregående bestandsplaner for Finnmark. Planen er utarbeidet av en lokal bestandsplangruppe bestående av representanter fra grunneiere, kommuner og brukerinteresser. For planperioden 2015-18 består bestandsplangruppa av følgende medlemmer^{2,3}:

Bjørnar Gjetmundsen, Sør-Varanger kommune
Trygve Sarajärvi, Sør-Varanger kommune
Kurt Vågås, Neiden & Omegn JFF
Bjørge Sundfær, Neiden & Omegn JFF
Hanne Lillevik Eriksen, Sør-Varanger JFF
Trond K. Hansen, Sør-Varanger JFF
Ådne H. Jenssen, Pasvikdalen JFF
Oddleif Wara, Pasvikdalen JFF
Ole Andre Hestmo, Finnmarkseiendommen
Anders Aarthun Ims, Finnmarkseiendommen

Sekretær for gruppen og ansvarlig for skiving av bestandsplanen har vært Anders Aarthun Ims.

I det videre planarbeid legges det opp til årlige justeringsmøter, der FeFo i samråd med bestandsplangruppa evaluerer oppnådde resultater i forhold til mål, og videre innarbeider nødvendige justeringer i planen. Jarfjordeiendommen vil kunne bidra med innspill i forkant av møtene.

¹ Avtale av februar 2015, som bl.a. innebærer at Finnmarkseiendommen hvert år avgir et dyr av sin kvote til Jarfjordeiendommen.

² Bestandsplangruppas sammensetning skal være som følger: Finnmarkseiendommen (2 repr.), kommunen (2 repr. hvorav minst 1 fra administrasjonen), brukerforeninger (2 repr. hver). I tillegg kan Øvre Pasvik nasjonalparkstyre stille på møtene ved behov.

³ Jarfjordeiendommen, representert ved grunneier Ture Jensen, deltar ikke i bestandsplangruppa, men er gitt mulighet til å komme med innspill underveis i planarbeidet.

1.0. Bestandsanalyse

1.1. Sør-Varanger-stammen

Litt jakt- og bestandshistorikk

Barskogen i Pasvik var et av områdene i Finnmark hvor det først etablerte seg en bestand av elg. I 1961 ble det satt i gang elgjakt på denne bestanden, og Sør-Varanger kommune var lenge den største elgkommunen i fylket. I perioden 1976-80 ble det felt flere elg i denne kommunen enn i resten av Finnmark til sammen (se vedlegg 1). Den kraftige avskytingen i disse årene bidro sterkt til at bestanden ble kraftig redusert. Det er først det siste tiåret at bestanden på ny har begynt å øke igjen.

De store endringene i bestanden har sammenheng med trekkforholdene i området. Det generelle bildet har vært at elg fra områdene lenger nord i Sør-Varanger trekker inn mot Pasvikdalen på vinterbeite. En del dyr trekker også over til Finland på vinterbeite. Videre forekommer det trekk av elg fra russisk side av grensen over Pasvikelva og inn i Pasvik. Det spekuleres nå om det forekommer et vintertrekk også fra Tana og Nesseby inn i Sør-Varanger kommune.

Tidligere utgjorde elg som trakk over fra russisk side en langt større del av vinterbestanden i Øvre Pasvik. Hvorvidt dette var utelukkende elg med sommerbeiter på russisk side eller om det også var elg fra Jarfjord-Grense Jakobselv, som brukte russisk territorium som transittområde, er imidlertid ikke klarlagt. Belastningen på vinterbeitene i Øvre Pasvik ble etter hvert for stor. For å avhjelpe dette på ble det over flere år på slutten av 1970-tallet gjennomført vinterjakt i Øvre Pasvik. Vinterjakta tok ut et betydelig antall dyr og bidro sterkt til å redusere belastningen på vinterbeitene. Samtidig ble også en betydelig del av den stasjonære elgbestanden i Sør-Varanger skutt ut. Vinterjakta ble på den måten starten på en lang periode med nedgang i elgstammen i Sør-Varanger (se figur 2.1.1). Først omkring årtusenskiftet var beskatningen så lav at bestanden igjen begynte å vokse. Jaktfredning i Øvre Pasvik i årene 2002-05 og påfølgende moderat avskyting har bidratt til at bestanden er på vei oppover igjen.

Etter årene med vinterjakt ble trekket fra russisk side etter hvert også kraftig redusert, antakelig på grunn av økt beskatning av elgen på russisk side av grensen. Konsentrasjonen av dyr på vinterbeite i Øvre Pasvik ble dermed redusert, og den gjenværende vinterbestanden fordelte seg i tillegg over større områder. Resultater fra trekkelgregistreringer⁴ utført av Bioforsk vinteren 2009-10 viste en vesentlig økning i trekket over den russiske grensa. Siden da har det ikke vært gjennomført systematiske registreringer av trekkelg i Pasvik. Sporadiske observasjoner tyder imidlertid på at trekket over grensa er lang mindre nå enn for 10 år siden, og at det er mye mer vandring av elg nord og sørover i Pasvik enn som krysser grensa⁵.

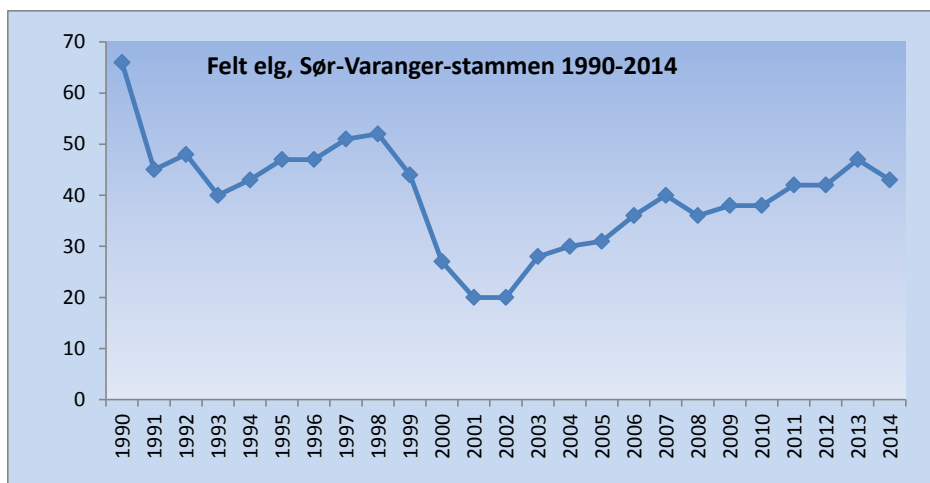
Fellings- og bestandsdata

For Sør-Varanger-stammen foreligger det fellingsstatistikk tilbake til 1961, sett-elg-data tilbake til 1993 og systematiserte data for slaktevekter tilbake til 2000. Sør-Varanger-stammen ble delt inn i delbestander i 2003. For de enkelte delbestander foreligger det ikke systematiserte statistikk for felte dyr og slaktevekter fra tida før 2003. Data fra Jarfjordeiendommen er integrert i materialet. Sett-elg-materialet fra Sør-Varanger er begrenset, selv for stammen som helhet (280-820 obs./år siste 15 år), og må derfor tolkes med varsomhet. På delbestandsnivå er materialet naturlig nok enda mer begrenset. For Neiden-Munkefjord (70-380 obs./år) og Pasvik (130-400 obs./år) kan materialet brukes dersom en sammenholder det med stammen som helhet. For Jarfjord-Grense Jakobselv (10-110 obs./år) er materialet svært lite. Materialet for slaktevekter er kun brukbart for enkelte dyrekategorier for bestanden samlet. For å øke datagrunnlaget kan en alternativt se på utviklingen i slaktevekter mellom perioder av flere år.

Det er ikke foretatt flytelling av Sør-Varanger-stammen siden 1998. Flytelling som metode for å kartlegge bestandsstørrelse og bestandsutvikling er ressurskrevende og beheftet med en del usikkerhetsfaktorer (se generell vurdering av metoden i kapittel 2.2 i rammeplanen). Dette gjør metoden mindre egnet for den løpende overvåkning av bestandsutviklingen av elg i Finnmark. Vurdering av elgbestanden i Sør-Varanger har de siste 16 årene derfor vært basert på data fra sett-elg og trenden i indeksen "sett elg per jegerdagsverk".

⁴ Aspholm, P.E. et al. Elgtrekk over den norsk-russiske grense. Resultater av feltregistreringer i Pasvik vinteren 2009-2010. Bioforsk rapport.

⁵ Aspholm, P.E. . pers. medd. 15.01.2015.

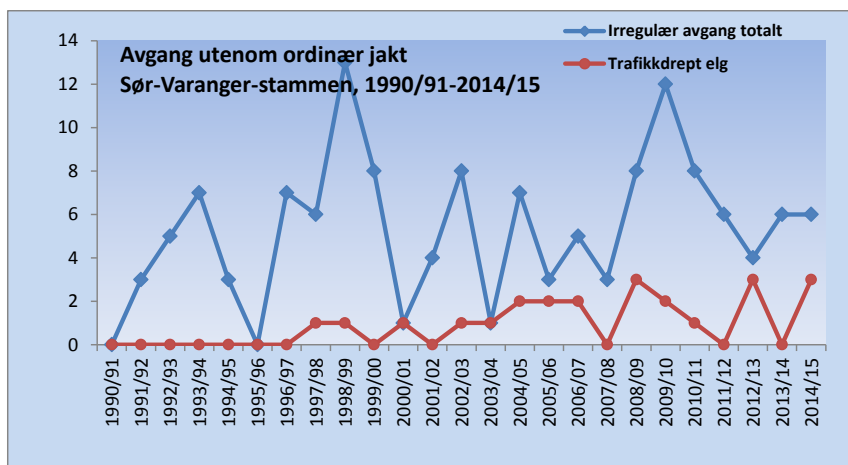
Figur 2.1.1. Felte elg i Sør-Varanger bestandsplanområde-stammen, perioden 1990-2014.

Tabell 2.1.1. Tildelte kvoter, felte dyr og fellingsprosent i Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 2003-14.

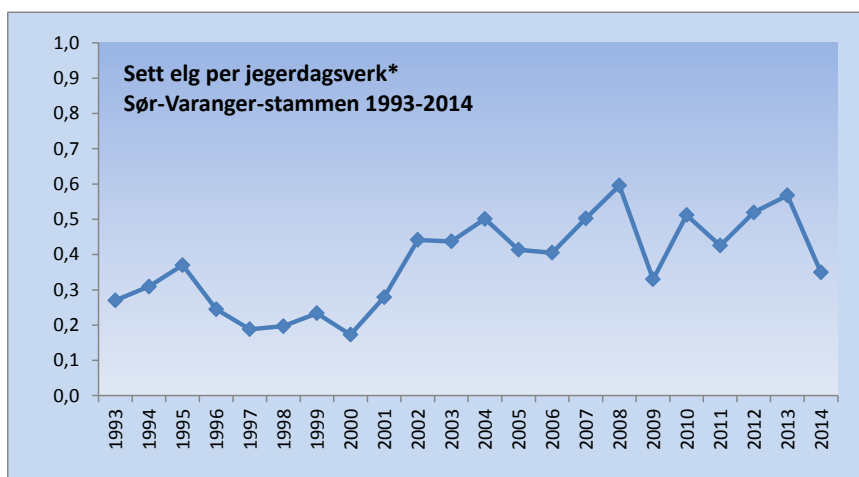
	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT					FELLINGSPROFIL				
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	till.-kalv	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv	
SØR-VARANGER-STAMMEN	2003	7	8		3	17	7	1	7	2	11	35	26	28	80 %	108 %	Målprofil er satt for delbestander, Ikke for hovedbestand				
	2004	8	6	2	2	17	2	11	3	3	1	12	37	26	30	81 %					115 %
	2005	11	2	1	3	16	6	8	5	3	1	14	39	26	31	79 %	119 %				
	2006	19	2		6	26	8	7	5	5	11	53	44	36	68 %	82 %	Fellingsprofil 2003-06:				
	Totalt	45	18	3	14	76	8	34	16	18	9	48	164	122	125	76 %	102 %	68 %	13 %	60 %	38 %
	2007	17	4		6	29	17	4	2	1	16	56	44	40	71 %	91 %	Målprofil er satt for delbestander, Ikke for hovedbestand				
	2008	13			13	25	5	13	2	7	3	11	56	44	36	64 %					82 %
	2009	13	1		16	27	8	5	7	2	16	57	44	38	67 %	86 %					
	2010	10	7		7	27	13	1	3	5	16	51	42	38	75 %	90 %	Fellingsprofil 2007-10:				
	Totalt	53	12		42	108	5	51	12	19	11	59	220	174	152	69 %	87 %	75 %	8 %	59 %	39 %
2011	14	9		8	30	18	4	2	5	13	61	48	42	69 %	88 %	Målprofil er satt for delbestander, Ikke for hovedbestand					
2012	6	9	2	13	31	14	3	3	4	18	61	48	42	69 %	88 %						
2013	5	12	2	14	31	14	3	6	2	22	64	50	47	73 %	94 %						
2014	3	13	2	14	31	12	4	5	5	17	63	50	43	68 %	86 %	Fellingsprofil 2011-14:					
Totalt	28	43	6	49	123		58	14	16	16	70	249	196	174	70 %	89 %	71 %	8 %	59 %	40 %	

Tabell 2.1.2. Avgang utenom ordinær jakt i Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 2007/08 - 2014/15, fordelt på dyrekategori og tapsårsak (per 23.02.2015).

	ÅR	ANNEN AVGANG - DYREKATEGORI						ANNEN AVGANG - ÅRSAK					TOTAL AVGANG		
		okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	ukjent	påkjørt	druknet	fast i gjerde e.l.	rovdyr	andre årsaker	jakt-uttak	annen avgang	sum
SØR-VARANGER-STAMMEN	2007/08		2		1					2		1	40	3	43
	2008/09	2	3		1		2	3		2	1	2	36	8	44
	2009/10		4			2	6	2	1	2	6	1	38	12	50
	2010/11			1	1	4	2	1		1	1	5	38	8	46
	Totalt	2	9			6	10	6	1	7	8	9	152	31	183
SØR-VARANGER-STAMMEN	2011/12	1		4		1			1	2		3	42	6	48
	2012/13	1	1		1	1		3				1	42	4	46
	2013/14		1	1		4				1	4	4	47	6	53
	2014/15		1			4	1	3	1			2	43	6	49
	Totalt	2	3			10	1	6	2	3	4	10	174	22	196

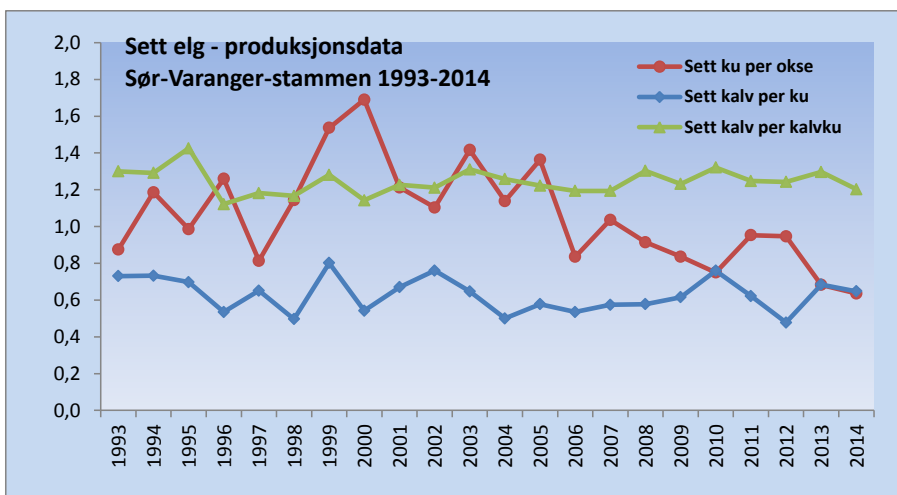
Figur 2.1.2. Avgang utenom ordinær jakt, Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 1990/91-2014/15 (per 23.02.2015).

Figur 2.1.3. Sett-elg for Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 1993-2014. *Fra 2003 er sett-elg per jegerdagsverk justert til 8 timers jakt dag.

Tabell 2.1.3. Sett-elg-data for Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 2000-14.

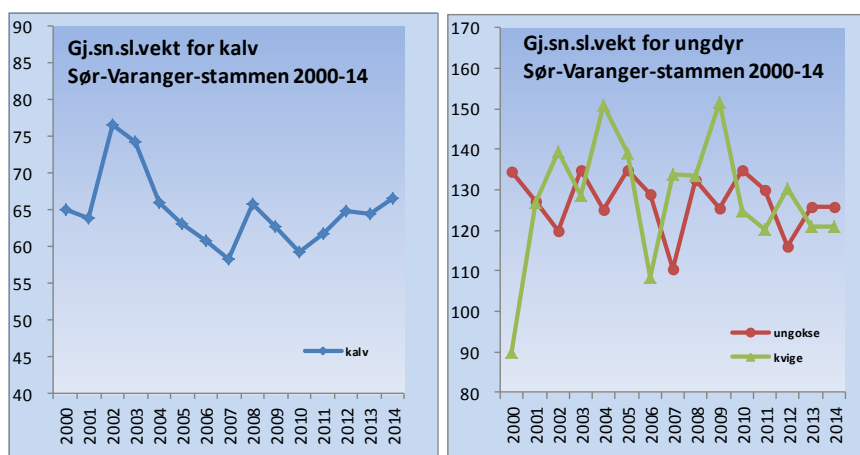
SØR-VARANGER-STAMMEN	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall observasjoner	285	274	344	324	422	394	429	565	738	481	515	585	784	823	555
Sett elg per jegerdagsverk	0,17	0,28	0,44	0,44	0,50	0,41	0,39	0,50	0,55	0,32	0,52	0,42	0,50	0,54	0,33
Sett elg per 8-timers dag	*	*	*	*	*	*	*	0,50	0,60	0,33	0,51	0,43	0,52	0,57	0,35
Sett kalv pr ku	0,54	0,67	0,76	0,65	0,50	0,58	0,54	0,57	0,58	0,62	0,76	0,62	0,48	0,68	0,65
Sett kalv pr kalvku	1,14	1,23	1,21	1,31	1,26	1,22	1,19	1,19	1,30	1,23	1,32	1,25	1,24	1,30	1,20
Andel ku med kalv	0,47	0,55	0,61	0,49	0,40	0,47	0,44	0,46	0,44	0,48	0,56	0,48	0,37	0,52	0,50
Sett ku per okse	1,69	1,21	1,10	1,42	1,14	1,36	0,84	1,04	0,91	0,84	0,75	0,95	0,95	0,68	0,64
Andel kalv i bestanden	25 %	27 %	29 %	28 %	21 %	25 %	20 %	23 %	22 %	22 %	25 %	23 %	19 %	22 %	20 %
Andel okse i bestanden	28 %	33 %	34 %	30 %	37 %	32 %	44 %	38 %	41 %	43 %	43 %	39 %	42 %	47 %	49 %

Figur 2.1.4. Produksjonsdata for Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 1993-2014.

Tabell 2.1.4. Slaktevekter i Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 2000-14.

	ÅR	GJENNOMSNTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv		kvige		ungokse		ku 2 år+		okse 2 år+	
SØR-VARANGER-STAMMEN	2000	65,0	7	90,0	1	134,5	2	160,4	7	186,9	10
	2001	64,0	5	127,0	1	127,4	5	139,0	1	182,4	7
	2002	76,7	6	139,5	2	120,0	2	130,0	1	202,5	8
	2003	74,3	11	128,5	2	135,0	7	180,0	1	195,5	6
	2004	66,0	12	151,0	1	125,0	3	144,7	3	210,3	10
	2005	63,1	14	139,0	1	135,0	3	148,0	5	213,9	7
	2006	60,8	11	108,4	5	129,0	5	164,7	6	210,0	8
	2007	58,4	15	134,0	1	110,5	2	182,3	4	201,0	17
	2008	65,8	11	133,7	3	132,6	7	150,0	2	205,4	12
	2009	62,7	16	151,5	2	125,7	6	175,6	5	209,8	8
	2010	59,4	16	124,8	5	135,0	3	150,0	1	197,8	12
	2011	61,8	13	120,4	5	130,0	1	156,8	4	201,4	18
	2012	64,9	18	130,3	3	116,3	4	169,7	3	191,5	13
	2013	64,4	22	121,0	2	125,8	5	164,3	3	191,1	14
2014	66,5	17	120,8	5	125,8	5	165,0	4	219,4	12	
2003-06	65,9	48	121,0	9	131,7	18	156,1	15	208,2	31	
2007-10	61,3	58	132,9	11	128,2	18	171,4	12	202,7	49	
2011-14	64,6	70	122,6	15	123,5	15	163,5	14	200,4	57	

Figur 2.1.5. Gjennomsnittlige slaktevekter for kalv og ungdyr i Sør-Varanger bestandsplanområde, perioden 2000-14. Datagrunnlaget for ungdyr tynt (se tabell 2.1.4).

Bestandsutvikling

I planperioden 2011-14 ble det i Sør-Varanger-stammen felt til sammen 174 dyr av en tildelt kvote på totalt 249 dyr (se tabell 2.1.1). Uttaket var 15 % (22 dyr) høyere enn i planperioden 2007-10. Fellingsprosenten holdt seg på samme nivå, med 70 % i forhold til kvote og 89 % i forhold til fellingsmål. I planperioden er det videre registrert en avgang utenom ordinær jakt på 22 dyr (per 23.02.2015), hvorav 6 trafikkdrepte dyr (se tabell 2.1.2). Det er verdt å merke seg at den årlige avgangen utenom ordinær jakt er redusert med 30 % siste planperiode (fra 8-12 dyr til 4-6 dyr per år). Noe av den irregulære avgangen i Sør-Varanger skyldes bjørnepredasjon (se tabell 2.1.2). Enkelte år med spesielle forhold har også bjørn tatt noe voksen elg.

Bestandsutviklingen er vanskelig å tolke ut fra sett-elg (se figur 2.1.3). Forut for «droppet» i sett-elg siste år har inntrykket helt klart vært at bestanden hadde tatt seg opp etter 2000. Den positive utviklingen fram til 2013 kan sees i sammenheng med forsiktige kvoter og vekstprofiler i avskyttingen. Den uventede nedgangen siste år kan ha sammenheng med sviktende produksjon. Sett-elg-data viser en urovekkende reduksjon i ku/okse-forholdet (se tabell 2.1.3). Dette på tross av forsiktig kuavskyting (under 10 % av uttaket, se tab. 2.1.1) og lite registrert tap av ku utenom jakt (se tabell 2.1.2).

Dersom en ser planperiodene samlet er utviklingen i slaktevekter for kalv og ungdyr ikke sammenfallende (se tabell 2.1.5 og figur 2.1.5). Kalvevektene hadde et entydig fall fra 2002 til 2007, men har med unntak av noen få år økt jevnt siden da. For ungdyr synes utviklingen å ha vært mer negativ.

I bestandsplanen for 2011-14 ble det satt opp bestandsmål for hvert enkelt vald (delbestand). En vurdering av bestandsutviklingen i forhold til disse målene er gitt under omtalen av de enkelte vald.

I bestandsplanen ble det videre satt opp 3 aktuelle tiltak for planperioden:

- 1) Videreføring av trekk-elg-telling i Pasvik for å overvåke utviklingen av elg fra Russland (og muligens også fra Tana/Nesseby), som trekker inn til vinterbeiter i Sør-Varanger. I 2010 var det en stor økning i dette trekket (ansvarlig: kommunen/Svanhovd miljøsenter)..
- 2) Overvåkning og om nødvendig vinterbeitegranskning i Øvre Pasvik for å finne ut om beitetrykket er for stort (ansvarlig: kommunen/Svanhovd miljøsenter).
- 3) Etablere/følge opp ordninger for å sikre at viltporter i reingjerder og i konfliktgjerder mellom reindrift og jordbruk åpnes av hensyn til elgen (kommunen, Reindriftsforvaltningen).

Tiltak 1, overvåkning av trekk-elg i Pasvik har ikke blitt gjennomført siden 2010.

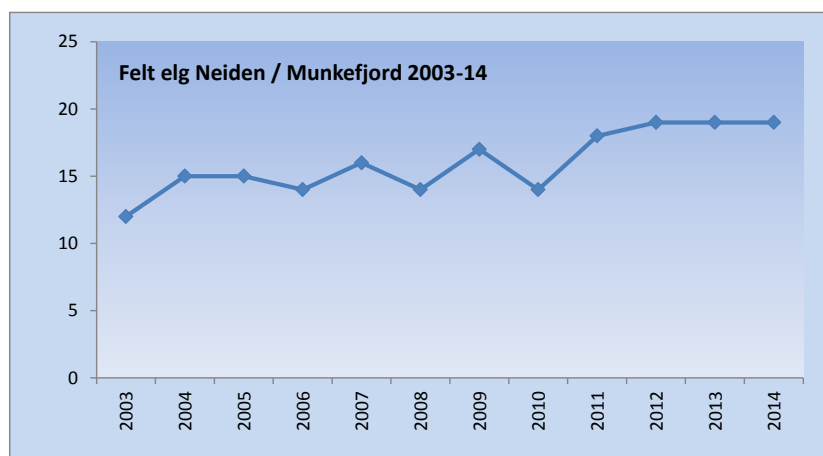
Tiltak 2, overvåkning/granskning av vinterbeiter i Pasvik, er ikke gjennomført.

Tiltak 3, åpning av viltporter i reingjerder og andre gjerder, har heller ikke blitt fulgt opp.

1.2. Neiden-Munkefjord-valdet

Fellings- og bestandsdata

En kort kvalitetsvurdering av bestandsdata for Neiden-Munkefjord-valdet og øvrige vald i Sør-Varanger er gitt i kapittel 2.1.

Figur 2.2.1. Felte elg i Neiden-Munkefjord, perioden 2003-14.

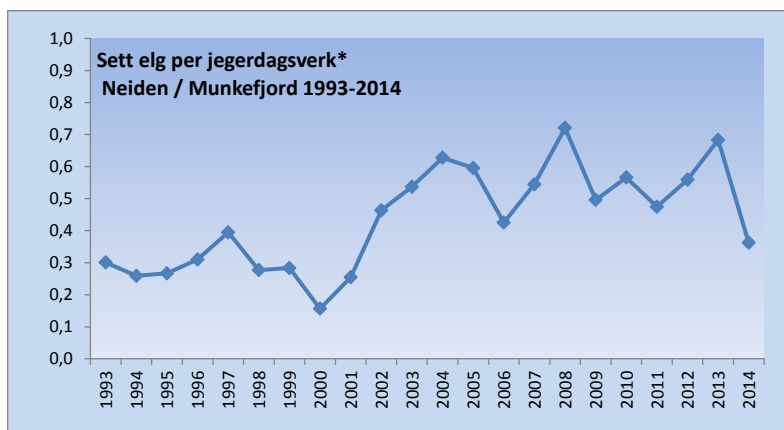
Tabell 2.2.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler for Neiden-Munkefjord, perioden 2003-14.

	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL				
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote	fellings-totalt	felte	fellings-%	fellings-%	okse	ku	kalv/	kalv
																1,5 år+	2,5 år+	ungdyr	kalv	
NEIDEN / MUNKEFJORD	2003	3	3		1	7	2	1	5		4	14	10	12	86 %	120 %	Målprofil 2003-06:			
	2004	4	2	1		7	5	3	1	6	15	10	15	100 %	150 %	max	max	min	min	
	2005	5	2			7	4	3	1	1	6	18	12	15	83 %	125 %	60 %	15 %	60 %	50 %
	2006	7	2		2	11	2	5	2	2	3	22	19	14	64 %	74 %	Fellingsprofil 2003-06:			
	Totalt	19	9	1	3	32	13	12	9	3	19	69	51	56	81 %	110 %	59 %	21 %	55 %	34 %
	2007	7	2		2	11	8		2		6	22	19	16	73 %	84 %	Målprofil 2007-10:			
	2008	5			6	11	5		4	2	3	24	19	14	58 %	74 %	max	max	min	min
	2009	6			7	11	3	2	5	1	6	24	19	17	71 %	89 %	60 %	15 %	60 %	50 %
	2010	7			2	13	4	1	1	2	6	22	19	14	64 %	74 %	Fellingsprofil 2007-10:			
	Totalt	25	2		17	46	20	3	12	5	21	92	76	61	66 %	80 %	80 %	5 %	62 %	34 %
2011	5	4		4	13	7	1	1	3	6	26	20	18	69 %	90 %	Målprofil 2011-14:				
2012	2	5		6	13	7		1	3	8	26	20	19	73 %	95 %	max	max	min	min	
2013	1	6		6	13	7		3	1	8	26	20	19	73 %	95 %	60 %	10 %	60 %	50 %	
2014	1	6		6	13	4	1	4	2	8	26	20	19	73 %	95 %	Fellingsprofil 2011-14:				
Totalt	9	21		22	52	25	2	9	9	30	104	80	75	72 %	94 %	76 %	3 %	64 %	40 %	

Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

Tabell 2.2.3. Sett-elg-data for Neiden-Munkefjord, perioden 2000-14.

NEIDEN / MUNKEFJORD	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall observasjoner	76	70	146	109	177	174	199	258	376	249	163	267	348	374	231
Sett elg per jegerdagsverk	0,16	0,25	0,46	0,54	0,63	0,60	0,43	0,52	0,64	0,47	0,55	0,46	0,52	0,61	0,33
Sett elg per 8-timers dag	*	*	*	*	*	*	*	0,54	0,72	0,50	0,57	0,47	0,56	0,68	0,36
Sett kalv pr ku	0,38	0,57	0,52	0,39	0,41	0,44	0,28	0,51	0,36	0,54	0,63	0,54	0,33	0,56	0,56
Sett kalv pr kalvku	1,00	1,08	1,00	1,00	1,18	1,10	1,00	1,14	1,10	1,17	1,25	1,12	1,13	1,24	1,19
Andel ku med kalv	0,38	0,52	0,45	0,36	0,35	0,40	0,25	0,45	0,32	0,46	0,50	0,47	0,29	0,45	0,45
Sett ku per okse	1,16	0,82	0,76	1,06	0,89	1,52	0,68	0,77	0,62	0,58	0,73	0,87	0,80	0,52	0,68
Andel kalv i bestanden	17 %	20 %	18 %	17 %	16 %	21 %	10 %	18 %	12 %	17 %	21 %	20 %	13 %	16 %	19 %
Andel okse i bestanden	38 %	44 %	46 %	40 %	44 %	31 %	53 %	46 %	54 %	53 %	46 %	43 %	48 %	55 %	48 %

Figur 2.2.3. Sett-elg for Neiden-Munkefjord, perioden 1993-2014.
*Fra 2003 er sett-elg per jegerdagsverk justert til 8 timers jakt dag.

Tabell 2.2.4. Slaktevekter i Neiden-Munkefjord, perioden 2003-14.

	ÅR	GJENNOMSNIITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv	kvige	ungokse	ku 2 år+	okse 2 år+					
NEIDEN / MUNKEFJORD	2003	73,3	4	0	127,0	5	180,0	1	199,0	2	
	2004	60,0	6	0	110,0	1	144,7	3	198,2	5	
	2005	60,8	6	139,0	1	125,0	1	145,3	3	208,8	4
	2006	58,3	3	120,0	2	127,0	2	155,3	4	206,7	3
	2007	60,5	6	0	110,5	2	0	203,0	8		
	2008	50,3	3	138,0	2	123,8	4	0	203,0	5	
	2009	62,8	6	165,0	1	117,8	5	172,5	2	170,3	3
	2010	54,3	6	108,5	2	135,0	1	150,0	1	185,5	4
	2011	62,8	6	125,0	3	130,0	1	106,0	1	179,1	7
	2012	63,6	8	130,3	3	110,0	1	0	204,6	7	
	2013	60,5	8	132,0	1	121,3	3	0	180,3	7	
	2014	61,1	8	124,5	2	127,3	4	170,0	1	186,3	4
2003-06	62,8	19	126,3	3	124,9	9	151,9	11	203,1	14	
2007-10	58,0	21	131,6	5	120,0	12	165,0	3	194,6	20	
2011-14	62,0	30	127,4	9	123,7	9	138,0	2	187,7	25	

Bestandsutvikling

I planperioden 2011-14 ble det i Neiden-Munkefjord felt til sammen 75 dyr av en tildelt kvote på totalt 104 dyr (se tabell 2.2.1). Uttaket var drøyt 20 % (14 dyr) høyere enn i perioden 2007-10. Fellingsprosenten økte også og var på 72 % av kvoten og 94 % av fellingsmålet. I planperioden er det videre registrert en avgang utenom ordinær jakt på 12 dyr (per 23.02.2015), hvorav 3 påkjørte dyr. Avgangen er nesten en fordobling sammenlignet med prioden 2007-10.

Data for sett elg per jegerdagsverk fram til 2013 har indikert på en bestandsutvikling i tråd med bestandsplanens mål om moderat økning (se figur 2.2.3). Det markerte droppet siste år gjør det imidlertid nødvendig med en revurdering. Dersom en nå ser planperiodene samlet, har sett-elg per jegerdag faktisk avtatt fra 2007-10 til 2011-14 (fra 0,59 til 0,51). Resultatet fra 2014 er alene årsak til denne nedgangen planperiodene mellom. En bør derfor ikke utelukke at resultatet i 2014 kan være tilfeldig avvik.

Fordelingen av felte dyr på kategori (fellingsprofilen) for 2011-14 er innenfor målprofilen med unntak av for stor andel okse og for lav andel kalv (se tabell 2.2.1). Det som umiddelbart fanger oppmerksomheten er det urovekkende lave ku/okse-forholdet (0,7:1 i 2014) (se tabell 2.2.3). Denne skjevheten har vedvart på tross av høy andel okse og lav andel ku i jaktuttaket (se tabell 2.2.1), og minimal avgang av ku utenom jakt. Det synes vanskelig å finne en god forklaring på dette.

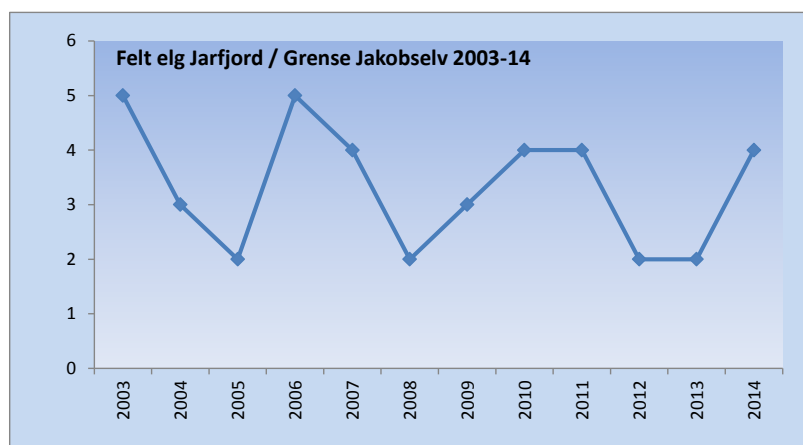
Evaluering av plangjennomføring

For planperioden 2011-14 var det satt som mål at elgbestanden i Neiden-Munkefjord skulle økes moderat. Sett i forhold til status ved utgangen av begge planperioder (2010 og 2014), og i forhold til en samlet vurdering av hver planperiode, synes dette målet ikke å være nådd. Den samlede avskytingen gjennom planperioden avviker fra målprofilen for okse og litt for kalv, men er godt innenfor hva angår felling av ku. På bakgrunn av en observert skjev kjønnsfordeling i bestanden, med langvarig og betydelig underskudd på ku, bør avskytingen i neste planperiode innrettes slik at de mest produktive kyrne spares og ku/okse-forholdet økes til minst 1:1.

1.3. Jarfjord-Grense Jakobselv-valdet

Fellings- og bestandsdata

En kort kvalitetsvurdering av bestandsdata for Jarfjord-Grense Jakobselv-valdet og øvrige vald i Sør-Varanger er gitt i kapittel 2.1.

Figur 2.3.1. Felte elg i Jarfjord-Grense Jakobselv (medregnet Storslåtten), perioden 2003-14.

Tabell 2.3.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i Jarfjord-Grense Jakobselv, perioden 2003-14.

	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT					FELLINGSPROFIL					
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv	
JARFJORD / GRENSE JAKOBSELV	2003	1	2		1	4		2			1	2	8	6	5	63 %	83 %	Målprofil 2003-06:				
	2004	1	2		1	4		2	1				8	6	3	38 %	50 %	max	max	min	min	
	2005	1			2	2	1	1			1		6	4	2	33 %	50 %	60 %	15 %	60 %	50 %	
	2006	2			1	2		2		1	2		5	3	5	100 %	167 %	Fellingsprofil 2003-06:				
	Totalt	5	4		5	12	1	7	1	2	5		27	19	15	56 %	79 %	80 %			53 %	33 %
	2007	1			1	5		1			3		7	4	4	57 %	100 %	Målprofil 2007-10:				
	2008	2			1	2		2					5	4	2	40 %	50 %	max	max	min	min	
	2009		1		2	2			1		2		5	4	3	60 %	75 %	60 %	15 %	60 %	50 %	
	2010	1	1		1	2		2	1		1		5	4	4	80 %	100 %	Fellingsprofil 2007-10:				
	Totalt	4	2		5	11		4	1	2	6		22	16	13	59 %	81 %	86 %	8 %	62 %	46 %	
	2011	2			2	2		2	1		1		6	5	4	67 %	80 %	Målprofil 2011-14:				
	2012	1			2	3		1		1			6	5	2	33 %	40 %	max	max	min	min	
	2013		2		2	2			2				6	4	2	33 %	50 %	60 %	15 %	60 %	50 %	
	2014		1		2	2		1		2	1		5	4	4	80 %	100 %	Fellingsprofil 2011-14:				
Totalt	3	3		8	9		2	2	3	3	2	23	18	12	52 %	67 %	50 %	17 %	67 %	17 %		

Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

Tabell 2.3.3. Sett-elg-data for Jarfjord-Grense Jakobselv (medregnet Storslåtten), perioden 2000-14.

JARFJORD/GR. JAKOBSELV	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall observasjoner	56	46	65	31	48	29	26	6	18	24	41	23	34	114	54
Sett elg per jegerdagsverk	0,43	0,42	0,51	0,17	0,22	0,10	0,46	0,08	0,39	0,15	0,41	0,12	0,17	0,80	0,56
Sett elg per 8-timers dag	*	*	*	*	*	*	*	*	0,10	0,44	0,17	0,53	0,12	0,18	0,89
Sett kalv pr ku	1,10	0,94	0,74	0,47	0,27	0,24	0,91	1,00	0,00	1,14	0,73	0,38	0,42	1,14	0,71
Sett kalv pr kalvku	1,28	1,23	1,43	1,17	1,00	1,00	1,43	1,50	*	1,25	1,33	1,50	1,33	1,88	1,50
Andel ku med kalv	0,86	0,76	0,52	0,40	0,27	0,24	0,64	0,67	0,00	0,57	0,55	0,25	0,25	0,57	0,47
Sett ku per okse	2,10	1,42	1,59	3,75	1,57	2,13	2,20	*	1,33	1,00	0,92	0,73	0,92	0,58	0,74
Andel kalv i bestanden	43 %	36 %	31 %	27 %	14 %	14 %	38 %	50 %	0 %	36 %	26 %	14 %	17 %	30 %	23 %
Andel okse i bestanden	19 %	27 %	27 %	15 %	33 %	28 %	19 %	0 %	43 %	32 %	39 %	50 %	43 %	44 %	44 %

Tabell 2.3.4. Slaktevekter i Jarfjord-Grense Jakobselv, perioden 2003-14.

	ÅR	GJENNOMSNISSLIGE SLAKTEVEKTER (kg)								
		kalv	kvige	ungokse	ku 2 år+	okse 2 år+				
JARFJORD / GR. JAKOBSELV	2003	77,5	2	132,0	1	0	0	160,0	1	
	2004	0		0		135,0	1	0	209,0	1
	2005	45,0	1		0	0	0	0	0	
	2006	70,0	2	85,0	1	0	0	0	180,0	1
	2007	52,0	2		0	0	166,0	1	0	
	2008	0		0		0	0	0	230,0	1
	2009	72,5	2		0	0	0	0	0	
	2010	71,0	1		0	145,0	1	0	200,0	1
	2011	54,0	1		0	0	188,5	2	0	
	2012	0	0		0	100,0	1	0	0	
	2013	0		0		135,0	1	0	0	
	2014	60,0	1	125,0	2	0	0	0	230,0	1
	2003-06	68,0	5	108,5	2	135,0	1	0	183,0	3
	2007-10	64,0	5		0	145,0	1	166,0	1	215,0
2011-14	57,0	2	125,0	2	117,5	2	188,5	2	230,0	1

Bestandsutvikling

I planperioden 2011-14 ble det i Jarfjord-Grense Jakobselv felt til sammen 12 dyr av en tildelt kvote på totalt 23 dyr (se tabell 2.3.1). Uttaket var omtrent det samme som i perioden 2007-10. Fellingsprosenten gikk imidlertid noe ned og var på 52 % av kvoten og 67 % av fellingsmålet. For 2014 var imidlertid fellingseffektiviteten tilbake igjen på et høyt nivå. I planperioden er det registrert en avgang utenom ordinær jakt på 2 dyr i valdet (per 23.02.2015), hvorav 1 dyr er påkjørt. Dette er det samme som foregående planperiode.

Materialet for sett-elg i Jarfjord-Grense Jakobselv er svært lite og må tolkes med varsomhet. Dersom en ser planperiodene samlet, har sett-elg per jegerdagsverk økt noe fra 2007-10 til 2011-14 (fra 0,27 til 0,36). Utviklingen i sett-elg følger imidlertid samme mønster som resten av Sør-Varanger, med en markert dropp siste år (se tabell 2.3.3). For Jarfjord-Grense Jakobselv kan fallet trolig forklares med at det ikke ble samlet inn sett-elg-data fra privatfeltet Storslåtten/Tofte, som vanligvis rapporterer inn mye sett-elg.

For små vald som Jarfjord-Grense Jakobselv synes det generelt vanskelig å unngå avvik i fellingsprofilen i forhold målprofilen. Fellingsprofilen for 2011-14 er innenfor målprofilen bortsett fra for ku og for kalv (se tabell 2.3.1). Med 2 ku-fellinger i 2011 startet planperioden dårlig, men de siste årenes avskyting har trolig virket i riktig retning. I likhet med resten av Sør-Varanger er det observerte ku/okse-forholdet også for lavt i Jarfjord-Grense Jakobselv.

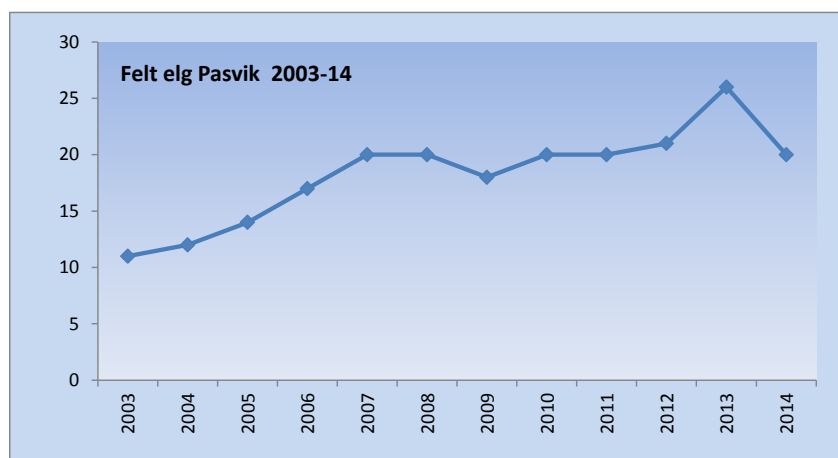
Evaluering av plangjennomføring

For planperioden 2011-14 var det satt som mål at elgbestanden i Jarfjord-Grense Jakobselv skulle økes. Sett i forhold til en samlet vurdering av hver planperiode, synes utviklingen å være i samsvar med målet om økning. Den samlede avskytingen gjennom planperioden avviker fra målprofilen for ku og kalv, men er godt innenfor hva angår felling av okse og ungdyr. Med et ku/okse-forhold som er godt under 1:1 i 2014, bør en i avskytingsplanen etterstrebe en økning til minst 1:1.

1.4. Pasvik-valdet

Fellings- og bestandsdata

En kort kvalitetsvurdering av bestandsdata for Pasvik-valdet og øvrige vald i Sør-Varanger er gitt i kapittel 2.1.

Figur 2.4.1. Felte elg i Pasvik, perioden 2003-14.

Tabell 2.4.1. Tildelte kvoter, felte dyr, fellingsprosent og fellingsprofiler i Pasvik, perioden 2003-14.

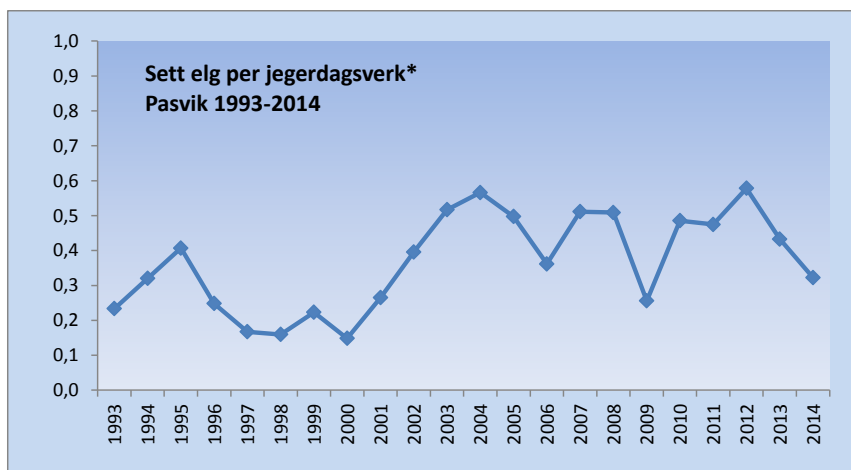
	ÅR	TILDELTE KVOTER					FELTE DYR					FELLINGSPROSENT				FELLINGSPROFIL								
		fri-dyr	okse	ku	ung-dyr	kalv	till.-dyr	okse	ku	ung-okse	kvige	kalv	kvote totalt	fellings-mål	felte totalt	fellings-% kvote	fellings-% mål	okse 1,5 år+	ku 2,5 år+	kalv/ungdyr	kalv			
PASVIK	2003	3	3		1	6						3	2	1	5	13	10	11	85 %	110 %	Målprofil 2003-06:			
	2004	3	2	1	1	6	1	4		1	1	6	14	10	12	86 %	120 %	max	max	min	min			
	2005	5		1	1	7	1	3	2	2		7	15	10	14	93 %	140 %	60 %	15 %	60 %	50 %			
	2006	10			3	13		4	2	3	2	6	26	22	17	65 %	77 %	Fellingsprofil 2003-06:						
	Totalt	21	5	2	6	32	2	14	4	8	4	24	68	52	54	79 %	104 %	73 %	7 %	67 %	44 %			
	2007	9	2		3	13		9	3		1	7	27	21	20	74 %	95 %	Målprofil 2007-10:						
	2008	6			6	12	3	6	2	3	1	8	27	21	20	74 %	95 %	max	max	min	min			
	2009	7			7	14		5	3	1	1	8	28	21	18	64 %	86 %	60 %	15 %	60 %	50 %			
	2010	2	6		4	12		7		1	3	9	24	19	20	83 %	105 %	Fellingsprofil 2007-10:						
	Totalt	24	8		20	51	3	27	8	5	6	32	106	82	78	74 %	95 %	70 %	10 %	55 %	41 %			
	2011	7	5		2	15		11	1		2	6	29	23	20	69 %	87 %	Målprofil 2011-14:						
	2012	3	4	2	5	15		6	3	2		10	29	23	21	72 %	91 %	max	max	min	min			
	2013	4	4	2	6	16		7	3	1	1	14	32	26	26	81 %	100 %	60 %	15 %	60 %	50 %			
	2014	2	6	2	6	16		7	3	1	1	8	32	26	20	63 %	77 %	Fellingsprofil 2011-14:						
Totalt	16	19	6	19	62		31	10	4	4	38	122	98	87	71 %	89 %	71 %	11 %	53 %	44 %				

Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

Tabell 2.4.3. Sett-elg-data for Pasvik, perioden 2000-14.

PASVIK	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall observasjoner	153	158	133	184	197	191	204	301	344	208	311	295	402	335	270
Sett elg per jegerdagsverk	0,15	0,27	0,40	0,52	0,57	0,50	0,36	0,53	0,48	0,26	0,51	0,46	0,57	0,44	0,31
Sett elg per 8-timers dag	*	*	*	*	*	*	*	0,51	0,51	0,26	0,49	0,47	0,58	0,43	0,32
Sett kalv pr ku	0,44	0,63	1,00	0,82	0,65	0,83	0,73	0,61	0,79	0,63	0,84	0,71	0,59	0,67	0,72
Sett kalv pr kalvku	1,11	1,29	1,24	1,44	1,35	1,33	1,23	1,22	1,40	1,28	1,35	1,35	1,30	1,18	1,15
Andel ku med kalv	0,39	0,49	0,80	0,57	0,48	0,61	0,59	0,46	0,57	0,49	0,59	0,51	0,45	0,56	0,55
Sett ku per okse	1,94	1,43	1,48	1,48	1,37	1,12	0,94	1,31	1,45	1,33	0,75	1,07	1,11	0,99	0,58
Andel kalv i bestanden	23 %	27 %	37 %	33 %	27 %	30 %	26 %	26 %	32 %	26 %	26 %	27 %	24 %	25 %	21 %
Andel okse i bestanden	26 %	30 %	25 %	27 %	31 %	33 %	38 %	32 %	28 %	32 %	42 %	35 %	36 %	38 %	50 %

Røde tall betyr avvik fra målprofilen.

Figur 2.4.3. Sett-elg for Pasvik, perioden 1993-2014. *Fra 2003 er sett-elg per jegerdagsverk justert til 8 timers jakt dag.

Tabell 2.4.4. Slaktevekter i Pasvik, perioden 2003-14.

	ÅR	GJENNOMSNITTLIGE SLAKTEVEKTER (kg)									
		kalv	kvige	ungokse	ku 2 år+	okse 2 år+					
PASVIK	2003	73,8	5	125,0	1	155,0	2	0	205,0	3	
	2004	72,0	6	151,0	1	130,0	1	0	225,8	4	
	2005	67,6	7		0	140,0	2	152,0	2	220,7	3
	2006	59,0	6	108,5	2	130,3	3	183,5	2	220,0	4
	2007	58,4	7	134,0	1		0	187,7	3	199,2	9
	2008	71,6	8	125,0	1	144,3	3	150,0	2	203,3	6
	2009	60,1	8	138,0	1	165,0	1	177,7	3	233,4	5
	2010	61,4	9	135,7	3	125,0	1		0	204,6	7
	2011	62,0	6	113,5	2		0	144,0	1	215,5	11
	2012	65,9	10		0	127,5	2	169,7	3	176,2	6
	2013	66,6	14	110,0	1	130,0	1	164,3	3	202,0	7
	2014	72,8	8	105,0	1	120,0	1	163,3	3	236,9	7
	2003-06	67,8	24	123,3	4	138,9	8	167,8	4	218,6	14
	2007-10	63,0	32	134,0	6	144,6	5	174,5	8	207,9	27
	2011-14	67,0	38	110,5	4	126,3	4	163,6	10	209,7	31

Bestandsutvikling

I planperioden 2011-14 ble det i Pasvik felt til sammen 87 dyr av en tildelt kvote på totalt 122 dyr (se tabell 2.4.1). Uttaket var ca. 10 % (9 dyr) høyere enn i perioden 2007-10. Fellingsprosenten gikk imidlertid noe ned, spesielt det siste året, men var totalt sett på 71 % i forhold til kvote og 89 % i forhold til fellingsmål. I planperioden er det videre registrert en avgang utenom ordinær jakt på 8 dyr i valdet (per 23.02.2015), hvorav bare 1 trafikkdrept dyr. Dette er drøyt 60 % lavere enn det som ble registrert i perioden 2007-10 (22 dyr). Det er bare 2 kyr som er registrert tapt utenom jakt, mot hele 7 i perioden 2007-10.

Sett-elg per jegerdagsverk tyder på at bestanden har gått ned de siste par årene (se figur 2.4.3). Dersom en ser planperiodene samlet, er sett-elg per jegerdagsverk i gjennomsnitt på samme nivå i 2011-14 (0,44) som i 2007-10 (0,43).

Fellingsprofilen for 2011-14 er med unntak av ku utenfor målprofilen (se tabell 2.4.1). Det er skutt en større andel okser enn planlagt og litt lavere andel ungdyr og kalv. Som i øvrige vald i Sør-Varanger er det observerte ku/okse-forholdet kommet urovekkende lavt (bare 0,6:1 i 2014, se tabell 2.4.3). Dette på tross av at det i planperioden er felt en større andel okse enn planlagt (se tabell 2.4.1).

Evaluering av plangjennomføring

For planperioden 2011-14 var det satt som mål at elgbestanden i Pasvik skulle økes moderat. Sett i forhold til de siste årenes nedgang i sett-elg synes denne målsetningen ikke å være nådd. Den samlede avskytingen gjennom planperioden avviker fra målprofilen for både okse, ungdyr og kalv, men er innenfor hva angår felling av ku. Det er derfor noe overraskende at det er andelen ku i bestanden som sliter mest. Det vil være behov for tiltak som gjenreiser ku/okse-forholdet til minst 1:1.

3.0 Plan for 2015-18 – mål og virkemidler

3.1. Mål for planperioden

Det er satt opp følgende **hovedmål** og **etterprøvbare delmål** for planperioden 2015-18:

- Elgbestanden i Sør-Varanger-stammen skal forvaltes slik at beitegrunnet ikke overbelastes, verken på kort eller lang sikt.
 - De gode kalvevektene skal opprettholdes.
- Ulemper for samfunn og miljø i form av trafikkulykker samt elg i tettbygd strøk skal begrenses til et minimum.
 - Antall elgpåkjørslar skal ikke overskride 10 tilfeller totalt i planperioden.
 - Avgang utenom ordinær jakt skal reduseres. Antall døde elg som følge av påkjørslar skal ikke overskride 8 dyr i planperioden.
 - Utfordringer med elg i boligområder bør primært løses gjennom ordinært jaktuttak. Det betinger at kommunen får dispensasjon fra dyrelivsfredningen på Kirkeneshalvøya. Akutte uttak utenom ordinær jakt («nødverge-uttak») bør ikke overskride 1 dyr per år i planperioden.
- Bestanden skal produsere et overskudd som kan høstes ved jakt til gode for befolkningen og grunneier.
 - Effektiv jakt og høy fellingsprosent gir rom for å ha noe større andel kyr enn okser i bestanden. En moderat høy produktivitet skal sikres gjennom et ku/okse-forhold på mellom 1:1 og 1,5:1. Utover dette skal det ikke foretas vesentlige endringer i kjønnsforholdet i bestandene.
- Det skal tas hensyn til lokale forhold og legges opp til en differensiert forvaltning av den enkelte delbestand (vald). Bestandsstørrelsen i det enkelte vald skal endres slik det framgår av bestandsmålene under:
 - Elgbestanden i Neiden-Munkefjord-valdet har trolig blitt redusert i siste planperiode. For perioden 2015-18 er det et mål å øke bestanden moderat.
 - Elgbestanden i Jarfjord-Grense Jakobselv-valdet har trolig økt i siste planperiode. For perioden 2015-18 er det et mål å øke bestanden.
 - Elgbestanden i Pasvik-valdet har trolig blitt redusert i siste planperiode. For perioden 2015-18 er det et mål å øke bestanden moderat.

3.2. Virkemidler

Elgbestandens størrelse og sammensetning styres i all hovedsak av uttaket gjennom jakt. Gjennom regulering av beskatningstrykket på bestanden som helhet, og på de enkelte kjønns- og aldersgruppene i bestanden, skal bestandsplanens målsetning for hvert enkelt vald (delbestand) oppnås.

Overbeskatning av bestanden har tidligere vært mulig ved at hoveddelen av uttaket har vært konsentrert på voksne dyr. Siden planperioden 2003-06 har en stor del av uttaket vært lagt på årskalv. Selv om det skjer et visst tap av kalv til bjørn, og denne avgangen kommer på toppen av jaktuttaket, gir ikke dette grunn til redusere kalveandelen på kvoten. Bjørnepredasjon på kalv må nødvendigvis kompenseres for gjennom lavere totalkvote, og ikke ved å forskyve kvoten fra kalv til eldre dyr. Høy andel kalv i uttaket foreslås derfor videreført også i kommende planperiode. Dette vil gi grunnlag for en produktiv bestand med en relativt stabil bestandsutvikling, samtidig som sjansene for å overbeskatte bestanden er små.

Avskytingen legger opp til underbeskatning av bestanden og en dreining av kjønns sammensetningen mot større hodyrandel. Dagens ku/okse-forhold i stammen ligger ifølge sett-elg på ca. 0,6:1, som er langt under under 1,5:1 som ofte anses som ideelt. Det bør derfor være grunn til fortsatt å holde kuandelen i avskytingen på et lavt nivå, særlig på voksne kyr. Det virker ikke som at høyt okseuttak de siste årene har ført til at okseandelen i bestanden har blitt skadelidende. Med et fortsatt høyt uttak av okser vil det imidlertid være viktig å fortløpende å overvåke kjønns sammensetningen i bestanden. Dersom det oppstår skjevheter bør denne fortrinnsvis søkes rettet opp gjennom noe større uttak av kviger og unge kyr.

Bruk av tilleggsdyr er først og fremst et virkemiddel for å få tatt ut dyr der de står under jakta og dermed få høyest mulig fellingsprosent. Problemet i Sør-Varanger-stammen er ikke å få tatt ut et tilstrekkelig antall dyr, men heller å få tatt ut riktig type dyr. På denne bakgrunn er det mindre nødvendig å ha tilleggsdyr på kvotene.

3.2. Avskytingsplan

Neiden-Munkefjord-valdet

Bestandsmål: Elgbestanden i Neiden-Munkefjord skal i planperioden 2015-18 økes moderat.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 20 dyr vil kunne oppfylle målet om moderat økning i bestanden. Et uttak på inntil 20 dyr kan oppnås med en årlig kvote på 26 dyr. For 4-årsperioden må FeFo derfor søke om en kvote på **104 dyr** fra Sør-Varanger kommune for dette valdet.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	70 %	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	10 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	40 %	(av alle felte dyr)

Kvote 1. år: For å oppnå fellingsmål på 20 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten på 26 dyr fordeles som følger det første året:

$$10 \text{ okser} + 5 \text{ ungdyr} + 11 \text{ kalver} = 26 \text{ dyr}$$

Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

Jarfjord-Grense Jakobselv-valdet

Bestandsmål: Elgbestanden i Jarfjord-Grense Jakobselv skal i planperioden 2015-18 økes.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 4 dyr vil kunne oppfylle målet om økning i bestanden. Et uttak på inntil 4 dyr kan oppnås med en årlig kvote på 6 dyr, hvorav 1 dyr avgis årlig til privatfeltet Storslåtten/Tofte. For 4-årsperioden må FeFo derfor søke om en samlet kvote på **24 dyr** fra Sør-Varanger kommune for dette valdet.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	70 %	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	10 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	40 %	(av alle felte dyr)

Kvote 1. år: For å oppnå fellingsmål på 4 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten på 6 dyr fordeles som følger det første året:

$$2 \text{ okser} + 2 \text{ ungdyr} + 2 \text{ kalver} = 6 \text{ dyr}$$

Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

Pasvik-valdet

Bestandsmål: Elgbestanden i Pasvik skal i planperioden 2015-18 økes moderat.

Fellingsmål: Ut fra erfaringene fra foregående planperioder antar vi at et årlig uttak på 22 dyr vil kunne oppfylle målet om økt bestand. Et uttak på inntil 22 dyr kan oppnås med en årlig kvote på 32 dyr. For 4-årsperioden må FeFo derfor søke om en kvote på **128 dyr** fra Sør-Varanger kommune for dette valdet.

Målprofil: Fellingsresultatet av de ulike kategorier av dyr skal holdes innenfor følgende ramme:

Maksimum uttak av okser (1,5 år+)	70 %	(av alle felte dyr 1,5 år+)
Maksimum uttak av eldre kyr (2,5 år+)	10 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv/ungdyr	60 %	(av alle felte dyr)
Minimum uttak av kalv	40 %	(av alle felte dyr)

Kvote 1. år: For å oppnå fellingsmål på 22 dyr og målprofilen over kan den årlige kvoten 32 dyr fordeles som følger det første året:

$$12 \text{ okser} + 7 \text{ ungdyr} + 13 \text{ kalver} = 32 \text{ dyr}$$

Påfølgende år må kvoten eventuelt justeres for å holde fellingsresultatet innenfor målprofilen.

3.3. Andre aktuelle tiltak i planperioden

Følgende andre tiltak er aktuelle for kommende planperiode:

Vinterbeitegranskning i Pasvik

Det bør i løpet av planperioden foretas en beitegranskning i Pasvik for å kartlegge vinterbeitetrykket. Beitegranskningen bør skje i regi av Bioforsk i samarbeid med blant andre Sør-Varanger kommune, Finnmarkseiendommen og eventuelt Øvre Pasvik nasjonalparkstyre.

Gjerder og lignende

Gjerder kan fungere som trekkbarrierer for elg, spesielt for kalv. Videre viser fallviltstatistikken nesten årlige tap av elg som går seg fast i gjerder og lignende. Sør-Varanger kommune vil, i samarbeid med de lokale jeger- og fiskerforeningene, ta kontakt med reindrifta for å etablere bedre rutiner for åpning og stengning av viltporter i reingjerder, samt følge opp viltporter i konfliktgjerder mellom reindrift og jordbruk. Sør-Varanger kommune vil også se på muligheten for å få fjernet gamle gjerder og telefonlinjer som utgjør en skaderisiko for elg.

Utvidelse av jakttid

Jaktfeltene i Øvre Pasvik har lite elg innenfor dagens jakttid på grunn av at elgen ikke trekker dit før snøen har lagt seg. Trekket viser seg ofte å foregå lenge etter at jakta er over. Ved neste jakttdsrevisjon vil Sør-Varanger kommune og FeFo arbeide for en permanent utvidelse av jakttida gjennom å få utarbeidet og godkjent en lokal forskrift for jakttider i Sør-Varanger.

Jakt på Kirkeneshalvøya

Kirkeneshalvøya er i dag fredet mot all jakt («dyrelivsfredningsområde»). De siste årene har det vært et økende antall «problemelg» innenfor verneområdet. Sør-Varanger kommune ønsker at slik elg kan tas ut under ordinær jakt. I tillegg har jeger- og fiskerforeningene i Sør-Varanger fremmet ønske om å få til ordinær elgjakt i hele eller deler av området. Sør-Varanger kommune kan, etter søknad fra jeger- og fiskerforeningene, kontakte miljømyndighetene for å undersøke hvilke muligheter det er for dispensasjon til å kunne drive elgjakt i hele eller deler av verneområdet, eventuelt å få opphevet verneforskriften.

4.0. Søknad

Søknad

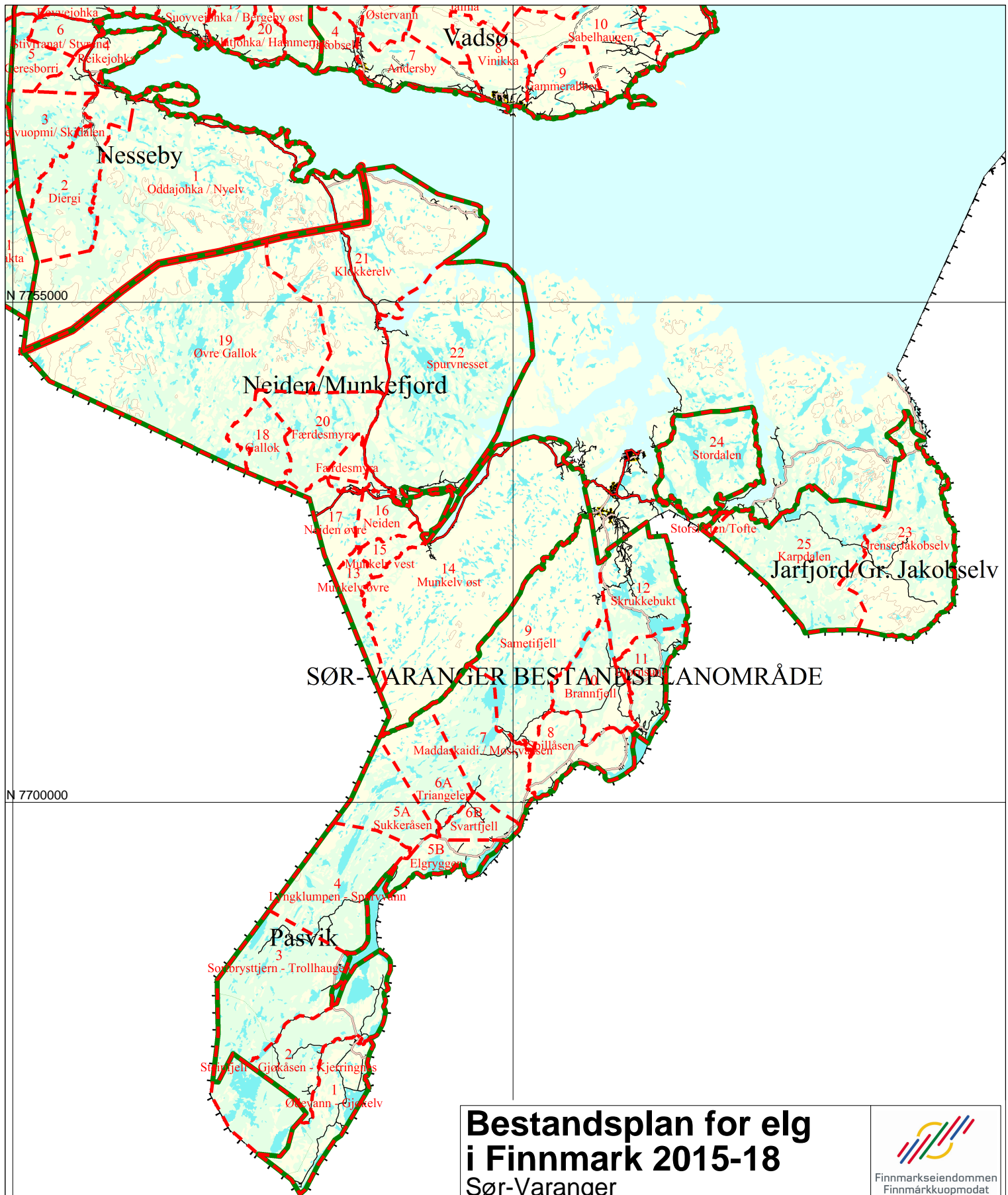
Finnmarkseiendommen viser til vedlagte bestandsplan for elg for Sør-Varanger bestandsplan-område, perioden 2015-18, samt *Forskrift om forvaltning av hjortevilt* av 15.02.2012 §§ 10-19 .

Finnmarkseiendommen søker med dette **Sør-Varanger kommune** om

- godkjenning av bestandsplan, perioden 2015-18.
- samlet fellingskvote på **256 frie dyr** for perioden 2015-18.

Alta 23.02.2015

Finnmarkseiendommen
v/ Anders Aarhun Ims e.f.

Bestandsplan for elg i Finnmark 2015-18

Sør-Varanger bestandsplanområde

- Grense bestandsplanområde
- Valdgrense
- - - - - Jaktfeltgrense

Kartgrunnlag: Elgfeltgrenser og tema fra N250.
Kartet er produsert for FeFo av Sweco Norge AS

Målestokk:
1:550000

Løkkeveien 115
9510 ALTA
www.sweco.no

Utskriftsdato
23.02.2015

N 7645000

E 550000

Bestandsplaner for Finnmark - rammeplan

1.0. Formelt grunnlag

1.1. Innledning

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat (FeFo) administrerer elgjakt på sin eiendom. Elgjakta vil under jakta 2015 bli fordelt på ca. 290 jaktfelt over 38 000 km² i 14 av fylkets 19 kommuner.

FeFo ønsker å gi et godt elgjakttilbud til fylkets innbyggere. De siste 10 årene har opp mot 2.000 jegere årlig vært med på elgjakt i Finnmark, og mellom 670 og 850 elger har blitt felt hvert år. I Strategisk plan for Finnmarkseiendommen heter det: «*FeFo vil stimulere til og legge til rette for bærekraftig utmarkshøsting, både for å videreføre tradisjonell naturbruk og som bidrag til trivsel, bosetning og bedre folkehelse*», og videre at «*FeFo vil forvalte elgjakta slik at flest mulig av fylkets innbyggere får anledning til å drive elgjakt*».

Flerårige bestandsplaner, med årlige justeringsmøter, har siden 2003 dannet grunnlaget for forvaltningen av elgbestanden i Finnmark, først gjennom Statskog sine planer for 2003-05 (seinere forlenget til 2006), og deretter Finnmarkseiendommens planer for 2007-10 og 2011-14. I strategisk plan har FeFo listet opp 4 såkalte "kjerneverdier" som gir føringer for arbeidet med bestandsplanlegging og jaktforvaltning: "*FeFo skal være forutsigbar, langsiktig, utviklende og samspillende*".

FeFo har nå, i nært samarbeid med brukerorganisasjoner og kommunale viltmyndigheter, utarbeidet nye bestandsplaner for elg i Finnmark. Planene omfatter Finnmarkseiendommens grunn, samt noe privat grunn som er åpnet for elgjakt. Planene bygger på foregående planer gjelder for perioden 2015-18.

1.2. Lovgrunnlag

Forvaltningen av elgbestanden i Finnmark er i hovedsak regulert gjennom Finnmarksloven¹ og viltloven². Vi kan noe forenklet si at forvaltning av rettigheten til elgjakt tas hånd om av Finnmarksloven, mens forvaltning av «naturressursen elg» i hovedsak gjøres gjennom viltloven. Innenfor verneområder reguleres elgjakta i tillegg av naturmangfoldloven³.

Finnmarkslovens § 21 gir hovedprinsippene i forvaltningen av de fornybare ressursene, herunder storviltet: «*Finnmarkseiendommen skal forvalte de fornybare ressursene på sin grunn i samsvar med lovens formål og innenfor de rammer som følger av viltloven, lakse- og innlandsfiskloven og annen lovgivning. Naturens mangfold og produktivitet skal bevares*». Lovens § 23 gir personer bosatt i fylket rett til jakt på storvilt, herunder elg, mens § 25 åpner for at også bosatte utenfor Finnmark kan gis adgang til storviltjakt.

Hjorteviltforskriften⁴ slår fast at det er kommunene som har ansvaret for å sette målene for utviklingen av hjorteviltbestandene, jf. § 3: «*Kommunen skal vedta målsettinger for utviklingen av bestandene av elg, hjort og rådyr, der det er åpnet for jakt på artene(e). Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på veg og bane*». Rundskrivet til forskriften framholder at målsettingene som vedtas bør være konkrete og etterprøvbare.

Forskriften slår videre fast at hjorteviltet bør forvaltes etter en bestandsplan, og at jaktrettshaver er gitt ansvaret for utarbeiding av slik plan, jf. § 2: «*Bestandsplan for hjortevilt er jaktretts-havernes offentlig godkjente, flerårige plan med målsettinger for forvaltningen, og beskrivelse av den årlige avskytingen*» av elg i et vald. I rundskrivet til forskriften heter det at «*Kommunen skal*

¹ Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke av 17.06.2005.

² Lov om jakt og fangst av vilt av 29.05.1981, med seinere endringer, sist av 10.01.2010.

³ Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009, med seinere endringer, sist av 10.01.2010.

⁴ Forskrift om forvaltning av hjortevilt av 15.02.2012.

legge til rette for og stimulere jaktrettshaverne til å planlegge en god, målrettet bestandsforvaltning gjennom utarbeiding av en bestandsplan».

Hjorteviltet forholder seg ikke til kommune- og valdgrenser. For å sikre en mer helhetlig forvaltning har derfor forskriften innført et nytt begrep som kalles «bestandsplanområder». Dette er en forvaltningsenhet som skal tilstrebe geografisk best mulig sammenfall med de arealene de lokale bestandene faktisk bruker. Begrepet er i forskriftens § 2 definert som «to eller flere vald i et forpliktende samarbeid, som har felles målsettinger og bestandsplan for hjorteviltartene det jaktes på i området». Forskriftens § 4 slår fast at «To eller flere kommuner bør samarbeide om felles mål for hjorteviltbestandene når det er hensiktsmessig å samordne bestandsplanleggingen over kommunegrenser». I rundskrivet til forskriften heter det at «De berørte kommunene må tilstrebe en mest mulig lik målsetning for utviklingen av bestanden innenfor sine områder».

For elgforvaltningen i Finnmark, hvor Finnmarkseiendommen er rettighetshaver på 96 % av arealet, er bestandsplanssamarbeid på tvers av kommunegrenser viktig. For å sikre en mest mulig helhetlig forvaltning av hovedbestandene av elg i fylket, har Finnmarkseiendommen delt elgbestanden inn i 5 bestandsplanområder (se kapittel 1.3), hvorav 4 er kommuneoverskridende. Bestandsplanområdene er ment å sammenfalle best mulig med leveområdene for hovedbestandene. For valdene i hvert bestandsplanområde er det utarbeidet en felles bestandsplan, med et felles sett av overordnede målsettinger. En har lagt til grunn at forskriften er fleksibel og gir rom for lokalt tilpassede bestandsmål i ulike deler av bestandsplanområdet, f.eks. at bestanden skal reduseres i kjerneområdet og økes i ytterområdene. Gjennom organiseringen av en bestandsplangruppe (se kapittel 1.3) for hvert bestandsplanområde er det videre etablert et løpende samarbeid, på et mer overordnet nivå, om bestandsforvaltning og jaktutøvelse. En slik organisering gir rom for en fleksibel og effektiv jaktutøvelse innad i bestandsplanområdet og med det en mer presis bestandsforvaltning.

Før vald og bestandsplanområder kan opprettes, og bestandsplanene kan iverksettes, må det foreligge godkjenning fra kommunene, jf. forskriftens §§ 13, 16, 17 og 19. I § 19 heter det:

«Kommunene kan godkjenne en flerårig, maksimalt 5-årig, bestandsplan for et vald eller et bestandsplanområde godkjent for jakt på elg og/eller hjort, og som disponerer et areal på minimum 20 ganger minstearealet. Planen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal være i samsvar med kommunens mål for å bli godkjent, jf. § 3. For bestandsplanområder skal planen beskrive hvordan ulike dyrekategorier i fellingskvoten årlig fordeles på de enkelte valdene. Når godkjent bestandsplan foreligger, skal kommunen gi en samlet fellingstillatelse for hele planperioden som valgfrie dyr.»

Kommuneoverskridende vald/bestandsplanområder skal i henhold til forskriftens § 17 godkjennes og forvaltes av kommunen med det største tellende arealet innenfor valdet/bestandsplanområdet⁵. Denne kommunen skal også godkjenne plan og tildele kvote. For å sikre best mulig lokal forankring har Finnmarkseiendommen valgt å legge kommuneoverskridende bestandsplaner fram til godkjenning i alle berørte kommuner. Gjennom kommunal deltakelse i bestandsplangruppene har en forhåpentligvis «ryddet bort» avgjørende uenigheter mellom de berørte kommuner for planen går til behandling. Denne måten å gjøre det på har så langt fungert veldig bra i Finnmark.

Dersom grunneier ikke utarbeider bestandsplan, eller kommunen ikke godkjenner den, skal kommunen om nødvendig «pålegge målrettet avskyting ved å fordele fellingskvoten på et bestemt antall definerte kjønns- og aldersgrupper»⁶, jf. forskriftens § 21. Dersom kommunen har vedtatt bestandsplan, og det på et seinere tidspunkt i planperioden inntreffer «vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan», eller «vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området», kan kommunen «vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse», jf. § 19 siste ledd.

⁵ Dette forutsetter at øvrige kommuner har gitt sitt samtykke i medhold av kommunelovens § 12.

⁶ Kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år), voksne hanndyr (1 ½ år og eldre).

Organisering og planprosess

Elgbestanden i fylket er i planen delt inn i 5 hovedbestander (stammer) ut fra kjennskap til sammenhenger og trekkforhold i bestanden. Hver hovedbestand er delt inn i flere delbestander, dels etter trekkforhold og dels etter administrative grenser (kommunegrenser, nasjonalparkgrense).

Hjorteviltforskriften nytter ikke betegnelsene «hovedbestand» og «delbestand». I stedet anvendes begrepene «bestandsplanområde» og «vald» om tilsvarende geografiske enheter. I den nye planen har FeFo derfor endret begrepsbruken fra «hovedbestand» og «delbestand» til «bestandsplanområde» og «vald».

For hvert bestandsplanområde er det utarbeidet en egen bestandsplan med et sett av felles målsettinger. Innenfor hver bestandsplan er det igjen utarbeidet delplaner for de enkelte vald, med spesifikke bestandsmål.

Alta bestandsplanområde:

- Omfatter Alta kommune og litt av Kvænangen kommune.
- Inndelt i **3 vald**: *Alta sør/sentral, Langfjorden/Alteidet og Altafjord øst.*

Karasjok sør/Kautokeino bestandsplanområde:

- Omfatter Karasjok kommune sør for indre riksvei og Kautokeino kommune.
- Inndelt i **5 vald**: *Karasjok sør, Kautokeino nord, Kautokeino sørvest, Kautokeino sørøst og Anarjohka.*

Porsanger bestandsplanområde:

- Omfatter Porsanger kommune, Karasjok kommune nord for indre riksvei, samt Kvalsund, Lebesby, Gamvik og Nordkapp kommuner.
- Inndelt i **6 vald**: *Porsanger vest, Kvalsund, Porsanger sør, Karasjok nord, Porsanger øst og Lebesby/Gamvik/Nordkapp.*

Tana/Varanger bestandsplanområde:

- Omfatter Tana, Nesseby, Vadsø, Berlevåg og Båtsfjord kommuner.
- Inndelt i **5 vald**:
Tana, Nesseby og Vadsø (kjerneområde), samt Berlevåg og Båtsfjord (utløpere fra kjerneområdet).

Sør-Varanger bestandsplanområde:

- Omfatter Sør-Varanger kommune.
- Inndelt i **3 vald**:
Neiden/Munkefjord, Jarfjord/Grense Jakobselv og Pasvik.

Planarbeidet er gjennomført av lokale bestandsplangrupper på vegne av FeFo. Hver av gruppene er satt sammen av representanter fra grunneier (1-3 repr.), de respektive kommuner (inntil 2 repr., hvorav én fra administrasjonen) og lokale brukergrupper (1-2 repr. fra hver gruppe). Sammensetning av hver enkelt plangruppe framgår av bestandsplanene for hver hovedbestand. Under prosessen med ny plan er det gjennomført 2 møter med hver bestandsplangruppe. Videre i planperioden tar FeFo sikte på å videreføre praksisen med årlige justeringsmøter.

Bestandsplanene ble i februar 2015 sendt ut til hver enkelt av de berørte kommunene til godkjenning. Kommunene har så vedtatt de respektive bestandsplaner og gitt samlede fellingskvoter for hele planperioden som valgfrie dyr. Referanse for behandling av bestandsplanen i hver enkelt kommune går fram av hver enkelt bestandsplan.

Parallelt med bestandsplanarbeidet er det foretatt en revisjon av en del jaktfeltgrenser på grunnlag av innmeldte ønsker om grenseendringer. Bestandsplanen forutsetter at det skal gjøres minst mulig endringer i jaktfeltstrukturen eller jaktfeltgrenser underveis i planperioden.

2.0. Kunnskapsgrunnlag

2.1. Biologiske grunnprinsipper

Bestandskontroll

En elgbestands tilvekst og kvalitet styres i hovedsak av størrelse og sammensetning av det årlige jaktuttaket. Skjevheter i beskatningen vil derfor kunne føre til endringer i bestandens kjønns- og alderssammensetning og i neste omgang også for bestandens produksjonspotensiale. Avgang av dyr utenom ordinær jakt (også kalt «irregulær avgang») vil komme på toppen av jaktuttaket. Irregulær avgang omfatter dyr som dør/tas ut som følge av, påkjørsel, sykdom, drukning, skadeskyting eller annen skade. Uttak av skadegjørende dyr utenom ordinær jakt, samt avgang av dyr som følge av tjuvjakt og rovdyrta, hører også inn under irregulær avgang. Det kan være nødvendig å ta hensyn til slik avgang i kvoteplanleggingen, enten i forkant av planperioden og/eller underveis i planperioden. Behovet for dette vil avhenge av omfanget og sammensetningen av den irregulære avgangen.

En gitt avskytningsstrategi kan gi en effekt i en bestand og en helt annen effekt i en annen bestand. Det er også av avgjørende betydning om bestandsstørrelsen er på tur oppover eller nedover. En bestand som er i vekst kan i stor grad kompensere eventuelle skjevheter som blir gjort i avskytingen. På den annen side vil en bestand i vekst etter hvert belaste sitt eget næringsgrunnlag så mye at dødeligheten øker og slaktevektene og produksjonen synker. Det vil kunne ta lang tid å gjenopprette god kvalitet på en bestand hvor beitegrunnlaget er blitt vesentlig svekket.

Produktivitet og bestandssammensetning

Vinterbeiteressursen er som oftest minimumsfaktoren for elgbestander i Norge. Dersom en ønsker å opprettholde en høy produksjon og mange dyr å jakte på, må dyra som utnytter dette vinterbeitet i størst mulig grad være produksjonsdyr. Det må i tillegg være et tilstrekkelig antall yngre dyr som skal rekrutteres inn i produksjonssegmentet av bestanden. Kalv som går over vinteren vil forbruke vinterbeiter som produksjonsdyr ellers kunne ha brukt, og er i tillegg mer tapsutsatt enn eldre dyr. Kalv som derimot felles om høsten har ikke brukt vinterbeite, og kan derfor sees på som et rent "renteuttak".

2.2. Grunnlagsdata

Til grunn for utarbeiding av bestandsplanen ligger hver enkelt kommunes ønske om utvikling av elgbestanden lokalt. Et godt kunnskapsgrunnlag er viktig for å kunne vurdere både hva som er gjort og hva som bør gjøres med elgbestanden i Finnmark for å styre utviklingen i riktig retning.

Som grunnlagsdata for analyse av de ulike bestandene har vi nyttet data om sett-elg, felte dyr, avgang utenom ordinær jakt (irregulær avgang) og slaktevekter, samt kunnskap om blant annet trekkforhold. Data er i hovedsak hentet fra de siste 20-25 årene, med hovedvekt på data fra de siste to planperiodene (2007-14).

I noen grad er det også nyttet data fra flytelling av elgbestander for å si noe om bestandsutviklingen. Flytelling er svært ressurskrevende og vil ikke kunne gjennomføres årlig. Det vil generelt være knyttet usikkerhet til hvor stor andel av dyrene i området som faktisk blir observert under flytellingen. Med begrensede økonomiske ressurser vil andelen av bestanden som observeres være svært avhengig av blant annet værforhold, leveområdets størrelse og hvor god kontroll en har over dyrenes trekkmønster. Endringer i observasjonsprosenten gir store utslag når bestandsstørrelsen skal beregnes. I tillegg er det viktig å være klar over at dyra om vinteren ofte står i andre områder enn under jakta, slik at en vintertelling dermed gir en annen geografisk fordeling av dyr enn under jakta på høsten.

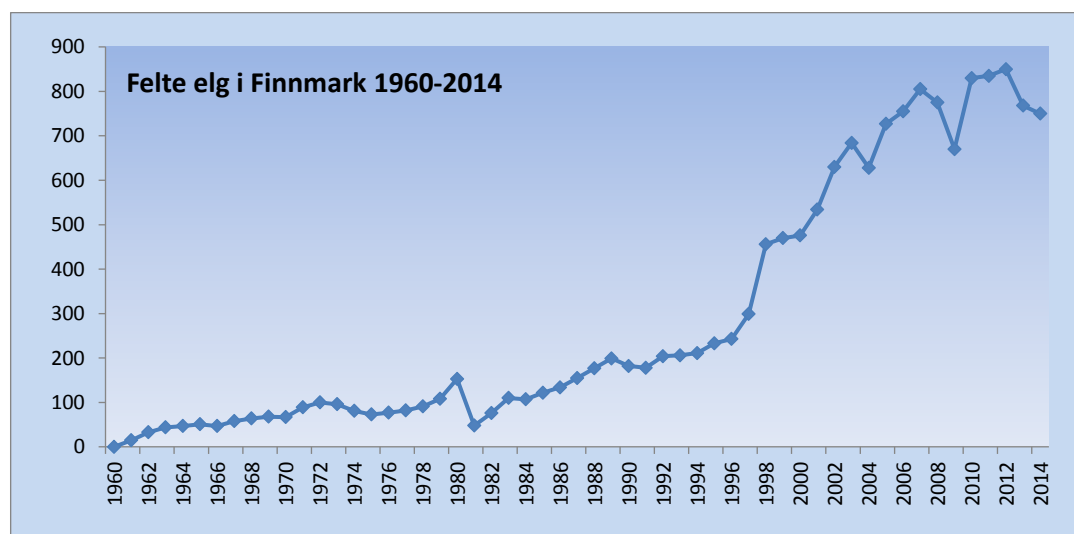
Slike forhold gjør at en i stor grad bør bruke sett-elg-data til å følge utviklingen i elgbestanden i Finnmark⁷. Sett-elg-data alene kan ikke gi den totale bestandsstørrelsen, men de gir både informasjon om sammensetning av bestanden, kalveproduksjon og endringer i bestandsstørrelse («sett elg per jegerdagsverk»). Så lenge datatilfanget er tilstrekkelig stort, er sett-elg et godt og lite ressurskrevende verktøy for å følge utviklingen i bestanden fra år til år. Sett-elg-data for Finnmark er nå registrert i hjorteviltregisteret (www.hjorteviltregisteret.no) helt tilbake til 1993.

Med mange små bestander (vald) i Finnmark kan det, på grunn av lite datatilfang, være en noe krevende øvelse å anvende og tolke sett-elg-statistikk. Små endringer i jaktinnsats og observerte dyr vil kunne medføre store endringer i indeksene for små bestander. For slike bestander kan det være hensiktsmessig å se på sett-elg-data samlet for flere år, og/eller å tolke data fra valdet i lys av data fra hele bestandsplanområdet. Et annet viktig forhold ved sett-elg-data er at indeksene er noe forsinket i tid. Eksempelvis vil sett-elg-indeksen som beregnes på grunnlag av innsamlede skjema fra jakta i 2014 i større grad gjenspeile situasjonen i bestanden i forkant av jakta enn etter jakta. Når en skal vurdere bestandsendringer i et år med store endringer i avskyting, bør en være særlig oppmerksom på dette.

2.3. Bestandsutvikling

Finnmark fylke har et areal på omkring 48.000 km². Mesteparten av dette er terreng som tradisjonelt ikke oppfattes som typisk elgterreng. Elgstammen har imidlertid spredt seg fra barskogsområdene i kommunene Sør-Varanger, Karasjok, Porsanger og Alta til store deler av Finnmark. I dag er det elgjakt i 14 kommuner i fylket. Mange av disse er kommuner der en tidligere hadde liten tro på at det kunne etableres fast elgstamme. Sist ut var Nordkapp som ble åpnet for elgjakt i 2006. Det har vist seg at elgen klarer seg godt i områder uten barskog og lite skog generelt, bare beitetilbudet er tilstede.

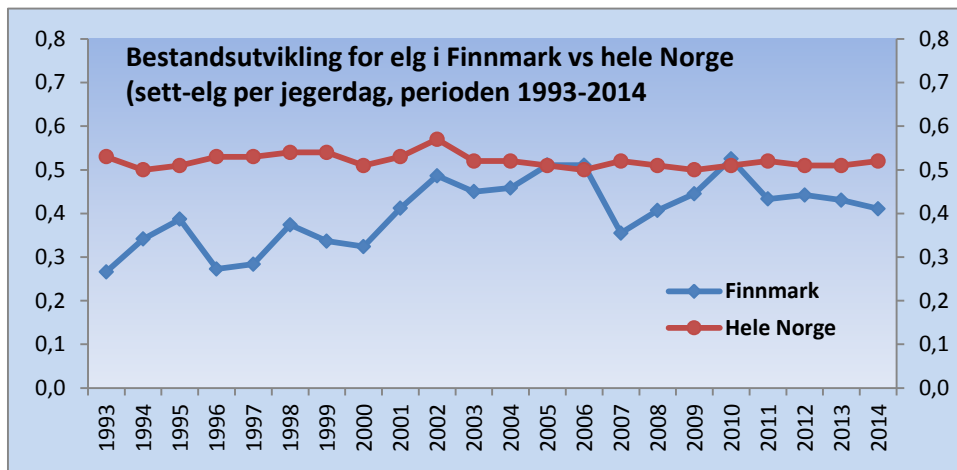
Elgbestanden i Finnmark er ikke spesielt gammel. Før krigen var elgen et nærmest ukjent dyr i fylket. Det ble bare felt enkelte spredte individer i furuskogene i Pasvik og Karasjok. Først i 1961 ble det åpnet for ordinær elgjakt i 5 av fylkets kommuner (Sør-Varanger, Nesseby, Tana, Karasjok og Kautokeino). Det første året ble det bare felt 15 elg totalt i Finnmark. I tiårene som fulgte økte stammen/avskytingen, men det skulle gå tre tiår fram til 1992 før avskytingen i fylket kom over 200 dyr (se figur 2.3.1). Gjennom de første tiårene var perioder med ulovlig jakt en sterkt begrensende faktor for stammens vekst. Etter 1992 har avskytingen økt sterkt. I løpet av de siste snaue 20 år har antall felte dyr blitt firedoblet. I 2012 ble det satt ny fellingsrekord for Finnmark med 850 felte dyr.

Figur 2.3.1. Felte elg i Finnmark, perioden 1960-2014 (se vedlegg for tilsvarende statistikk på kommunenivå).

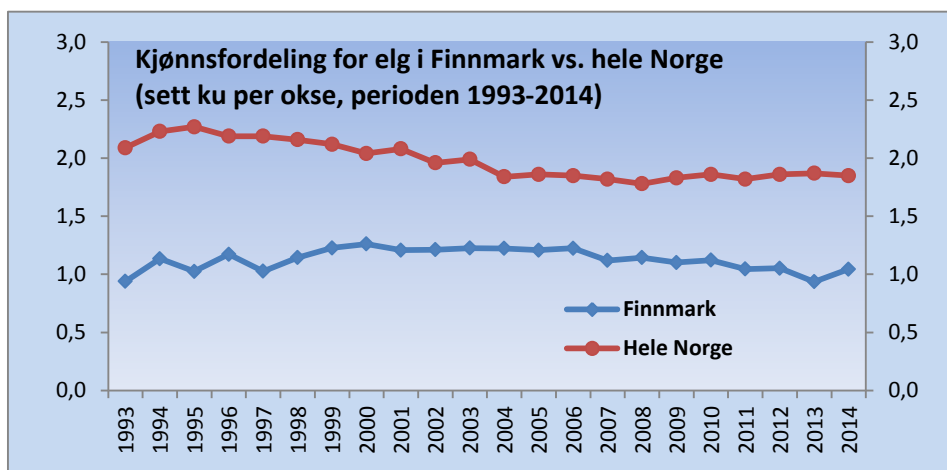
⁷ Sett elg i bestandsplanbasert elgforvaltning. Veileder utarbeidet av Norges Skogeierforbund, 2005.

Siden bestandsplaner ble innført som forvaltningsverktøy i Finnmark i 2003 har målsetningen vært å ta kontroll over bestandsveksten. Dersom en ser på sett-elg per jegerdagsverk for hele Finnmark kan det synes som om bestandsutviklingen har flatet ut (se figur 2.3.2), med tendens til reduksjon de siste årene. Som det vil framgå av sett-elg for de ulike bestandsplanområder og vald varierer imidlertid både bestandsmålsetninger og bestandsutvikling betydelig mellom ulike bestander i Finnmark.

Figur 2.3.2. Bestandsutvikling for elg i Finnmark sammenlignet med hele Norge (sett-elg per jegerdagsverk), perioden 1993-2014 (*fra 2003 er sett-elg per dagsverk justert til 8 timers jakt dag).

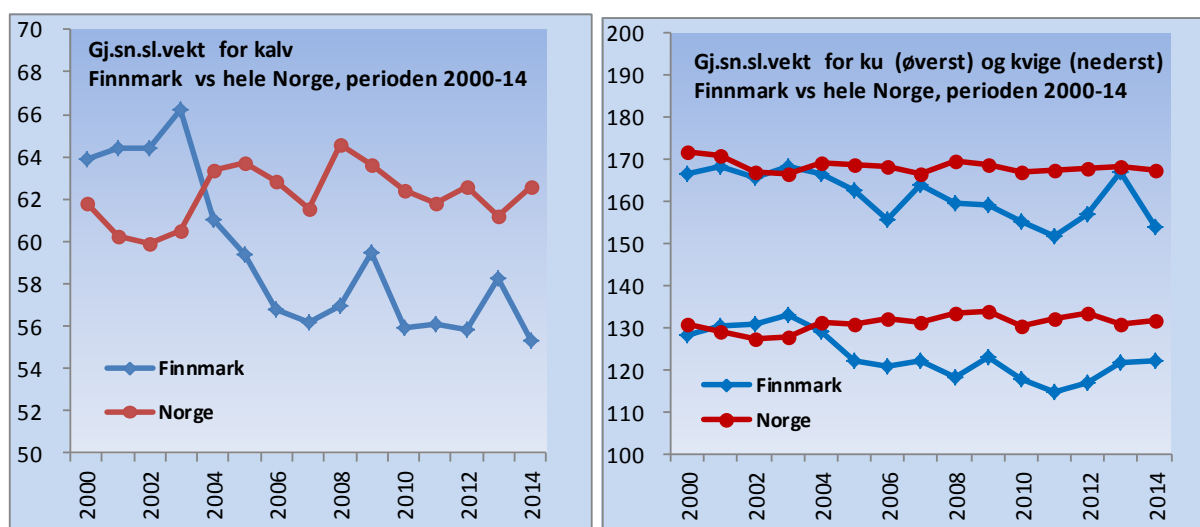
Elgstammen i Finnmark kjennetegnes ved at den i langt større grad enn i resten av landet er naturlig sammensatt, med et kjønnsforhold på tilnærmet 1:1 (se figur 2.3.3). Oksemangel er nesten et ukjent begrep i fylkets elgbestander. Selv om en har forsøkt å drive rettet avskyting, har dette i liten grad endret sammensetningen i stammen. Bestandsøkningen som har vært er nok en av faktorene som har bidratt til å dempe endringer i strukturen i stammen. Avgang utenom ordinær jakt (irregulær avgang) kan være en annen faktor som bidrar til å balansere kjønnsforholdet i stammen. I dag tar avskytningspolitikken de fleste steder i fylket ikke lenger sikte på å forskyve kjønnsforholdet i stammen. Ut fra en generell vurdering er den økte produksjonen, som følger av en større forskyvning i kjønnsforholdet, ikke ønskelig i Finnmark. Elgbestandene vokser fort nok som det er.

Figur 2.3.3. Kjønnsfordeling for elg i Finnmark sammenlignet med hele Norge (sett ku per okse), perioden 1994-2014.

Også alderssammensetningen i stammen er forskjellig fra det som er vanlig i store deler av landet. Gjennomsnittsalderen i stammen ser ut til å være høyere enn ellers i landet. Forklaringen på dette er at elgjakta relativt sett er lite effektiv i store deler av fylket. En forholdsvis mindre andel av dyra blir sett av jegerne i løpet av jakta. Dette har sammenheng med store arealer med veiløst terreng og en tynn elgstamme per arealenhet. Dette gjør igjen at en i store deler av fylket ikke kan være veldig spesifikk når kvoten bestemmes. Kvotene må være forholdsvis "runde" for å få tatt ut det nødvendige antall dyr. Kjønnbestemte ungdyr på kvoten er eksempelvis et ukjent begrep de fleste steder i fylket.

Balansert kjønnsforhold, høy gjennomsnittsalder og lave bestandstettheter har lenge bidratt til at Finnmark har hatt mange store dyr i bestanden. Elgokser med slaktevekt på over 300 kg har forekommet årlig de siste 15 årene. Høye gjennomsnittsvæker er normalt hos bestander som er nyetablerte, som tilfellet er for elgbstanden i Finnmark. Over den siste 15-års-perioden har det imidlertid vært en markert nedgang i gjennomsnittlige slaktevekter i elgbestanden i Finnmark, og da særlig for kalv (se figur 2.3.4). Siden 2004 har de registrerte slaktevektene for Finnmark ligget under landsgjennomsnittet.

Figur 2.3.4. Gjennomsnittlige slaktevekter for felte elg i Finnmark sammenlignet med resten av Norge, perioden 2000-14.

Utviklingen i slaktevekter gir indikasjoner på at beitegrunnet har blitt forringet som følge av en for høy elgbestand over lenger tid. Flere massive lauvmakkangrep de siste 10 årene, særlig i østfylket, kan ha svekket beitet ytterligere. En annen medvirkende årsak til reduserte vekter kan være større andel yngre dyr i bestanden som følge av flere år med reduksjonsavskyting. Noe av vektforskjellen mellom Finnmark og resten av landet, og da spesielt for kalv, kan nok også tilskrives 3,5 ukers framskjøvet jakttid i Karasjok (hvor ca. 25 % av jaktuttaket skjer). Dessuten bidrar metodikken for veiing av elg i Finnmark trolig til systematisk noe lavere vekter⁸.

Et forskningsstudie⁹ fra 2010 på framveksten av elgbestanden i Finnmark påviste en vedvarende reduksjon i slaktevekt gjennom de foregående 20 årenes kraftige bestandsvekst. Vekttapet ble beregnet til 23,5 % for kalv, 14,5 % for ungdyr og 12 % for voksne. Undersøkelsen konkluderte med at den plutselige økningen i tetthet av elg i Finnmark og den beiteslitasje som har fulgt med kan gi langvarig negative effekter for bestanden gjennom å begrense dyrenes utvikling i de første leveårene. Dette kan unngås gjennom å redusere bestanden gjennom intensivt jaktuttak.

⁸ I Finnmark blir den faktisk innveide slaktevekta justert ned til nærmeste 5 kg. For dyr som veies inntil 4 dager etter fellingsdato gis det i tillegg fratrukk for letning.

⁹ Fjellaksel, S-E. 2010. Temporal change in life history traits of a newly colonized population of moose in Finnmark County, Northern Norway. Masteroppgave, Universitetet i Tromsø.

3.0. Hovedmål for planperioden

3.1. Mål for bestandsutviklingen

Som figur 2.3.1 viser har elgbestanden i Finnmark hatt en voldsom vekst over de siste 25 årene. I foregående bestandsplaner har det vært et mål å få kontroll med bestandsveksten og stabilisere bestanden på et nivå som er tilpasset beiteressursene og som gir et høstbart overskudd, samtidig som at ulemper for samfunn og miljø i form av trafikkulykker, elg i tettbygd strøk, skade på skog og innmark, og negative effekter på biologisk mangfold skulle reduseres til et minimum.

Hovedmålsetningen for den nye planperioden bør være stabilisere bestanden på ønsket nivå i de delbestander der målsetningen synes å være nådd. I øvrige delbestander hvor målet ikke er nådd, må avskytingsstrategien legges opp deretter.

3.2. Virkemidler

Elgbestandens utvikling styres av uttaket gjennom jakt. Gjennom regulering av beskatningstrykket på bestanden som helhet, og på de enkelte kjønns- og aldersgruppene, skal målsetningene for bestandsplanene for hvert enkelt område oppnås.

Når en velger avskytingsstrategi er det viktig å være føre-var og skyte tilstrekkelig mange dyr slik at bestandsnivået ikke blir for stort i forhold til beitegrunnet. Dersom målet er å øke kalveproduksjonen per ku vil det være viktig å skyte en stor andel unge dyr for dermed å øke gjennomsnittsalderen i bestanden. For å øke produktiviteten ytterligere er det i tillegg viktig å skyte de små individene blant de voksne. Dette fordi alle dyr med dårlige egenskaper finnes blant små individer og ikke blant store og velutviklede dyr, som har gode gener og bør bevares for videre avl. Dersom målet er ha mange okser å jakte på i bestanden, vil det være viktig å spare de store oksene.

Avskytingsmodell

Finnmarkseiendommen har gjennom to bestandsplaner anvendt en modell for målrettet avskyting som forutsetter at en betydelig del av beskatningen legges på ungdyr og kalv. En slik avskyting gir høyere gjennomsnittsalder i stammen, som igjen gir en mer produktiv bestand. I de områdene der dette er praktisk mulig har en i tillegg prøvd å få tatt ut kalv i større omfang enn ungdyr. Dette for å sikre maksimal vinterbeitetilgang for de dyrene som skal produsere kommende sesongs høstbare overskudd. Maksimumsgrenser for andel okser i uttaket er lagt inn for å unngå for skjev kjønnsfordeling i bestandene både når det skal skytes "hardt" og "mindre hardt".

Tilleggsdyr brukes som et virkemiddel i for å oppnå tilstrekkelig antall dyr og riktig andel av ønsket kjønn- og alderskategori i uttaket. Bruken av tilleggsdyr varierer fra område til område avhengig av behov. Avhengig av ønsket målsetning forutsetter den nevnte modellen en prosentvis fordeling av hva som kan tas ut av okser og voksne kyr (maksimumsandel), og hva som bør tas ut av ungdyr og kalv (minimumsandel) (se tabell 3.2.1).

Tabell 3.2.1. Modell for avskyting basert på maksimum og minimum uttak av ulike kategorier dyr.

Mål for	Maksimumsandel		Minimumsandel	
	okse 1,5+ ¹	ku 2,5+ ²	kalv/ungdyr ²	kalv ²
Økning i bestanden	60 %	15 %	60 %	50 %
Stabil bestand	60 %	20 %	50 %	30 %
Reduksjon i bestand	55 %	30 %	40 %	25 %

1 Antall felte okser 1,5 år+ i % av antall felte dyr 1,5 år+ totalt.

2 Antall felte dyr av gitt kategori i % av antall felte dyr totalt.

Denne målsatte fordelingen kan kalles for «målprofil», mens det faktiske uttaket som målprofilen skal sammenlignes med kan betegnes «fellingsprofil». De ulike parametere i modellen kan forklares som følger:

- Maksimumsandel okser (okse 1,5 år+) i målprofilen viser hvor stor andel av uttaket som maksimalt kan tas ut som okser. Denne parameteren brukes for å holde kontroll med kjønnsforholdet i bestanden. Jaktseleksjon inntreffer fra dyra er 1,5 år, og fra da kan jegerne i praksis skille dyrene på kjønn. En antar at kalvene beskattes tilfeldig uavhengig av kjønn.
- Maksimumsandel voksne kyr (ku 2,5 år+) i målprofilen viser hvor stor andel av uttaket som maksimalt kan tas ut som voksne kyr. Parameteren gir uttrykk for hvor hardt produktive kyr beskattes. Et balansert uttak bør også omfatte noen eldre kyr. 2,5-årige kyr er ikke produktive i Finnmark, men vi kan i praksis ikke skille disse fra eldre ut fra tannsett. Bli beskattningen på eldre ku for sterk vil produksjonsevnen i stammen bli redusert.
- Minimumsandel ungdyr/kalv gir uttrykk for hvor stor andel av uttaket som minst bør være unge dyr.
- Minimumsandel kalv viser hvor stor andel av uttaket som minst bør være kalv.

Dersom bestanden skal **stabiliseres** legges til grunn at bestanden ikke skal endres nevneverdig, verken i antall eller sammensetning.

Dersom bestanden skal **økes** legges til grunn en lavere andel voksne kyr og en betydelig større andel av kalv i uttaket. Ved å spare kyr og felle kalv før de forbruker vinterbeite, oppnås en høyere produktivitet som i seg selv gir grunnlag for bestandsvekst. Dette vil kunne forsterkes ved at en i tillegg skyter færre dyr enn tilveksten.

Dersom bestanden skal **reduseres** legges til grunn gjennomskyting av stammen. Det vil si at sammensetningen i uttaket skal gjenspeile sammensetningen i bestanden. Det skal tas ut flere dyr enn tilveksten uten å forskyve kjønns- og aldersfordelingen i bestanden. Dette for å unngå å redusere produksjonsevnen i bestanden. Stor andel fridyr på kvoten kan være en måte å gjøre dette på.

Modellen vil kunne nyanseres ytterligere ut fra lokale forhold.

Fastkvote og tilleggsdyrkvote

Ved tildeling av årlig fellingskvote nyttes vanligvis fastkvote (grunnkvote) og tilleggsdyrkvote i kombinasjon. Tilleggsdyr brukes til å kanalisere fellingsstillatelser dit hvor dyrene er for dermed å øke fellingsprosenten. Samtidig brukes tilleggsdyr til å få justert den løpende fellingsprofilen i ønsket retning i forhold til målprofilen. Tilleggsdyr kan også holdes tilbake for å unngå å overskride fellingsmål i antall dyr for mye, eller dersom en underveis i jakta får signaler om at bestanden er lavere enn antatt. Bruken av tilleggsdyr varierer fra bestand til bestand avhengig av behov.

I henhold til vedtak¹⁰ gjort av styret for FeFo skal andelen tilleggsdyr ikke skal overskride 35 % av fellingskvoten. I forhold til tidligere praksis innebærer dette en reduksjon i andelen tilleggsdyr på kvoten i Karasjøk og Porsanger kommuner.

Oppfølging og underveisjustering

Om nødvendig må planlagt fellingskvote justeres underveis i planperioden dersom bestandsutviklingen ikke synes å gå i riktig retning. De årlige justeringsmøtene for bestandsplangruppa er i denne sammenheng viktig. Her vil gruppa kunne utveksle informasjon som vil kunne avdekke behov for justering, samt diskutere graden av endring i virkemidlene i forhold til plan.

Dersom den irregulære avgangen er stor eller har en ugunstig kjønns- og aldersfordeling, må dette tas hensyn til i planleggingen av de årlige fellingskvoter.

¹⁰ Revisjon av regler for storviltjakt på Finnmarkseiendommen (storvilthøringen 2013-14) (styresak 7-2014).

AVTALE OM FELLES VALD OG BESTANDSPLAN 2015-18

Avtaleparter

- 1) *Finnmarkseiendommen*
v/ leder utmark Einar J. Asbjørnsen
- 2) *Jarfjordeiendommen*
v/ Ture Jensen som fullmektig for de private (jf. fullmakt av 27.01.2015), som er:
 - Ture Jensen, som hjemmelshaver til Storslåttan 31/2
 - Ingvild Warttainen og Geir Gulbrandsen, som hjemmelshaver til Tofte 31/4, 31/10 og 31/27

Formål

Avtalen skal bidra til en helhetlig forvaltning av elgbestanden i Jarfjord / Grense Jakobselv-området gjennom opprettelse av et felles vald og utarbeidelse av felles bestandsplan for valdet.

Varighet

Avtalen har en varighet på 4 år (2015-18), som tilsvarer varigheten av bestandsplanen.

Felles vald og bestandsplan

Partene oppretter et felles vald som kalles Jarfjord / Grense Jakobselv. Valdet inngår i Sør-Varanger bestandsplanområde og består av følgende 4 jaktfelt: Stordalen, Karpdalen og Grense Jakobselv (Finnmarkseiendommen), samt Storslåttan (Jarfjordeiendommen).

Partene utarbeider felles bestandsplan for valdet. Planen skal omfatte felles målsettinger, felles avskytingsplan og søknad om samlet fellingskvote for hele planperioden.

Planen utarbeides i samråd med en bestandsplangruppe. Jarfjordeiendommen er ikke representert i bestandsplangruppa, men skal gjennom fullmektig Ture Jensen orienteres om planarbeidet og gis mulighet til å komme med innspill underveis.

Finnmarkseiendommen sender bestandsplan og kvotesøknad sendes til Sør-Varanger kommune for godkjenning.

Kvotefordeling

Av den samlede tildelte fellingskvote for valdet skal Jarfjordeiendommen årlig ha 1 dyr. Dyrekategori skal gjenspeile bestandsplanen og blir fastsatt gjennom bestandsplangruppas årlige møter.

Jaktorganisering

Hver enkelt avtalepart står fritt i hvordan elgjakta organiseres på egen grunn.

Rapportering

Jarfjordeiendommen skal innen 10 dager etter endt jakt gi informasjon om felling, slaktevekt og sett-elg-data til Finnmarkseiendommen. Finnmarkseiendommen registrerer data og rapporterer videre til kommunen.

Underliggende fullmakt

Finnmarkseiendommen setter som en forutsetning at de private opptrer med en felles fullmektig og at alle eiendommene nevnt i denne avtalen inngår.

Oppsigelse

Dersom en av eierne trekker seg, er dette å betrakte som oppsigelse av avtalen.

Vedlegg

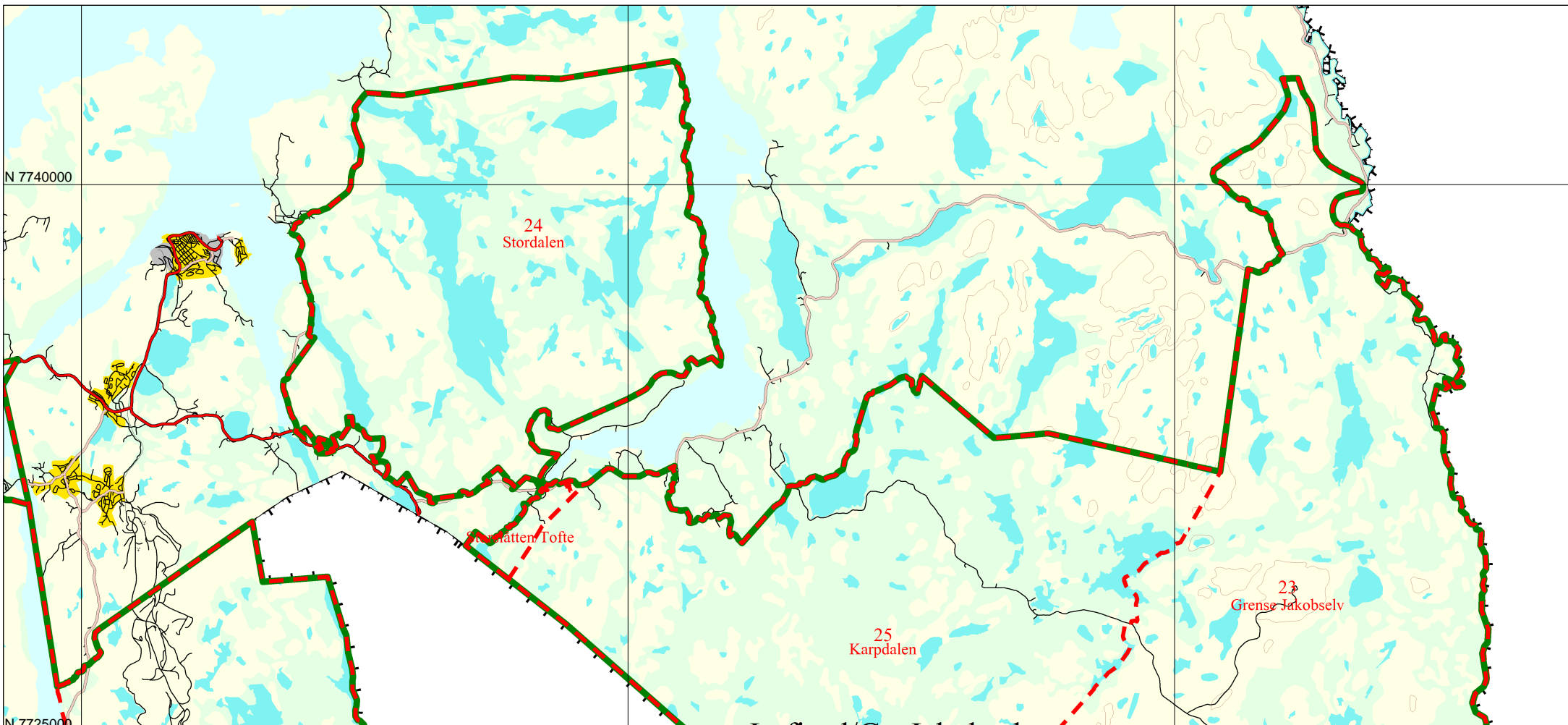
Fullmakter og kart over Jarfjord/Grense Jakobselv følger denne avtale som vedlegg.

Sted/dato:

Sted/dato:

Einar J. Asbjørnsen
leder utmark Finnmarkseiendommen

Ture Jensen
Fullmektig Jarfjordeiendommen

Bestandsplan for elg i Finnmark 2015-18

Jarfjord / Grense Jakobselv

- Grense bestandsplanområde
- Valdgrense
- - - Jaktfeltgrense

Kartgrunnlag: Elgfeltgrenser og tema fra N250.
Kartet er produsert for FeFo av Sweco Norge AS

Målestokk:
1:150000

Utskriftsdato
23.02.2015

E 630000

E 645000

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Sarajärvi, Trygve Enhetsleder: Sarajärvi, Trygve, tlf. 78 97 74 86	Dato: 10.03.2015
Arkivsak: <arkivsaknr>	
Saksordfører: Olsen, Vegar	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for miljø og næring	004/2015	24.03.2015
Kommunestyret	018/2015	25.03.2015

HØRING - HANDLINGSPROGRAM FOR FINNMARK VANNREGION OG GRENSEVASSDRAGENE

Vedlagte dokumenter:

Handlingsprogram for Regional plan for vannregion Finnmark og grensevassdragene 2016 - Kopi.pdf

HØRING AV HANDLINGSPROGRAM (2016) OG ROOF REPORT KNYTTET TIL REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK OG GRENSEVASSDRAGENE (2016-2021)

Dokumenter i saken:

- 2015004027 VARSEL OM 2.GANGSHØRING AV DELER AV DEN REGIONALE VANNFORVALTNINGSPLANEN FOR FINNMARK OG GRENSEVASSDRAGENE (2016-2021)
- 2015003058 OPPNEVNING AV NYTT VARAMEDLEM TIL DEN NORSK-FINSKE GRENSEVASSDRAGSKOMMISJONEN
- 2015001671 ANBEFALINGER FRA DEN NORSK-FINSKE GRENSEVASSDRAGSKOMMISJONEN I 2014
- 2015000018 HØRINGSSVAR - REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN 2014-2021
- 2014024430 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 10.12.14: HØRING - REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK VANNREGION OG GRENSEVASSDRAGENE
- 2014020698 UTKAST TIL MAL FOR SAKSFRAMLEGG VEDRØRENDE VANNFORVALTNINGSPLANER
- 2014020254 HØRING AV HANDLINGSPROGRAM (2016) OG ROOF REPORT KNYTTET TIL REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK OG

- 2014014096 GRENSEVASSDRAGENE (2016-2021)
REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK NÅ UTE PÅ HØRING
- 2014013170 TILSAGNSBREV FOR SØKNAD OM MIDLER TIL PASVIK OG NEIDEN VANNOMRÅDER FOR 2014
- 2014008275 VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021 - SØKNAD OM SKJØNNSMIDLER FRA FYLKESMANNEN I FINNMARK.
- 2014008273 VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021 - SØKNAD OM MIDLER FRA FFK FOR 2014
- 2014008263 SØKNAD OM MIDLER FRA FFK - VANNFORVALTNINGSPLAN 2016 - 2021
- 2013010035 FORPROSJEKT FOR VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021
- 2013009774 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 29.05.13: VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021
- 2013005985 OPPDATERT PROSJEKTPLAN MARS 2013
- 2013003478 PROSJEKTPLAN FOR PASVIK OG NEIDEN VANNOMRÅDE (2013-2015)

Kort sammendrag:

Regional plan for vannregion Finnmark og grensevassdragene (2016-2021) skal vedtas i fylkestinget i 2015 og sendes til nasjonal godkjenning hos Kongen i Statsråd innen 1. juli 2015.

Planen er utarbeidet i tråd med forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) som er en implementering av EUs vannrammedirektiv. Vannforskriften er hjemlet i forurensningsloven, plan- og bygningsloven og vannressursloven. Regional vannforvaltningsplan vedtas som en regional plan etter plan- og bygningsloven § 8 – 4 med de særregler som følger av vannforskriften.

Den regionale planen gjelder for vannregion Finnmark samt den norske delen av den norskfinske vannregionen Tana, Pasvik og Neiden. Planen fastsetter miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet. Tiltaksprogrammet til planen fremsetter hvilke tiltak som må gjennomføres for at disse målene skal nås. Det generelle miljømålet er minimum god miljøtilstand for vannforekomstene innen 2021. Planlegging etter vannforskriften følger seksårsykluser, dermed skal det foretas en rullering av gjeldende plan innen utgangen av 2021.

Faktiske opplysninger:

Regional plan består av flere dokumenter:

1. Regional vannforvaltningsplan med planbeskrivelse
2. Regionalt tiltaksprogram
3. Regionalt overvåkingsprogram
4. Handlingsprogram (dette dokumentet)

Sør-Varanger kommunestyre behandlet saken i møte 10. desember 2014 og høringsuttalelse ble oversendt Finnmark Fylkeskommune. Dette gjaldt regional vannforvaltningsplan med planbeskrivelse og tiltaksprogram. Regionalt overvåkingsprogram har ikke vært på høring.

I henhold til plan- og bygningsloven § 8-1 skal alle regionale planer ha et handlingsprogram.

Det er fylkestinget som vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen.

Det er også fylkestinget som har ansvar for å ta handlingsprogrammet opp til en årlig

rullering. Ved denne rulleringen fornyes inngåtte avtaler med andre regionale og kommunale aktører om gjennomføringen av planen.

Handlingsprogrammet skal gi en vurdering av hvilken oppfølging planen krever. De

økonomiske ressursene er i mange tilfeller knytte til årlige budsjettvedtak.

Handlingsprogrammet anslår ressursbehov og utpeker ansvarlig organ og

samarbeidspartnere for gjennomføring av planen. I tillegg er det tatt inn krav om årlig

rapportering på tiltaksprogrammet som følger planen. En slik årlig rapportering følger ikke av

forskriften, men er sett på som viktig for å kunne følge opp sektormyndighetene som har

ansvar for gjennomføring av tiltak.

Det regionale tiltaksprogrammet for 2016-2021 inneholder i underkant av 300 tiltak som skal bidra til å bedre vannkvaliteten i vannregionen. Det er det enkelte departement som er ansvarlig for å sørge for at deres ytre etater har mandat til å bidra på en konstruktiv måte i dette arbeidet.

Rullering av handlingsprogrammet sees i sammenheng med fylkeskommunenes arbeid med rullering av økonomiplanen.

I handlingsprogrammet er det mange aktiviteter som gjelder Neiden og Pasvik

vannområder. Sør-Varanger kommune skal medvirke til oppdatering av data som går på karakterisering og klassifisering og problemkartlegging av vannforekomster, vi skal sørge for god medvirkning i prosessen, følge opp tiltaksanalysene for våre vannområder, avholde møter i vannområdeutvalget, gjennomføre vedtatt overvåkingsprogram og følge opp forurensningsforskriften.

Dette vil kreve både ressurser i form av saksbehandling ved Plan- og utviklingsavdelingen og økonomiske ressurser.

Det vil bli søkt om midler fra Finnmark fylkeskommune til lønn for prosjektleder i ca 25% stilling, slik det er gjort de siste årene. Sør-Varanger kommune har fått tildelt 150 000 kroner pr år til dette arbeidet siden 2012.

Mht gjennomføring av tiltak i de lokale tiltaksanalysenes tiltakstabeller må kommunen vurdere og prioritere enkelttiltak.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:
Ingen merknad

Infrastruktur:
Ingen merknad

Barn og ungdom:
Ingen merknad

Kompetansebygging:
Ingen merknad

Økonomi:
Gjennomføring av tiltak i vannområdene våre kan medføre noe økonomisk belastning for Sør-Varanger kommune i framtiden.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:
Ingen merknad

Forslag til innstilling:

Utvalg for miljø og næring har i møte 24. mars 2015 behandlet handlingsprogram for Finnmark vannregion og vil avgi følgende innstilling til kommunestyret:

Sør-Varanger kommune har 2 vannområder innenfor kommunegrensene, og vi er sterkt

medvirkende i gjennomføringen av det regionale handlingsprogrammet.

Sør-Varanger kommune skal medvirke innenfor følgende tema:

Vi skal:

- Oppdatere data som går på karakterisering og klassifisering av vannforekomster i våre vannområder.
- Bistå Fylkesmannen i Finnmark med problemkartlegging av vannforekomster.
- Sørge for god medvirkning i den videre prosessen.
- Følge opp de vedtatte tiltaksanalysene for våre vannområder.
- Avholde møter i vannområdeutvalget.
- Gjennomføre vedtatt regionale overvåkingsprogram.
- Følge opp forurensningsforskriften mht forurensning av våre vannforekomster.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Finnmark vannregion

Norsk-finsk vannregion

Forslag til Handlingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene 2016

Høringsforslag 01.10.2014

Finnmark
vannregion og norsk
del av den norsk-
finske vannregionen
Tana, Pasvik og
Neiden
2016-2021

Handlingsprogram til regional vannforvaltningsplan for Finnmark vannregion og Norsk-Finsk vannregion (2016-2021)

Regional plan for vannregion Finnmark og grensevassdragene (2016-2021) skal vedtas i fylkestinget i 2015 og sendes til nasjonal godkjenning hos Kongen i Statsråd innen 1. juli 2015.

Planen er utarbeidet i tråd med forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) som er en implementering av EUs vannrammedirektiv. Vannforskriften er hjemlet i forurensningsloven, plan- og bygningsloven og vannressursloven. Regional vannforvaltningsplan vedtas som en regional plan etter plan- og bygningsloven § 8 – 4 med de særregler som følger av vannforskriften.

Den regionale planen gjelder for vannregion Finnmark samt den norske delen av den norsk-finske vannregionen Tana, Pasvik og Neiden. Planen fastsetter miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet. Tiltaksprogrammet til planen fremsetter hvilke tiltak som må gjennomføres for at disse målene skal nås. Det generelle miljømålet er minimum god miljøtilstand for vannforekomstene innen 2021. Planlegging etter vannforskriften følger seksårsykluser, dermed skal det foretas en rullering av gjeldende plan innen utgangen av 2021.

Planens hovedinnhold

Planen består av:

1. Regional vannforvaltningsplan med planbeskrivelse
2. Regionalt tiltaksprogram
3. Regionalt overvåkingsprogram
4. Handlingsprogram (dette dokumentet)

Handlingsprogram

I henhold til plan- og bygningsloven § 8-1 skal alle regionale planer ha et handlingsprogram. Det er fylkestinget som vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen. Det er også fylkestinget som har ansvar for å ta handlingsprogrammet opp til en årlig rullering. Ved denne rulleringen fornyes inngåtte avtaler med andre regionale og kommunale aktører om gjennomføringen av planen.

Handlingsprogrammet skal gi en vurdering av hvilken oppfølging planen krever. De økonomiske ressursene er i mange tilfeller knytte til årlige budsjettvedtak. Handlingsprogrammet anslår ressursbehov og utpeker ansvarlig organ og samarbeidspartnere for gjennomføring av planen. I tillegg er det tatt inn krav om årlig rapportering på tiltaksprogrammet som følger planen. En slik årlig rapportering følger ikke av forskriften, men er sett på som viktig for å kunne følge opp sektormyndighetene som har ansvar for gjennomføring av tiltak. Det regionale tiltaksprogrammet for 2016-2021 inneholder i underkant av 300 tiltak som skal bidra til å bedre vannkvaliteten i vannregionen. Det er det enkelte departement som er ansvarlig for å sørge for at deres ytre etater har mandat til å bidra på en konstruktiv måte i dette arbeidet. Rullering av handlingsprogrammet sees i sammenheng med fylkeskommunenes arbeid med rullering av økonomiplanen.

Handlingsprogram for Regional plan for vannregion Finnmark og grensevassdragene 2016-2021							
VRM: Vannregionmyndighet, VO: Vannområde, VRU: vannregionutvalg, FM: Fylkesmannen		Hovedansvar	Medvirkende	2016	2017	2018	Ressursbehov
Oppgave 1: Koordinere og legge til rette for arbeidet som skal utføres på regionalt nivå							
Aktivitet 1	Oppdatere karakterisering og klassifisering	FM	Prosjektleder, alle berørte sektor-myndigheter	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid
Aktivitet 2	Avholde minimum 1 årlig møte i VRU	VRM	VRU	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FFK, arrangements-utgifter
Aktivitet 3	Holde regional referansegruppe orientert om arbeidet	VRM	VRU	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FFK, arrangements-utgifter
Aktivitet 4	Sørge for god medvirkning gjennom hele prosessen	VRM	Alle berørte sektor-myndigheter og aktører	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FFK, arrangements-utgifter
Aktivitet 5	Samordne med andre avdelinger i fylkeskommunen	VRM	Fylkeskommunen	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FFK
Aktivitet 6	Bidra til formidling av arbeidet og konsekvensene av den regionale planen	VRM	Prosjektleder, FFK	X	X	X	Ressurser til faglig, administrativt og politisk arbeid i FFK, arrangementsutgifter. Det samme i VO og hos sektormyndigheter, FM

Aktivitet 7	Problemkartlegging i vannforekomster	FM	VO, Kommuner, Problemeiere	X	X	X	Ressurser til planlegging og gjennomføring av problemkartlegging hos alle berørte parter.
Oppgave 2: Koordinere og legge til rette for arbeidet som skal utføres på lokalt nivå							
Aktivitet 8	Følge opp lokal tiltaksanalyse	Prosjektleder	VO, berørte sektor-myndigheter, kommunen	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i kommunene, arrangementsutgifter
Aktivitet 9	Avholde møter i vannområdeutvalget (minst 1 i året)	Prosjektleder	VO	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i kommunene, arrangementsutgifter
Aktivitet 10	Sørge for god medvirkning gjennom hele prosessen, spesielt på lokalt nivå	Prosjektleder	Alle berørte sektormyndigheter og aktører, kommunen	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i kommunene, arrangementsutgifter
Oppgave 3: Følge opp myndigheter som har oppgaver i henhold til regional plan og tiltaksprogram jmf. forskriften							
Aktivitet 11	Følge opp regional plan ovenfor kommunenes planleggingsoppgaver	FFK	VRM, FFK	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FK, arrangementsutgifter
Aktivitet 12	Legge regional plan til grunn for egen virksomhet	Alle berørte sektor-myndigheter	VRM, FFK	X	X	X	Ressurser til implementering hos alle berørte parter
Aktivitet 13	Gjennomføre vedtatt tiltaksprogram	Alle berørte sektor-myndigheter		X	X	X	Ressurser til planlegging og implementering
Aktivitet 14	Rapportere på vedtatt tiltaksprogram	Alle berørte sektor-myndigheter	VRM	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid hos sektormyndigheter og i FFK

Aktivitet 15	Rapportere til VRM når planens formål og prioriteringer avvikes	Alle berørte sektor-myndigheter	VRM	X	X	X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid
Aktivitet 16	Rapportere til KLD på gjennomføringen av den regionale planen	VRM	Alle			X	Ressurser til faglig og administrativt arbeid i FFK
Aktivitet 17	Gjennomføre vedtatt overvåkingsprogram	FM	Alle berørte sektormyndigheter, kommunene, VRM	X	X	X	Ressurser til Fylkesmannens miljøvernavdeling
Aktivitet 18	Veiledning til kommunenes saksbehandling og oppfølging av forurensningsforskriften	FM	VO	X	X	X	Ressurser til Fylkesmannens miljøvernavdeling
Oppgave 4: Koordinere arbeidet etter forskriften i henhold til tidsfristene som er angitt							
Aktivitet 19	Utarbeide planprogram for rullering regional plan for 2022-2027	VRM, VRU	VRU, FFK			X	Ressurser til faglig, politisk og administrativt arbeid i FFK, arrangementsutgifter

Se adresseliste

Høring av Handlingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene (2016) og det overordnede kapittelet med Finland for grensevassdragene (Roof Report)

Finnmark fylkeskommune viser til tidligere høringsbrev om offentlig høring av regional vannforvaltningsplan for Finnmark vannregion og grensevassdragene, for planperioden 2016-2021. Ytterligere to dokumenter som inngår i den regionale vannforvaltningsplanen for Finnmark og grensevassdragene skal nå sendes ut på høring. Dette gjelder Handlingsprogrammet, samt et samarbeidsdokument utarbeidet av regionale myndigheter i Finnmark og Lappland, Finland.

Handlingsprogram for Finnmark og grensevassdragene 2016

I henhold til plan- og bygningsloven § 8-1 skal alle regionale planer ha et handlingsprogram. Det er fylkestinget som vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen. Det er også fylkestinget som har ansvar for å ta handlingsprogrammet opp til en årlig rullering. Ved denne rulleringen fornyes inngåtte avtaler med andre regionale og kommunale aktører om gjennomføringen av planen.

Finnmark fylkeskommune sender forslaget til Handlingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene på høring i perioden 1. oktober – 31. desember 2014. Handlingsprogrammet gir en vurdering av hvilken oppfølging den regionale vannforvaltningsplanen krever. Oversikten gjelder for 2016-2018. Handlingsprogrammet rulleres hvert år, fram til enden av planperioden i 2021.

Samarbeidskapittel mellom Finland og Norge, «Roof Report»

I 2013 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Norge og Finland for å formalisere vannforvaltningen i vannområdene Tana, Pasvik og Neiden. Inntil videre er Tana, Pasvik og Neiden på norsk side omtalt i de samme dokumentene som vannregion Finnmark, da arealene har mange felles trekk, utfordringer og tiltak. Det er ikke utarbeidet egne dokumenter for den Norsk-finske vannregionen, men det jobbes mot at en slik inndeling skal være på plass innen vannforvaltningsplanene skal godkjennes ved kongelig resolusjon i 2015. Det er nå utarbeidet et overordnet kapittel til forvaltningsplanen i de to landene som gir innsikt i samarbeidet, sammenligner organisering og metodikk samt hvilke utfordringer som gjenstår. Dette kapittelet er på høring fra 1. oktober 2014 – 31. mars 2015, som tilsvarende høringsperioden i Finland. Dette kapittelet er tilgjengelig på norsk og finsk. Det overordnede kapittelet vil inngå i de regionale vannforvaltningsplanene på norsk og finsk side når disse skal godkjennes nasjonalt i 2015.

Begge dokumentene er åpne for innspill og uttalelser. Begge dokumentene er tilgjengelig elektronisk på Finnmark fylkeskommune sine sider eller på www.vannportalen.no/finnmark.

Innholdet i den regionale vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet, samt formelle krav til høringsperiode og vedtak er hjemlet i vannforskriften. Forvaltningsplanen blir endelig vedtatt i fylkestinget og hos Kongen i statsråd i 2015.

Høringsuttalelse til Handlingsprogrammet for Finnmark, samt til det overordnede kapittelet sendes til:

Finnmark fylkeskommune
Vannregionmyndigheten i vannregion Finnmark
Fylkeshuset
9815 Vadsø

Eller per e-post til postmottak@ffk.no. Tittelfeltet i e-posten merkes: "Høringsuttalelse til den regionale vannforvaltningsplanen med tilhørende tiltaksprogram for Finnmark (2016-2021)".

Fristen for å levere innspill til Handlingsprogrammet er 31.12.2014.

Fristen for å levere innspill til samarbeidskapittelet «Roof Report» er 31.03.2015.

Disse dokumentene, kontaktinformasjon til vannregionmyndigheten og vannområdene, og annen nyttig informasjon om vannforvaltningsarbeidet i vannregion Finnmark og den norsk-finske vannregionen finnes på www.vannportalen.no/finnmark.

Vadsø, 01.10.2014

Tore Gundersen
Plan og kultursjef

Stein Tage Domaas

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Sarajärvi, Trygve Enhetsleder: Sarajärvi, Trygve, tlf. 78 97 74 86	Dato: 10.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Olsen, Vegar	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for miljø og næring	005/2015	24.03.2015
Kommunestyret	019/2015	25.03.2015

HØRING - SAMARBEIDSKAPITTEL FINLAND-NORGE I INTERNASJONAL VANNREGION TANA-NEIDEN OG PASVIK (ROOF REPORT)

Vedlagte dokumenter:

HØRING AV HANDLINGSPROGRAM (2016) OG ROOF REPORT KNYTTET TIL
REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK OG GRENSEVASSDRAGENE
(2016-2021)

Overordnet kapittel til den regionale vannforvaltningsplanen for Finnmark vannregion og
grensevassdragene (2016-2021).pdf

Norsk-finsk avtale

Memorandum of Understanding (L)(125281)

Dokumenter i saken:

- 2015004463 HØRING - SAMARBEIDSKAPITTEL FINLAND-NORGE I INTERNASJONAL
VANNREGION TANA-NEIDEN OG PASVIK (ROOF REPORT)
- 2015004462 HØRING - HANDLINGSPROGRAM FOR FINNMARK VANNREGION OG
GRENSEVASSDRAGENE
- 2015004027 VARSEL OM 2.GANGSHØRING AV DELER AV DEN REGIONALE
VANNFORVALTNINGSPLANEN FOR FINNMARK OG
GRENSEVASSDRAGENE (2016-2021)
- 2015003058 OPPNEVNING AV NYTT VARAMEDLEM TIL DEN NORSK-FINSKE
GRENSEVASSDRAGSKOMMISJONEN
- 2015001671 ANBEFALINGER FRA DEN NORSK-FINSKE
GRENSEVASSDRAGSKOMMISJONEN I 2014

2015000018 HØRINGSSVAR - REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN 2014-2021
 2014024430 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 10.12.14: HØRING - REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK VANNREGION OG GRENSEVASSDRAGENE
 2014021881 HØRING - REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK VANNREGION OG GRENSEVASSDRAGENE
 2014020698 UTKAST TIL MAL FOR SAKSFRAMLEGG VEDRØRENDE VANNFORVALTNINGSPLANER
 2014020254 HØRING AV HANDLINGSPROGRAM (2016) OG ROOF REPORT KNYTTET TIL REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK OG GRENSEVASSDRAGENE (2016-2021)
 2014014096 REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN FOR FINNMARK NÅ UTE PÅ HØRING
 2014013170 TILSAGNSBREV FOR SØKNAD OM MIDLER TIL PASVIK OG NEIDEN VANNOMRÅDER FOR 2014
 2014008275 VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021 - SØKNAD OM SKJØNNSMIDLER FRA FYLKESMANNEN I FINNMARK.
 2014008273 VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021 - SØKNAD OM MIDLER FRA FFK FOR 2014
 2014008263 SØKNAD OM MIDLER FRA FFK - VANNFORVALTNINGSPLAN 2016 - 2021
 2013010035 FORPROSJEKT FOR VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021
 2013009774 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 29.05.13: VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021
 2013005985 OPPDATERT PROSJEKTPLAN MARS 2013
 2013003493 VANNFORVALTNINGSPLAN 2016-2021
 2013003478 PROSJEKTPLAN FOR PASVIK OG NEIDEN VANNOMRÅDE (2013-2015)

Kort sammendrag:

Den 22. mai 2014 trådte en bilateral avtale i kraft, med sikte på å oppfylle kravene i EUs

vannrammedirektiv (Water Framework Directive -WFD) og den norske Vannforskriften.

Avtalen definerer de fire nedbørfeltene Tana, Neiden, Munkelva og Pasvik som en internasjonal vannregion (Den Norsk-finske vannregionen). Formålet med avtalen er å etablere et felles rammeverk for å sikre et sterkere bilateralt samarbeid og samordning mellom Vannregionmyndighetene (Finnmark fylkeskommune og ELY-Senteret i Lapland).

Avtalen omhandler planleggingen og gjennomføringen av regionale

vannforvaltningsplaner og regionale tiltaksprogrammer. Detaljerte prosedyrer for koordineringen er nedfelt i en intensjonsavtale (Memorandum of Understanding) som hører til den bilaterale avtalen. Se vedlagte saksdokumenter.

Her står det også at det skal utarbeides et felles overordnet kapittel for den Norsk-finske

Vannregionen (Roof report) for å oppfylle kravene i vannrammedirektivet, som oppsummerer de to nasjonale vannforvaltningsplanene.

Det overordnede kapittelet er på høring fra 1. oktober 2014 til 31. mars 2015. Etter høringsperioden vil alle innspill bli vurdert av vannregionmyndighetene, og nødvendige

oppdateringer foretas. Det overordnede kapittelet vil bli sendt sammen med de regionale vannforvaltningsplanene til nasjonal godkjenning i sine respektive land i 2015.

Det overordnede kapittelet vil være tilgjengelig på finsk og norsk. Dokumentet, andre plandokumenter og annen informasjon vil være tilgjengelig på www.vannportalen.no i Norge og www.ymparisto.fi i Finland.

Høringsuttalelse til den regionale vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet sendes til Finnmark fylkeskommune i Norge og Lapin ELY-keskus i Finland (Lapland region).

Faktiske opplysninger:

I henhold til artikkel 3 - 3 i vannrammedirektivet (WFD), skal vassdrag som strekker seg inn i

territoriet til en annen medlemsstat bli tildelt en internasjonal vannregion. For å overholde WFD og nasjonal lovgivning, har Norge og Finland undertegnet en avtale om en Norsk-finsk vannregion.

Avtalen setter rammene for bilateralt samarbeid og administrative ordninger for vannregionen. Den Norsk-finske vannregionen omfatter Tana og Neiden vannområder, Munkelva med sideelver, og norsk og finsk territorium i Pasvik vannområde. En intensjonsavtale er også utarbeidet, som omhandler prosedyrene for koordinering av vannforvaltning i den Norsk-finske vannregionen på et mer detaljert nivå.

Den Norsk-finske vannregionen består av Tana, Neiden og Pasvik vannområder. Mens Tana og Neiden strekker seg inn i Norge og Finland, strekker Pasvik vannområde seg også inn i Russland, men Russland er ikke en del av avtalen om den internasjonale vannregionen.

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål.

Vannrammedirektivet krever at vesentlige påvirkninger kartlegges, minst to år før

vannforvaltningsplanene trer i kraft. Både Finland og Norge har utarbeidet et dokument som

utpeker og oppsummerer betydelige påvirkninger fra menneskelig aktivitet i sine respektive

vassdrag. Oppsummeringen av disse vesentlige vannforvaltningsspørsmålene er basert på

karakteriseringen av vannforekomstene og angir hvilke påvirkninger, både nåværende og

fremtidige, det vil fokuseres på i tiltaksprogrammene og vannforvaltningsplanene for å forhindre ytterligere forringelse av vannressursene.

Oversikten indikerer også hvilke vannforekomster står i risiko for ikke å nå målet om god miljøtilstand innen 2021, hvilke mål og tiltak som bør prioriteres, og hvilke påvirkninger er mindre viktig.

Påvirkninger	Finland	Norge
Påvirkninger fra gruvedrift		X
Påvirkninger fra avløp**	X	X
Avrenning fra diffuse kilder (bl.a. kommunale søppelfyllinger, avløp, skogsbruk)**	X	X
Beredskap mot akutt forurensning		X
Forurensning fra metallurgisk industri i Russland	X	X
Vannkraftreguleringer	X	X
Fremmede arter (i Norge: pukcellaks, ørekyt og lagesild)	X	X
Utslipp fra fiskeoppdrettsanlegg **		X
Kongekrabbe (<i>Paralithodes camtschaticus</i>) (påvirkning på bunnfauna)**		X
Forurensning i havnene (forurenset sjøbunn)		X
Fiskevandringshindre	X	X
Påvirkning fra fiske: overbeskatning av anadrom laksefisk.		X
Forebyggende tiltak for å hindre smitte av Gyrodactylus salaris og andre fiskesykdommer	X	X
Påvirkning fra fiskeoppdrett på anadrome fiskebestander (rømt fisk)**		X

Overvåking.

EUs vannrammedirektiv medfører at det skal utarbeides et regionalt overvåkingsprogram som gir en helhetlig og utstrakt oversikt over vannmiljøets tilstand. Overvåkingsprogrammet bør inkludere basisovervåking, tiltaksovervåking og, om nødvendig, problemkartlegging.

Basisovervåkingen skal danne en representativ oversikt over tilstanden for vannforekomster i

vannregionen. Basisovervåkingen skal samle inn data om den generelle tilstanden til

vannforekomstene i vannregionen, samt en generell overvåking av de hydrologiske forholdene.

Dette gir informasjon om de naturlige vannforekomstene i nedbørfeltene og den økologiske og kjemiske tilstanden i vannet, noe som kan påvirkes av menneskelig aktivitet og langsiktige

endringer, f.eks. klimaendringer. Basisovervåking omfatter en rekke biologiske og

fysisk/kjemiske faktorer.

Tiltaksovervåking utarbeides i vannforekomster hvor det er påvirkninger fra menneskelig aktivitet.

Tiltaksovervåking skal utføres med sikte på å fastslå tilstanden i vannforekomster som anses å være i risiko for ikke å nå miljømålene, samt vurdere eventuelle endringer i tilstanden i slike

vannforekomster som følge av forbedrende tiltak.

Problemkartlegging kan utføres for å finne årsaken til eventuelle overskridelser i den økologiske tilstanden i vannforekomster, så vel som for å fastslå omfanget og virkningene av utilsiktet forurensning.

Miljømål og tiltak.

Det viktigste elementet i de regionale vannforvaltningsplanene er miljømål. Miljømål er fastsatt etter kriterier i EUs vannrammedirektiv, som er implementert i Norge via

vannforskriften. Alle land som har implementert vannrammedirektivet forplikter seg til å nå sine miljømål innen 15 år etter implementeringen.

Vannrammedirektivet fastslår at god tilstand skal oppnås som miljømål for all overflate- og grunnvann i Europa. De regionale vannforvaltningsplanene som har vært ute på høring i 2014 tar sikte på å nå dette målet innen 2021. Direktivet definerer både god økologisk og kjemisk tilstand, som medfører at forurensningsnivåer er lave og at økosystemene fungerer godt. I tillegg skal alle vannforekomster som allerede har god eller svært god økologisk tilstand beskyttes fra forringelse.

Sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF)

Det er separate miljømål for vannforekomster som er sterkt modifiserte (SMVF). Grunnen er ofte menneskelig inngripen i vannforekomsten.

Dette tar høyde for endrede økosystemer som aldri vil kunne oppnå sitt fulle potensiale, samtidig som det tas høyde for samfunnsverdien i endringene som er gjort, f.eks. demninger, vannkraft, vannuttak, osv.

Miljømålene for SMVF er derfor satt til godt økologisk potensiale (GØP), men dette må defineres nærmere for hver enkelt vannforekomst basert på de gjeldende forholdene, type og nivå av hydromorfologiske endringer, og mulighetene for forbedring.

Dette krever kunnskap om økologisk tilstand, som avgjør hvilke tiltak kan foreslås for å oppnå minst god økologisk tilstand, for å så ta en vurdering om tiltak kan iverksettes eller ikke. Den høyeste økologiske tilstanden som kan oppnås blir miljømålet for vannforekomsten, som defineres som godt økologisk potensiale.

I den norske delen av den Norsk-finske vannregionen er det 15 foreslåtte kandidater til SMVF. 7 av disse er i Neiden vannområde og 6 i Pasvik vannområde, og årsaken er vannkraftdammer, overføring av vann og demning.

Blant disse 15 er det kun 4 som er videre foreslått som endelige SMVF av Vannregionutvalget, og som dermed får miljømålet «godt økologisk potensiale» (GØP). Alle disse ligger i Tana vannområde.

På den finske siden av vannregionen er innsjøene Inarijärvi og Rahajärvi regulert til vannkraft, men møter ikke kravene for sterkt modifiserte vannforekomster. Det er ikke utpekt

kandidater til sterkt modifiserte elver eller innsjøer på finsk side av vannregionen.

Utsatt frist for å nå miljømål innen 2021.

I noen tilfeller kan fristen for å oppnå miljømålet forlenges, for å sikre gradvis miljømåloppnåelse, gitt at visse forhold oppfylles. Fristen for å oppnå miljømålet kan utsettes grunnet tekniske årsaker, høye kostnader, eller naturlige forhold som forhindrer forbedringen. Utsettelsen av miljømåloppnåelse må begrunnes godt, og er begrenset til ytterligere to planperioder (altså innen 2027 eller 2033). Tiltak og en tidsramme for tiltakene må legges ved begrunnelsen. Utsettelse må revurderes under hver planperiode.

I den norske delen av den norsk-finske vannregionen er det kun en vannforekomst som har fått foreslått utsatt frist for å oppnå sine miljømål - Bøkfjorden midtre i Pasvik vannområde, som er sterkt påvirket av Sydvaranger Gruve AS. Miljømålet for denne vannforekomsten er foreslått til å være god økologisk tilstand (GØT) innen 2027. Miljømålet er foreslått av Miljødirektoratet, som er ansvarlig sektormyndighet, i påvente av resultater fra pågående tiltak og overvåking.

På finsk side av den Norsk-finske vannregionen er det kun én vannforekomst, elven Akujoki, som har dårlig tilstand, og vil ikke nå sitt miljømål god økologisk tilstand.

Tiltaksprogram.

Samarbeidsavtalen understreker at tiltaksprogrammene skal være koordinerte i hele vannregionen. Dette krever en samordning av karakterisering, overvåking, klassifisering og miljømål.

Ettersom samordningsprosessen ikke er fullført, og på grunn av forskjeller i tidsfrister, ble det utfordrende å koordinere felles tiltak for den norsk-finske vannregionen. De regionale myndighetene har tidligere blitt enige om å koordinere tiltak for påvirkning fra avløp og tiltak for å hindre spredning av *Gyrodactylus salaris*, men det finnes ingen felles tiltak som skal gjennomføres i dette øyeblikk.

Vannregionmyndighetene i begge land jobber for å bedre koordinere de relevante sektormyndighetene, slik at man kan utarbeide felles tiltak og nå miljømålene.

I Norge og Finland har prosessen med å utforme et tiltaksprogram vært organisert regionalt. Anmodninger om tiltaksutredning fra de ansvarlige sektormyndigheter ble organisert

regionalt.

Vannområdene vurderte de påvirkningene som er registrert i sine vannforekomster og sendte forespørslene til vannregionmyndigheten. Vannregionmyndigheten samlet deretter alle forespørslene, og koordinerte dette til hver sektormyndighet. Sektormyndighetene vurderte så anmodningene, gjennomførte befaringer, og utredet forslag til tiltak. Basert på disse forslagene, utarbeidet vannområdene lokale tiltaksanalyser, som dannet et grunnlag til det regionale tiltaksprogrammet. Samtlige sektormyndigheter svarte på anmodningene.

Problemkartlegging og kunnskapsinnhenting.

Et flertall av tiltak som foreslås for den norske delen av den Norsk-finske vannregionen er problemkartlegging og kunnskapsinnhenting. Dette er nødvendig i mange tilfeller for å kunne fastslå vannforekomstenes økologiske status og avklare påvirkningsgrad, og videre utrede mer konkrete tiltak om nødvendig.

Det er svært lite informasjon om kostnader for foreslåtte tiltak på dette tidspunktet. Tiltak er foreslått av de ansvarlige sektormyndighetene, og det er til syvende og sist sektormyndigheten som avgjør om tiltaket skal iverksettes, etter en grundig vurdering av kostnadseffektiviteten.

Noen tiltak vil bli iverksatt før 2016 ettersom de utgjør en del av lokale og regionale planer og prosesser som opererer med ulike planperioder. Dette gjelder i stor grad forbedringer i kommunal håndtering av avløpsvann. Noen av de foreslåtte tiltakene er også basert på annen lovgivning enn Vannforskriften, men likevel er knyttet til vannforvaltning ved fokus på vannkvalitet.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

God vannkvalitet i våre vannforekomster vil kunne gi flere typer næringsvirksomhet fordeler.

Infrastruktur:

Ingen merknad

Barn og ungdom:

Det er barn og ungdom som skal overta og forvalte vår ressurs i framtiden. Det er da viktig at de overtar og kan videreføre en god forvaltning av våre vannressurser.

Kompetansebygging:

Ingen merknad

Økonomi:

Ingen merknad

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Ingen merknad

Forslag til innstilling:

Utvalg for miljø og næring har i møte 24. mars 2015 behandlet Vannforvaltningsplan for den internasjonale vannregionen Tana, Neiden og Pasvik vannområder (Roof report) og vil avgi følgende innstilling til kommunestyret:

Sør-Varanger kommune har 2 vannområder innenfor den internasjonale vannregionen, og vi vil være sterkt medvirkende i gjennomføringen av tiltak som den internasjonale planen lanserer.

Sør-Varanger kommune vil forplikte seg til delta i prioritering og gjennomføring av tiltak i den internasjonale vannforvaltningsplanen for Tana, Neiden og Pasvik vannområder ved:

- Samarbeid med Finnmark fylkeskommune som regional vannforvaltningsmyndighet for Finnmark vannregion og regional myndighet og koordinator for det internasjonale samarbeidet med Finland.
- Samarbeid med lokale og regionale vannforvaltningsorganer på finsk side.
- Delta i samarbeid med Russland dersom det vil være nødvendig.
- Samarbeid med sektormyndigheter ved gjennomføring av tiltak i våre vannområder.
- Prioritering og gjennomføring av tiltak der kommunen er satt som ansvarlig myndighet gjennom regional vannforvaltningsplan for Finnmark vannregion, den internasjonale vannforvaltningsplanen (Roof report) og lokale tiltaksanalyser for Neiden- og Pasvik vannområder.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

Se adresseliste

Høring av Handlingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene (2016) og det overordnede kapittelet med Finland for grensevassdragene (Roof Report)

Finnmark fylkeskommune viser til tidligere høringsbrev om offentlig høring av regional vannforvaltningsplan for Finnmark vannregion og grensevassdragene, for planperioden 2016-2021. Ytterligere to dokumenter som inngår i den regionale vannforvaltningsplanen for Finnmark og grensevassdragene skal nå sendes ut på høring. Dette gjelder Handlingsprogrammet, samt et samarbeidsdokument utarbeidet av regionale myndigheter i Finnmark og Lappland, Finland.

Handlingsprogram for Finnmark og grensevassdragene 2016

I henhold til plan- og bygningsloven § 8-1 skal alle regionale planer ha et handlingsprogram. Det er fylkestinget som vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen. Det er også fylkestinget som har ansvar for å ta handlingsprogrammet opp til en årlig rullering. Ved denne rulleringen fornyes inngåtte avtaler med andre regionale og kommunale aktører om gjennomføringen av planen.

Finnmark fylkeskommune sender forslaget til Handlingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene på høring i perioden 1. oktober – 31. desember 2014. Handlingsprogrammet gir en vurdering av hvilken oppfølging den regionale vannforvaltningsplanen krever. Oversikten gjelder for 2016-2018. Handlingsprogrammet rulleres hvert år, fram til enden av planperioden i 2021.

Samarbeidskapittel mellom Finland og Norge, «Roof Report»

I 2013 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Norge og Finland for å formalisere vannforvaltningen i vannområdene Tana, Pasvik og Neiden. Inntil videre er Tana, Pasvik og Neiden på norsk side omtalt i de samme dokumentene som vannregion Finnmark, da arealene har mange felles trekk, utfordringer og tiltak. Det er ikke utarbeidet egne dokumenter for den Norsk-finske vannregionen, men det jobbes mot at en slik inndeling skal være på plass innen vannforvaltningsplanene skal godkjennes ved kongelig resolusjon i 2015. Det er nå utarbeidet et overordnet kapittel til forvaltningsplanen i de to landene som gir innsikt i samarbeidet, sammenligner organisering og metodikk samt hvilke utfordringer som gjenstår. Dette kapittelet er på høring fra 1. oktober 2014 – 31. mars 2015, som tilsvarende høringsperioden i Finland. Dette kapittelet er tilgjengelig på norsk og finsk. Det overordnede kapittelet vil inngå i de regionale vannforvaltningsplanene på norsk og finsk side når disse skal godkjennes nasjonalt i 2015.

Begge dokumentene er åpne for innspill og uttalelser. Begge dokumentene er tilgjengelig elektronisk på Finnmark fylkeskommune sine sider eller på www.vannportalen.no/finnmark.

Innholdet i den regionale vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet, samt formelle krav til høringsperiode og vedtak er hjemlet i vannforskriften. Forvaltningsplanen blir endelig vedtatt i fylkestinget og hos Kongen i statsråd i 2015.

Høringsuttalelse til Handlingsprogrammet for Finnmark, samt til det overordnede kapittelet sendes til:

Finnmark fylkeskommune
Vannregionmyndigheten i vannregion Finnmark
Fylkeshuset
9815 Vadsø

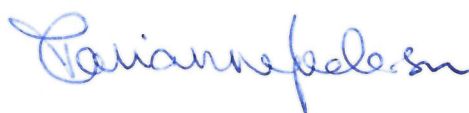
Eller per e-post til postmottak@ffk.no. Tittelfeltet i e-posten merkes: "Høringsuttalelse til den regionale vannforvaltningsplanen med tilhørende tiltaksprogram for Finnmark (2016-2021)".

Fristen for å levere innspill til Handlingsprogrammet er 31.12.2014.

Fristen for å levere innspill til samarbeidskapittelet «Roof Report» er 31.03.2015.

Disse dokumentene, kontaktinformasjon til vannregionmyndigheten og vannområdene, og annen nyttig informasjon om vannforvaltningsarbeidet i vannregion Finnmark og den norsk-finske vannregionen finnes på www.vannportalen.no/finnmark.

Vadsø, 01.10.2014

Tore Gundersen
Plan og kultursjef

Stein Tage Domaas

Finnmark vannregion

Norsk-finsk vannregion

ROOF REPORT

Overordnet kapittel for den regionale vannforvaltningsplanen for Finnmark vannregion og grensevassdragene

Høringsforslag 01.10.2014

Vannområdene Tana,
Neiden og Pasvik i
Finland og Norge
2016-2021

Den Norsk-finske vannregionen

Den 22. mai 2014 trådte en bilateral avtale i kraft, med sikte på å oppfylle kravene i EUs vannrammedirektiv (Water Framework Directive -WFD). Avtalen definerer de fire nedbørfeltene Tana, Neiden, Munkelva og Pasvik som en internasjonal vannregion (Den Norsk-finske vannregionen). Formålet med avtalen er å etablere et felles rammeverk for å sikre et sterkere bilateralt samarbeid og samordning mellom Vannregionmyndighetene (Finnmark fylkeskommune og ELY-Senteret i Lapland). Avtalen omhandler planleggingen og gjennomføringen av regionale vannforvaltningsplaner og regionale tiltaksprogrammer. Detaljerte prosedyrer for koordineringen er nedfelt i en intensjonsavtale (Memorandum of Understanding) som hører til den bilaterale avtalen. Her står det også at det skal utarbeides et felles overordnet kapittel for den Norsk-finske vannregionen for å oppfylle kravene i vannrammedirektivet, som oppsummerer de to nasjonale vannforvaltningsplanene.

Det overordnede kapittelet er på høring fra 1. oktober 2014 til 31. mars 2015. Etter høringsperioden vil alle innspill bli vurdert av vannregionmyndighetene, og nødvendige oppdateringer foretas. Det overordnede kapittelet vil bli sendt sammen med de regionale vannforvaltningsplanene til nasjonal godkjenning i sine respektive land i 2015.

Det overordnede kapittelet vil være tilgjengelig på finsk og norsk. Dokumentet, andre plandokumenter og annen informasjon vil være tilgjengelig på:

- www.vannportalen.no på de regionale sidene for vannregion Finnmark/ den Norsk-finske vannregionen
- www.ymparisto.fi

Høringsuttalelse til den regionale vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet sendes til:

I Norge: Finnmark fylkeskommune
Vannregionmyndigheten i vannregion Finnmark
Fylkeshuset
9815 Vadsø

Eller per e-post til postmottak@ffk.no. Tittelfeltet i e-posten merkes: "Norsk-finsk vannregion"

I Finland: Lapin ELY-keskus
PL 8060
96101 Rovaniemi

Eller per e-post til pekka.raina@ely-keskus.fi. Tittelfeltet i e-posten merkes: "Norsk-finsk vannregion"

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	3
2. Områdebeskrivelse	4
3. Vesentlige vannforvaltningsspørsmål og påvirkninger	8
4. Beskytta områder i vannregionen.....	10
5. Overvåking	12
6. Karakterisering og klassifisering.....	18
7. Miljømål og unntak	22
8. Økonomisk vurdering av vannforbruk	25
9. Tiltaksprogram	26
10. Klimaendringer.....	29
11. Medvirkning og høringsperioden	30
12. Fremtidige utfordringer	31
13. Referanser og vedlegg	32

1. Bakgrunn

I henhold til artikkel 3 - 3 i vannrammedirektivet (WFD), skal vassdrag som strekker seg inn i territoriet til en annen medlemsstat bli tildelt en internasjonal vannregion. For å overholde WFD og nasjonal lovgivning, har Norge og Finland undertegnet en avtale om en Norsk-finsk vannregion. Avtalen setter rammene for bilateralt samarbeid og administrative ordninger for vannregionen. Den Norsk-finske vannregionen omfatter Tana og Neiden vannområder, Munkelva med sideelver, og norsk og finsk territorium i Pasvik vannområde. En intensjonsavtale er også utarbeidet, som omhandler prosedyrene for koordinering av vannforvaltning i den Norsk-finske vannregionen på et mer detaljert nivå.

Vannforvaltningsplaner er et viktig verktøy for å sikre og forbedre statusen til våre vannressurser. Forvaltningsplanene oppsummerer vannforekomstenes økologiske og kjemiske tilstand, fastsetter miljømål og danner et grunnlag for lokale, regionale og nasjonale myndigheters aktivitet, ved å oppmuntre til en helhetlig tilnærming til bruk av vannressursene. Dette dokumentet er et oppsummerende og sammenlignende vedlegg til de regionale vannforvaltningsplanene for den Norsk-finske vannregionen. En avtale mellom de to landene ble undertegnet i 2013. Før avtalen tilhørte disse vannområdene Finnmark vannregion i Norge, og Tana, Neiden og Pasvik vannregion i Finland. Ved starten av høringsperiodene for plandokumentene har det ikke vært mulig å lage en felles forvaltningsplan for den Norsk-finske vannregionen, grunnet forskjeller i organisering og metodikk. Forsøk på å harmonisere forskjellene er gjort, og målet er å produsere felles dokumenter for neste planperiode (2021-2027).

De regionale myndighetene Finnmark fylkeskommune, Fylkesmannen i Finnmark og Lappland ELY-keskus (Senter for økonomisk utvikling, transport og miljø) har hatt møter med jevne mellomrom siden 2011 for å koordinere og sette felles mål for vannforvaltning. Møtene har handlet om inndeling av vannforekomster, karakterisering, klassifisering og risikovurdering, og hvilket nivå av samordning kan oppnås for vannforvaltningsplaner, tiltaksprogrammer og overvåkingsprogrammer. I tillegg har det blitt holdt årlige møter for alle vannregionene i det nordlige Skandinavia (Nordkalotten), for å utveksle informasjon og samordne prosesser. Det har også vært møter på lokalt nivå mellom kommuner i Norge og Finland.

Det har lenge vært et samarbeid mellom finske og norske myndigheter om forvaltningen av felles vassdrag. I 1980 undertegnet den norske og finske regjeringen en avtale om en Norsk-finsk grensevassdragskommisjon, som jobber for å bevare de unike naturforholdene i grensekryssende vassdrag og deres miljø, samt ivareta befolkningens interesser i saker som angår bruk av grenseoverskridende vassdrag. Kommisjonen er fortsatt en viktig arena for diskusjon og innspill i vannforvaltningen etter vannforskriften.

2. Områdebeskrivelse

Geografisk beskrivelse

Den Norsk-finske vannregionen består av Tana, Neiden og Pasvik vannområder. Mens Tana og Neiden strekker seg inn i Norge og Finland, strekker Pasvik vannområde seg også inn i Russland, men Russland er ikke en del av avtalen om den internasjonale vannregionen.

Kart 1: Den Norsk-finske vannregionen. For mer detaljert informasjon om vannområdene, vennligst se de regionale vannforvaltningsplanene. Kilde: NVE/Lappland ELY-keskus.

Den Norsk-finske vannregionen dekker nedbørfelt for elvene, Tana, Neiden, Pasvik og Munkelva, som drenerer til Barentshavet, sammen med de øverste sideelvene til elva Tuloma, som drenerer til Russland. Det totale landarealet av nedbørfeltet er omtrent 48 000 km², hvorav omlag to tredjedeler befinner seg på finsk side av grensen. Området er tynt befolket og det er bare noen få større byer i området. Befolkningen på finsk side er på omtrent 8000, og befolkningstettheten er 0,3 personer/km². Det er omtrent 20 000 innbyggere på norsk side. Dette resulterer i få påvirkninger for et flertall av vannforekomstene i vannregionen, og dermed er den økologiske statusen svært god eller god for mesteparten av området. Store deler av vannregionen befinner seg i samiske områder.

Vannregionen tilhører det fennoskandiske skjoldet på finsk side, og en liten del av Tanaelvens nedslagsfelt tilhører Caledonia-fjellenes bio-geografiske region på norsk side. Pasvik vannområde er delt inn i vestlige og sørlige fjellområder, mens området rundt Enaresjøen er mer kupert. Det er høydeforskjeller i fjellområdet, fra 150 til 600 m over havet, og i området rundt Enaresjøen varierer høyden fra 100 til 200 meter over havet.

Morene er den vanligste jordtype i vannregionen. Vegetasjonen er sparsom i mange deler av området, og knauser er rikelig. I dalene (Tana, Neiden og Munkelva, og Utsjoki daler) er det rygger og deltaer. Store sandforekomster er dannet i elvene, som har gravd ut ulike nivåer i sandelveterrassene, som brukes til dyrking og bosetninger. Berggrunnen varierer fra sandstein til granitt og gneis. Landet er preget av morener, daler med sandbanker og terrasseflater og vegetasjonen varierer fra golde fjell og vidder til furuskog og store myrområder. Pasvik vannområde grenser til den Sibiriske Taigaen. Elvekantene langs elvene Tana og Neiden er mottakelige for vårflom, mens Pasvikelva har en høy biologisk produksjon på grunn av store mengder organisk materiale. Tana vannområde er dannet av den samme geologiske fjellformasjonen som resten av Nord-Finland, som granitt/gneis, skifer, kvartsitt og kalkstein. Som et resultat av fjellformasjonen og det lave pH-verdiene i jordsmonnet, er vegetasjonen sparsom, som er typisk for denne typen selektiv miljø.

Vannmiljøet i området er generelt næringsfattig og klar, og vannforekomster inneholder svært lite organisk materiale, med noen unntak. Nedbørfeltene er rike på arter både i form av vegetasjon, fisk, fugler og pattedyr. De største elvene i området er Tana, Karasjokha, Anarjokha, Inarijoki, Neiden, Utsjoki, Vaskojoki, Ivalojoiki, Juutuanjoki, Pasvik og Munkelva. Den største innsjøen i området er Enaresjøen, som drenerer ut til Barentshavet langs Pasvikelva. Vannforekomstene i Norge er gruppert i øko-regioner med bakgrunn i klimatiske forhold og bio-geografiske utbredelsesmønstre. Den norske siden av vannregion tilhører øko-regionen Indre Nord-Norge, som har flere fiskearter enn andre regioner i Norge på grunn av en distinkt migrasjonshistorie.

Vann dominerer landskapet i den Norsk-finske vannregionen. Tabell 1 viser antall vannforekomster i vannregionen.

Tabell 1: Vannforekomster i den Norsk-finske vannregionen (per 30.06.2014)

Vannkategori		Elver		Innsjø		Kystvann		Grunnvann	
		Antall	Lengde (km)	Antall	Areal (km ²)	Antall	Areal (km ²)	Antall	Areal (km ²)
Norge	Tana	152	14848,11	156	247,76	20	1071,6	31	230,68
	Pasvik	108	2684,87	89	186,13	9	121,84	7	17,65
	Neiden	83	2892,57	55	73,19	7	106,95	2	8,3
Finland	Tana	35	930	46	62,9			-	-
	Pasvik	66	1372	184	1546,4			-	-
	Neiden	15	219	75	175,4			-	-
Total		459	22946,55	605	2291,78	36	1300,39	40	256,63

Vannområdene er betydningsfulle for bosetningen, og elver, innsjøer og områdene rundt er viktig for jordbruk, skogbruk, fiske og industri, samt fritidsaktiviteter som fiske, fotturer og jakt. Elvene har også stor verdi i samisk kultur. Det er flere nasjonalparker og naturreservater i området. Flere av elvene i vannregionen er viktige gyteelver for atlantisk laks; Tana er en av Europas største lakselver. Det er spesielle verneregimer for å beskytte laksebestandene i de nasjonale laksefjordene og elver i Norge. Deltaet til Tanaelven er også Nord-Europas største elvedelta, og har høy betydning for våtmarksfugl.

Påvirkninger fra menneskelig aktivitet i vannregionen kommer fra bl.a. næringstilførsel, vannkraft og andre fysiske endringer av vassdrag (inkludert fiskevandringshindre), fremmede arter og forurensning. Forurensningskilder omfatter både punktkilder og diffuse kilder som avløpsvann, industri, forurensning fra deponier og nedlagte industriområder og gruvedriftsområder. Den norske delen av vannregionen har også forurensede sedimenter i de fleste havnene. Tilførsel av næringsstoffer kan komme fra skogbruk, avløpsvann (både fra husholdninger og kommunalt avløpsvann) og andre diffuse kilder, men er relativt lite i vannregionen sammenlignet med andre steder i Norge og Finland. Den økologiske statusen er hovedsakelig klassifisert som god eller svært god i de fleste vannforekomster.

To innsjøer er regulert for vannkraftproduksjon på finsk side, innsjøene Inari og Rahajärvi. Vannkraft på norsk side omfatter Kongsfjordvassdraget, Pasvikvassdraget, Kobbholmvasdraget, samt flere elver og innsjøer i Neiden. På norsk side av Tana vannområde er alle vassdrag vernet mot vannkraftutbygging.

Blant fremmede arter har man kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*) i kystvann i Norge, og trusselen fra fiskeparasitten *Gyrodactylus salaris* og andre parasitter som de største utfordringene. Trusselen fra *Gyrodactylus salaris* er også aktuell på finsk side. Andre fremmede arter i Norge inkluderer hvitfinnet steinulke, pukkellaks og lagesild.

En av de største forurensningskildene i vannregionen er fra Norilsk nikkell-anlegget i Russland, som ligger kun 7 km fra den norske grensen til Russland. Anlegget slipper ut omtrent 100 000 tonn SO₂, i tillegg til utslipp av tungmetaller (bl.a. nikkell og kobber) til luft- og vassdrag. Dette har en stor innvirkning på vannkvaliteten i flere innsjøer og elver. I tillegg er det en betydelig forurensning fra gruvedrift og industriell aktivitet i Pasvik vannområde, der gruveselskapet Sydvaranger Gruve AS

har en utslippstillatelse for Bøkfjorden. Det er utstedt kostholdsråd for fisk i dette området. Det er ingen industriell aktivitet på finsk side av området, med unntak av noen små lakse- og reinforedlingsanlegg i Utsjoki kommune.

Organisering

I Norge administreres vannregionene av fylkestingene, som er utpekt som vannregionmyndigheter, jmf. § 20 i vannforskriften. Vannregionmyndighetene har ansvar for å tilrettelegge, koordinere og følge opp prosessene med å utarbeide en regional vannforvaltningsplan, et regionalt tiltaksprogram og et regionalt overvåkingsprogram. Fylkesmannen i Finnmark er utpekt som miljømyndighet i vannregionen. Et Vannregionutvalg er oppnevnt, med representanter fra regionale sektormyndigheter, Fylkesmannen, fylkeskommunen, kommunene og andre berørte myndigheter. Dersom vannregionen omfatter flere fylkeskommuner, oppnevnes en styringsgruppe, men dette er ikke tilfellet i Finnmark. Offentlig deltakelse og engasjement er sikret ved å invitere andre aktører og interesseorganisasjoner til å delta i regionale og lokale referansegrupper.

Kommunene i vannområdene oppfordres til å organisere det lokale arbeidet i et interkommunalt prosjekt, hvor én kommune tar ansvar for koordineringen av lokale prosesser. Et vannområdeutvalg oppnevnes, bestående av de involverte kommunene på politisk og administrativt nivå, regionale sektormyndigheter og andre interessenter. En lokal referansegruppe blir ofte slått sammen med vannområdeutvalget for å skape bedre forutsetninger for medvirkning og styrke lokalt engasjement. For Tana vannområde leder Tana kommune arbeidet, mens Sør-Varanger kommune er ansvarlig for Pasvik og Neiden vannområder.

All dokumentasjon, oppdateringer, kontaktinformasjon og møtereferater er tilgjengelig på www.vannportalen.no/finnmark.

Finlands sentre for økonomisk utvikling, transport og miljø (ELY-senter) er ansvarlig for planlegging av vassdragsforvaltning i sine respektive vannregioner, med ett senter utpekt til å koordinere forvaltningen av hver av de fem vannregionene, sammen med en styringsgruppe. Alle ELY-sentrene i hver vannregion deltar i arbeidet via samarbeidsgrupper, sammen med en representant for fiskeriforvaltningen. ELY-senteret har satt opp felles workshops, hvorav andre medlemmer består av inviterte representanter fra de viktigste nasjonale og lokale myndighetene, organisasjoner, grunneiere og næringsinteresser som er ansvarlige for bruk og vern av vannforekomstene. Kommunene deltar i samarbeidsgruppen.

Regionale vannforvaltningsplaner har nå blitt systematisk utarbeidet for alle Finlands vannregioner. Forvaltningssystemet er basert på samarbeid mellom myndigheter, interessegrupper og borgere, som definert i den nye nasjonale lovgivning.

All dokumentasjon, oppdateringer, kontaktinformasjon og møtereferater er tilgjengelig på www.ymparisto.fi.

3. Vesentlige vannforvaltningsspørsmål og påvirkninger

Vannrammedirektivet krever at vesentlige påvirkninger kartlegges, minst to år før vannforvaltningsplanene trer i kraft. Både Finland og Norge har utarbeidet et dokument som utpeker og oppsummerer betydelige påvirkninger fra menneskelig aktivitet i sine respektive vassdrag. Oppsummeringen av disse vesentlige vannforvaltningsspørsmålene er basert på karakteriseringen av vannforekomstene og angir hvilke påvirkninger, både nåværende og fremtidige, det vil fokuseres på i tiltaksprogrammene og vannforvaltningsplanene for å forhindre ytterligere forringelse av vannressursene. Oversikten indikerer også hvilke vannforekomster står i risiko for ikke å nå målet om god miljøtilstand innen 2021, hvilke mål og tiltak som bør prioriteres, og hvilke påvirkninger er mindre viktig.

De norske og finske dokumentene om vesentlige vannforvaltningsspørsmål ble publisert og gjort tilgjengelig for offentlig høring i 2012. Tabell 2 tilbyr en oppsummering av felles vesentlige påvirkninger og innspill fra høringsperioden.

Etter høringsperioden, har norske og finske regionale myndigheter utarbeidet en liste over felles vesentlige påvirkninger samt innspill fra høringsperioden. Basert på denne listen, ønsket man å identifisere områder der felles tiltak kan iverksettes.

Høringsinnspillene er gruppert etter tema - påvirkning fra gruveindustrien, påvirkning fra næringsstoffer og prioriterte stoffer, påvirkning fra fremmede arter, medvirkning og samarbeid, og andre tema.

Høringsinnspill fra finske side avdekket et behov for mer informasjon til innbyggere om gruveprosjekter i nabolandene, samt et ønske om bedre konsekvensutredninger og avbøtende tiltak mot de skadelige effektene fra gullgraving i Lemmejoki området. På norsk side ble bekymringer reist angående spørsmål om mattrygghet, vannkvalitet og effekter fra giftig avfall fra gruveponier. Et behov for videre kunnskapsinnhenting av tidligere gravedriftsområder ønskes for å vite mer om dagens forurensningsnivå.

Høringsinnspill om næringstilførsel og prioriterte stoffer tok opp behovet for å redusere næringstilførsel fra avløp på begge sider av grensen. I tillegg er langtransportert forurensning fra industrivirksomhet i Russland bemerket som en utfordring, særlig for norske vannforekomster. I tillegg har den norske høringsperioden avdekket et behov for mer fokus på forurensede sedimenter i havner.

Tabell 2: Oppsummering av vesentlige vannforvaltningsspørsmål i den Norsk-finske vannregionen* (Tana, Pasvik og Neiden vannområder) for 2016-2021

Påvirkninger	Finland	Norge
Påvirkninger fra gruedrift		X
Påvirkninger fra avløp**	X	X

Avrenning fra diffuse kilder (bl.a. kommunale søppelfyllinger, avløp, skogsbruk)**	X	X
Beredskap mot akutt forurensning		X
Forurensning fra metallurgisk industri i Russland	X	X
Vannkraftreguleringer	X	X
Fremmede arter (i Norge: pukcellaks, ørekyt og lagesild)	X	X
Utslipp fra fiskeoppdrettsanlegg **		X
Kongekrabbe (<i>Paralithodes camtschaticus</i>) (påvirkning på bunnfauna)**		X
Forurensning i havnene (forurenset sjøbunn)		X
Fiskevandringshindre	X	X
Påvirkning fra fiske: overbeskatning av anadrom laksefisk.		X
Forebyggende tiltak for å hindre smitte av <i>Gyrodactylus salaris</i> og andre fisesykdommer	X	X
Påvirkning fra fiskeoppdrett på anadrome fiskebestander (rømt fisk)**		X
Vannforsyning og flomvern	X	

*Vesentlige vannforvaltningsspørsmål ble utarbeidet før den Norsk-finske vannregionen ble opprettet, slik at påvirkningene fremstilles hver for seg

** Kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, men det er grunn til å anta at påvirkningen har betydning for vannmiljøet.

Problemstillinger innenfor fiskeri og havbruk avslører et behov for samarbeid med Russland, både med tanke på fiskevandringshindre og på å forbedre samarbeidet med utvikling av havbruk og oppdrettsanlegg.

Når det gjelder fremmede arter, er tiltak mot å hindre videre smitte av parasitten *Gyrodactylus salaris* av høy interesse. Dette problemet er også tatt opp i den Norsk-finske grensevassdragskommisjonen.

Når det gjelder medvirkning og samarbeid viser høringsinnspill er det viktig å sikre lokal kunnskap, samt at informasjonsformidling og veiledning må økes. Behovet for å koordinere tiltak og miljømål mellom de to landene er tydelig, så vel som nødvendigheten av å utvikle en felles tidsplan for planleggingsprosessene. Disse utfordringene tas opp i avtalen om den Norsk-finske vannregionen.

Andre innspilt gjaldt bekymringer om arealplanlegging langs strandlinjen, manglende data om grunnvann, mattrygghet og et behov for en tettere kobling mellom forvaltning av vannkraftverk og vannforvaltning.

De vesentlige vannforvaltningsspørsmålene som har blitt nevnt har dannet grunnlaget for å utarbeide felles tiltak for de grensekryssende vannforekomstene i Tana, Pasvik og Neiden. De temaene som vil bli fokusert på i løpet av planperioden 2016-2021 vil være forebyggende tiltak mot *Gyrodactylus salaris* og næringstilførsel fra avløp i felles vannforekomster.

4. Beskytta områder i vannregionen

Ifølge vannrammedirektivet skal det utarbeides et register over områder med behov for særskilt beskyttelse i følge direktiver og annen lovgivning. I Finland skal følgende informasjon samles om beskytta områder:

- områder hvor vann til husholdningsformål på mer enn 10 m³ per dag (middelverdi) eller for mer enn femti PE (personer ekvivalent) tas ut eller skal tas ut
- badeområder basert på EU-lovgivning (badevannsdirektivet)
- Natura 2000 nettverksområder, som er viktige for å opprettholde eller forbedre tilstanden i vannforekomster for beskyttelse av miljøet eller arter (ikke implementert i Norge)

Miljømål for vannforekomstene i beskytta områder er fastsatt i henhold til de samme prinsippene som i andre vassdrag, etter vannforskriften. Videre skal spesifikke kriterier fra relevant lovgivning for områdene tas hensyn til. Dette kan medføre endringer i miljømål, da det er den strengeste lovgivningen som teller. Kvalitetsenelementene som benyttes i klassifiseringen av vannforekomster etter annen lovgivning er nødvendigvis ikke det samme som brukes i vannforskriften.

I Natura-2000 områder (kun Finland) er tilstanden av overflatevann og grunnvann undersøkt i forhold til beskyttelsesstatusen som er satt for akvatiske habitat og arter. Tilstanden til overflatevann og grunnvann må være på et nivå som gjør det mulig å opprettholde denne beskyttelsen. De naturtypene og arter som er avhengig av vannmiljøet er prioriterte i vannforvaltningsarbeidet. I de tilfellene hvor, f.eks. vern av vannforekomster er basert på naturlig tilstand (f.eks. næringsfattig og klart vann kvalitet), er miljømål i henhold til vannforskriften nødvendigvis ikke nok. Spesielt kan levevilkårene til noen vernede arter krever en høyere økologisk tilstand enn vannforskriften krever. I de fleste tilfeller, vil vannrammedirektivet/vannforskriften og andre EU-direktiv (havstrategidirektivet, habitatdirektivet, badevannsdirektivet, osv.) utfylle hverandre når det gjelder vannforvaltningskrav.

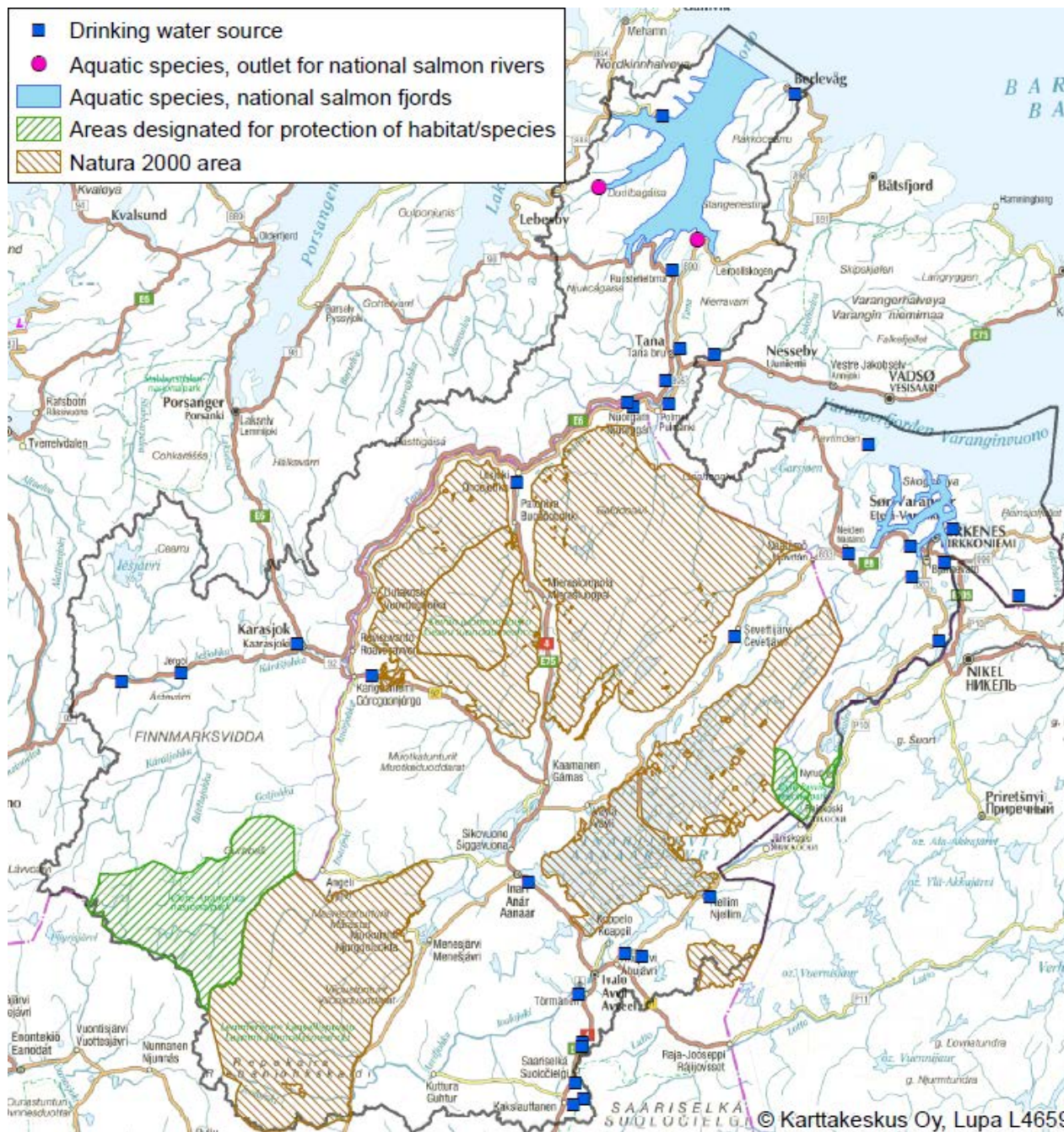
Finland har pekt ut 10 Natura 2000 områder og 14 grunnvannsområder (klasse I) i den Norsk-finske vannregion. Det er ikke registrert badeområder i vannregion på finsk side.

I Norge er det Miljødirektoratet som er ansvarlig for å utarbeide et register over beskytta områder etter vannforskriften. Registeret vil gi en oversikt over andre eventuelle miljømål enn de som er definert i vannforskriften, uten at dette krever tilleggs-mål. Miljømål som er hjemlet i annen lovgivning vil bli beskyttet, ved at det strengeste miljømålet gjelder. Registeret vil inneholde 5 kategorier:

1. Drikkevannskilder
2. Økonomiske betydelige akvatiske arter
3. Rekrasjonsområder (badeområder)
4. Områder følsomme for næringsstoffer
5. Områder utpekt til beskyttelse av habitater og arter

Registeret vil være tilgjengelig på www.vannportalen.no og www.vann-nett.no ved ferdigstillelse. Innen starten på høringsperioden i Norge hadde Miljødirektoratet sammenfattet en kartløsning som

viste utpekte beskytta områder. Disse har blitt innarbeidet i et kart sammen med beskytta områder i Finland (se kart 2). Basert på de utpekte områdene må enkelte vannforekomster identifiseres og miljømålene som er satt etter vannforskriften må vurderes mot miljømål etter annen lovgivning. Det har ikke kommet videre retningslinjer for hvordan dette arbeidet skal utføres, og miljømålene for områdene følger foreløpig vannforskriftens krav. Unntaket er nasjonale laksefjorder og – vassdrag, hvor Miljødirektoratet har foreslått strengere miljømål for fisk som kvalitetselement. En fullstendig oversikt over hvilke vannforekomster dette gjelder, er ennå ikke utarbeidet. Miljømålet vil ikke gjelde kystvann, da fisk ikke er et kvalitetselement.

Kart 2: Beskytta områder i den Norsk-finske vannregionen. Badeområder er ikke inkludert på norsk side. Kilde: Miljødirektoratet (Norge), Lappland ELY-keskus (Finland). Bearbeidet av Lappland ELY-keskus

5. Overvåking

EUs vannrammedirektiv medfører at det skal utarbeides et regionalt overvåkingsprogram som gir en helhetlig og utstrakt oversikt over vannmiljøets tilstand. Overvåkingsprogrammet bør inkludere basisovervåking, tiltaksovervåking og, om nødvendig, problemkartlegging.

Basisovervåkingen skal danne en representativ oversikt over tilstanden for vannforekomster i vannregionen. Basisovervåkingen skal samle inn data om den generelle tilstanden til vannforekomstene i vannregionen, samt en generell overvåking av de hydrologiske forholdene. Dette gir informasjon om de naturlige vannforekomstene i nedbørfeltene og den økologiske og kjemiske tilstanden i vannet, noe som kan påvirkes av menneskelig aktivitet og langsiktige endringer, f.eks. klimaendringer. Basisovervåking omfatter en rekke biologiske og fysisk-kjemiske faktorer.

Tiltaksovervåking utarbeides i vannforekomster hvor det er påvirkninger fra menneskelig aktivitet. Tiltaksovervåking skal utføres med sikte på å fastslå tilstanden i vannforekomster som anses å være i risiko for å ikke nå miljømålene, samt vurdere eventuelle endringer i tilstanden i slike vannforekomster som følge av forbedrende tiltak.

Problemkartlegging kan utføres for å finne årsaken til eventuelle overskridelser i den økologiske tilstanden i vannforekomster, så vel som for å fastslå omfanget og virkningene av utilsiktet forurensning.

Det regionale overvåkingsprogrammet er et resultat av en kombinasjon av overvåkingsaktiviteter utført av relevante sektormyndigheter, samt eventuelle andre aktører som opererer etter lovverk som skal beskytte miljøet. Standardisert prøvetaking, analysemetoder og andre krav må oppfylles ved gjennomføringen av overvåkingsprogrammet. Målinger og prøver sendes til laboratorier med oppdaterte kvalitetssystemer og som er akkrediterte for å utføre fysisk-kjemiske analyser. Kvaliteten på hydrologiske og biologiske målinger fremmes gjennom veiledning og opplæring. De som er ansvarlige for prøvetaking kvalitetssikres via sertifikater og tilstrekkelig utdanning.

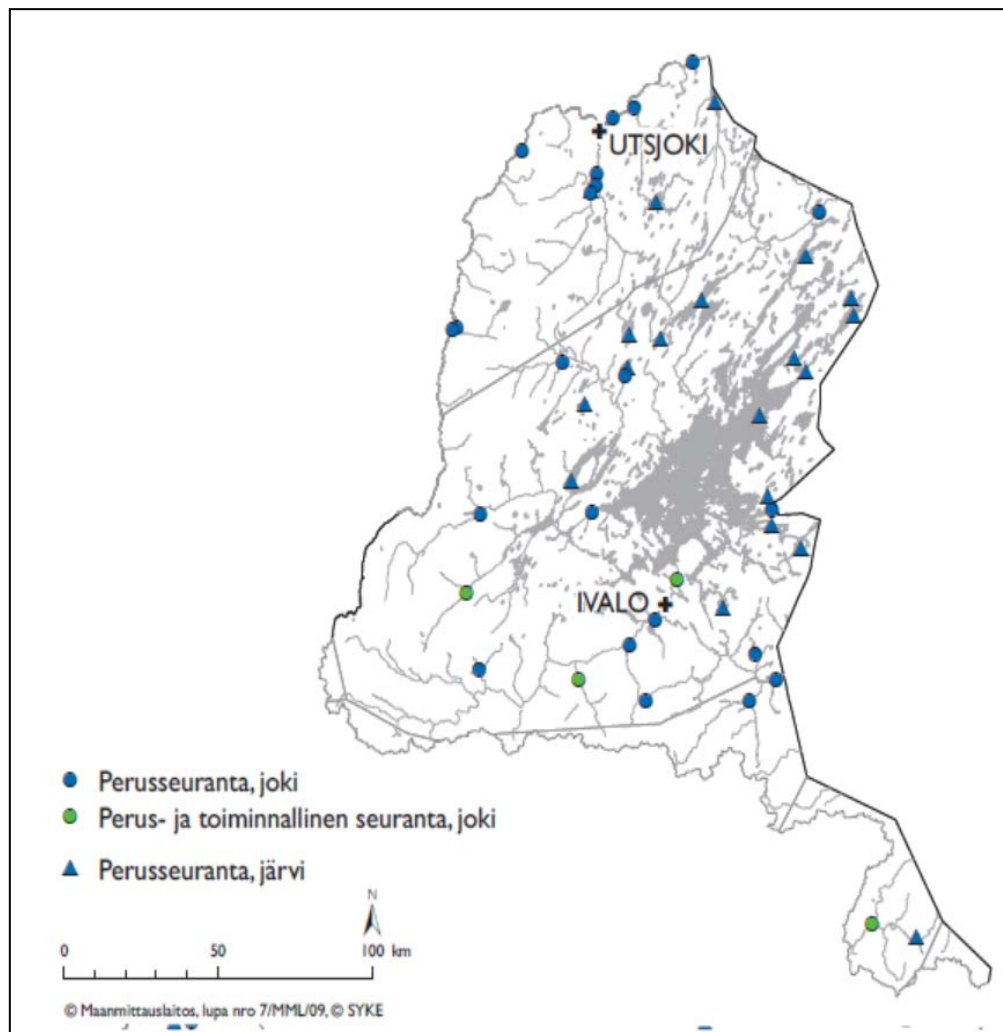
De lokale steds- og tidsvariasjoner er tatt hensyn til i overvåkingsprogrammet ved valget av stasjoner/lokalteter, type område og antall prøvetakinger, for å redusere effektene av sesongmessige endringer. Overvåkingsprogrammet har som mål å bygge opp en omfattende og helhetlig oversikt over vannmiljøets tilstand.

Vannforekomster klassifiseres etter en grupperings-metode. Det tillater en vurdering av tilstand for vannforekomster for et større område enn overvåkingsprogrammet dekker. På den andre siden må overvåkingsstasjoner velges ut og organiseres slik at de er representative for bruk i klassifiseringen. Målet med grupperings-metoden er å inkludere vannforekomster av en mindre størrelse i vannforvaltningen, og sørge for større dekningsgrad i klassifiseringen.

De nasjonale overvåkingsprogrammene ble oppdatert i Finland og Norge i 2013. De nye programmene omfatter mer varierende vannforekomststyper med ulikr påvirkningsbilder, i tråd med kravene til vannrammedirektivet. For øyeblikket finnes det ikke et felles overvåkingsprogram i den Norsk-finske vannregionen, men det er en ambisjon å ha dette på plass i nær fremtid.

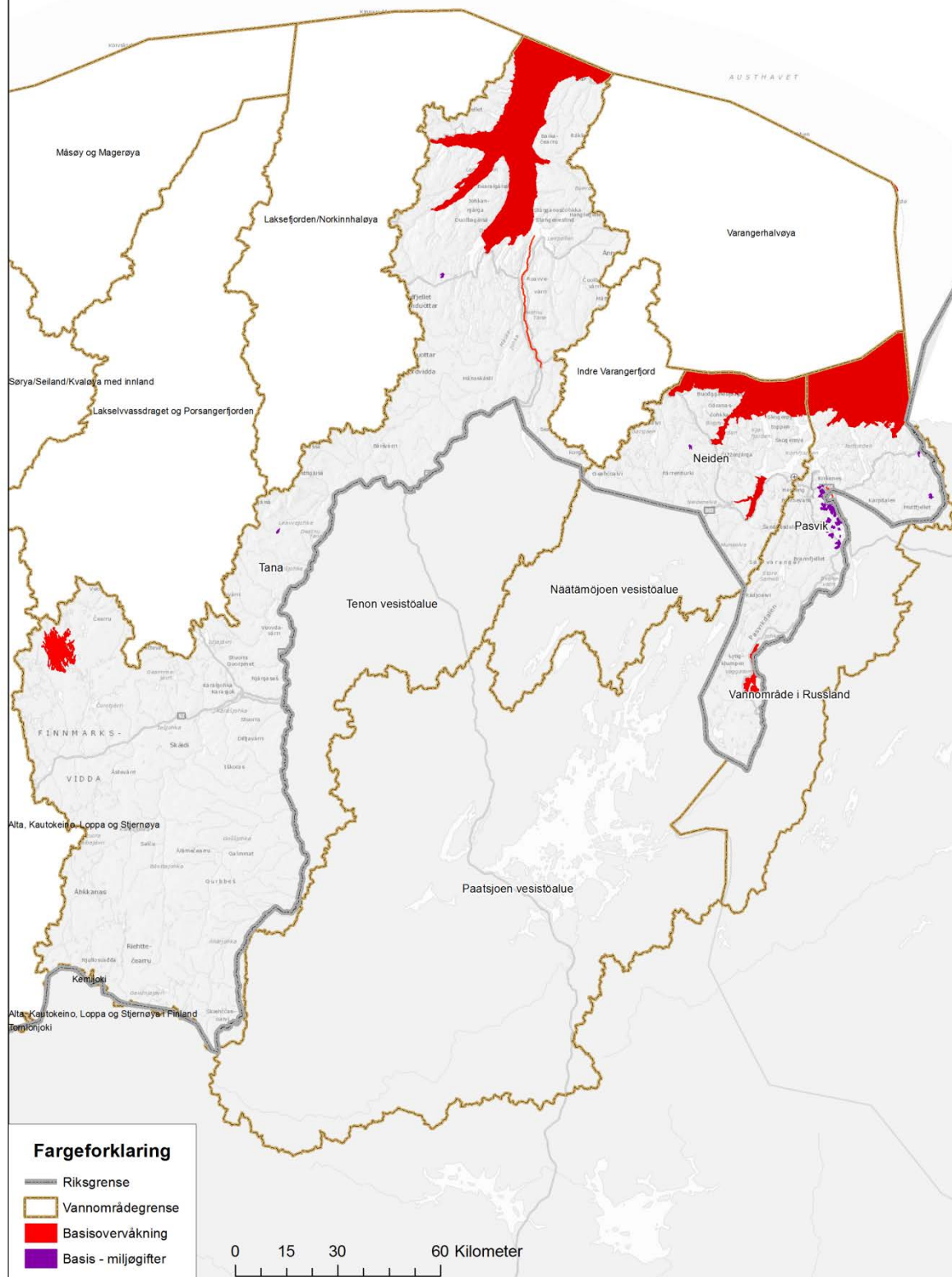
Overvåkingsaktiviteter har foregått lenge i de grensekryssende vannforekomstene. Vannkvaliteten har vært overvåket i Tanaelva i flere tiår i samarbeid mellom Finland og Norge. Kjemiske parametre har blitt målt over en lengre tid, og i løpet av de siste årene er også biologisk overvåking utført.

Det er ennå ikke utarbeidet et felles kart som viser overvåkingsstasjoner i Norge og Finland. Kartene under er hentet fra de regionale vannforvaltningsplanene.

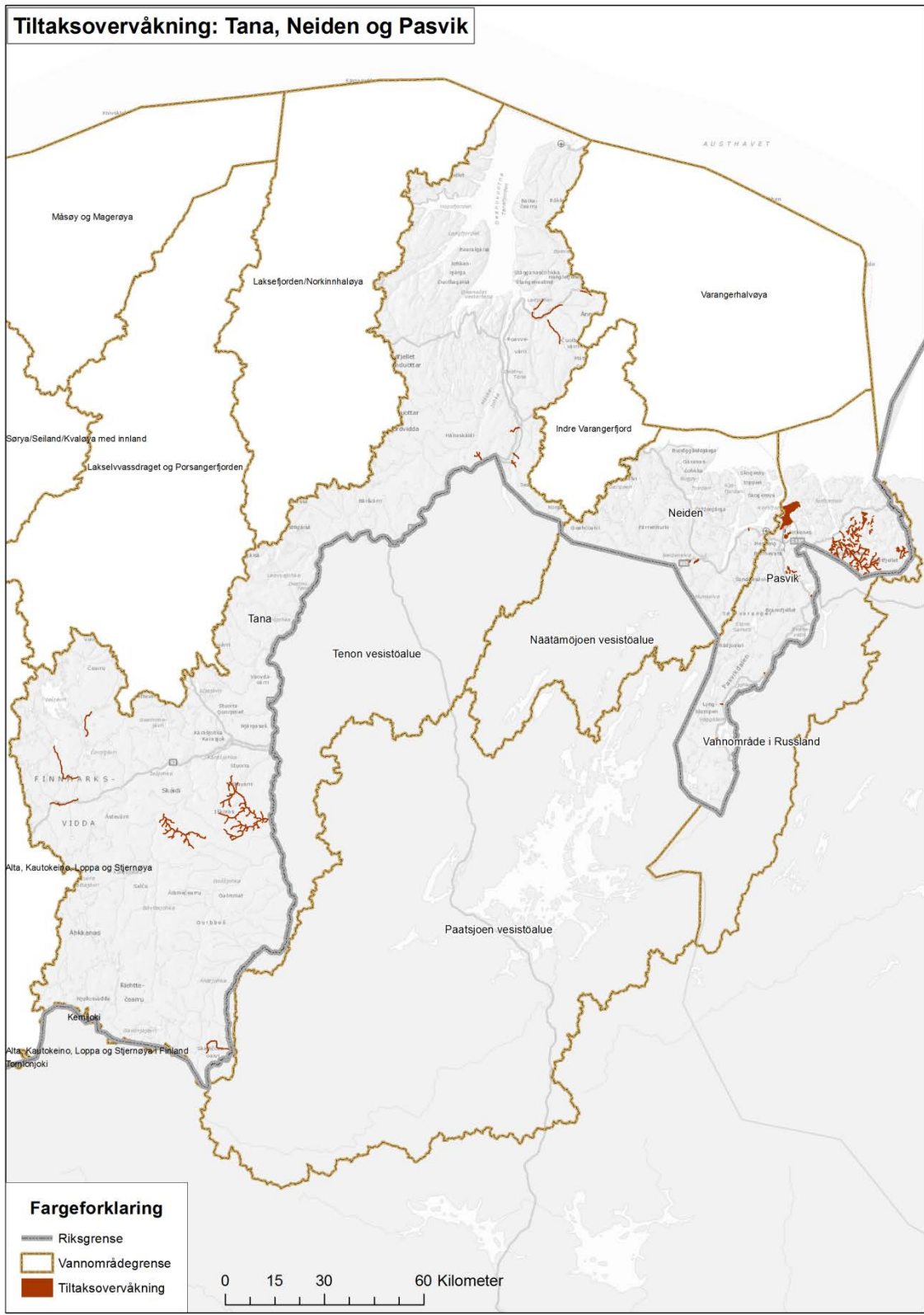

Kart 3: Overvåkingsstasjoner i den finske delen av den Norsk-finske vannregionen. Kilde: Lapland ELY-keskus

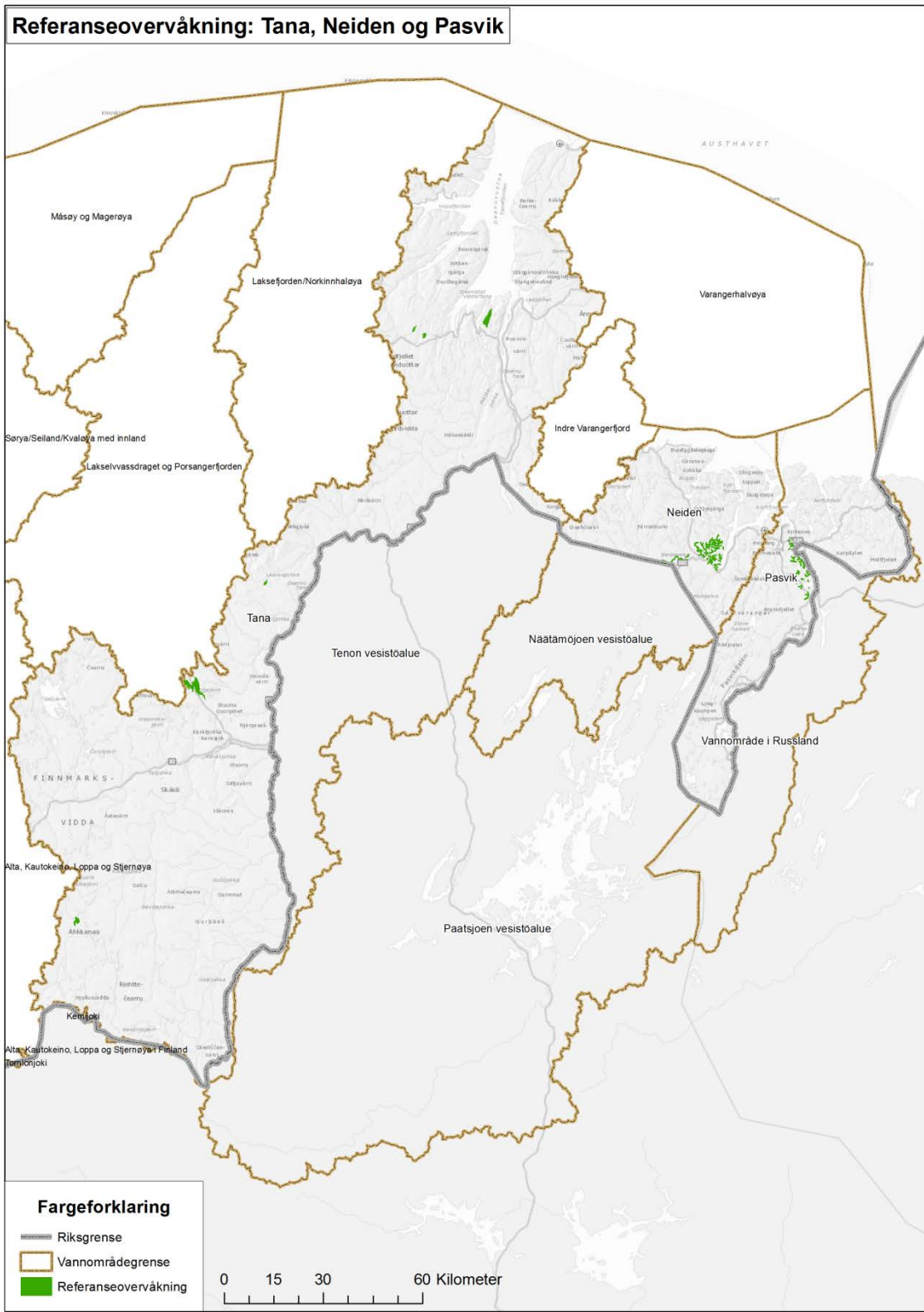
Basisovervåkning: Tana, Neiden og Pasvik

Kart 4: Basisovervåkingsstasjoner i den norske delen av den Norsk-finske vannregionen. Kilde: NVE

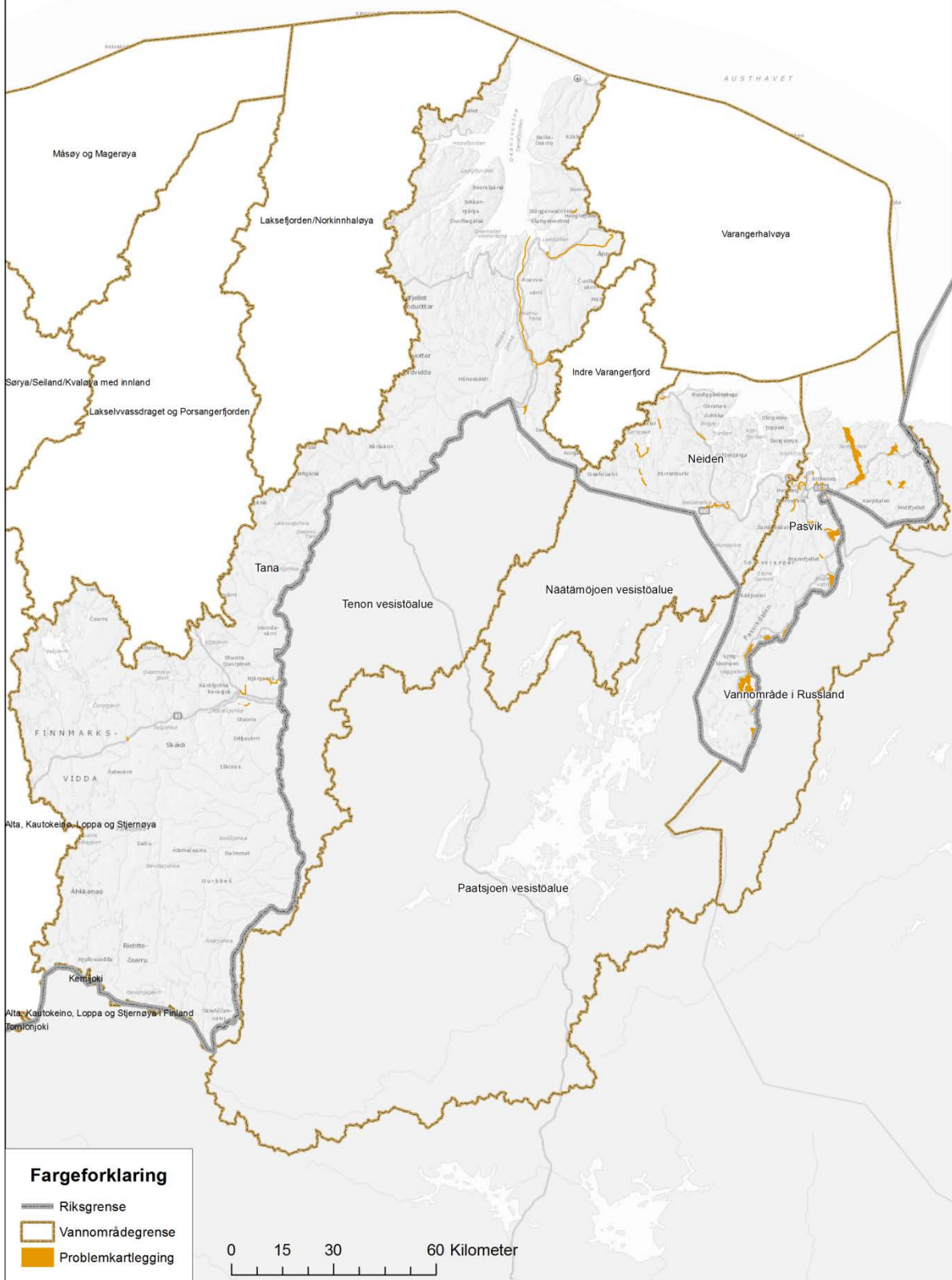

Kart 5: Tiltaksovervåkingsstasjoner i den norske delen av den Norsk-finske vannregionen. Kilde: NVE

Kart 6: Referanseovervåkingsstasjoner i den norske delen av den Norsk-finske vannregionen.
Kilde: NVE

Problemkartlegging: Tana, Neiden og Pasvik

Kart 7: Problemkartleggingsstasjoner i den norske delen av den Norsk-finske vannregionen.
Kilde: NVE

6. Karakterisering og klassifisering

Overflatevann er delt inn i ulike grupper basert på de geografiske og bio-kjemiske egenskapene til vannet. Typen overflatevann beskriver vannforekomstene som de er, eller bør være, uten påvirkning fra menneskelig aktivitet. Overflatevanntypen er angitt separat for elver, innsjøer og kystvann. For å bestemme referanseverdiene for overflatevann, er hver type beregnet etter uberørte forhold.

Referanseverdiene er basert på naturlig vann, hvor det er pålitelig materiale for målinger av biologiske kvalitetselementer og/eller vannkvaliteten. I noen tilfeller kan den naturlige tilstanden i vannet ikke måles for å gi et grunnlag for referanseverdiene. I disse tilfellene er referanseverdiene basert på historiske data, modellering, ekspertvurdering eller andre vannforekomster som er godt egnet og som har lav påvirkning fra menneskelig aktivitet. På tross av disse mulighetene, mangler mange vanntyper referanseverdier.

Det er noen ulikheter i inndelingen av vannforekomster. Norge har avgrenset innsjøer som er større enn 0,5 km² som egne vannforekomster. Mindre innsjøer er inkludert i elvevannforekomster/bekkefelt. Noen elver er inndelt i egne vannforekomster i Norge, men ikke i Finland. De store vannforekomstene har lik inndeling.

Den økologiske klassifiseringen av vannforekomster er hovedsakelig basert på biologiske kvalitetselementer. Klassifiseringen baseres på målinger av fisk, bunndyr og alger, i tillegg til vannplanter og konsentrasjonen av planteplankton som inneholder klorofyll. Den biologiske dataen brukt i klassifiseringen består av prøver tatt fra elver og innsjøer (littorale, pelagiske og dypvannsprøver). I tillegg er det nasjonalt utpekt prioriterte stoffer som skal inngå i vurderingen av den økologiske tilstanden. En fem-trinns skala brukes i den økologiske klassifiseringen, med klassene svært dårlig, dårlig, moderat, god og svært god (se figur 1).

Fig 1: Skala i klassifiseringen

Økologisk klassifisering også tar hensyn til andre effekter av menneskelig aktivitet på vannkvaliteten, som f.eks. på den fysiske-kjemiske kvaliteten på vannet, næringstilførsel, samt ulike menneskeskapte hydrologiske eller fysiske endringer, f.eks. demninger og mudring. En samlet

ekspertvurdering av vannforekomsten er nødvendig ettersom det biologiske materiale ofte er tilgjengelig kun i begrenset grad eller bare på bestemte steder.

Klassifiseringen er hovedsakelig basert på overvåkningsdata fra 2006 til 2012. Klassifiseringen er delt inn i fem kategorier basert på dataene som brukes i klassifiseringen: omfattende data, begrensede data, vannkvalitetsvurderinger, representativ klassifisering på grunnlag av andre vannforekomster, og sakkyndig vurdering.

Vannforekomster er også klassifisert i henhold til deres kjemiske tilstand. I den kjemiske klassifisering er virkningen av giftige og akkumulerte kjemikalier, såkalte prioriterte stoffer (f.eks visse metaller og plantevernmidler) studert i vann og fisk i Finland. I Norge males kjemisk status i vann, sediment og biota. På grunnlag av målingene på disse stoffene er vannforekomster klassifisert til å enten ha god tilstand eller ikke. Når enkelt substanser overskrider en grenseverdi vil dette føre til at vannforekomsten ikke oppnår god kjemisk tilstand. Data for klassifisering av kjemisk tilstand i den Norsk-finske vannregionen består hovedsakelig av tungmetallovervåking i vann og fiskeundersøkelser (kvikksølv).

Det er forskjeller i klassifiseringsmetodene i Norge og i Finland. Norge bruker "en ut, alle ut" prinsippet, mens Finland har valgt en annen metode der en samlet vurdering av påvirkningene er vurdert.

I den norske delen av vannregionen er det over 1000 vannforekomster. Noen få av disse er blitt undersøkt i henhold til kravene, og en fullstendig klassifisering kan derfor sjelden utføres. Samtidig er området tynt befolket, både i henhold til norske og europeiske standarder. Mesteparten av industriell aktivitet ligger ved kysten. Det er store områder som kan anses å være upåvirket av menneskelig aktivitet, med unntak av langtransportert forurensning og klimaendringer. Mange av vannforekomstene har ikke registrert effekter på vannmiljøet, og det antas derfor at den økologiske tilstanden til disse er svært god. Videre er det ofte slik at selv om man mangler data for den fullstendige klassifiseringen er det målinger for noen parametere som vurderes som følsomme for påvirkninger. I disse tilfellene vil kvalitetselementet med det dårligste resultatet styre utfallet (en ut, alle ut-prinsippet), og økologisk tilstand kan vurderes selv med lite data.

Generelt har Finland klassifisert felles vannforekomster til en høyere tilstand enn Norge. Anarjohka, Tanaelva, Neiden og Munkelva har blitt klassifisert som god i Norge og svært god i Finland. Spesielt problematisk er Skiehččanjohka/Kietsimäjoki, som har blitt klassifisert til moderat tilstand i Norge og god tilstand i Finland. I tillegg har én innsjø, Følvatnet/Varssalijärvi blitt klassifisert som moderat i Norge på grunn av høy Cu-konsentrasjon. I usikre tilfeller har Finland vurdert vannforekomster til god tilstand oftere enn i Norge. Et harmonisert system for klassifisering er nødvendig hvis man skal arbeide på tvers av grensen med felles tiltak og bli enig om felles miljømål.

Elver og bekkefelt

Generelt er elvevannforekomstene i vannregionen næringsfattig. Mengden av næringsstoffer og suspenderte partikler som kommer fra diffuse kilder og punktkilder er liten i området. Vannforekomster i vannregionen er ikke utbredt påvirket av forurensning.

De fleste vassdragene i vannregionen har en svært god eller god kjemisk og økologisk tilstand. I Finland ble elver med et større nedslagsfelt enn 100 km² klassifisert i den 2. planperioden. Totalt ble 136 elvevannforekomster re-klassifisert på finsk side. Bare ett vassdrag er klassifisert til å ha mindre enn god økologisk status på finsk side, dette er elva Akujoki nær Ivalo. På grunn av fosfortilførsel fra avløp i Ivalo og Saariselkä, og dårlig omsetning av vann, er vannkvaliteten i elva Akujoki klassifisert til dårlig økologisk tilstand. I tillegg ble tre vannforekomster i den finske delen av vannregionen vurdert til å være i risiko grunnet påvirkning fra gullutvinning (elvene Sotajoki (Inari), Maddib-Ravadas og Postijoki).

Flere av elvevannforekomstene er klassifisert til å ha moderat/dårlig status på den norske siden av vannregionen, hovedsakelig på grunn av avrenning fra industri, sur nedbør, tungmetaller og forurensning fra gruvevirksomhet i Russland. Dette gjelder hovedsakelig Pasvik vannområde.

En annen alvorlig risiko for økologien i elvene er *Gyrodactylus salaris* parasitten. Atlantisk laks har ingen motstand mot parasitten. Fiskesykdom som smittes via rogn er også en risiko i området.

Tabell 3 viser en oversikt over økologisk tilstand for elvevannforekomster i vannregionen.

Tabell 3: Økologisk tilstand for elvevannforekomster (antall og prosent)

Økologisk tilstand *		Svært god	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig	Udefinert
Norge	Tana	421 (82,2 %)	24 (4,7 %)	23 (4,5 %)	1 (0,2 %)	1 (0,2 %)	41 (8 %)
	Pasvik	54 (50 %)	5 (4,6 %)	13 (12 %)	1 (0,9 %)	1 (0,9 %)	34 (31,5 %)
	Neiden	63 (75,9 %)	5 (6 %)	3 (3,6 %)	0	0	12 (14,5 %)
Finland	Tana	90,7 %	9,3 %	0	0	0	-
	Pasvik	93,5 %	5,5 %	0	0	1 %	-
	Neiden	100 %	0	0	0	0	-

* I Norge er en stor andel av vannforekomstene satt til antatt status, ettersom man har lite data – her må økologisk tilstand bekreftes ved hjelp av problemkartlegging og representativ overvåking.

Innsjøer

Nesten alle innsjøene i vannregionen har svært god eller god kjemisk og økologisk status.

Vannkvaliteten har blitt vurdert for 316 innsjøer i Tana-Neiden-Pasvik-elva nedslagsfelt på finsk side. Alle innsjøer større enn 100 hektar ble vurdert individuelt, basert på tilgjengelig informasjon om tilstanden i vannet og kjente påvirkninger. Innsjøer på 50-100 hektar ble klassifisert til å ha god økologisk tilstand basert på en ekspertvurdering, ettersom næringstilførselen i vannregionen generelt er svært lav. Dette resulterte i at de fleste innsjøer på den finske siden av vannregionen har god økologisk status (nesten 60 % av det totale antallet) og i overkant av 40 % har svært god

tilstand. Den største innsjøen i vannregionen, Enaresjøen, ble vurdert til å ha god økologisk status selv med påvirkning fra vannkraftproduksjon.

På finsk side er det to innsjøer som er regulerte for vannkraftproduksjon, men de er ikke klassifisert som sterkt modifiserte vannforekomster. Enaresjøen er regulert sammen med Kaitakoski demningen på russisk side. De største påvirkningene fra reguleringen er erosjon av bredden og redusert vegetasjon i strandsonen. Byggningsmasse har også forårsaket fiskevandringshindre i små elver.

Innsjøen Rahajärvi kan klassifiseres som i risiko med bakgrunn i den økologiske statusen. Innsjøen er regulert, og det mangler informasjon om effekten av reguleringen på biologiske kvalitetselementer. Innsjøen er inkludert i det nye overvåkingsprogrammet for innsjøer for årene 2014 - 2019, og når ny data om økologisk status av vannet foreligger kan den vurderes nærmere.

På norsk side av vannregionen er det noen innsjøer med moderat status, hovedsakelig på grunn av forurensning fra gruvevirksomhet, både i Norge og i Russland. Et høyt nivå av visse stoffer som kobber har blitt registrert, selv om årsaken til dette er ikke kjent. Det er mulig at dette skyldes høye bakgrunnsverdier.

Tabell 4 viser økologisk tilstand for innsjøer i vannregionen (antall og prosent).

Tabell 4: Økologisk tilstand i innsjøer i den Norsk-finske vannregionen

Økologisk tilstand*		Svært god	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig	Udefinert
Norge	Tana	141 (90,4%)	4 (2,6%)	2 (1,3%)	0	0	9 (5,8%)
	Pasvik	38 (42,7%)	5 (5,6%)	20 (22,5%)	0	0	26 (29,2%)
	Neiden	42 (76,4%)	0	3 (5,5%)	0	0	10 (18,2%)
Finland	Tana	57%	43%	0	0	0	-
	Pasvik	24%	76%	0	0	0	-
	Neiden	66%	34%	0	0	0	-

*I Norge er en stor andel av vannforekomstene satt til antatt status, ettersom man har lite data – her må økologisk tilstand bekreftes ved hjelp av problemkartlegging og representativ overvåking.

Kjemisk klassifisering

Den kjemiske tilstanden på finsk side av vannregionen er god. Overskridelser av kjemiske stoffer, som brukes i klassifisering, er ikke funnet i området. På finsk side av vannregionen er det ingen industri som er autorisert til å bruke eller slippe ut EUs prioriterte stoffer i vannmiljøet.

I Norge mangler nesten 97 % av vannforekomstene en vurdering av kjemisk tilstand. Dette skyldes manglende data, da ekspertvurdering brukes ikke i Finnmark for å fastsette kjemisk tilstand.

Overvåkingsstasjoner for prioriterte stoffer er få i Finnmark, men unntak av Jarfjellet, som inngår i et nasjonalt overvåkingsprogram for langtransportert luftforurensning og sur nedbør.

Grunnvann

Det understrekes at grunnvann har ikke blitt prioritert i Norge under planleggingen av perioden 2016-2021. Karakteriseringen av grunnvann har blitt utført nasjonalt av et ekspertpanel bestående av representanter fra NGU. I Finnmark fylke utgjør grunnvann en liten del av vannforekomstene, og nesten alle vurderes til å oppfylle kravene for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i vannforskriften. Overvåking er nødvendig for å bekrefte dette.

På finsk side er 14 viktige grunnvannsforekomster (klasse I) og 12 vannforsyningsområder (klasse II) i vannregionen. Vannforekomster i klasse I og II er estimert til å utgjøre omtrent 20 000 m³/d. Alle vannforsyningskilder på finsk side er fra grunnvann. På finske side er det også en betydelig mengde grunnvann (klasse III, 371 vannforekomster) hvor egnethet som vannforsyningskilde ikke har blitt utredet. I disse klasse III områdene er mengden grunnvann estimert til å være omtrent 250 000 m³/d. På finsk side av vannregionen er den kvantitative og kjemiske tilstanden til grunnvannet god.

Kystvann

En oversikt over kystvann er ikke gitt i dette dokumentet, da man ikke har grensekryssende kystvann. For mer informasjon om kystvann i den Norsk-finske vannregionen, henvises det til den norske regionale vannforvaltningsplanen for området.

7. Miljøsmål og unntak

Det viktigste elementet i de regionale vannforvaltningsplanene er miljøsmål. Miljøsmål er fastsatt etter kriterier i EUs vannrammedirektiv, som er implementert i Norge via vannforskriften. Alle land som har implementert vannrammedirektivet forplikter seg til å nå sine miljøsmål innen 15 år etter implementeringen.

Vannrammedirektivet fastslår at god tilstand skal oppnås som miljøsmål for all overflate- og grunnvann i Europa. De regionale vannforvaltningsplanene som er ute på høring i 2014 tar sikte på å nå dette målet innen 2021. Direktivet definerer både god økologisk og kjemisk tilstand, som medfører at forurensningsnivåer er lave og at økosystemene fungerer godt. I tillegg skal alle vannforekomster som allerede har god eller svært god økologisk tilstand beskyttes fra forringelse (se fig.1 i kap.6).

Sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF)

Det er separate miljøsmål for vannforekomster som er sterkt modifiserte (SMVF). Dette tar høyde for endrede økosystemer som aldri vil kunne oppnå sitt fulle potensiale, samtidig som det tas høyde for samfunnsverdien i endringene som er gjort, f.eks. demninger, vannkraft, vannuttak, osv.

Miljømålene for SMVF er derfor satt til godt økologisk potensiale (GØP), men dette må defineres nærmere for hver enkelt vannforekomst basert på de gjeldende forholdene, type og nivå av hydromorfologiske endringer, og mulighetene for forbedring. Miljømålet god kjemisk tilstand gjelder uavhengig av om vannforekomsten er sterkt modifisert eller ikke. I Norge skal kandidater til sterk modifiserte vannforekomster (kSMVF) fastsettes som endelige SMVF ved hjelp av tiltaksmetoden. Dette krever kunnskap om økologisk tilstand, som avgjør hvilke tiltak kan foreslås for å oppnå minst god økologisk tilstand, for å så ta en vurdering om tiltak kan iverksettes eller ikke. Den høyeste økologiske tilstanden som kan oppnås blir miljømålet for vannforekomsten, som defineres som godt økologisk potensiale.

I den norske delen av den Norsk-finske vannregionen er det 15 foreslåtte kandidater til SMVF. Blant disse er det kun 4 som er videre foreslått som endelige SMVF av Vannregionutvalget, og som dermed får miljømålet «godt økologisk potensiale» (GØP). Det er svært lite data på økologisk tilstand i samtlige SMVF, og problemkartlegging er foreslått som tiltak for alle. For de 4 vannforekomstene som er prioritert videre har miljømålet GØP ikke blitt definert, ettersom den økologiske tilstanden er ukjent. De gjenværende 11 kandidater til SMVF har fått miljømålet god økologisk tilstand (GØT), da man mangler data og tiltak for å utpeke de som SMVF. Disse vannforekomstene vil beholde sin kandidat-status under høringsperioden. I følge vannforskriften skal alle kSMVF fastsettes som endelige SMVF eller fastsettes som naturlige vannforekomster innen nasjonal godkjenning av den regionale vannforvaltningsplanen. Det er ikke utarbeidet retningslinjer for hvordan dette skal gjøres i praksis når man har lite kunnskap om tilstanden.

Tabell 5 viser en oversikt over SMVF på norsk side av den Norsk-finsk vannregionen. Blant de 4 SMVF som har blitt prioritert videre, forventes alle å oppnå sine miljømål innen 2021. I tillegg er det ytterligere 9 vannforekomster som er foreslått som kandidater til SMVF (kSMVF), men disse er ennå ikke registrerte i databasen www.vann-nett.no. Dette gjelder kun vannforekomster i Pasvik vannområde.

Tabell 5: Sterkt modifiserte vannforekomster på norsk side av vannregionen

Vannforekomst ID	Navn	Påvirkning	Økologisk tilstand	Vannområde	Miljømål	Tiltak
244-2435-L	Gearretjavri	Vannkraftsdam	Udefinert	Neiden	Standard – god økologisk tilstand (GØT) 2021	Problemkartlegging
242-2426-L	Låddejavri	Vannkraftsdam	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
244-2431-L	Gárddajávri	Vannkraftsdam	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
244-29-R	Gearretjohka	Uten minstevannføring	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
242-6-R	Duttajohka - Duddaelva	Overføring av vann	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
244-34-R	Gallutjohka	Overføring av vann	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
242-7-R	Láddegurra (Bugøyfjord)	Annen regulering	Udefinert	Neiden	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging

247-2469-L	Viksjøen	Vannkraftsdam	Udefinert	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
247-2473-L	Store Kobbholmsvatnet	Vannkraftsdam	Udefinert	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
247-64392-L	Trillingvatnet	Vannkraftsdam	Udefinert	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
247-2474-L	Store Valvatnet	Vannkraftsdam	Udefinert	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Problemkartlegging
246-2445-L	Bjørnevatnet	Vannkraftsdam	Moderat	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Utsettingspålegg
246-65242-L	Svanevatn	Vannkraftsdam	Udefinert	Pasvik	Standard (GØT) 2021	Utsettingspålegg
234-505-R	Julelva-Juovlajohka øvre	Overføring av vann	Udefinert	Tana	God økologisk potensial (GØP) 2021	Problemkartlegging
234-501-R	Julelva-Juovlajohka øvre	Overføring av vann	Udefinert	Tana	God økologisk potensial (GØP) 2021	Problemkartlegging
234-315-R*	Julelva-Juovlajohka fra Basávžžejohka til Riidoveajohka	Overføring av vann	Udefinert	Tana	GØP 2021	Problemkartlegging
234-303-R*	Fáhccabealjohka	Demning	Udefinert	Tana	GØP 2021	Problemkartlegging

*Disse vannforekomstene er ikke registrert som SMVF i database (Vann-nett). Hvis den ansvarlige sektormyndigheten ikke vurderer disse vannforekomstene til å være SMVF vil miljømålet endres til GØT. Problemkartlegging er foreslått for å avklare status.

På den finske siden av vannregionen er innsjøene Inarijärvi og Rahajärvi regulert til vannkraft, men møter ikke kravene for sterkt modifiserte vannforekomster. Det er ikke utpekt kandidater til sterkt modifiserte elver eller innsjøer på finsk side av vannregion.

Unntak

Utsatt frist for å nå miljømål

I noen tilfeller kan fristen for å oppnå miljømålet forlenges, for å sikre gradvis miljømåloppnåelse, gitt at visse forhold oppfylles. Fristen for å oppnå miljømålet kan utsettes grunnet tekniske årsaker, høye kostnader, eller naturlige forhold som forhindrer forbedringen. Utsettelsen av miljømåloppnåelse må begrunnes godt, og er begrenset til ytterligere to planperioder (altså innen 2027 eller 2033). Tiltak og en tidsramme for tiltakene må legges ved begrunnelsen. Utsettelse må revurderes under hver planperiode.

I den norske delen av den norsk-finske vannregionen er det kun en vannforekomst som har fått foreslått utsatt frist for å oppnå sine miljømål - Bøkfjorden midtre i Pasvik, som er sterkt påvirket av Sydvaranger Gruve AS. Miljømålet for denne vannforekomsten er foreslått til å være god økologisk tilstand (GØT) innen 2027. Miljømålet er foreslått av Miljødirektoratet, som er ansvarlig sektormyndighet, i påvente av resultater fra pågående tiltak og overvåking.

På finsk side av den Norsk-finske vannregionen er det kun én vannforekomst, elven Akujoki, som har dårlig tilstand, og vil ikke nå sitt miljømål god økologisk tilstand. Miljømåloppnåelse er satt til 2021 – her må det understrekes at Finland og Norge vurderer utsettelse ulikt. I Finland skal alle miljømål oppnås innen 2015, og alt etter dette blir utsettelse av fristen. Vannforekomsten dette gjelder er påvirket av avløp og landbruk, og elven har behov for redusert næringstilførsel. Næringstilførsel av total fosfor og nitrogen bør reduseres med 50 %. I tillegg er konsentrasjoner av faste partikler og koliforme bakterier høye og vannforekomsten viser tydelige tegn på menneskelig påvirkning.

Mindre strenge miljømål

Det er mulig å sette mindre strenge miljømål enn det som kreves i vannforskriften. Dette gjelder vannforekomster som er så sterkt påvirket av menneskelig aktivitet at det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet. En rekke kriterier må oppfylles for at dette kan anvendes. In Norge kan mindre strenge miljømål kun foreslås etter nasjonale retningslinjer. Dette miljømålet har ikke blitt foreslått for planperioden 2016-2021. I Finland er dette miljømålet ikke foreslått.

Strengere miljømål

For beskytta områder skal det strengeste miljømålet settes – enten etter vannforskriftens krav eller annet lovverk som gjelder for området/vannforekomsten. Prosessen med å identifisere hvilke vannforekomster hører til beskytta områder er ikke avsluttet i Norge, og en gjennomgang og beskrivelse av miljømål for disse vannforekomstene er dermed ikke på plass i den regionale vannforvaltningsplanen for den norske delen av vannregionen. Miljødirektoratet har foreslått strengere miljømål for nasjonale laksefjorder og – vassdrag, der hvor dette ikke kommer i konflikt med miljømål for SMVF og hvor fisk er et kvalitetselement for å sette økologisk tilstand. En fullstendig oversikt over hvilke vannforekomster dette gjelder, er ikke utarbeidet, men miljømålet vil gjelde for mange vannforekomster. Blant de nasjonale laksevassdragene er det to stykker som krysser grensen til Finland (Tana og Neiden).

8. Økonomisk vurdering av vannforbruk

I Norge er det hovedsakelig kommuner eller kommunalt-eide selskaper som er ansvarlig for å levere vann- og avløpstjenester til befolkningen og næringslivet. En gjennomsnittlig norsk husholdning betaler omtrent 7000 kr/år for disse tjenestene. Dette tallet kan økes for å sikre nødvendige investeringer og vedlikehold, men kommunene kan ikke prise disse tjenestene høyere enn en strengt nødvendig nivå (full kostnadsnivå). Investeringskostnader for vannforsyning og håndtering av avløpsvann for kommunene og privatpersoner i Norge er anslått til opp til NOK 500 mrd innen 2030. Mange forbedringer er allerede gjort, men stadig strengere kvalitetskrav betyr at kostnadene vil fortsette å være høy i fremtiden (Norsk Vann 2014).

På finsk side av vannregionen har to vannforsyningsanlegg for husholdninger blitt inkludert i beregningene i tiltaksprogrammet, og begge er lønnsomme. Anleggene hadde en samlet omsetning på 1,9 millioner euro i 2011. Gjennomsnittlig omsetning for anleggene var 974 000 € Den

gjennomsnittlige avkastningen var 995 000 € (870 000 € år 2003) og gjennomsnittlig utgifter var 861 000 € (530 000 € år 2003). Kostnaden for å forsyne hele regionen (inntekter / kostnader) hadde et gjennomsnitt på 115,6 %. Anleggene har ikke vært subsidiert siden 2011. Behovet for vannforsyning er ventet å avta i fremtiden, hovedsakelig på grunn av et redusert antall innbyggere i området samt økt bruk vannsparingstiltak i husholdninger.

9. Tiltaksprogram

Samarbeidsavtalen understreker at tiltaksprogrammene skal være koordinerte i hele vannregionen. Dette krever en samordning av karakterisering, overvåking, klassifisering og miljømål. Ettersom samordningsprosessen ikke er fullført, og på grunn av forskjeller i tidsfrister, ble det utfordrende å koordinere felles tiltak for den norsk-finske vannregionen. De regionale myndighetene har tidligere blitt enige om å koordinere tiltak for påvirkning fra avløp og tiltak for å hindre spredning av *Gyrodactylus salaris*, men det finnes ingen felles tiltak som skal gjennomføres i dette øyeblikk. Man jobber for å bedre koordinere de relevante sektormyndighetene, slik at man kan utarbeide felles tiltak og nå miljømålene.

Nasjonale retningslinjer for tiltaksprogram ble publisert i løpet av våren 2013. I Norge ble det gjennomført møter med sektormyndigheter for å avklare rolleansvar og myndighetsområde. Innbyggere har også deltatt i prosessen, via referansegrupper. Arbeidet har vært koordinert av vannregionmyndigheten ved Finnmark fylkeskommune, samt av prosjektledere i vannområdene. I Finland har det blitt arrangert møter for den regionale samarbeidsgruppen i løpet av prosessen. På finsk side har koordineringsarbeidet, datainnsamling og rapportering blitt gjort av Lappland ELY-senter.

I Norge og Finland har prosessen med å utforme et tiltaksprogram vært organisert regionalt. I Finnmark ble vannregionutvalget orientert om arbeidet høsten 2012. Anmodninger om tiltaksutredning fra de ansvarlige sektormyndigheter ble organisert regionalt; vannområdene vurderte de påvirkningene som er registrert i sine vannforekomster og sendt forespørslene til vannregionmyndigheten. Vannregionmyndigheten samlet deretter alle forespørslene, og koordinerte dette til hver sektormyndighet. Sektormyndighetene vurderte så anmodningene, gjennomførte befaringer, og utredet forslag til tiltak. Basert på disse forslagene, utarbeidet vannområdene lokale tiltaksanalyser, som dannet et grunnlag til det regionale tiltaksprogrammet. Samtlige sektormyndigheter svarte på anmodningene, selv om en del ikke rakk den regionale fristen som var 1. september 2013. Dette skyldes hovedsakelig ressursmangel og sene retningslinjer. Videre manglet en stor andel tiltak detaljert informasjon, som skyldes et tynt datagrunnlag og knapp tid.

Et flertall av tiltak som foreslås for den norske delen av den Norsk-finske vannregionen er problemkartlegging og kunnskapsinnhenting. Dette er nødvendig i mange tilfeller for å kunne fastslå vannforekomstenes økologiske status og avklare påvirkningsgrad, og videre utrede mer konkrete tiltak om nødvendig. Det er svært lite informasjon om kostnader for foreslåtte tiltak på dette tidspunktet. Tiltak er foreslått av de ansvarlige sektormyndighetene, og det er til syvende og sist sektormyndigheten som avgjør om tiltaket skal iverksettes, etter en grundig vurdering av

kostnadseffektiviteten. Noen tiltak vil bli iverksatt før 2016 ettersom de utgjør en del av lokale og regionale planer og prosesser som opererer med ulike planperioder. Dette gjelder i stor grad forbedringer i kommunal håndtering av avløpsvann. Noen av de foreslåtte tiltakene er også basert på annen lovgivning enn vannforskriften, men likevel er knyttet til vannforvaltning ved fokus på vannkvalitet.

I Finland er elven Akujoki klassifisert i dårlig økologisk tilstand. Det skyldes høy avrenning av fosfor fra kloakkvannrenseanlegg i Ivalo og Saariselkäs, samt dårlig utskiftning av vann. I andre vannforekomster på finsk side er økologisk status god eller svært god. I slike tilfeller tar de foreslåtte tiltak sikte på å opprettholde eksisterende status. Dette gjelder også grunnvann. I elven Akujoki er det nødvendig å redusere avrenning av næringsstoffer, og for fosfor og nitrogen må næringsinnholdet reduseres med 50 %. Det er ikke behov for tiltak for prioriterte stoffer på finsk side av vannregionen. Problemkartlegging og kunnskapsinnhenting er også nødvendig for det videre arbeidet i Finland. En rekke av tiltakene som er foreslått vil bli iverksatt etter lokale og regionale styringsprosesser og med bakgrunn i andre lovverk og forskrifter enn vannforskriften.

I form av forebyggende tiltak mot overføring av *Gyrodactylus salaris*, har norske Mattilsynet redegjort hvilke forebyggende tiltak som i dag eksisterer. Tilsvarende myndighet i Finland som arbeider med forebyggende tiltak er det finske Food Safety Authority (Evira). Bekymringer har vært reist blant lokale organisasjoner og offentligheten om disse tiltakene er tilstrekkelige, og norske myndigheter vil vurdere om en egen regulering bør gjøres for elven Tana.

Tabell 6 gir en oversikt over tiltak for den Norsk-finske vannregionen. For detaljer, vennligst se vannforvaltningsplanene.

Tabell 6: Tiltak i den Norsk-finske vannregionen

Påvirkning/Tiltak	Norge	Finland
Forbedringer/investeringer i kommunale og spredte avløp	X	X
Fjerne fiskevandringshindre	X	X
Tiltak i regulerte vassdrag/vannkraftreguleringer	X	X
Tiltak mot avrenning fra industri og andre punktkilder	X	
Tiltak mot forurensning fra diffuse kilder (avrenning fra bebyggelse, gruvedrift, industri, (nedlagte) søppelfylinger, sediment forurensning i havner, osv)	X	X
Fremmede arter* (tiltak innebærer kartlegging og uttak)	X	
Forsøpling	X	
Miljøgifter/prioriterte stoffer	X	
Overfiske	X	
Jordbruk	X	
Forebyggende tiltak mot spredningen av <i>Gyrodactylus salaris</i>	X	X
Beredskap mot akutt forurensning		

*Påvirkning fra kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*) er ikke medregnet

Den estimerte effekten av de foreslåtte tiltakene vil være en forbedring av data- og kunnskapsgrunnlaget for økologisk tilstand for mange av vannforekomster, ettersom problemkartlegging utgjør omtrent halvparten av alle tiltak. En forbedret database vil gi referanserverdier for fremtidig arbeid. Kartleggingen av økologisk og kjemisk tilstand vil medføre at man kan prioritere blant områder som har større påvirkningsbilde, samt blant de mest kostnadseffektive tiltakene. Med et bedre kunnskapsgrunnlag vil sektormyndighetene lettere kunne vurdere miljøhensyn i sin daglige virksomhet. Dette kan også føre til flere forebyggende tiltak og miljøvennlige tiltak. I tillegg kan en vurdering av miljøeffekter fra industri og annen aktivitet resultere i endrede rutiner, ny eller revidert regelverk og en mer helhetlig tilnærming til miljø- og vannforvaltning. For eksempel har innføringen av vannforskriften i Norge førte til en revisjon av vannkraftverk i Norge, hvor kostnader og nytte av miljømål er vurdert i forhold til kostnadene ved redusert produksjon. Denne prosessen kan medføre endringer i behandlingen av vannkraftkonsesjoner.

Som nevnt ovenfor er det svært lite data på kostnadene for foreslåtte tiltak i Norge. Det er heller ikke understreket forskjellen mellom grunnleggende tiltak, andre grunnleggende tiltak og supplerende tiltak i de norske planene, men det jobbes med å få dette på plass. En oversikt over tiltakskostnader er tilgjengelig i den norske regionale vannforvaltningsplanen. Oversikten er ikke komplett og tallene er heller ikke absolutte.

Tabell 7 gir en oversikt over kostnader på finsk side.

Tabell 7: Overslag av årlige kostnader for vannforvaltningstiltak i Finland.

Sektor/tiltak	Grunnleggende tiltak (1 000 €år)	Andre grunnleggende tiltak (1 000 €år)	Tilleggstiltak (1 000 €år)	Totalt (1 000 €år)
Kommunale avløpsbehandling	1 762		10	1 772
Spredte avløp	1 303			1 303
Skogbruk			26	26
Jordbruk			58	58
Restaurering av områder		177	22	199
Sikring av grunnvann		0,003		0,003
Vannforsyning			0,003	0,003
Totalt	3 065	177	116	3 358

Flomvern

EUs flomdirektiv er ikke implementert i Norge, men gjelder i Finland. Direktivet medfører at alle medlemsstatene skal vurdere flomrisiko langs alle vassdrag og kystlinjer, kartlegge flommens omfang og risikoområder, og utarbeide forvaltningsplaner og tiltak for å redusere flomrisikoen. Dette er under utarbeidelse i Finland. I Norge har NVE hatt en 24-timers flomvarslingstjeneste og overvåkingssystem siden 1989. Dette systemet består av en analyse av dagens situasjon, en beregning av strømning og vannstand og utstedelse av strømmen

flyt prognoser og flomvarsel. Et lignende system er også brukt i Finland av det finske Environment Institute (FEI). NVE og FEI kartlegger også risiko-områder og utfører risikovurderinger for å prioritere ulike beskyttelsestiltak. NVE og FEI støtter kommuner med kartlegging av lokale risiko-områder og detaljerte undersøkelser, samt bidrar til arealplanleggingsprosesser ved å sikre at flomrisikoen er tilstrekkelig ivaretatt. Når NVE foreslår tiltak som en del av de norske vannforvaltningsplanene vurderes den mulige effekten på flomrisiko nøye.

På den norske siden av Tana vannområde er noen flombarrierer fjernet, da disse barrierene har drastisk endret økosystemet, og det har vært ansett som trygt å fjerne.

Det er et flomrisiko-område på finsk side av vannregionen i Ivalo. Nye flombarrierer og økning av eksisterende tiltak har blitt foreslått for området.

Havstrategidirektivet

EUs havstrategidirektiv tar sikte på å beskytte det marine miljøet i Europa og sikre god miljøtilstand i europeiske havområder innen 2020. Alle medlemslandene må utvikle en marin strategi for sine kystfarvann. Direktivet er ikke vedtatt i Norge, men man har likevel omfattende marine forvaltningsplaner, marine verneplaner og verneområder under OSPAR-konvensjonen på plass. De marine forvaltningsplanene regulerer de norske havområdene (Barentshavet og Lofoten, den norske Havet, Nordsjøen). Marine verneplaner regulerer spesifikke områder med ulike egenskaper av økologisk interesse og betydning. Som en del av OSPAR har Norge meldt inn flere områder for å danne en del av et internasjonalt nettverk. Deler av havområdene rundt Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen, samt ulike korallrev områder og Ytre Hvaler nasjonalpark nå en del av dette nettverket, som har som mål å beskytte det marine miljøet i det nordlige Atlanterhavet. Havstrategidirektivet implementeres av den nasjonale lovgivningen i Finland. Det er ingen marine områder som ligger på den finske siden av vannregionen.

10. Klimaendringer

Klimaendringer påvirker vannressursene på mange måter. Effektene er allerede delvis synlig i dag, og de er anslått å øke innen utgangen av århundret. Informasjon om effektene av klimaendringer er fortsatt ufullstendig, og på kort sikt er mange andre faktorer mer betydningsfull i forhold til vannforvaltningen. Arbeidet med flomrisiko som utføres i forbindelse med EUs vannrammedirektiv vil bidra til å sikre en tilstrekkelig gjennomgang av effektene fra klimaendringer.

Ifølge de siste klimascenarier, vil Finlands gjennomsnittstemperatur være 0,9 til 2,2 °C høyere i perioden 2010-2039 enn for referanseperioden 1971-2000. For perioden 2040-2069 viser vekstscenariet en økning på 1,8-4,1 °C og for perioden 2070-2099 på 2,5 til 6,0 °C. En tilsvarende økning i nedbør for de respektive periodene vurderes til å være på 2–9 %, 5–15 % og 9-24 %.

Maksimal daglig nedbør kan øke 5-35 % om vinteren og 5-30 % i sommeren ved slutten av århundret. Disse nye scenarioene er ikke vesentlig forskjellig fra tidligere utarbeidelser. Imidlertid har prognosen for økningen i nedbør økt, spesielt på sensommeren. I Norge er det forventet en økning i nedbør på 8–9 % og en økning i temperatur på 2-3 °C innen 2050 (Hanssen Bauer et al 2009.).

Den viktigste effekten av klimaendringene er koblet til hydrologiske forhold (avrenning, vannføring og vannstand) av vassdrag. Den årlige avrenning er beregnet til å endre ved midten av århundret fra -5 til +12 %, avhengig av lokalitet. Avrenning om vinteren vil øke på grunn av en økning i snøsmelting og nedbørsmengder. Basert på dagens klimascenarier, vil flom i Nord-Lapland forbli på dagens nivå til slutten av århundret, men det forventes å øke i Norge.

Mer nedbør vil føre til økt erosjon, og dermed til økt næringstilførsel i vassdragene. Dette kan forsterkes av økt flom. Mindre snø kan øke næringstilførsel, spesielt fra fosfor og nitrogen, i vassdrag om vinteren, og mer nitrogen kan skylles ut fra skogsområder. Vanntemperaturen kan øke, og veksten av blå alger i innsjøer og kystvann kan øke. I tillegg kan oksygenivået reduseres i innsjøer og kystvann, særlig i ved lite gjennomstrømming, og mengden av bakterier kan øke. På den andre siden, kan kortere perioder med isdekke forbedre oksygenforbruket i vannet.

Endringer i temperatur og nedbør kan føre til endringer i flommønstre og risiko for skred. NVE har publisert flere rapporter om fremtidige utfordringer i Norge. I Finnmark er det en risiko for økte vinter- og høstflommer, og oversvømmelser i befolkede områder. Økt nedbør vil kreve en investering og vedlikehold i avløpsvann og avløpsinfrastrukturen. Et varmere klima kan også påvirke økologien i vassdrag, og påvirker overlevelse av fiskearter. Nye arter kan dukke opp og etablere seg.

11. Medvirkning og høringsperioden

Offentlig høring og informasjonsdeling er viktig for å sikre medvirkning og ta vare på lokal kunnskap. De regionale vannforvaltningsplanene er på offentlig høring i 6 måneder.

Det er forskjeller i høringsfristene i Norge og Finland. Den offentlige høringsperioden i Norge er fra 1. juli til 31. desember 2014. Under høringsperioden vil det være en nasjonal høringskonferanse, og regionale og lokale informasjons- og høringsmøter. Resultatene fra høringsperioden vil bearbeides og nødvendige oppdateringer vil foretas i plandokumentene i løpet av våren 2015. Dette innebærer møter i Vannregionutvalget, og møter med den regionale referansegruppen. Den regionale vannforvaltningsplanen skal så godkjennes i Vannregionutvalget og deretter sendes til Finnmark fylkeskommune for politisk godkjenning. Frist for innsending av vannforvaltningsplanen til nasjonale myndigheter i Norge for godkjenning er 1. juli 2015.

Høringsperioden i Finland varer fra 1. oktober 2014 til 31. mars 2015. Resultater fra den offentlige høringen vil bli behandlet i løpet av 2015 i samarbeid med interessenter og myndigheter. To separate dokumenter vil bli behandlet, vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet. Endringer og

oppdateringer i dokumentene vil bli gjort etter konsultasjon. Innlevering av vannforvaltningsplanen til nasjonale myndigheter for godkjenning er satt til 1. oktober 2015. Vannforvaltningsplanen vil bli godkjent av den finske regjeringen.

Dette dokumentet vil følge den finske høringsperioden (fra oktober 2014 til mars 2015). Dokumentet vil bli presentert som vedlegg til de regionale vannforvaltningsplanene i Norge og Finland. Det er ønskelig at tidsfrister for vannforvaltning vil bli harmonisert mellom de to landene ved starten av 2016.

12. Fremtidige utfordringer

Det gjenstår en del utfordringer for den Norsk-finske vannregionen, og enkelte problemstillinger vil kreve avklaring fra nasjonale myndigheter i de respektive landene. Ulikheter i klassifiseringsmetoder er den største utfordringen, som er nærmere beskrevet i kap.6. Inndeling av vannforekomster bør også harmoniseres. I tillegg er det utfordringer i organiseringen av arbeidet. Det som skiller seg mest ut er en forskjell på 3 måneder i tidsfristene mellom Norge og Finland. Dette gjør det svært krevende å koordinere arbeidet på hver side av grensen, og spesielt utfordrende å utarbeide felles planer for den Norsk-finske vannregionen. Behov for et felles overvåkingsprogram bør også løses, slik at man kan bygge opp et felles kunnskapsgrunnlag.

Alle disse elementene er viktige for å kunne nå målet om en felles vannforvaltningsplan for vannregionen. Uten dette vil de bli vanskelig å enes om økologisk tilstand i de grensekryssende vassdragene, og dermed også å enes om miljømål. Dette er igjen viktig for å komme fram til felles tiltak. Regionale myndigheter i Norge og Finland vil fortsette å jobbe for å koordinere prosessene, og forhåpentligvis vil man være et skritt nærmere dette målet ved starten av neste planperiode.

13. Referanser og vedlegg

Norske dokumenter:

- Regional vannforvaltningsplan for Finnmark og grensevassdragene (2016-2021)
- Regional tiltaksprogram for Finnmark og grensevassdragene (2016-2021)
- Regional overvåkingsprogram for Finnmark vannregion og grensevassdragene (2016-2021)
- Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for Finnmark vannregion (2016-2021)
- Planprogram for Finnmark vannregion (2016-2021)

Alle dokumentene er tilgjengelig på www.vannportalen.no/finnmark. Den regionale vannforvaltningsplanen, Tiltaksprogrammet og Vesentlige vannforvaltningsspørsmål er oversatt til finsk. Den regionale vannforvaltningsplanen er oversatt til samisk.

Finsks dokumenter:

- Vannforvaltningsplanen for Tana-Neiden-Paats vannregion (2016-2021)
- Tiltaksprogram for Tana-Neiden-Paats vannregion (2016-2021)

Alle dokumentene er tilgjengelig på www.ymparisto.fi

Vannforvaltningsplanen er oversatt til norsk.

Referanser:

Hanssen-Bauer, I., H.- Drange, L.A. Roald, K.Y. Børsheim, H.Hisdal, D. Lawrence, A. Nesje, S.Sandven, A. Sorteberg, S. Sundby, K. Vasskog og B. Ådlandsvik. 2009. Klima i Norge i 2100. Bakgrunnsmateriale til NOU Klimatilpasning, Norsk klimasenter, september 2009, Oslo.

Norsk Vann (2014): www.norskvann.no

Avtale mellom Norge og Finland om en norsk- finsk vannregion

Kongeriket Norges regjering og Republikken Finlands regjering, heretter kalt partene,

som med hensyn til Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF om fastsettelse av rammer for fellesskapets vannpolitikk, heretter kalt "vanndirektivet", Det europeiske økonomiske samarbeidsområdets komité's beslutning nr. 125/2007 den 28. september 2007 om å endre vedlegg XX (miljø) i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og overenskomsten mellom partene om en norsk- finsk grensevassdragskommisjon, undertegnet i Helsinki 5. november 1980, heretter kalt "Avtalen om en norsk- finsk grensevassdragskommisjon",

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1 Formål

Denne avtalens formål er å etablere et rammeverk for bilateralt samarbeid og administrative ordninger i nedbørfelt som dekker både norsk og finsk territorium, for å oppfylle kravene som er nedfelt i vanndirektivet.

Artikkel 2 Geografisk virkeområde

1. Partene er enige om å opprette en internasjonal vannregion mellom Norge og Finland, heretter kalt "den norsk- finske vannregionen". Den norsk- finske vannregionen omfatter følgende nedbørfelt:
 - a) Tana, Neiden og Munkelva med sideelver; og
 - b) Pasvik med sideelver innenfor norsk og finsk territorium.
2. Grensene for nedbørfeltene som er listet opp i underpunktene a) og b) til punkt 1 ovenfor, er beskrevet i vedlegget til denne avtalen. Vedlegget utgjør ikke en integrert del av avtalen og er ikke rettslig bindende.

Artikkel 3 Kompetente myndigheter

1. Hver av partene skal utpeke den myndighet som skal opptre som kompetent myndighet på deres vegne for å gjennomføre denne avtalens formål.
2. Hver av partene skal informere den andre parten skriftlig om endring av kompetent myndighet.

Artikkel 4 Koordinering av vannforvaltningsplaner

1. Hver av partene utarbeider og vedtar vannforvaltningsplaner for de delene av den norsk- finske vannregionen som ligger innenfor deres territorium i henhold til partens nasjonale lovgivning.
2. Ved utarbeidelsen av vannforvaltningsplanene som beskrevet i punkt 1 ovenfor, skal de kompetente myndighetene sikre nødvendig gjensidig koordinering i deres gjennomføring av vanddirektivets krav for å oppnå miljømålene. De kompetente myndighetene skal særlig sikre at tiltaksprogrammene er koordinert i hele den norsk- finske vannregionen.
3. Partene har til hensikt å etablere mer detaljerte prosedyrer for koordineringen etter punkt 2 ovenfor, i et memorandum of understanding.
4. Partene vil bestrebe seg på å utarbeide en felles vannforvaltningsplan for den norsk- finske vannregionen.

Artikkel 5 Informasjon og konsultasjon

1. De kompetente myndighetene skal sikre at offentlig informasjon og høringer er koordinert i utarbeidelsen av vannforvaltningsplanene.
2. De kompetente myndighetene skal også informere og konsultere den norsk- finske grensevassdragskommisjonen i overensstemmelse med Avtalen om en norsk- finsk grensevassdragskomisjon.

Artikkel 6 Tvisteløsning

Enhver uoverensstemmelse mellom partene angående gjennomføringen eller tolkningen av denne avtalen skal løses gjennom forhandlinger.

Artikkel 7 Endringer i avtalen

Denne avtalen kan endres ved skriftlig avtale mellom partene. Endringer skal tre i kraft i overensstemmelse med artikkel 8.

Artikkel 8 Ikrafttredelse

Hver av partene skal underrette den andre parten skriftlig gjennom diplomatiske kanaler når deres interne prosedyrer som er nødvendige for denne avtalens ikrafttredelse, er gjennomført. Denne avtalen skal tre i kraft den 30. dagen etter datoen for mottakelsen av den siste av disse to underrettelsene.

Artikkel 9 Opphør

Hver av partene kan til enhver tid si opp denne avtalen ved å sende skriftlig varsel om dette til den andre parten gjennom diplomatiske kanaler, minst 12 måneder i forkant og med nærmere angitt dato for opphør av avtalen.

Til bekreftelse av foranstående har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til dette, undertegnet denne avtalen.

Utferdiget i to eksemplarer på det norske og finske språk, slik at begge tekster har lik gyldighet.

30.10.2013

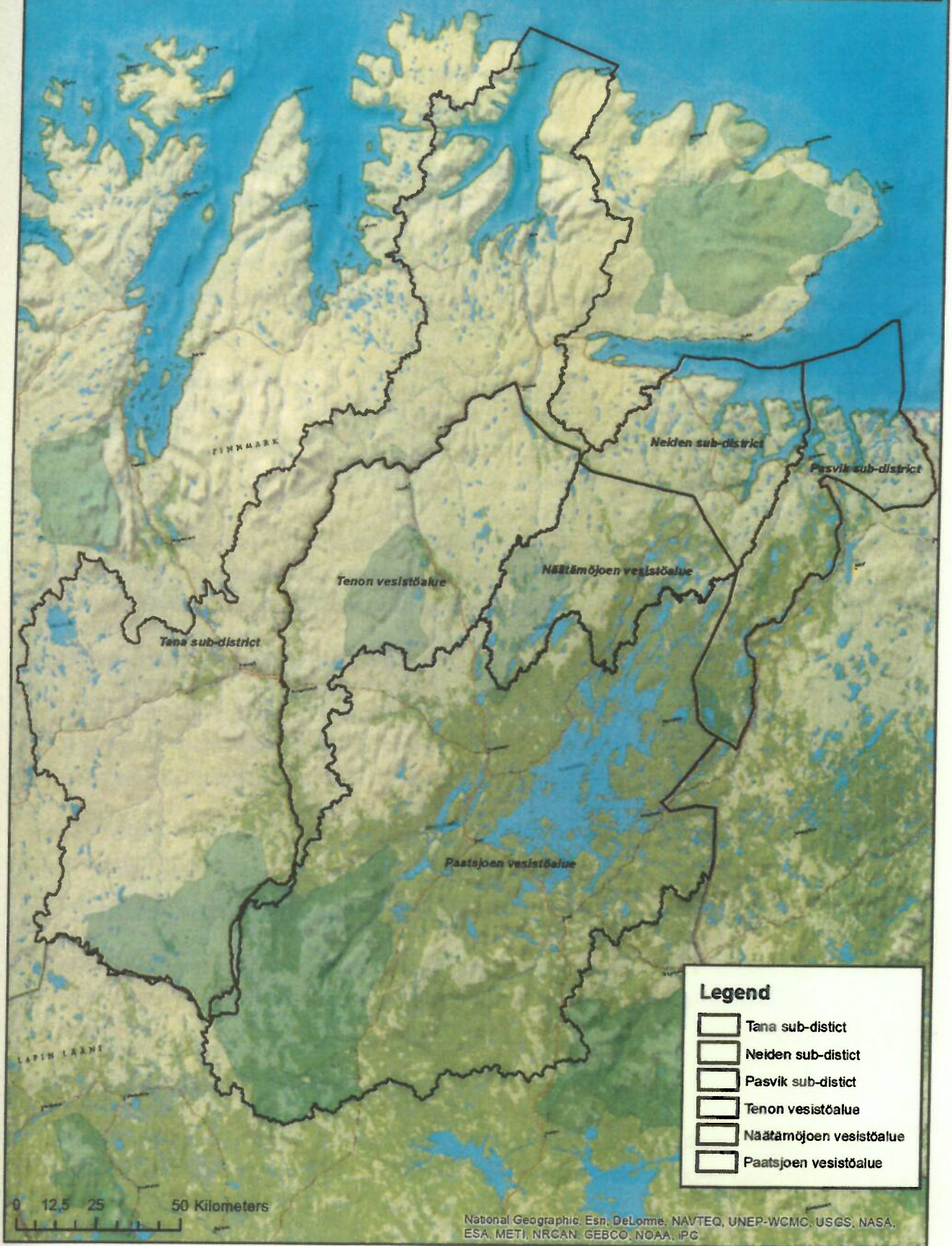
For Kongeriket Norges regjering:

Tine Sundtøl

For Republikken Finlands regjering:

Kaarina Pöyry

Border-crossing sub-districts between Finland and Norway

Sopimus suomalais-norjalaisesta vesienhoitoalueesta

Suomen tasavallan hallitus ja Norjan kuningaskunnan hallitus, jäljempänä osapuolet, jotka

ottavat huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY yhteisön vesipolitiikan puitteista, jäljempänä "vesipuitedirektiivi", Euroopan talousalueen sekakomitean 28 päivänä syyskuuta 2007 tekemän päätöksen N:o 125/2007 ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamisesta, ja osapuolten välillä Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 1980 tehdyn sopimuksen suomalais-norjalaisesta rajavesistökomissiosta, jäljempänä "suomalais-norjalaisesta rajavesistökomissiosta tehty sopimus",

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla Tarkoitus

Sopimuksen tarkoituksena on luoda puitteet kahdenväliselle yhteistyölle ja hallinnollisille järjestelyille sekä Suomen että Norjan alueille ulottuvilla vesistöalueilla vesipuitedirektiivissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi.

2 artikla Maantieteellinen soveltamisala

1. Osapuolet sopivat Suomen ja Norjan välisen kansainvälisen vesienhoitoalueen, jäljempänä suomalais-norjalainen vesienhoitoalue, perustamisesta. Suomalais-norjalainen vesienhoitoalue muodostuu seuraavista vesistöalueista:
 - a) Tenojoen, Näätämön ja Uutuanjoen vesistöalueet mukaan lukien näiden jokien sivu-uomat; ja
 - b) Paatsjoen vesistöalue, mukaan lukien sivu-uomat, Suomen ja Norjan alueella.
2. Edellä 1 kohdan a ja b alakohdissa lueteltujen vesistöalueiden rajat kuvataan sopimuksen liitteessä. Liite ei ole erottamaton osa sopimusta eikä oikeudellisesti sitova.

3 artikla Toimivaltaiset viranomaiset

1. Kumpikin osapuoli nimeää viranomaisen, joka toimii sen puolesta tässä sopimuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kirjallisesti toimivaltaiseen viranomaiseen liittyvistä muutoksista.

4 artikla Vesienhoitosuunnitelmien yhteensovittaminen

1. Kumpikin osapuoli laatii ja hyväksyy sen alueella olevat suomalais-norjalaisen vesienhoitoalueen osat kattavan vesienhoitosuunnitelman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.
2. Laatiessaan 1 kohdassa tarkoitettuja vesienhoitosuunnitelmia toimivaltaisten viranomaisten tulee varmistaa tarpeellinen keskinäinen yhteistyö niiden pannaessa toimeen vesipuitedirektiivin vaatimuksia ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten tulee erityisesti varmistaa, että toimenpideohjelmat sovitetaan yhteen koko suomalais-norjalaisella vesienhoitoalueella.
3. Osapuolet aikovat luoda edellä 2 kohdassa tarkoitettua yhteistyötä varten tarpeellisia yksityiskohtaisempia menettelyjä yhteisymmärryspöytäkirjassa.
4. Osapuolet pyrkivät laatimaan yhteisen vesienhoitosuunnitelman suomalais-norjalaiselle vesienhoitoalueelle.

5 artikla Tiedottaminen ja kansalaisten kuuleminen

1. Toimivaltaisten viranomaisten tulee varmistaa, että kansalaisille tiedottaminen ja kansalaisten kuuleminen sovitetaan yhteen vesienhoitosuunnitelmia laadittaessa.
2. Toimivaltaisten viranomaisten tulee lisäksi tiedottaa ja kuulla suomalais-norjalaista rajavesistökomissiota suomalais-norjalaisesta rajavesistökomissiosta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

6 artikla Erimielisyyksien ratkaiseminen

Osapuolten väliset erimielisyydet, jotka koskevat tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa, ratkaistaan neuvottelemalla.

7 artikla Muutokset sopimukseen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa osapuolten kirjallisella sopimuksella. Muutos tulee voimaan 8 artiklassa määrätyllä tavalla.

8 artikla Voimaantulo

Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kirjallisesti diplomaattista tietä sopimuksen voimaantulon edellyttämien valtiosisäisten menettelyjen toteuttamisesta. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun jälkimmäinen näistä ilmoituksista on vastaanotettu.

9 artikla Irtisanominen

Kumpikin osapuoli voi milloin tahansa irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle kirjallisesti diplomaattista tietä vähintään kaksitoista kuukautta etukäteen täsmentäen irtisanomisen tosiasiallisen ajankohdan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI ovat asianmukaisesti valtuutetut edustajat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TEHTY kahtena suomen- ja norjankielisenä kappaleena molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset

30.10.2013

Norjan kuningaskunnan hallituksen puolesta:

Tine Sundtøl

Suomen tasavallan hallituksen puolesta:

Kaarina Pörrönen

Border-crossing sub-districts between Finland and Norway

Memorandum of Understanding
pursuant to the Agreement on the Norwegian-Finnish River Basin District

This memorandum is entered into by the Ministry of the Environment of the Kingdom of Norway and the Ministry of the Environment of the Republic of Finland.

1. Purpose

The purpose of this memorandum is to decide on procedures for the coordination of the water management in the Norwegian-Finnish River Basin District, with the aim of achieving environmental objectives laid down in Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy (the Water Framework Directive).

2. Competent Authorities

The ELY-Centre of Lapland and Finnmark fylkeskommune are identified as the Competent Authorities in accordance with paragraph 1 of article 3 of the Agreement on the Norwegian-Finnish River Basin District.

3. Exchange of information

The Competent Authorities will exchange information based on existing or new procedures or points of contact. In this respect the preferable procedures should facilitate efficient cooperation and enhance public information and consultation, and ensure the involvement of the Norwegian-Finnish Transboundary Water Commission.

4. Differences that cannot be resolved at regional level

The Competent Authorities will inform their respective Ministries of the Environment, in writing, of differences of major importance for the achievement of the environmental objectives laid down in the Water Framework Directive and national legislation, so that these issues can be dealt with before the adoption of the River Basin Management Plans and the determination of programmes of measures.

When determining the significance of the differences it should be taken into account to what extent the differences complicate the characterisation pursuant to Section 5, the determination of the environmental status pursuant to Section 7, the use of exemptions pursuant to Section 8, or the adoption of measures pursuant to Section 10 of this Memorandum.

5. Characterisation

The Competent Authorities will endeavour to achieve coordinated characterisation and risk assessment for the water bodies in the Norwegian-

Finnish River Basin District, including both surface waters and ground water bodies. This coordination includes:

1. delineation, categorisation and typification of water bodies
2. identification of pressures and assessments of the extent of pressure and impact on the water bodies
3. assessment of environmental status and trends for environmental impacts
4. assessment of which water bodies are at risk of not reaching the environmental objectives as set out in the Water Framework Directive.

If the Competent Authorities do not achieve concurrent results for one or more of the subsections 1-4 above, this should be specifically set out and explained in the River Basin Management Plans.

6. Monitoring

Each Competent Authority will produce and adopt monitoring programs for the part of the Norwegian-Finnish River Basin District that lies within its respective area of competence. The Competent Authorities will, as far as possible, try to harmonize monitoring programs in the Norwegian-Finnish River Basin District so that they are coordinated, mutually complementary and cost effective. The monitoring programmes will be designed to support the achievement of coordinated characterisation pursuant to Section 5, determination of the environmental status pursuant to Section 7, and adoption of measures pursuant to Section 10 of this Memorandum.

7. Classification

The Competent Authorities will endeavour to harmonize the determination of the environmental status for the water bodies in the Norwegian-Finnish River Basin District, with the aim of achieving uniform results. If the Competent Authority, due to differences in methodology for classification, national legislation, national guidance, or because of any other circumstance, cannot achieve corresponding results for the assessment of environmental status, this shall be specifically set out and explained in the River Basin Management Plans.

8. Exemptions

If necessary the Competent authorities will coordinate the use of possible exemptions in accordance with the Water Framework Directive and national legislation. If consensus on the use of such exemptions cannot be achieved, this shall be specifically set out and explained in the River Basin Management Plans.

9. River Basin Management Plans

Pursuant to paragraph 4 of Article 4 of the Agreement on a Norwegian-Finnish river basin district the Competent Authorities will endeavour to produce a common River Basin Management Plan for the Norwegian-Finnish River Basin District. Such a common River Basin Management Plan should identify and

describe the water bodies in the Norwegian-Finnish River Basin District. It should also include a description of common environmental objectives, significant water management issues, coordinated monitoring programmes, summaries of the respective programmes of measures, and how the exchange of information and public participation has been conducted. Each Competent Authority can also produce and adopt more detailed river basin management plans for the parts of the Norwegian-Finnish River Basin District lying within its respective area of competence.

10. Programmes of measures

The Competent Authority will coordinate the programmes of measures on the basis of the results of the coordination pursuant to section 5-8 above, so that the measures mutually support the achievement of the environmental objectives.

11. Reporting

Each country is responsible for reporting to WISE (Water Information System Europe) for the part of the Norwegian-Finnish river basin district within its territory. In this respect each transboundary water body should be given both separate national ID numbers and common ID numbers. The respective national authorities responsible for reporting will cooperate as far as possible for this purpose.

12. Miscellaneous

This memorandum is not intended to be legally binding, and may be amended by written agreement between the Ministries of the Environment. This memorandum will enter into effect on the same date as the Agreement on a Norwegian-Finnish River Basin District enters into force.

Signed in duplicate in the English language.

30.10.2013

For the Ministry of the Environment of the Kingdom of Norway:

Tine Sundtøy

For the Ministry of the Environment of the Republic of Finland:

Kaari Pöyhönen

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Kaski, Ivar W. Enhetsleder: Kaski, Ivar W., tlf. 78 97 75 21	Dato: 24.02.2015
Arkivsak: <arkivsaknr>	
Saksordfører: Emanuelsen, Tarja Karine	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	007/2015	10.03.2015
Utvalg for plan og samferdsel	024/2015	12.03.2015
Kommunestyret	020/2015	25.03.2015

RAPPORT - ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN

Vedlagte dokumenter:

Rapport kollektivtransport, sluttrapport, dat. 30.01.2015

Dokumenter i saken:

- 2015002713 RAPPORT - ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN
- 2015002711 TILGJENGELIG KOLLEKTIVTRANSPORT I KOMMUNER OG
FYLKESKOMMUNER - SLUTTRAPPORT FRA SØR-VARANGER
KOMMUNE
- 2014021034 TILSKUDD FOR EN MER TILGJENGELIG KOLLEKTIVTRANSPORT I
KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - TILDELING AV MIDLER 2014
- 2014020333 REFERAT FRA MØTE NR 3 DEN 29.08.2014 - TILGJENGELIGHET
KOLLEKTIVTRANSPORT
- 2014016394 TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN - REFERAT
OPPSTARTMØTE 26.06.14
- 2014009769 TILSKUDD FOR EN MER TILGJENGELIG KOLLEKTIVTRANSPORT I
KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - TILDELING AV MIDLER 2014
- 2014002025 TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL
KOLLEKTIVTRANSPORTEN - INVITASJON TIL Å SØKE OM MIDLER FOR
2015
- 2014000800 TILSKUDD FOR EN MER TILGJENGELIG KOLLEKTIVTRANSPORT I
KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - TILDELING AV MIDLER 2014

- 2013001312 TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORT - SØKNAD
- 2013000588 TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORT
- 2012009465 SVAR PÅ SØKNAD OM TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN 2013
- 2012008084 TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - INVITASJON TIL Å SØKE OM MIDLER FOR 2013
- 2012005094 MELDING OM VEDTAK FRA UTVALG FOR PLAN OG SAMFERDSEL 15.03.12: TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN
- 2012000664 TILSKUDD FOR EN MER TILGJENGELIG KOLLEKTIVTRANSPORT I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - AVSLAG PÅ SØKNAD OM MIDLER 2012
- 2012000581 TILSKUDDSMIDLER FOR ØKT TILGJENGELIGHET TIL KOLLEKTIVTRANSPORTEN I KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER - INVITASJON TIL Å SØKE OM MIDLER FOR 2013

Kort sammendrag:

Utvalg for plan og samferdsel vedtok 15.03.12 at kommunen skulle søke om tilskudd til planlegging fra «Tilskuddsordning for økt tilgjengelighet i kollektivtransporten 2013». Det ble gjort i 2013, med negativt svar. Søknaden ble fornyet i 2014, og kommunen fikk tildelt kr. 240.000,- fra tilskuddsordningen i 2014.

Planarbeidet har vært organisert med en arbeidsgruppe der brukermedvirkning har vært ivarettatt. Arbeidsgruppa har utført oppgaven og legger med dette fram sin rapport.

Faktiske opplysninger:

I tildelingsbrevet fra Statens vegvesen står det at tilskuddet skal brukes til; «*Utarbeidelse av en strategi- og tiltaksplan for kollektivtrafikk i Sør-Varanger kommune. Det forutsettes at planen implementerer universell utforming av adkomster til/fra holdeplasser og knutepunkt og slik bygger opp om hele reisekjeder med universell utforming.*»

Arbeidsgruppa som har utført planarbeidet, har bestått av:

- Bjarne Mjelde	Statens vegvesen
- Torgrim Bugge	Boreal Transport Nord AS
- Knut Mortensen	Rådet for likestilling av funksjonshemmede
- Trond Lundgren	Multiconsult
- Ivar Kaski	Sør-Varanger kommune

Arbeidsgruppa har bygget opp sin plan/rapport med følgende innhold;

- *Målsetninger – hovedmål og delmål.*
- *Berørte parter – transportmateriell og infrastruktur*
- *Status – transportmateriell og infrastruktur*
- *Mulige tiltak – transportmateriell, infrastruktur, utføring av tjenesten, drift.*

- *Strategi – transportmateriell og infrastruktur.*

Videre er kostnader for oppgradering av busstopper langs riks-, fylkes- og kommunale veier er beregnet.

Kostnadsoverslagene kan brukes som grunnlag i kommunens handlingsplan/økonomiplan, for bevilgninger til oppgradering av eksisterende busstopp langs kommunale veier. Den samme muligheten har Statens vegvesen og fylkeskommunen for hhv riksveier og fylkesveier.

Kommuneplanens samfunnsdel sier i kap. 7.3 Infrastruktur, delmål «*Sør-Varanger har en helsefremmende infrastruktur*»;

- *Universell utforming skal være et bærende prinsipp i all planlegging, slik at hovedløsningen kan brukes av flest mulig. Dette gjelder blant annet tilgjengelighet til offentlige bygg, anlegg, næringsbygg, friluftsområder og **kollektivtrafikk**.*

Rapporten er hjemlet i Kommuneplanen og vil være et verktøy for å kunne oppnå Kommuneplanenes målsetning.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyre vedtar i medhold av Kommuneplanens samfunnsdel, satsningsområde infrastruktur, at «Rapport – økt tilgjengelighet i kollektivtransporten» dat. 30.01.2015 legges til grunn ved utforming av kommuneplanens handlingsdel (økonomiplan) innenfor relevant område.

Behandling 10.03.2015 Rådet for likestilling av funksjonshemmede

Saksordfører:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Rådet for likestilling av funksjonshemmede sitt vedtak i sak 007/2015:

Kommunestyre vedtar i medhold av Kommuneplanens samfunnsdel, satsningsområde infrastruktur, at «Rapport – økt tilgjengelighet i kollektivtransporten» dat. 30.01.2015 legges til grunn ved utforming av kommuneplanens handlingsdel (økonomiplan) innenfor relevant område.

Behandling 12.03.2015 Utvalg for plan og samferdsel

Saksordfører: Bergeng, Lena Norum

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Utvalg for plan og samferdsel sitt vedtak i sak 024/2015:

Utvalg for plan og samferdsel avgir følgende innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret vedtar i medhold av Kommuneplanens samfunnsdel, satsningsområde infrastruktur, at «Rapport – økt tilgjengelighet i kollektivtransporten» dat. 30.01.2015 legges til grunn ved utforming av kommuneplanens handlingsdel (økonomiplan) innenfor relevant område.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

RAPPORT

ØKT TILGJENGELIGHET I KOLLEKTIVTRANSPORTEN

– SØR-VARANGER KOMMUNE –

Kirkenes, 30.01.2015

Arbeidsgruppa ved:

Bjarne Mjelde

Knut Mortensen

Torgrim Bugge

Ivar Kaski

Trond Lundgren

Innholdsfortegnelse.

1.0	Prosjektet - Bakgrunn og finansiering.	Side	3
2.0	Organisering		3
3.0	Målsetninger med hovedmål.		3
4.0	Delmål.		5
	4.1 Delmål - Transportmateriell.		5
	4.2 Delmål - Infrastruktur.		5
	4.3 Delmål - Utføring av offentlige transporttjenester.		5
	4.4 Delmål - Drift av infrastrukturen.		5
5.0	Berørte parter.		5
	5.1 Transportmateriell.		5
	5.2 Infrastruktur.		6
6.0	Status.		6
	6.1 Transportmateriell.		6
	Buss.		6
	6,2 Infrastruktur.		9
	Hurtigrutekaia med adkomst og tilpasninger om bord.		9
	Kirkenes lufthavn med adkomst til fly.		12
	Busstopp.		14
7.0	Mulige tiltak.		18
	7.1 Transportmateriell.		18
	7.2 Infrastruktur.		18
	Hurtigrutekaia med adkomst og tilpasninger om bord.		19
	Kirkenes lufthavn med adkomst til fly.		19
	Busstopp.		19
	7.3 Utføring av offentlige transporttjenester.		27
	7.4 Drift av infrastrukturen.		27
8.0	Strategi.		27
	8.1 Transportmateriell.		27
	8.2 Infrastruktur.		27

1.0 Prosjektet - Bakgrunn og finansiering.

Som en oppfølging av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven søkte Sør-Varanger kommune i 2013 om tilskudd fra Samferdselsdepartementets «*Tilskuddsordning for økt tilgjengelighet i kollektivtransporten 2014*». Tilskuddet skulle delfinansiere kartlegging og planlegging av tilgjengeligheten til kollektivtransporten på Kirkeneshalvøya.

I brev av 06.01.2014 fra Statens vegvesen er Sør-Varanger kommune tildelt tilskuddsmidler fra Samferdselsdepartementet til:

Sør-Varanger kommune får tildelt kr 240.000,- for utarbeidelse av en strategi- og tiltaksplan for kollektivtrafikk i Sør-Varanger kommune. Det forutsettes at planen implementerer universell utforming av adkomster til/fra holdeplasser og knutepunkt og slik bygger opp om hele reisekjeder med universell utforming.

2.0 Organisering.

Planarbeidet er organisert med en arbeidsgruppe der brukermedvirkning har vært ivarettatt, følgende har deltatt i arbeidet:

- Bjarne Mjelde	Statens vegvesen
- Knut Mortensen	Rådet for likestilling av funksjonshemmede
- Torgrim Bugge	Boreal Transport Nord AS
- Ivar Kaski	Sør-Varanger kommune (prosjektansvarlig)
- Trond Lundgren	Multiconsult AS (prosjektleder)

Gruppen har avholdt 3 arbeidsmøter. Bussholdeplasser/-stopp, flyplassen og Hurtigrute-kaia er befart og tiltak kostnadsberegnet.

3.0 Målsetninger med hovedmål.

Arbeidsgruppa har tatt utgangspunkt i «Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven), LOV-2013-06-21-61» for å utforme målsetninger for strategien. Universell utforming er en utforming av de fysiske omgivelser slik at de kan brukes av alle. Loven er innført som en rettslig bindende regel som pålegger plikter og utløser sanksjoner ved overtredelse.

Kapittel 3. Universell utforming og individuell tilrettelegging

§ 13. Universell utforming

Offentlige virksomheter skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten. Tilsvarende gjelder for private virksomheter rettet mot allmennheten.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten. Ved vurderingen av om utformingen eller tilretteleggingen medfører en uforholdsmessig byrde skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, hvorvidt virksomhetens alminnelige funksjon er av offentlig art, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen, virksomhetens ressurser, sikkerhetsmessige hensyn og vernehensyn.

Det er ikke plikt til universell utforming etter denne loven dersom virksomheten oppfyller nærmere bestemmelser i lov eller forskrift om innholdet i plikten til universell utforming.

Kongen kan gi forskrift om innholdet i plikten til universell utforming på områder som ikke er omfattet av krav i eller i medhold av annet lovverk.

Funksjonshemninger: (deles generelt opp i tre kategorier)

Bevegelsehemninger omfatter alle som på grunn av nedsatt bevegelsesevne kan møte hindringer ved å bevege seg i trafikksystemet.

Orienteringshemmede er en fellesbetegnelse på ulike grupper av trafikkanter som har problemer med å finne fram i trafikksystemet. De har problemer med å oppdage informasjon, farer og hindringer. Orienteringshemmede inkluderer forståelsehemmede, hørselshemmede og synshemmede.

Miljøhemninger er overfølsomhet for stoffer i miljøet. I kollektivsystemet har allergikere og astmatikere problemer med røyking på holdeplasser, enkelte rengjøringsmidler, allergifremkallende materialer i kjøretøyet eller at det er dyr ombord. I tillegg gir veistøv, eksos og allergifremkallende beplantning problemer.

Universell utforming er en forutsetning for at funksjonshemmede skal kunne bruke kollektivtransport. Samtidig er et universelt utformet kollektivsystem bedre for alle.

Brudd i reisekjeden oppstår når ett eller flere element i reisekjeden ikke er tilgjengelig. Eksempler på brudd i reisekjeden er manglende vintervedlikehold på veien til holdeplassen, lite informasjon om reisen på forhånd eller underveis, eller et utilgjengelig transportmiddel. Når deler av en reise er utilgjengelig blir konsekvensen at mennesker blir forhindret fra å benytte seg av kollektivtransporttilbudet.

Arbeidsgruppa er enig om følgende:

Hovedmål

Kollektivsystemet i Sør-Varanger skal være tilgjengelig for alle.

4.0 Delmål.

4.1 Delmål - transportmateriell.

Transportmateriellet som benyttes i offentlige ruter i Sør-Varanger, skal tilfredsstillere kravene til universell utforming.

Gruppen har sett på buss som transportmiddel. De forskjellige busstyper som benyttes er vurdert i forhold til universell utforming og hvor de brukes.

4.2 Delmål – infrastruktur inkl. adkomst til holdeplass.

Infrastruktur for kollektivtrafikk skal være universelt utformet.

Gruppen har sett på holdeplasser for buss. Holdeplassene er sjekket i forhold til universell utforming. Plassering av stopp og adkomst er ikke vurdert foruten meget uheldige plasseringer.

Hele reisekjeder er vurdert inkludert flyterminal og kaianlegg. Videre hvordan inn og uttransport av funksjonshemmede forgår på båt og fly. Rapporten beskriver også hvordan det er tilrettelagt for funksjonshemmede på Hurtigruta.

4.3 Delmål - utføring av offentlige transporttjenester.

Utføring av offentlige transporttjenester skal gjøres på en måte som ivaretar universell utforming.

Gruppen har ikke kartlagt dette i større grad, men vil gjøre oppmerksom på forhold som må ivaretas.

4.4 Delmål - drift av infrastrukturen.

Drift av infrastrukturen for kollektivtrafikk og adkomst til denne skal gjøres på en måte som sikrer universell utforming.

Gruppen har ikke kartlagt dette i større grad, men vi gjør oppmerksom på forhold som må ivaretas.

5.0 Berørte parter.

5.1 Transportmateriell.

Transportaktørene har ansvar for materiell som benyttes og drift av dette.

- Busser: Boreal Transport Nord AS.
- D/S Kai: Hurtigruten og Havnevesenet.
- Kirkenes Lufthavn: Avinor og flyselskaper (Norwegian, SAS, Widerøe).

Innkjøper har ansvar for i utlysning å stille krav til universell utforming for transporttjenestene.

- Busser: Finnmark fylkeskommune.

5.2 Infrastruktur.

Veieier har ansvar for infrastruktur med holdeplass og drift av dette, vi har flere veieiere i Sør-Varanger:

- Statens har ansvar for europa- og riksveier.
- Fylkeskommunen for fylkesveier.
- Kommunen for kommunale veier.

Buss-stopp er vist på kart og nærmere beskrevet med veieier i tabell i rapporten.

6.0 Status.

6.1 Transportmateriell.

Buss:

1. Bybuss. Denne er lavtbygd uten koffertrom under slik at det ikke er trapp innvendig. Enkelte utgaver har en enkel lem som kan slås ut med håndmakt, slik at rullestolbrukere kan trille inn. Disse bussene kan senkes på høyre side slik at stigningen blir minst mulig. Boreal har to bybusser og begge er av sistnevnte utgave.
2. Charterbuss. Disse har koffertrom under slik at det blir trapp opp til sitteplassene. Boreal har 16 slike busser, 6 av disse har heis for rullestolbrukere.

Feil på bybuss gir ofte utfordringer med transport av rullestolbrukere på bybussen som går til Bjørnevatn, Prestøya og Elevenes. Det må da settes inn charterbuss. Noen av disse har heis, men det er ikke tid i ruta for å kunne benytte denne. Sjåfør må finne fram styringsutstyr og koble til ved døra og heisen er ikke rask. Utstyret brukes sjelden, slik at alle sjåfører ikke kan bruke heisen like godt. Skal heisen brukes så klarer man ikke å følge ruteplanen.

For transport fra Hurtigruta og Flyplassen kan det gis beskjed hvis det er rullestolbrukere, og da brukes charterbuss med heis.

Funksjonshemmede i distriktet må på forhånd be om buss som er tilpasset for rullestolbrukere. Det er sjelden rullestolbrukere fra distriktet bruker buss.

Ingen busser har automatisk holdeplassannonsering med tale og elektronisk tavle inne i bussen, eller utroperanlegg for syns- og hørselshemmede.

Bybuss med lem, på holdeplass med fortau.

Bybuss med lem på stopp uten gangfelt og kantstein.

Charterbuss med heis.

6.2 Infrastruktur.

Hurtigrutekaia med adkomst og tilpasninger om bord.

Hurtigruta Midnatsol ble befart mht adkomst og fasiliteter om bord. Det var svært godt tilrettelagt om bord med egne HC-rom. I restauranten var det egne sitteplasser for rullestolbrukere. Det var brukt forskjellige materialer på gulv som gjør det lettere for synshemmede å finne fram. Vi så ingen terskler som var vanskelig å passere. HC-toaletter var tilgjengelig. Det var personheis inne i skipet og stolheis i landgangen. Andre hurtigruteskip er ikke befart. Det er mulig å ta av og på rullestolbrukere (med egen heis) via lasterommet hvor biler kjører inn og ut, og vi ble opplyst at dette er mulig både på nye og eldre skip.

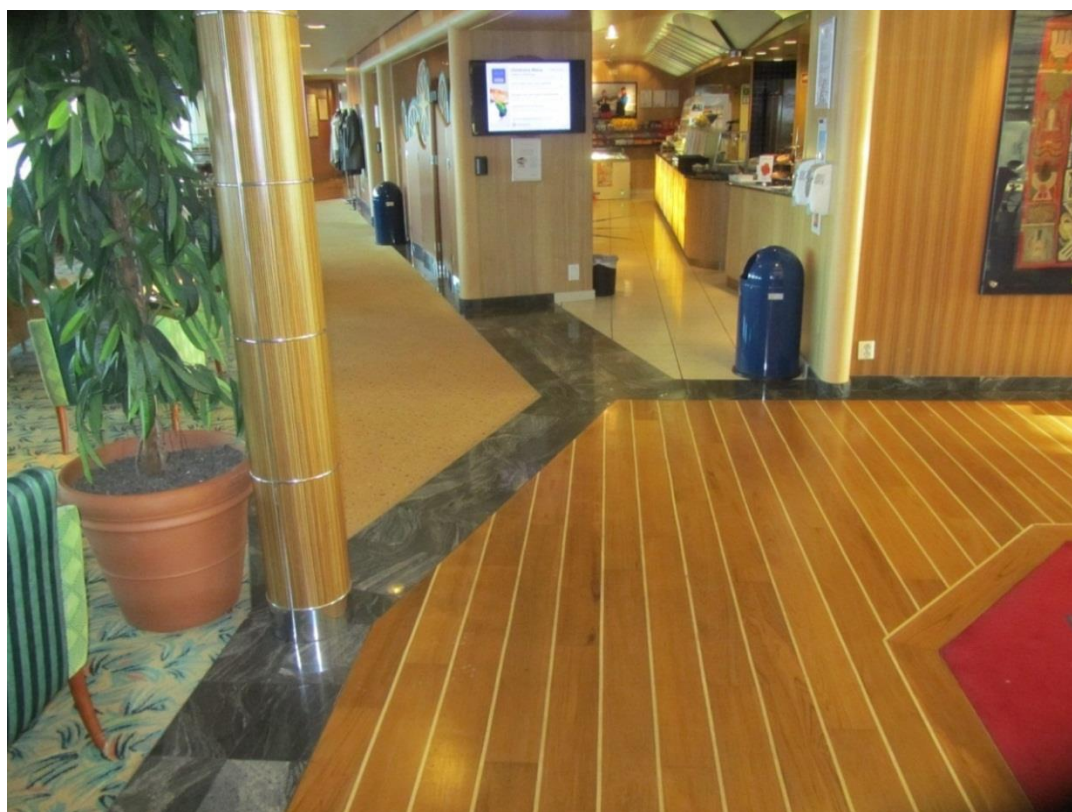
Landgang med heis på vegg.

Utgang fra lasterom.

Bruk av forskjellige materialer på gulv i Hurtigruta.

Bord med reservert plass for rullestolbrukere.

Kirkenes lufthavn med adkomst til fly.

Terminalbygg med adkomst til trafikkarealer er godt tilpasset rullestolbrukere. Det er lite bruk av kontrastfarger for å lette adkomst for synshemmede. HC-toaletter og rullestoler er tilgjengelig. Adkomst inn og ut av fly er vanskelig. Bevegelsehemmede må bæres i bærestol av lufthavnpersonell, personlig rullestol kan ikke brukes. På Widerøe er det smal trapp, men få trinn å bære. SAS og Norwegian har adkomstrapp med bedre plass, men det er mange trinn å bære. Slik adkomst til fly kan oppleves ubehagelig for både den bevegelsehemmede og de ansatte. Det kan være en stor belastning for de ansatte når det er tyngre bevegelsehemmede. Muligheter for fallulykker.

Avgangshall.

Adkomst til Widerøe.

Adkomst til SAS og Norwegian

Busstopp.

Grappa har sett på rutene som går i Kirkenes, på Prestøya, til Bjørnevatn, Elvenes og Høybuktmoen.

Alle stopp er besiktiget. Bortsett fra busstoppen ved dagens Kirkenes sykehus, da nytt sykehus er under utbygging. Det samme gjelder for stopp på Ekhaugen, bygging av ny E105 fra Hesseng til Storskog er igangsatt.

Det er viktig med fortau (Plattform) i riktig høyde slik at stigningsforhold inn til buss ikke blir for bratt for rullestolbrukere. Det er bare på Skytterhusfjellet og ved Kirkenes skole at dette er etter dagens krav. Det er for det meste fortau med liten høyde på busstopp i dag, på en del stopp er det ikke fortau.

Det er ikke ledelinjer for synshemmede foruten ved Kirkenes skole. Her er disse utført med kontrastfarger. Det er ingen ledelinjer som er utført med materialer som er følbare (taktile).

Belysning er kartlagt, det er stort sett belysning i områdene, men stolpene står bare delvis direkte i forbindelse med stopp.

Det er begrenset antall med leskur. Det er flere stopp med stort antall påstigende passasjerer der busstoppen ikke har leskur.

Det er stort sett busslommer på hovedveiene med noen unntak, i boligfeltene er det generelt stopp uten lommer. Disse må delvis utvides for å få plass til fortau eller leskur.

En del stopp har ikke tilfredsstillende adkomst langs vei. Dette er ikke kartlagt, men vi har gjort oppmerksom på noen plasser hvor det er spesielt vanskelig.

Det er noen stopp som ligger uheldig til ved veikryss, og hvor det er vanskelig å få disse universelt utformet. Vi har ikke tatt med kostnader til flytting av disse stoppene.

Det er stopp ved hoteller i byen som er privat ansvar. Det er ikke stopp i begge retninger og har en del mangler.

Skilting er mangelfull, bare få stopp har angitt navn.

Ruteopplysninger er oppsatt i alle leskur og på noen andre busstopp. Ruteopplysningene er skrevet med liten skrift og uten lyssetting, vanskelig å lese.

Ruteopplysninger finnes på nett, men kan være vanskelig å finne.

Forskriftsmessig kantstein ved Skytterhusfjellet.

Ledelinjer i kombinasjon med rekkverk for synshemmede ved Kirkenes Skole.

Stopp på Sandnes med vanskelig adkomst.

Stopp på Hesseng som bør flyttes da det ligger midt i innkjøring til hybelhus og tankklinikk.

Stopp på Hesseng som bør flyttes da det ligger i bakke, midt i kryss og sykkelfelt.

Stopp med Leskur på Håbeth hvor det ikke er fortau tilpasset lem for rullestol.

Stopp på Prestøya hvor det er vanskelig å få til minimumsløsning.

7.0 Mulige tiltak.

7.1 Transportmateriell.

Busser som ikke tilfredsstillter krav til universell utforming bør byttes ut. På lokalrutene utenom til flyplassen, bør det bare kjøres med lavbygde busser. De som er tilpasset bevegelsehemmede, bør oppgraderes for orienteringshemmede.

Fylkeskommunen som innkjøper av tjenester, må i utlysning og kontrakt sette krav til transportmateriell. Busselskap bør allikevel ved utskifting av materiell i kontraktsperioden, følge opp at nye kjøretøy blir universelt utformet.

For transportmiddel som buss, er det for avtaler inngått etter 1. januar 2010 et krav at disse skal være etter forskrift om utforming av løyvepliktig transport. Det skal blant annet være rullestolplass, holdeplassannonsering med tekst og tale, utroperanlegg som angir hvilken buss som kommer. Dette må være et krav og en forutsetning ved neste avtaleinngåelse for bussruter i kommunen.

7.2 Infrastruktur

Hurtigrutekaia med adkomst og tilpasninger om bord.

Eksisterende løsning synes tilfredsstillende, men det er ikke skjul for vær og vind ved bussoppstillingsplassene.

Kirkenes lufthavn med adkomst til fly.

Terminalbygg bør gjøres mer tilpasset for orienteringshemmede. Avinor i samarbeid med flyselskapene, må se om det kan finnes bedre løsninger for funksjonshemmede å komme inn og ut av fly.

Busstopp.

Grappa har kartlagt alle busstopp og anslått kostnader for oppgradering av eksisterende busstopper til en minimumsløsning mht universell utforming.

Oppgradering til en standard som tilfredsstillende alle dagens krav, anser vi ikke vil være realistisk. Det vil i mange tilfeller ikke være praktisk mulig da det vil være svært plasskrevende og får følger for omliggende infrastruktur, kostnadene vil derfor bli høye.

Grappa har sett det som viktig at det anlegges fortau (plattform) slik at stigningen/helningen ikke blir for bratt for rullestolbrukere. Der det ikke er fortau i dag, er det lagt inn fortausoppbygging med kantstein høyde 16-18 cm etter Vegvesenets veileder om universell utforming.

Vi har ikke beskrevet ombygning av eksisterende fortau, da det med lavbygde busser er tilstrekkelig funksjonelt.

I kostnadsberegningen er ikke utstrekning/lengde på fortau og busstopp i hht dagens krav, dett pga plassmangel.

Der det er foreslått nye fortau er det tatt med kostnader for å legge inn taktile ledelinjer. Det er med kontrastfarge og struktur i overflata til hjelp for svaksynte. På eksisterende fortau er det kun tatt med malte ledelinjer på asfalt.

Ved busstopp med dårlig belysning er det tatt med oppsett av ekstra stolpe med lys. Ny tilleggs belysning er i beregningen av samme type som eksisterende stolper i området og er ikke nødvendigvis i hht krav i Vegvesenets håndbøker. Høyere lysmaster vil i slike tilfeller avvike fra det som er i området. Kostnadene vil for øvrig variere med hvor lett det er for å få tilgang til strøm.

Ved noen busstopp uten fortau er det leskur, disse leskurene må heves. Vi har tatt med nye leskur på stopp som er mye brukt av påstigende passasjerer. Dette er gjort ut fra en skjønnsmessig vurdering, da det ikke finnes tallgrunnlag for de enkelte stopp. Tiltaket gir bedre komfort for passasjerene, og kan bidra at buss velges i større grad. Ved stopp med færre påstigende kan det eventuelt settes ut benker.

Bygging av fortau krever utvidelse av trafikkarealet uavhengig om det er busslommer eller stopp i gata. Kostnader er stipulert for det.

En del stopp har ikke tilfredsstillende adkomst langs vei. Kostnader utover selve busstoppen er ikke med i beregningen, med unntak av et stopp på Håbeth.

Det er stopp ved hoteller i byen som er privat ansvar (etablert av hotellene). Det er ikke stopp i begge retninger og de har en del mangler. Vi har vurdert og beregnet kostnader for stopp ved Thon hotel da det ikke er andre stopp i nærheten.

Holdeplassen ved Kirkenes senter (E6) er dimensjonert for 1 buss. Plassen har rutestart for flere busser, derfor må gata brukes til oppstilling i perioder.

Kostnader til flytting av busstopp er ikke tatt med foruten ved spesielt uheldige/trafikkfarlige stopp. Oppgradering av adkomst i tilknytning til stopp er heller ikke vurdert. Kostnader til flytting og oppgradering må sees på når ny plassering skal vurderes.

Skilting og oppslag av bussruter er ikke kostnadsberegnet, da dette vil utgjøre en forholdsvis liten andel av de totale kostnadene.

Kostnadsanslag – infrastruktur, busstopp.

Oppgradering av holdeplasser/stopp for at de skal bli universelt utformet (se standard beskrevet i rapporten) er beregnet til ca. 5 mill kroner, se tabell. I tillegg kommer rigg- og driftskostnader til ca. 200.000,- samt prosjektledelse med søknadsarbeid, anbudsinnhenting og byggeledelse, ca kr. 250.000,-.

Oppgradering av busstopper langs riks-, fylkes- og kommunale veier er i rapporten samlet beregnet til ca. 5,5 mill kr eks mva (6,9 mill kr inkl mva).

I gjennomsnitt koster:

- Busstopp oppgradert med kantstein, asfalt, ledelinjer og lys, ca. kr. 150.000,- eks mva pr busstopp.
- Tillegg for leskur/leskur, ca. kr. 100.000,- eks mva. Samlet utgjør bygging av leskur ca. 1,5 mill kr eks mva.

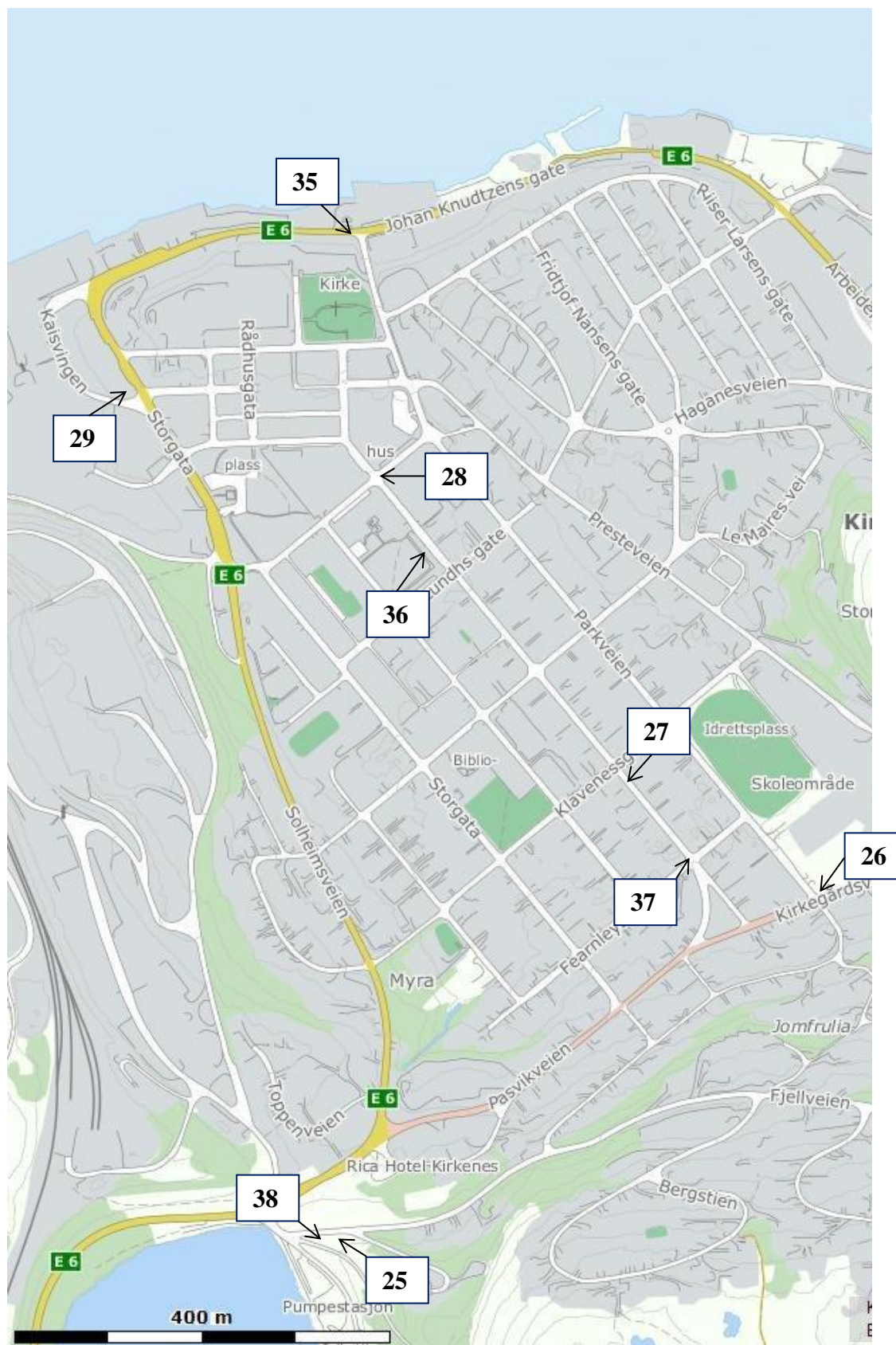
Rapporten omhandler kun investeringskostnader. Årlige kostnader til drift (sommer og vinter) og vedlikehold er ikke vurdert, men er svært viktig for at alle ledd skal fungere.

Oversikt kostnader for busstopp.

	Lehus	Kantstein	Asfalt fortau	Ledelinje	Tilegg taktil	Lysstolpe	Kabel i vei	Annet	Sum
		30lm x 2000,-	40m2 x 750,-	Maling	10lm x 1000,-	m. tilkobling	m. graving	arbeid	
	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000		
Stopp nr.									
1				5 000					5 000
2		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	50 000	200 000
3		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	50 000	200 000
4				5 000				20 000	25 000
5		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	10 000	50 000	190 000
6				5 000		25 000	20 000	10 000	60 000
7				5 000					5 000
8		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000		150 000
9									-
10									-
11		60 000	30 000	5 000	10 000				105 000
12		60 000	30 000	5 000	10 000				105 000
13		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000		30 000	160 000
14				5 000		25 000		10 000	40 000
15		60 000	30 000	5 000	10 000			20 000	125 000
16		60 000	30 000	5 000	10 000			10 000	115 000
17				5 000					5 000
18		60 000	30 000	5 000	10 000				105 000
19	100 000			5 000					105 000
20	100 000			5 000					105 000
21	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	10 000	260 000
22	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000	25 000		50 000	280 000
23				5 000					5 000
24	100 000			5 000					105 000
25	100 000			5 000		25 000		15 000	145 000
26									-
27				5 000					5 000
28				5 000					5 000
29	100 000			5 000					105 000
30	100 000			5 000				20 000	125 000
31	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000	25 000		10 000	240 000
32	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000	25 000		10 000	240 000
33	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000			25 000	230 000
34									-
35	100 000	60 000	30 000	5 000	10 000				205 000
36		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	30 000	180 000
37	100 000			5 000		25 000	20 000		150 000
38	100 000			5 000		25 000			130 000
39				5 000					5 000
40				5 000					5 000
41		60 000	30 000	5 000	10 000			10 000	115 000
42		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	20 000	170 000
43		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000	10 000	160 000
44		60 000	30 000	5 000	10 000			10 000	115 000
45		60 000	30 000	5 000	10 000			10 000	115 000
46		60 000	30 000	5 000	10 000	25 000	20 000		150 000
	1 400 000	1 380 000	690 000	210 000	230 000	450 000	210 000	480 000	5 050 000
								Kontrollsum	5 050 000
		Lite påstigende passasjerer							
		Fasilitet finnes fra før							
		Kantstein og belysning registrert selv om de ikke er etter dagens anbefalinger, oppgradering ikke medtatt							
		Ved ny kantstein er disse etter dagens anbefaling, belysning bare kompettert med en stolpe med vanlig gatelys.							

Nærmere beskrivelse av busstopp.

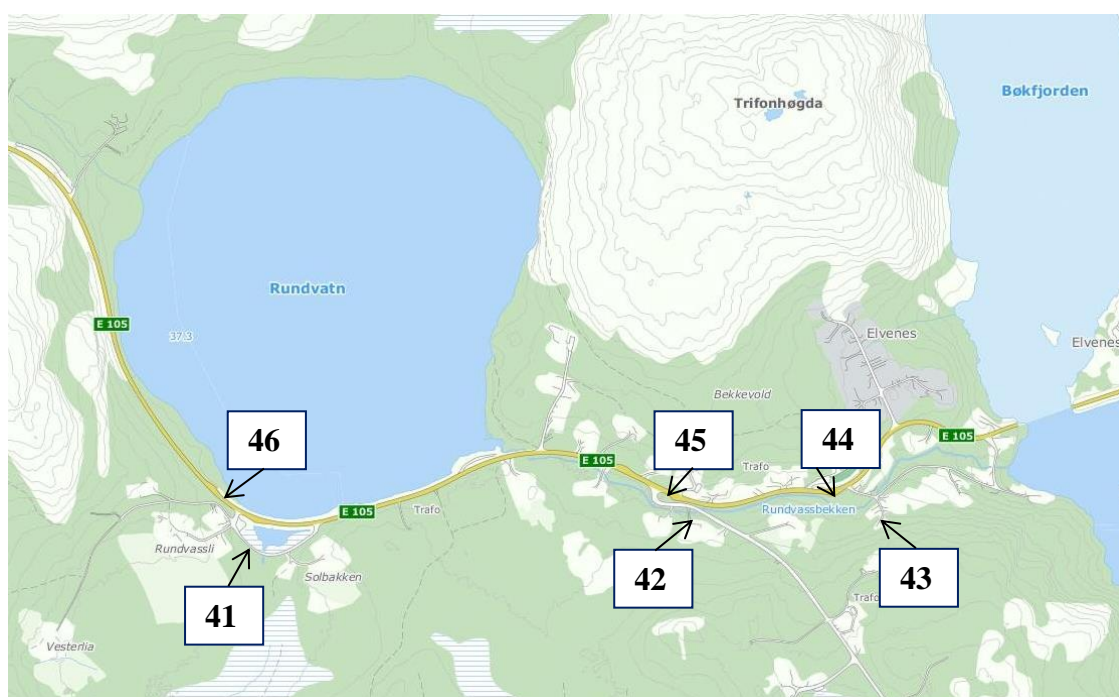
	Navn	Veg-eier		
	Enhetspris		Beskrivelse av arbeid som er priset i annet arbeid	Kommentarer
	Rundsum			
Stopp nr.				
1	Esso mot Bjørnevatn	S		
2	Første stopp Sandnes ved Nosteveien	F	Fortau må anlegges over grøft mellom utkjøring og gangsti.	Kan kuttes ut? nært til neste stopp.
3	Andre stopp Sandnes ved Noste	F	Fortau må anlegges over grøft mellom utkjøring og gangsti.	
4	Siste stopp Sandnes ved Øbergveien	F	Må utvides for adkomst og plass til lehus.	Stolpe uheldig plassert for adkomst, flytte stopp?
5	Håbeth mot Bj.	F	Fortau må anlegges over grøft og forlenges til stikkvei.	
6	Første stopp Bj. ved Lukassenveien	F	Utvides for plass til leskur.	
7	Prix mot Bj.	K		Er belegningstein i busslengde. Noe lys fra Prix og andre siden av gata.
8	Gamle Gruben kro mot Kirkenes	K		
9	Busveien mot Kn.	K		Midt i kryss i boligfelt, vanskelig å gjøre noe, flyttes?
10	Sundquistveien mot Kn.	K		Midt i kryss i boligfelt, vanskelig å gjøre noe, flyttes?
11	Prix mot Kn.	F		
12	Ved Lukassenveien mot Kn.	F		
13	Håbeth mot Kn.	F	Lehus må flyttes litt bak og løftes. Langt til nærmeste stolpe.	
14	Ved Lundgrenveien mot Kn.	F	Langt til nærmeste stolpe.	
15	Ved Noste mot Kn.	F	Lehus må løftes og flyttes noe bak.	
16	Grønalund	F	Lehus må løftes.	
17	Esso mot Kn.	S		
18	Tannklinikk Hesseng	K		Bør flyttes litt da buss stopper i innkjøring.
19	Flerbrukssenter Hesseng	K		
20	Ved Einerholtet Hesseng	K		
21	Ved Røsslyngveien Hesseng	K	Utvides for plass til leskur.	Mye brukt stopp.
22	Ved Kryset Tangenveien Hesseng	K	Bør flyttes noe og lages busslomme for bedre sikt i kryss.	I bakke ved kryss
23	Ved Bjørkheim mot Kn.	S		
24	Skytterhusfjellet ved barnehagen mot Kn.	K		
25	Ved Turisten mot sentrum	S	Graves for plasseringa av lehus, et stykke til nærmeste stolpe.	
26	Parkveien ved Kirkenes skole mot sentrum	K		Ikke tatt med leskur, elever kan søke ly på skolen.
27	Pasvikveien ved gamle Myrakiosken mot Kn.	K		
28	Pasvikveien ved torvet mot sentrum	K		
29	Ved Amfi mot Bj.	S		Bør alternativt vurdere takutstikk som skjul da leskur vil sperre fortau.
30	Ved Spareland mot Prestøya	S	Må utvide fortau for å få plass til lehus.	
31	Bakkeveien Prestøya	K	Tilkobling med luftstrekk.	Trangt for plass til lehus på grunn av hage.
32	Prestøya ved gamle S-laget mot Kn.	K	Tilkobling m Luftstrekk.	
33	Prestøyeveien mot Kn. v. kryss mot H. Veg	S	Opparbeidelse av busslomme.	
34	Hurtigrutekaia	S		Eventuelt lehus må være av annen størrelse.
35	Thon mot Sentrum	S		
36	Pasvikveien ved Ricaparken mot Bj.	K	Adkomst med fortau fra begge sider må ordnes.	
37	Pasvikveien ved Høyers salong mot Bj.	K		
38	Ved Toppeneveien mot Bj.	S		
39	Ved Bjørkheim mot Bj.	S		
40	Flyplassen	S		Nært til inngang, lite behov for leskur.
41	Rundvannet mot Jarfjord	S	Lomme bør utvides for plass til leskur.	
42	Første stopp Elvenes mot Jf. V. kryss Skaf	S	Må utvides for plass til lehus, veirekkeverk må flyttes.	
43	Andre stopp Elvenes mot Jf	S	Lehus må løftes	
44	Første stopp Elvenes mot Kn	S	Lehus må løftes.	
45	Andre stopp Elvenes mot Kn	S	Lehus må løftes.	
46	Rundvannet mot Kn.	S		
		F=Fylket		
		S=Staten		
		K=Kommunen		

Kart over stopp i kirkenes.

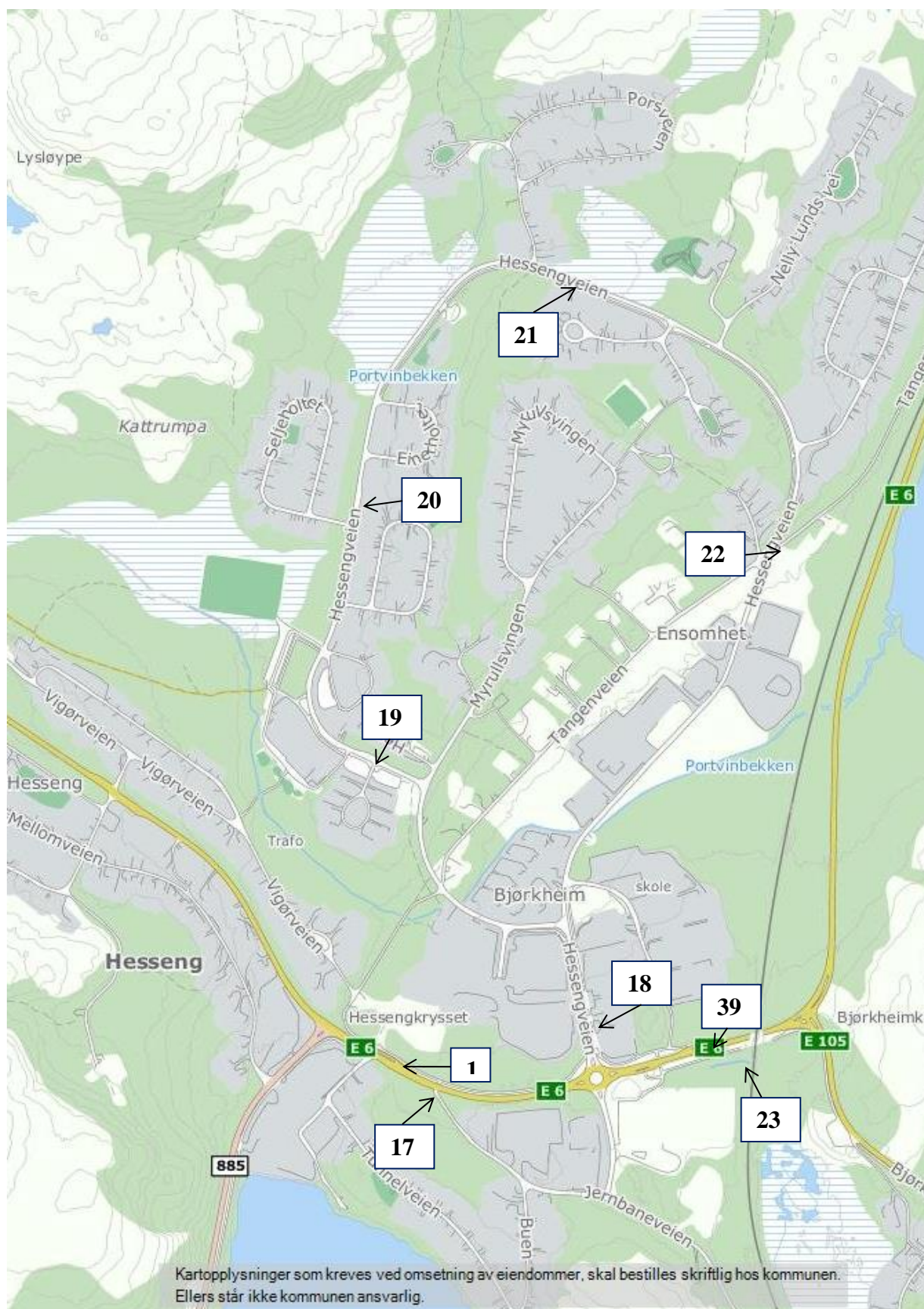
Kart over stopp for Prestøyveien og Prestøya.

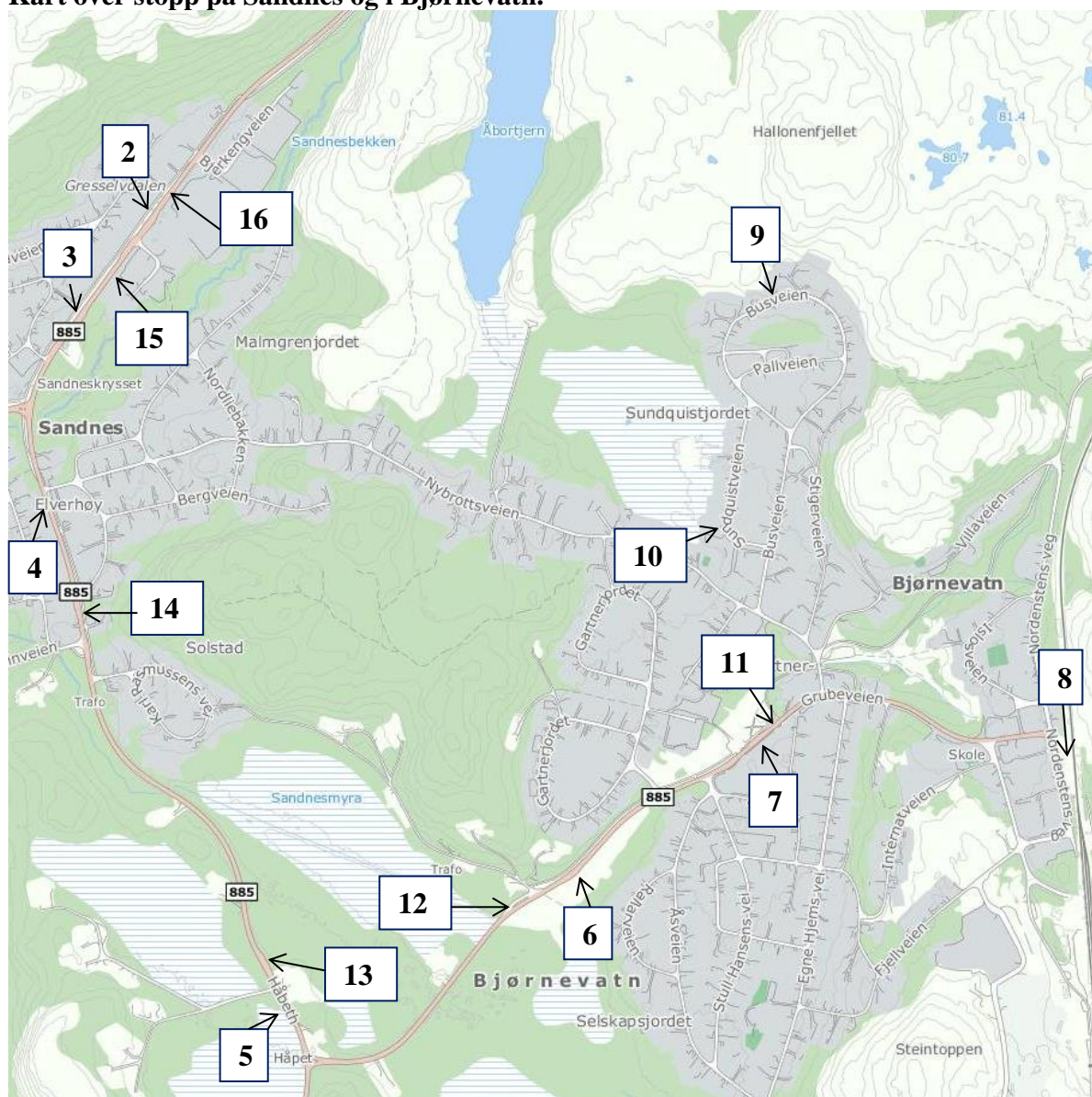

Kart over stopp på Elvenes.

Kart over stopp på Hesseng.

Kart over stopp på Sandnes og i Bjørnevatn.

7.3 Utføring av offentlige transporttjenester.

Sør-Varanger kommune henstiller at alle bussjåfører får tilbud om å gjennomføre "buss for alle", et nettbasert kurs i universell utforming for bussjåfører. At kurset gjøres obligatorisk i nye anbud. Det er spesielt viktig at alle bussjåfører kan betjene utstyr som f.eks heis.

7.4 Drift av infrastrukturen.

For kommunale veier må kommunen stille krav om at drift og vedlikehold av busstopper og tilknyttet infrastruktur ivaretar krav til universell utforming hele året. Tas med som vilkår i funksjonskontrakter for vedlikehold og drift av kommunale veier.

Kommunen må påvirke og ha dialog med Statens vegvesen og fylkeskommunen for å ivareta dette langs riks- og fylkeveier.

Gruppen har ikke beregnet eventuelle økte drifts- og vedlikeholdskostnader.

8.0 Strategi.

8.1 Transportmateriell og utførelse av transporttjenesten.

Arbeidsgruppa anbefaler at Sør-Varanger kommune:

- Påvirker de som kjøper offentlige transporttjenester, at det ved tildeling av konsesjoner settes krav til universell utforming med hensyn til materiell brukt i kollektivtransporten.
- Henstiller at alle bussjåfører får tilbud om nødvendig opplæring, f.eks. å gjennomføre "buss for alle", et nettbasert kurs i universell utforming for bussjåfører. At kurset gjøres obligatorisk i nye anbud.

8.2 Infrastruktur.

Arbeidsgruppa anbefaler at Sør-Varanger kommune:

- Ved kommunale nyanlegg skal infrastruktur for kollektiv transporten utformes slik at krav til universell utforming tilfredsstilles.
- Det lages en plan og avsettes midler til oppgradering av eksisterende busstopp langs kommunale veier. Oppgraderingen som skal øke tilgjengeligheten til kollektiv transporten (buss), utføres i løpet av en 4 årsperiode.
- Vedlikehold og drift av kommunal infrastruktur for kollektiv transporten skal ivareta krav til tilgjengelighet over hele året.
- Tar initiativ overfor øvrige veieiere, staten og fylkeskommunen, og buss-selskap for samarbeid om oppgradering av infrastruktur for kollektivtransporten langs de offentlige veiene.
- Gjennomgå sammen med berørte parter, plassering av eksisterende og nye busstopp for mer hensiktsmessig lokalisering. Det utføres før oppgradering starter.
- Bruker tilskuddsordninger til del-finansiering av tiltakene.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Røst, Elvira Enhetsleder: Røst, Elvira, tlf. 78 97 75 04	Dato: 18.02.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Ihler, Stine	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	013/2015	18.03.2015
Kommunestyret	021/2015	25.03.2015
Utvalg for levekår	006/2015	23.03.2015

ANSKAFFELSE AV 13 UTLEIEBOLIGER FOR VANSKELIGSTILTE PÅ BOLIGMARKEDET MED KOMMUNALT TILDELINGSRETT

Kort sammendrag:

Sør-Varanger kommune skal «medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet...» (jfr. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester) § 3-7).

Kommunen har samarbeid med Stiftelsen Bolig Bygg i forhold til tildeling av boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet forankret i samarbeidsavtalen.

I 2014 behandlet boligtildelingsteamet 84 boligsøknader fra vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligmarkedet i Sør-Varanger kommune er stramt med høye utleieprisene. Dette er en av de årsakene til liten gjennomstrømming i kommunalt disponerte boliger.

Situasjon med kommunalt disponerte boliger i 2015 er blitt enda vanskeligere pga. salg av 4 boliger med 16 boenheter i Solheimsveien og planlagt rivning av eksisterende boligblokk i Bussveien med 12 boenheter. Alle beboere i disse boliger oppfyller krav som vanskeligstilte på boligmarkedet og meste parten av dem har levert inn søknader om kommunalt

disponereboliger.

Stiftelsen Bolig Bygg klarer ikke å skaffe nok boliger til alle i denne gruppen i den nærmeste tiden.

Derfor fremmes det et forslag om å legge på anbud disposisjonsrett til 13 boenheter (med forskjellige størrelser) til bruk for vanskeligstilte på boligmarkedet (flyktninger, økonomisk vanskeligstilte barnefamilier, unge, personer med rusmiddelavhengighet og/ eller psykiske lidelser). Forutsetning at disse boenheter ligger spredt i ordinære boligkomplekser i ordinære bo-miljø.

Faktiske opplysninger:

Kommunen har samarbeid med Stiftelsen Bolig Bygg i forhold til tildeling av boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet. Samarbeidet er godt fungerende. Boligtildelingsteamet som består av faste representanter for Sør-Varanger kommune og Stiftelse Bolig Bygg tildeler boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet på tildelingsmøter hver 2.uke. Fram til i dag har boligtildelingsteamet i gjennomsnitt 20 boligsøknader til saksbehandling til hvert møte.

Stiftelse Bolig Bygg (SBB)har 296 utleieboliger hvor kommunen har **tildelingsrett** til 154 boenheter. Dvs. at 142 boenheter (under halv parten av boligmasse som eies av SBB) er tildelt til ordinære boligsøkere.

67 av boliger med kommunalt tildelingsrett har bestemte **tildelingskriterier** og ikke kan tildeles til boligsøkere utenfor definerte målgruppene og derfor Sør-Varanger kommune står økonomisk ansvarlig i tilfeller hvor boenhetene er ikke tildelt. Kommunen må dekke husleie for de ledige boenheter dvs. kommunen har «**tildelingsplikt**».

Definisjoner, begreper og regelverk:

Dersom det ikke er tilstrekkelig kommunalt eide boliger kan kommune inngå en samarbeidsavtale med andre aktører eller selskaper på boligmarkedet om **kommunalt tildelingsrett** (disposisjonsrett) på et visst antall utleieboliger. Tildelingsretten er tidsbegrenset og skal forankres i en samarbeidsavtale. Dvs. at det er kommunen som definerer målgruppe for boliger og det er kun kommune som kan tildele disse boliger til den definerte målgruppen.

Tildelingskriterier for konkrete boliger, utarbeidet av kommunen, ligger til grunn for hvilke boligsøkere de ledige boligene skal tildeles til.

Dersom det i samarbeidsavtalen mellom kommunen og boligeieren ikke er definert at boligeieren kan leie ut kommunalt disponerte boliger (boliger kommune har tildelingsrett til) til ordinære boligsøkere så har kommunen økonomiske forpliktelser i form av dekning av husleie. Dette betyr at kommune kan måtte dekke husleie for ledige kommunalt disponerte boliger. En slik situasjon kan oppstå i de tilfeller når kommune ikke har boligsøkere som oppfyller krav til bestemte tildelingskriterier.

Meningen med regelverket rundt tildelingskriterier er å sikre bosituasjon spesielt for vanskeligstilte på boligmarkedet som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet på egen hånd.

For å bidra til flere egnede boliger og for å sikre boligsituasjon for vanskeligstilte på

boligmarkedet i norske kommuner kan **Husbanken** gi «**Tilskudd til utleieboliger**». «Tilskuddet kan gis til kommuner, stiftelser og andre aktører som etablerer og utbedrer utleieboliger. For utleieboliger som er eid av andre enn kommuner skal det tinglyses en klausul om bruk boligene og at kommunen har **tildelingsrett i minst 20 år**». (jfr. Forskrift om tilskudd til utleieboliger fra Husbanken. §1 og § 2).

Fordelen for utbyggere er at tilskuddet fra Husbanken kan dekke opp til 40 % av bygge kostnadene.

Husbanken kan kreve tilskuddet tilbakebetalt «dersom forutsetningene for tildelingen ikke overholdes. Det skal normalt tinglyses en heftelse på eiendommen til dekning av eventuelt tilbakebetalingskrav». (jfr. Forskrift om tilskudd til utleieboliger fra Husbanken. § 5). Tilskuddet kan gjøres om til rente- og avdragspliktig lån dersom boligene disponeres til andre målgrupper enn forutsatt i formålet for tilskuddordning. (jfr. HB 8.B.22 07.2014 Retningslinjer om tilskudd til utleieboliger fra Husbanken. P.4.6).

Når kommunen har tildelingsrett, skal det inngås en avtale mellom kommunen og utbygger/utleier om hvordan tildelingsretten skal praktiseres og hvordan leien skal beregnes. (jfr. HB 8.B.22 Veileder for tilskudd til utleieboliger. P.2 s.4).

Sør-Varanger kommune må følge anskaffelsesloven og derfor må sørge for at det dokumenteres at det er gjennomført en reell konkurranse ved anskaffelse av kommunalt disponerte boliger. Det vil høyst sannsynlig være i strid med anskaffelsesloven § 5 å inngå en direkte kontrakt med en leverandør (boligeier) uten å kontakte andre leverandører.

Aktuelle utfordringer i Sør-Varanger kommune:

Stramt private boligmarkedet i Sør-Varanger kommune samt mangel på utleieboliger hos Stiftelse Bolig Bygg førte til at i de siste 2 årene ser vi større utfordringer med å ta være på bo-miljø ved boligtildeling. Mindre og mindre ledige boliger tildeles til ordinære boligsøkere som gjør at det er vanskelig å unngå oppsamlinger av spesielle grupper vanskeligstilte i samme boliger. Dette kan bli stigmatiserende og i enkelte tilfeller direkte uheldig.

I 2014 behandlet boligtildelingsteamet 84 boligsøknader fra vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligmarkedet i Sør-Varanger kommune er stramt med høye utleieprisene. Dette er en av de årsakene til liten gjennomstrømming i kommunalt disponerte boliger.

Situasjon med kommunalt disponerte boliger er i 2015 blitt ytterligere vanskeliggjort ved at SBB nylig har solgt 4 boliger med 16 boenheter i Solheimsveien og planlagt rivning av eksisterende boligblokk i Bussveien 1 med 12 boenheter. Alle beboerne i disse boliger oppfyller krav som vanskeligstilte på boligmarkedet og de fleste har allerede levert inn søknader om kommunalt disponerte boliger.

I tillegg til dette har Sør-Varanger kommune forpliktet seg til å bosette 30 flyktninger i 2015.

Grundig kartlegging/ vurdering av dokumenterte boligbehov i 2015 viser at behovet er rundt 45 boenheter (av forskjellige størrelser) til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Stiftelsen Bolig Bygg klarer ikke å skaffe nok boliger til alle i denne gruppen i den nærmeste tiden.

For løse boligbehov generelt og forebygge dyre behov i akutte boligløsninger i nærmeste framtiden fremmes det et forslag om å legge på anbud (evt. med kort frist) tildelingsrett til 13

boenheter (med forskjellige størrelser) til bruk for vanskeligstilte på boligmarkedet (flyktninger, økonomisk vanskeligstilte barnefamilier, unge, personer med rusmiddelavhengighet og/ eller psykiske lidelser) snarest.

- 4 stk. 1-roms på ca. 31m²
- 4 stk. 2-roms på ca. 45 m²
- 2 stk. 3-roms på ca.65 m²
- 2 stk. 4-roms på ca. 75 m²
- 1 stk. 5-roms på ca. 101 m²

Forutsetning at disse boenheter ligger spredt i ordinære boligkomplekser i ordinære bo-miljø med god offentlig transportforbindelse, evt. kort avstand til bussholdeplass, barnehagen, skole, butikk osv.

Rådmannen vil i anbudskonkurranse og gjennom samarbeidsavtalen sikre at dersom det kommunale behovet i fremtiden endrer seg, slik at kommunen ikke vil benytte sin tildelingsrett, skal ikke Sør-Varanger stå økonomisk ansvarlig for tilbakebetaling av tilskuddet til Husbanken.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Andre selskaper/ stiftelser enn Stiftelsen Bolig Bygg får mulighet til å etablere seg i Sør-Varanger kommune og skape en sund konkurranse i kommunen.

Infrastruktur:

Vanskeligstilte på boligmarkedet, ikke minst flyktninger, kan integreres i ordinære bomiljø uten om å skape «gettoer».

Barn og ungdom:

Barn og ungdom fra økonomisk vanskeligstilte familier inkludert flyktninger integreres i ordinære bomiljø med gode forutsetninger for oppvekst blant jevnaldrende barn.

Kompetansebygging:

Økonomi:

Økning i sosialbudsjettet pga. behovet i akutte boligløsninger kan forebygges.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:
Boliger skal tilfredsstille Husbankens krav til universell utforming.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Kaski, Ivar W. Enhetsleder: Kaski, Ivar W., tlf. 78 97 75 21	Dato: 06.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Celius, Stian Mauritz	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	012/2015	18.03.2015
Kommunestyret	022/2015	25.03.2015

SOLENGA - SALG AV BYGNINGSMASSEN

Vedlagte dokumenter:

Annonse SV Avis 12.02.2015
Salgsprospekt 17.06.2011
Takst Rambøll Norge AS 11.03.11
Tilstandsbeskrivelse Barlindhaug Consult
Vedtak i K-styret 28.04.11

Dokumenter i saken:

2011004533 SOLENGA - SALG AV BYGNINGSMASSEN

Kort sammendrag:

Kommunestyret vedtok 28.04.11 å selge tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen ble i samme vedtak delegert myndighet til å utføre salget og anta kjøper. Til salgsforberedelsen ble det utarbeidet tilstandsbeskrivelse og takst. Antatt salgsverdi i taksten var satt til 3 mill kr.

Forsøk på salg er gjort i 2011 og 2012. Uten at vi fikk inn akseptable bud.

Solenga er på ny lyst ut for salg i februar 2015. Denne gang med tekst «selges til høystbydende for fjerning fra tomta». Med rett til å forkaste et hvert bud.

Faktiske opplysninger:

Det har ikke vært mulig å selge Solenga til takstens antatte salgsverdi. Solenga er kort beskrevet:

Bygningen er i 2 etasjer og har en grunnflate på 735 m² (samlet 1470 m²). Det er oppført

som et prefabrikkert modulbygg, på en enkel fundamentering. Modulene er plassert i 2 høyder med saltak på modulene.

Det er ikke påvist større feil eller skader på bygningskonstruksjonen, men overflater er generelt svært nedslitte.

Bygget består i alt av 58 moduler. Første etasje omfatter 23 beboelsesrom, 9 kontorer/lager,

2 kjøkken/spiserom, våtrom med 8 dusjer, 2 arbeids/oppholdsrom samt korridorer og øvrige

fellesarealer. Andre etasje omfatter 37 beboelsesrom, 1 lager, 3 kjøkken/spiserom, våtrom

med 8 dusjer og øvrige fellesarealer.

Beboer rommene er på 9 m² og her ikke egen vask, bad eller wc.

Solenga er dag frakoblet strøm, vann og avløp.

Salget forutsetter at bygningsmassen fjernes fra tomta for kjøpers regning. I siste salgsforsøk sagt innen 01.09.2015.

Etter utlysningen i februar 2015 fikk vi 4 henvendelser, men kun ett bud. Budet er fra Kirkenes Byggservice AS og er på kr. 100.000,-. Budet er bindene ut mars 2015. Kjøper sier bygningsmassen vil bli fjernet innen juli 2015.

Kirkenes Byggservice AS skal flytte brakkene og bruke de som rigg ved utbygning av Kirkenes Sykehus.

Rådmannens innstilling er at kommunen aksepterer budet på kr. 100.000,- fra Kirkenes Byggservice AS. Selv om det er langt under antatt salgstakst. Det viser seg at taksten ikke var reell, markedet priser Solenga langt lavere.

Salget gjelder kun modulbygget, tidligere er administrasjonsbygget solgt til 2Tal AS.

Alternativet vil sannsynligvis være at bygningsmassen forfaller ytterlig, og at det etter en tid vil være en stor potensiell utgift for kommunen.

Da det ikke er mulig å selge Solenga til antatt takst, noe som var en del av forutsetningen i K-styre sak 046/11, fremmer rådmannen ny sak til kommunestyret.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres

ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å selge bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak til Kirkenes Byggservice AS for inngitt bud på kr. 100.000,-.
Bygningsmassen skal fjernes og tomta ryddet senest innen 01.09.2015.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

S-V Avis 12.02.15

s Båtforening avholder
smøte

25. februar kl. 19.00 i
sningens lokaler

et på årsmøtet må være
ag 19. februar.

Styret

nes Amcar Club

er
smøte

eb 2015 kl 18.00
e på personalrommet.
n fra skoleplassen.

valg og eventuelt.
årsmøtet må være styret i hende

Styret

opp servicebilene med det som

E-post: kirkenes@haneseth.no
Telefon: 75 40 20 50
Kaisvingen 4, 9900 Kirkenes
www.kirkenes.haneseth.no

HANESETH
KIRKENES

MODULBYGG SELGES

Sør-Varanger kommune skal selge Solenga.

Bygningen som er i 2 etasjer, er et prefabrikkert modulbygg fra 1994 med grunnflate på 735 m². Bygget, tidligere flyktningsmottak, består av i alt 58 moduler.

Selges til høystbydende for fjerning fra tomta.

Selger forbeholder seg retten til å forkaste et hvert bud.

Det foreligger tilstandsbeskrivelse og takst fra 2011.

Interesserte kjøpere kan melde seg til Ivar Kaski, tlf. 908 87 094, iwk@svk.no, eller Morten Ulvang, tlf. 481 08 069, mul@svk.no, innen 23.02.2015, for nærmere informasjon og avtale om besiktigelse.

PASVIK TAXI

Stasjoneringssted på Svanvik

Tlf. 907 38 005

TAKK

se ved vår kjære Arnes
se.
mster til båra og hjemmet.

Mortensen for nydelig sang i kirka,
ved Tor-Egil og Svein-Ove for all

arin, Hild, Siw-Merethe, Geir-Arne
og Bjørn Wiggo med familier

Hei!

Redrusson 2015 søker dugnader fra både private og bedrifter.
Vi er veldig takknemlige for alle bidrag og tips som kan hjelpe
oss mot en uforglemmelig russetid!

Ta kontakt så avtaler vi tid, sted og pris. Tlf: 993 11 549

ønske om
å slutte å
drikke...

Kontakttelefon:
911 77 770

RELIGIØSE MØTER

Frelesarmeen

Storgt. 20 - tlf. 78 99 13 08

Søndag 15. februar kl. 19.00:

Møte

Sang, vitnesbyrd og andakt
Vi har besøk fra Tistedal.

Alle er hjertelig velkommen

Syvendedags
ADVENTISTKIRKEN
Storgata 44
Kirkenes

LØRDAG 14. februar:

KL. 11.00: Bibelstudium
Salomos ordspråk
KL. 12.15: Gudstjeneste
v/pastor Finn
Myklebust

Alle hjertelig velkommen!

kirkenes.adventkirken.no

SØR-VARANGER KOMMUNE

F D V

SOLENGA – SALG AV BYGNINGSMASSEN

Vår ref.: Saksnr.: 10/2297/14	Dato: 17.06.2011	
Saksbehandler: Ivar W. Kaski	Telefonnr.: 78 97 75 2178 99 86 93	Epostadresse saksbehandler: ivar.kaski@sor-varanger.kommune.no

NOTAT: SOLENGA - SALSPROSPEKT

Sør-Varanger kommune skal selge bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Solenga ligger på Sandnes, ca. 8 km fra Kirkenes.

Salget gjelder hovedbygget, dvs. ikke kontorbygget som ligger like ved.

Det er utarbeidet følgende vedlegg vedrørende salget:

- Tilstandsbeskrivelse Solenga, Barlindhaug Consult as, dat. 17.01.2011
- Takst over næringseiendom, Rambøll Norge AS, dat. 11.03.2011
- Kommunestyresak og vedtak, saknr. 032/11, møtedato 28.04.2011

Bygningsmassen selges for fjerning fra tomta. Bygget er fundamentert på impregnert trevirke direkte på bakken. Fundamentet er en del av bygget og skal fjernes.

Bygningsmassen selges i den tilstand den er ved overleveringen. Ved inngåelse av kjøpsavtale går ansvaret for bygningen og dens tilstand over på kjøper.

Bygningsmassen skal fjernes og tomta ryddet senest innen 31.05.2012.

Kjøpere får tilgang til bygget ved henvendelse til nedenstående:

- Ivar Kaski, mob. 908 87094, iwk@svk.no eller
- Morten Ulvang, mob 481 08069, mul@svk.no.

Skriftlig bud leveres eller sendes til Sør-Varanger kommune, Postmottak, innen 01.08.2011, kl. 10.00, epost postmottak@svk.no .

I budet angis budbeløp, rive/flytte tidspunkt og nødvendige opplysninger om budgiver.

Ivar W. Kaski
virksomhetsleder

Takst over næringseiendom

Sandnes **9910 Bjørnevattn** Markedsverdi: 3 000 000

Bygningstype	Kombinert Næringsbygg	Vedlegg:
Gårdsnummer	23	
Bruksnummer	27	
Seksjonsnummer		
Festenummer		
Hjemmelshaver	Sør-Varanger kommune	

Generell informasjon Takst over Næringseiendom.

Denne rapporten er utarbeidet av en frittstående og uavhengig takstmann som ikke har noen bindinger til andre aktører i eiendomsbransjen.

Verditaksten er utført iht. NTF's regler, NS 3451 og NS 3940. Taksten er kun basert på visuell befaring uten inngrep i byggverket, evt. supplert med enkle målinger. Merk at en verditakst ikke er en tilstandsrapport, som beskriver byggverkets tekniske tilstand. Kunden/revirenten skal lese gjennom dokumentet før bruk og gi tilbakemelding til takstmannen hvis det finnes feil/mangler som bør rettes opp.

Egne premisser

Opplysninger om eiendommen er innhentet fra revirent og utført tilstandsbeskrivelse samt visuell besiktigelse. Grunnboken over eiendommen er ikke kontrollert.

På grunn av snøforholdene kunne ikke tomten, forholdene rundt bygningen, forholdene under bygningen, trapper og yttertak besiktes.

SKJEMA B TAKST OVER NÆRINGSEIENDOM

Vælitato Arild
Rambøll Norge AS
Postboks 73
9915 KIRKENES
Tlf: 950 34 595 Mobil: 950 34 595
arild.velitalo@ramboll.no

1. EIENDOMMEN				B
Eiendommens betegnelse: Solenga Flykningemottak		Gnr: 23	Bnr: 27	Fnr: Snr:
Postadresse: Sandnes 9910 Bjørnevåtn		Kommune: Sør-Varanger		
Hjemmelshaver(e): Sør-Varanger kommune		Kommunennummer: 2030		
2. BESIKTIGELSE KILDEOPPLYSNINGER				B
Dato: 07.03.11		Oppdragsgiver: Sør-Varanger kommune v/ Ivar Kaski		
Til stede ved besiktigelsen: Bjørnar Bakken og Arild Vælitato, Rambøll Norge AS, MNFT.				
OPPLYSNINGSKILDER				
☐ Bygningsvesenet	☐ Reguleringsvesenet	☐ Vann/avløpsvesenet	☐	
☐ Tinglysning/grunnbok	☐ Sameiestyret	☐ Eieren	☐	
DOKUMENTER				
☐ Utskrift fra Grunnbok	Dato:	☐ Kjøpekontrakt	☐ Målebrev	☐ Ferdigattest/brukstillatelse
☐ Skjøte	Dato:	☐ Leiekontrakt	☒ Situasjonkart	☐ Skylddelingsforretning
☐ Festekontrakt	Dato:	☐ Tinglyste avt./servitutter	☐ Tegninger	☐ Kopi av panteattest
☐ Seksjonsdokumenter	Dato:	☒ Forsikringsdokumenter	☒ Fotos	☐ Reguleringsplan
		☒ Tilstandsrapport	☐	☐
3. TOMTEN				B
Areal:	m ²	Regulert område: ☐ Ja ☐ Nei ☐ Under regulering	Utnyttelsesgrad:	
Andel av fellesareal:	m ²	Utvidelsespotensiale innenfor gjeldende reguleringsplan	m ²	
TERRENG/OPPARBEIDELSE		VANN OG AVLØP, EL - ANLEGG		
☐ Spesielle grunnforhold	☐ Opparbeidet grøntareal	☒ Offentlig vanntilførsel	☐ Annen vanntilførsel	
☐ Asfalterte trafikkarealer	☐ Fortau	☒ Offentlig kloakkanlegg	☐ Annet avløpssystem	
☐	☐	☐ Offentlig El-forsyning	☐ Utendørs varmekabelanlegg	
☐	☐	☐	☐	
ADKOMST		PARKERING UTENDØRS:		
☒ Offentlig vei / gate	☐ Felles privat vei	Antall normalbilplasser		
☐ Egen privat vei	☐ Privat vei, ikke opparbeidet	Parkeringsareal for spesialkjøretøy/maskiner i m ²		
☐	☐			
Øvrige anlegg på/til tomten:				
Tomten som bygningen er oppført på eies av Sør-Varanger kommune. Bygningen som står oppført på tomten skal avhendes og fjernes fra tomten. Av den grunn at det ikke er beregnet Justert teknisk tomteverdi.				
Normalpris tomt kr.:		JUSTERT TEKNISK TOMTEVERDI (→ 12 L)	KR.:	
☐ Eiendomstomt	☐ Festetomt	☐ Annet:		

Årlig festeavgift kr.:	Neste regulering av festeavgift:	
Festekontrakt opprettet år:	Festekontrakt sist fornyet år:	Festekontrakt utløper år:
Avstand til: Jernbane	Forretningssentrum	8 km (ca)
Kai	Holdeplass kollektiv transport	0.5 km (ca)

4. HOVEDBEBYGGELSE: HOVEDSPESIFIKASJON

B

Bygningstype: **Kombinert Næringsbygg**

Antall etasjer/bygningssnitttype: **Arealene er fordelt over to plan.**

	Byggeår	Brutto Areal	Kostpris		Byggeår	Brutto Areal	Kostpris
Bygget	1994			Tilbygget			
Ombygget				Modernisert			

Kjøpsår: Brutto Areal m² Siste kjøpesum kr.

Fullverdiforsikret hos: **KLP** Forsikringsbevisnr:

5. HOVEDBEBYGGELSE: AREALER ROMFORDELING TEKNISK NYVERDI

B

AREALER	BTA Brutto areal	BEA Eksklusivt areal	AREALANVENDELSE
Kjeller	0	0	
U.etg	0	0	
1. etg	735	0	Beboelsesrom, kontorer, lager, kjøkken, spiserom, våtrom, m.m
2. etg	735	0	Beboelsesrom, kjøkken, spiserom, våtrom, lager, m.m
Loft	0	0	
SUM	1470	0	

Stedsbetinget normal teknisk nyverdi pr. m² BTA kr.: **10 960**

NORMAL TEKNISK NYVERDI, STEDSBETINGET (→ 12 A)

KR.: 16 111 200

6. HOVEDBEBYGGELSE: TEKNISK SPESIFIKASJON

B

Grunnforhold/fundamentering: **Sand, leire**

Kjellervegger: **Ingen**

Hovedbæresystem: **Oppbygd trekonstruksjon**

Yttervegger: **Liggende trepanel**

Vinduer: **2 lags glass.**

Innervegger: **Malte folierte veggplater**

Etasjeskiller(e): **Tre**

Yttertak: **Metallplater på saltak**

Sanitæranlegg: **Vanlig standard**

Varmelegg:	Elektrisitet				
Varmegjenvinning:	Nei				
Ventilasjonsanlegg:	Nei				
El-kraftanlegg:	Offentlig				
Signal- og alarmanlegg:	Nei				
Brannseksjonering/rømning:	Nei				
Tilfluktsrom:	Nei				
Tilleggsopplysninger:					
6.1 TILLEGG FOR EKSTRA STANDARD (→ 11 B)			KR.:		
6.2 FRADRAG PÅ GRUNN AV BYGGEMÅTE OG PLANLØSNING (→ 12 C)			KR.:		
Synlige setningsskader	☐ Ikke registrert	☒ Mindre	☐ Betydelige		
Synlige lekkasjer/fuktskader	☐ Ikke registrert	☒ Mindre	☐ Betydelige		
Synlige sopp/råteskader	☐ Ikke registrert	☒ Mindre	☐ Betydelige		
Nærmere beskrivelse (også andre skader): Innvendige slitaskader fremstår i større grad					
VARMEISOLERING	Yttervegger	☐ God	☐ Normal	☐ Ukjent/ikke vurdert	☐ Dårlig
	Tak og gulv	☐ God	☐ Normal	☐ Ukjent/ikke vurdert	☐ Dårlig
LYDISOLERING	Yttervegger	☐ God	☐ Normal	☐ Ukjent/ikke vurdert	☐ Dårlig
	Lydskillevegger	☐ God	☐ Normal	☐ Ukjent/ikke vurdert	☐ Dårlig
	Etasjeskillere	☐ God	☐ Normal	☐ Ukjent/ikke vurdert	☐ Dårlig
7. HOVEDBEBYGGELSE: SAMLET TEKNISK VURDERING					B
GENERELL VERDIREDUKSJON				KR.:	6 000 000
GJENSTÅENDE ARBEIDER				KR.:	
SUM VERDIREDUKSJON I RELASJON TIL TEKNISK NYVERDI (→12 F)				KR.:	6 000 000
Tilleggsopplysninger:					
Beskrivne bygning opplyses å være oppført 1994 og verdireduksjonen er utført i relasjon til bygningens generelle tilstand på befaringsdagen.					

8. TILLEGGSSBYGNINGER TILLEGGSSAREAL ANDEL AV FELLESAREAL					B
Bygningstype/Arealtype	1.	2.	3.	4.	
Frittliggende/tilbygget					
Byggeår					
Bruttoareal (BTA) m ²					
Fundamentering					
Hovedbyggemateriale					
Yttertak					
Varmeisolering					
Vedlikeholdsstatus					
Teknisk nyverdi pr. m ²					
TEKNISK NYVERDI (→ 12 H) KR.:					
VERDIREDUKSJON (→ 12 I) KR.:					
Tilleggsopplysninger:					
9. SPESEIELLE OPPLYSNINGER					B
Konsesjonsplikt: ☐ Ja ☐ Nei Offentlig forkjøpsrett: ☐ Ja ☐ Nei Privat forkjøpsrett: ☐ Ja ☐ Nei					
Tilleggsopplysninger:					
10. KONTRAKTS- OG LEIEFORHOLD NØDVENDIGE PÅKOSTNINGER					B
Sum BTA (rub.5)	m ² Kontraktfestet utleie:	m ² Ledig areal:	m ² Vakansgrad %:		
Tilleggsopplysninger:					
11. TILSTANDSRAPPORT - REHABILITERINGSVURDERING					B
Tilstandsrapport foreligger: ☐ Ja ☐ Nei vedlagt: ☐ Ja ☐ Nei					
Rehabiliteringsvurdering foreligger: ☐ Ja ☐ Nei vedlagt: ☐ Ja ☐ Nei Taksten har tilleggsbilag: ☐ Ja ☐ Nei					
Tilstandsrapport nødvendig? ☒ Ja Hvis ja, hvorfor?					
Befaringen er utført visuelt og etter rekvirents/tilstandsrapports opplysninger. Eiendommen er ikke kontrollert for eventuelle skjulte feil eller mangler. For ytterligere gjennomgang anbefales boligsalgsrapport og rekvirent forplikter seg til å lese gjennom takstdokumentet før bruk og komme med tilbakemeldinger om der finnes feil eller mangler som bør rettes.					
12. TEKNISK VERDI					B
A (Rubr. 5)	Normal teknisk nyverdi, stedsbettinget	kr	16 111 200		
B (Rubr. 6.1)	Tillegg for ekstra standard	kr			
C (A + B)	Sum	kr	16 111 200		
D (Rubr. 6.2)	Fradrag pga. byggemåte og planløsning	- kr			
E (C-D)	Teknisk nyverdi hovedbygning	kr	16 111 200		
F (Rubr. 7)	Teknisk verdireduksjon	- kr	6 000 000		
G (E-F)	Teknisk verdi hovedbygning	kr	10 111 200		
H (Rubr. 8)	Teknisk nyverdi andre bygninger	kr	0		
I (Rubr. 8)	Teknisk verdireduksjon andre bygninger	- kr	0		
J (H-I)	Teknisk verdi andre bygninger	kr	0		0
K (G+J)	Teknisk verdi samlet bebyggelse	kr			10 111 200
L (Rubr. 3)	Justert teknisk tomteverdi	kr			
M (K+L)	SUM TEKNISK VERDI	KR			10 111 200

13. SAMLET BEDØMMELSE														B				
0 = normal(t)		-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	0 = normal(t)		-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	
Bydel/distrikt	Attraktivt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Bygningen	Materialstandard	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Utviklingstendenser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Utførelsesstandard	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nærområdet	Sentralt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Planløsning	Planløsning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Servicestandard	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Modernitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Miljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	Arbeidsmiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tomten	Plassering i området	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Vedlikehold	Innvendig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Sol og utsikt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		Utvendig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Trivselsverdi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Eiendommen	Helhetsinntrykk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	Anleggsverdi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	Markedsinteresse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. MARKEDSVERDI														B
		År 1		År 2		År 3		År 4		År 5				
Leieinntekt L														0
FDV kostnader														0
Festeavgifter, Fa														
Driftsoverskudd g				0		0					0			0
Nåverdi av driftsoverskudd gN				0		0					0			0
		År 6		År 7		År 8		År 9		År 10				
Leieinntekt L				0		0					0			0
FDV kostnader				0		0					0			0
Festeavgifter, Fa														
Driftsoverskudd g				0		0					0			0
Nåverdi av driftsoverskudd gN				0		0					0			0
Inflasjon											i=			%
Justeringsfaktor for leieinntekter											f=			%
Avkastningskrav = nominell kalkulasjonsrente											m=			%
Årlig nominell eiendomsverdistigning											e=			%
Sum nåverdi av driftsoverskudd				GN = sum(gn1 gn10)							kr.:			0
Beregnet avkastningsverdi				A = GN x af							kr.:			0
Nødvendige påkostninger				Se anmerkninger i rubrikk 10							- kr.:			
JUSTERT AVKASTNINGSVERDI				= A - Nødvendige påkostninger							kr.:			0
Nåverdi av restverdi etter 10 år				Ro= A GN							kr.:			0
Nominell restverdi etter 10 år				R10							kr.:			

Kommentarer:

Beskrevne bygning står oppført på Sandnes, omlag 8 km fra Kirkenes. Området er bebyggt med eneboliger, næringseiendommer med tilleggsbygninger i et rolig og barnevennlig strøk. Adkomst til denne eiendommen er fra offentlig vei.

Beskrevne bygning omhandler Solenga Flyktningemottak oppført 1994. Arealene til denne bygningen er oppført over to plan. Bygningen er oppført i moduler, over trekonstruksjon som fundament, og fremstår med slitasjeskader og bruksslitasjer.

Bygningsmassen skal selges og må fjernes fra dette området på kjøpers regning. På bakgrunn av denne spesielle klausulen så har jeg kun tatt utgangspunkt i den stedsbetinget nåværende tekniske verdien bygningmassen har. Jeg har således ikke laget en kalkyle på hva det ville være naturlig å påregne som leieinntekter.

Med bakgrunn av det ovennevnte har jeg foretatt en forsiktig vurdering av antatt salgsverdi.

DAGENS MARKEDSVERDI, M	KR.:	3 000 000
MARKEDSVERDI PR M ² , m=M/BTA	KR.:	2 041
KAPITALISERINGSPROSENT AR 1, p= g1/M x 100		0 %

15. UNDERSKRIFTER

B

Kirkenes, den 11.03.2011

TAKSTØKONOM
Arild Vælitalo

Vælitalo Arild
Rambøll Norge AS
Organisasjonsnummer: 983399800
Polisenummer: 0446259

websak

10/2297

SØR-VARANGER KOMMUNE
Boks 406, 9915 Kirkenes

20 JAN. 2011

Saksnr:

Dok.nr:

Off.vurdering:

10/2297-3

Kopi til:

Barlindhaug Consult AS

Tilstandsbeskrivelse Solenga

OPPDRAGSGIVER

Sør-Varanger Kommune
Postboks 406
9915 Kirkenes

DOKUMENT TYPE	Tilstandsbeskrivelse
TITTEL	Solenga
PROSJEKTNR / AKT	10332
FILPLASSERING	s:\10332SOLE\ rapp0414 solenga sluttrapport

SAMMENDRAG

Bygningen er oppført i 1994 som et prefabrikkert modulbygg.

Fundamenteringen består av trykkimpregnert trevirke montert direkte på grunnen og bærer preg av å være av midlertidig karakter.

Modulene er montert i to høyder med saltak av takplater i stål. Det er montert utvendige trapper og plattinger for adkomst og rømming.

Det er ikke påvist større feil eller skader på selve bygningskonstruksjonen, men overflater er generelt svært nedslitte. En fløy er utbedret etter vannlekkasje og er av god standard, dette gjelder også legekantor som er renovert. Det er ikke påvist fukt ved søk på utsatte steder i konstruksjonene.

Elektrisk anlegg er generelt av god kvalitet.

VVS anlegg er montert åpent og er av enkel utførelse.

OPPDRAGSANSVARLIG

Trond Lundgren

SAKSBEHANDLER

Trond Lundgren, Eirik Berg, Kurt Olausen

REVISJONSSTATUS

REV	DATO	BESKRIVELSE	UTF	KNTR	GOD-KJENT
0	17.01.11	Tilstandsbeskrivelse	TD	HS	HS

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning	1
2.	Grunnlagsmateriale	1
3.	Generell beskrivelse av bygningen	1
4.	Fundamentering	2
5.	Bygningsmessige konstruksjoner	2
5.1	Utvendige konstruksjoner	2
5.1.1	Trapper og balkonger	2
5.1.2	Utvendige vegger	3
5.1.3	Yttertakkonstruksjon	3
5.2	Innvendige konstruksjoner	4
5.2.1	Gulvkonstruksjon	4
5.2.2	Veggkonstruksjon	5
5.2.3	Takkonstruksjon/himlinger	7
5.2.4	Dører og vinduer innvendig	8
5.2.5	Innredninger	9
6.	Elektrotekniske installasjoner	11
6.1	Elektrotekniske anlegg generelt	11
6.2	Systemer for kabelføring	11
6.3	Systemer for jording	11
6.4	Høyspenningsforsyning generelt	11
6.5	System for elkraftinntak	12
6.6	System for hoved-fordeling	12
6.7	Elkraftfordeling til alminnelig bruk	12
6.8	Belysningsutstyr	13
6.9	Nødlysutstyr	13
6.10	Varmeovner	13
6.11	Tele og automatisering	14
6.12	Inntakskabler for teleanlegg	14
6.13	Telefordelinger	14
6.14	Systemer for telefon og data	14
6.15	Brannalarm	14
6.16	Fellesantenner	14
7.	VVS-tekniske installasjoner	16
7.1	VVS-installasjoner generelt	16
7.2	Sanitæranlegg, armatur og utstyr	16
7.3	Rørledninger	16
7.4	Avtrekksvifter i dusjrom	17
7.5	Kjøkkenavtrekk	17

Vedlegg:

1. Tegninger og situasjonsplan.
2. Minnebrikke med alle bilder digitalt.

1. Innledning

Barlindhaug Consult AS er engasjert av Sør-Varanger kommune til å gjennomføre en tilstandsbeskrivelse av Solenga Flyktningmottak.

Beskrivelsen er basert på gjennomgang av mottatt underlagsmateriale og befaring av bygget. Befaringen er visuell, det vil si at ingen av konstruksjonene er åpnet. Både bygningsmessige, elektrotekniske og VVS-tekniske anlegg er befart.

Befaring av bygget er gjennomført i november og desember 2010. Bygget var ikke i bruk. Det er gjennomført fuktsøk i særlig utsatte konstruksjonsdeler ved hjelp av fuktmåler.

2. Grunnlagsmateriale.

Oppdragsgiver har stilt til disposisjon følgende grunnlagsmateriale ved gjennomføring av oppdraget:

- Plantegning for første etasje i målestikk.
- A4-tegning for begge etasjene.
- A4-tegning over modul.
- Situasjonsplan.

Tegninger i A4-format og situasjonsplan følger som vedlegg nr 1 til rapporten.

Oppdragstaker har ikke mottatt nærmere beskrivelse av bygningens oppbygging eller materialbruk.

3. Generell beskrivelse av bygningen

Bygningen er oppført i 1994, som en midlertidig bygning med formål som flyktningmottak.

Bygningen er oppført på gårdsnummer 23, bruksnr 27 og eies av Sør-Varanger kommune. Tomta er regulert til offentlig institusjon.

Bygningen har en grunnflate på 735 m² BTA, og er oppført i 2 etasjer.

Første etasje omfatter 23 stk beboelsesrom, 9 stk kontorer/ lager, 2 stk kjøkken/ spiserom, våtrom med 8 stk dusjer, 2 stk arbeids/ oppholdsrom samt korridorer og øvrige fellesarealer.

Andre etasje omfatter 37 stk beboelsesrom, 1 stk lager, 3 stk kjøkken/ spiserom, våtrom med 8 stk dusjer og øvrige fellesarealer.

Bygningen er oppført som et prefabrikkert modulbygg. Det er enkel fundamentering med impregnert material rett på bakken. Modulene er plassert i to høyder og det er bygget saltak oppå modulene med takstoler.

Fundamenteringen bærer preg av å være midlertidig. Det er ikke påvist større feil eller skader på selve bygningskonstruksjonen, men overflater er generelt svært nedslitte. En fløy er utbedret i begge etasjer etter vannlekkasje, dette foruten kjøkken/ spiserom i samme fløy. Denne fløy er merket A og D på plantegning. Legekantor, angitt med barnebasen på plantegning i 1. etasje, er og renovert.

Elektrisk anlegg er generelt av god kvalitet. Elektriske sammenkoblinger av bygningsmodulene er midlertidig.

VVS-installasjonene er av enkel kvalitet og vann- og avløpsledningene er for en stor del lagt synlige på vegg. Det er ikke noe ventilasjonsanlegg i bygget.

I det etterfølgende er registrert tilstand beskrevet nærmere. I rapporten er tatt inn en del illustrative bilder. Alle bilder er tatt under befaringene av bygget følger som vedlegg nr 2.

4. Fundamentering.

Fundamentene består av impregnerert trevirke, montert direkte på bakken, og bærer preg av å være midlertidige konstruksjoner. Fundamentene kan virke noe underdimensjonert, uten at dette er kontrollert. Ved befaring var det tørt i kryperom og det ble ikke registrert fuktskadede materialer. Det var singel på bakken, og det ser ut som det er foretatt masseutskifting. Det er ikke registrert vesentlige setninger på bygget, med unntak av ved hovedinngang. Kryperom er dekket til med borkledning mot det fri. Det ligger avfall og løse materialer i kryperommet.

Bilde nr 1 viser fundamentering av bygget.

5. Bygningsmessige konstruksjoner.

5.1 Utvendige konstruksjoner.

5.1.1 Trapper og balkonger.

Trapper og balkonger er utført i impregnerert trevirke, og er delvis overflatebehandlet. Behandlingen er sterkt svekket. Konstruksjonene er spinkelt fundamentert og festet. Det er derfor en del setninger og skjevheter. Rekkverk opp til andre etasje er delvis løs. Plattingene er tilpasset rullestolbrukere i første etasje.

Bilde nr 2 og 3 viser utvendige trapper og plattinger.

5.1.2 Utvendige vegger.

Utvendige vegger har liggende panel med vertikale dekkbord mellom vertikale modulsjøter. I horisontale modulsjøter mellom 1 og 2 etasje er det dekkbord og beslag. Det er ikke observert råte i panelet, men malingsbehandlingen er svekket.

Bilde nr 4 viser utvendig panel samt utvendig dør og trapp.

Utvendig har vinduene normal aldringsslitasje. Det er påkrevd med ny overflatebehandling. Vinduene er glidehengslet og åpningsmekanisme fungerer bra. Det er to lags glass i vinduene. Noen få vinduer er skiftet.

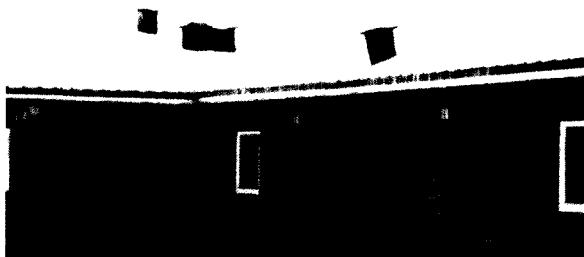

Bilde nr 5 viser typisk vindu sett utenfra.

Dører utvendig er svekket på grunn av manglende behandling, de har og vært utsatt for stor mekanisk slitasje. Dører i den fløyen som er byttet i forbindelse med vannskade er av god kvalitet.

5.1.3 Yttertakkonstruksjon.

Det er bygget saltak over moduler Takkonstruksjonen er utført med takstoler og taket et med stålplater, uten undertak. Det er takrenner/nedløp kun på vegger som vender mot gårds plass ved hovedinngang. Snøfangere er kun montert over hovedinngang. Det var snø på taket ved befaring, en del lakk er flakket av på vindskibeslag. Forkantbord under tak der det ikke er takrenner er råteskadet av regnvann. En takhatt er skjev, sannsynligvis etter snøpåvirkning.

Bilde nr 6 viser del av bygg med takkonstruksjon uten takrenner.

5.2 Innvendige konstruksjoner.

5.2.1 Gulvkonstruksjon.

Gulv er på tegning angitt å bestå 198 mm trebjelkelag. Det antas at isolasjon er tilsvarende. Det er tydelig nivåforskjell med fall på gulv i fellesrom ved hovedinngang. Etasjeskiller består av tak, oppgitt til 148 mm, for modul i første etasje og gulv for modul til andre etasje. Det antas isolasjonstykkelse 200 mm pluss 150 mm. Modulsjøt er ikke åpnet. Det er gulvbelegg i alle rom. På beboelsesrom er slitastjen varierende. Belegg i fellesarealer svært nedslitem unntatt bad og rehabilitert del. Fall på badegulv er ikke forskriftsmessig, og en del gjennomføringer er heller ikke forskriftsmessig. Dette gjelder også rehabiliterte bad. Det er mange brennmerker i belegg ved forsamlingsrom, og i gangareal ved hovedinngang. Det ble ikke påvist fukt ved fuktsøk. I rehabilitert del er beleggstandarden god.

Bilde nr 7 og 8 viser slitasje og merker i belegg for gang og fellesrom.

Bilde nr 9 viser rehabilitert del etter vannskade

Bilde nr 10 viser typisk våtrom med dusj.

Bilde nr 11 og 12 viser rørgjennomføring i henholdsvis våtrom og rehabilitert våtrom.

5.2.2 Veggkonstruksjon.

Vegger på modultegning er oppgitt til 110 mm veggstendere, man antar tilsvarende isolasjon. Det er liggende kledning utvendig og malte/folierte veggplater innvendig. Vindtetting er ikke besiktiget. I dusjrom er det brukt baderomspanel. Er en del flekker og misfarging på baderomspanel. Veggplater har stort sett normal slitasje etter bruk. En korridorfløy i 2 etg. er malt i ettertid. Noen beboelsesrom har en del sårskader på vegger, og noen har merker etter varme fra panelovner. I korridorer er veggene slitte ved utgangene. På kjøkken er platene preget av hard bruk. Det er ikke vannavviser bak kjøkkenbenker eller vasker på bad. Dette har medført vannskader på vegg, og i overgang mot gulv bak kjøkkenbenker. På kjøkken er noen av platene gått i oppløsning. Det er også fuktskader etter kondens fra åpne vannrør. Rundt kjøkkeninnredningene er platene skadet etter matlaging. Det ble ikke påvist fukt ved fuktmåling under befaring. I rehabilitert del er bad, men ikke kjøkken renoveret.

Bilde nr 13 viser flekker og missfarging i dusj.

Bilde nr 14 viser vannskade bak vask.

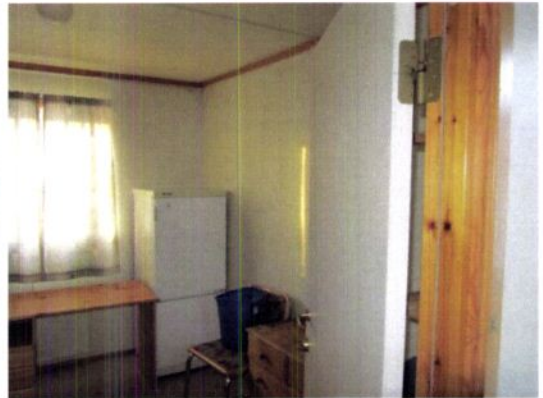
Bilde nr15 viser vannskade under åpne vannrør.

Bilde nr 16 viser typisk felleskjøkken.

Bilde nr 17 viser vannskade på felleskjøkken.

Bilde nr 18 viser typisk beboelsesrom.

Bilde nr 19 viser typisk korridor.

5.2.3 Takkonstruksjon/himlinger.

Innvendig er montert ferdigmalte/ folierte himlingsplater. Det ble registrert noen få fuktskader i tak ved gjennomføringer. Videre avsetning etter matlaging i tak over komfyrer og misfarging i enkelte skjøter i gangarealer.

Bilde nr 20 viser fukt ved rørgjennomføring.

Bilde nr 21 viser skjolder i takplater.

Bilde nr 22 viser merker i tak på felleskjøkken.

Modulene har i utgangspunktet flatt tak utvendig. Det er montert takstoler på disse med lekter og ståltak. Det er ikke noe undertak for ståltaket slik at snø og regn kan drive inn ved utettheter. Taket på modulene er tekket med papp og skjøtet sammen. Det ble ikke observert noen sluker, slik at overskuddsvann da må tørke ut, eller ha avrenning under raftkasser utenpå vegg. Det ligger sviller for takstoler ved raft, så vann må renne forbi i skjøtene her. Det var noe snø inne på loft ved befaring. Befarte konstruksjonene var i god stand, slik at mengden vann som kommer inn ikke er ser ut til å ha gitt skader.

Bilde nr 23 viser innfyk på kaldloft.

Bilde nr 24 viser opplegg på svill for takstoler.

5.2.4 Dører og vinduer innvendig.

De fleste vinduene på beboelsesrom er angrepet av sopp i overflaten. Dette skyldes kondens på karmen vinterstid. Et vindu er boret igjennom for trekking av kabel.

Innvendig dører er hvitmalt med sylindrelås til beboelsesrom. Dørene har en del merker spesielt rundt vridere og nede på dørbladet. Karmen er lakkert furu. Terskler er slitt. Ytterdører i teak mangler overflatebehandling og alle ytterdører har mange merker, unntatt rehabilitert del. Der er det både nye ytter- og innerdører samt kortlås til beboelsesrom.

Foringer og listverk er i lakkert utførelse. Mye slitasje i fellesrom. Alt trenger behandling.

Bilde nr 25 og 26 viser slitasje for ytterdører og fellesareal rundt.

Bilde nr 27 og 28 viser vanlig slitasje på typisk innerdør.

Bilde nr 29 og 30 viser vanlig overflatesopp på typiske vinduer.

5.2.5 Innredninger.

Det er innredninger i rustfritt stål på felleskjøkken, og det mangler beskyttelse eller tetting mot vegg over disse. Dette har medført vannsøl bak innredningen selv om det er en oppbrett på benk. Overskap i hvit utførelse har normal slitasje. Garderobeskap på beboelsesrom har normal slitasje, mange er nye. Senger er i ubehandlet furu. Det er stort sett kjøleskap på hvert rom. Trapp mellom etasjer er nedslitt. I legekontor er det nytt minikjøkken

Bilde nr 31 av typisk felleskjøkken.

Bilde nr 32 viser merke etter panelovn på rom.

Bilde nr 33 viser trapp mellom etasjene.

6. Elektrotekniske installasjoner.

6.1 Elektrotekniske anlegg generelt

Generelt er de elektrotekniske installasjonene i god stand. Elektroinstallasjon tilfredsstiller de forskrifter og krav som var gjeldende da den ble utført.

Ved befaring ble det registret noen avvik i fra forskriftene, avvikene er manglende dokumentasjon i fordelinger og enkelte forskriftsstridige løsninger.

Elektroinstallasjonen bør kontrolleres og kontrollmåles av elektriker.

Bilde nr 34 viser strømuttak i dusjsone.

6.2 Systemer for kabelføring

Kabler er forlagt på kabelbro, i rør, i installasjonskanal, og som åpen forlegging på vegg og i tak. Kabelføringsveiene er generelt i god stand. Det ble registret noen løse kabler og løse kanallokk.

Bilde nr 35 viser løs kabel i gangtak.

6.3 Systemer for jording

Hovedjordskinne i hovedfordeling var tilkoblet jordelektrode og ute i anlegget var det lagt utjevningsforbindelser.

6.4 Høyspenningsforsyning generelt

Bygningen forsynes fra en nettstasjon på utsiden av bygget. Det ble ikke foretatt kontroll av høyspenningsanlegget.

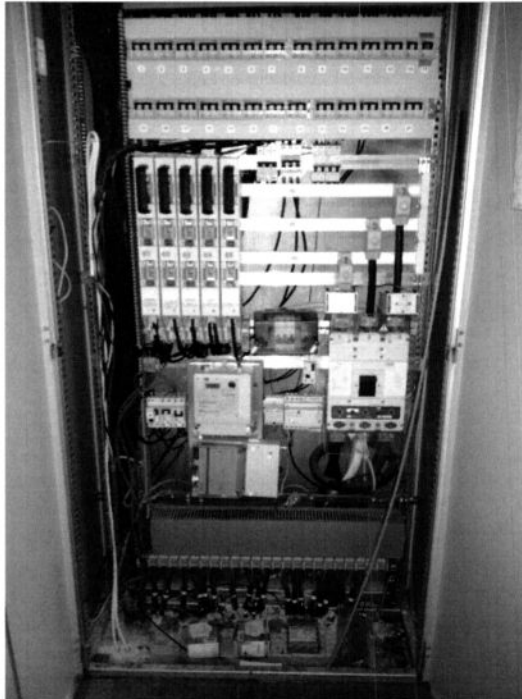
6.5 System for elkraftinntak

Tilførselskablene og inntak er i god stand. Kablene er tilstrekkelig dimensjonert.

6.6 System for hoved-fordeling

Hovedfordelingen i bygningen er i god stand og med tilstrekkelig kapasitet til å forsyne bygget. Fordelingen er bygget for sakkyndig betjening og skal derfor være låst til enhver tid. Stigerkablene har nødvendig kapasitet. Ved permanent plassering av bygget bør utvendige elektriske sammenkoblinger av bygningsmodulene utføres med fast installasjon.

Hovedfordelingen er mangelfullt merket og mangler dokumentasjon.

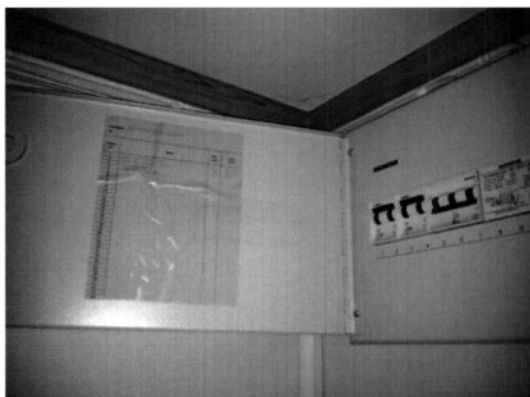
Bilde nr 36 viser hovedfordeling.

Bilde nr 37 viser utvendig fordeling mellom moduler.

6.7 Elkraftfordeling til alminnelig bruk

Underfordelingene har tilstrekkelig kapasitet og er generelt i forskriftsmessig stand. Det manglet avdekningsplater i noen av underfordelingene. Merking og dokumentasjon av underfordelingene er mangelfull.

Bilde nr 38 viser underfordeling på beboelsesrom.

6.8 Belysningsutstyr

Det fastmonterte belysningsutstyret består i hovedsak av lysrørarmaturer og glødelampearmaturer. I hybler er det benyttet glødelamper i tak. Belysningsnivået er tilfredsstillende og det er ikke behov for oppgraderinger.

Bilde nr 39 viser lysarmatur i fellesrom.

6.9 Nødlysutstyr

Merking og symbolbruk er tilfredsstillende. Nødlysarmaturene bar preg av dårlig vedlikehold. Lyskilder og batteripakker var defekte.

Bilde nr 40 viser nødlysarmatur.

6.10 Varmeovner

Bygningene er elektrisk oppvarmet med panelovner. Det er ikke behov for oppgraderinger.

Bilde nr 41 viser typisk panelovn.

6.11 Tele og automatisering

De teletekniske installasjonene består av brannalarmanlegg, telefon og antenneanlegg.

6.12 Inntakskabler for teleanlegg

Inntakskablene for de teletekniske installasjonene var i god stand.

6.13 Telefordelinger

Bygget har ingen telefordelinger.

6.14 Systemer for telefon og data

Bygget har ikke noe system for telefon og data med uttak i hybler.

6.15 Brannalarm

Brannalarmanlegget er sløyfebasert og ser ut til å være i god stand. Det benyttes røykdetektorer i fellesarealer og hybler. Varsling skjer med 15cm brannklokker i fellesarealer.

Brannalarmanlegget bør kontrolleres.

Bilde nr 42 viser brannalarmsentral.

Bilde nr 43 viser klokke for brannalarm.

6.16 Fellesantenner.

Bygget har ikke antenneanlegg med uttak i hybler. Det er antenneuttak i fellesrom i bygget. Antenne er plassert på utsiden av fellesrom i 2.etg. Antenneanlegget er i dårlig stand og det er behov for utskifting.

Bilde nr 44 og 45 viser antenner i bygget.

7. VVS-tekniske installasjoner.

7.1 VVS-installasjoner generelt

VVS-installasjonene er av enkel utførelse, og består av sanitæranlegg og separatavtrekk fra kjøkken og badrom.

Vann- og avløpsledningene er for en stor del lagt synlige på vegg. Anlegget er tappet ned. Blandebatterier er frakoblet under vasker og benker. Dusjbatteriene er demontert.

Vann- og avløpsledninger i kryperom er isolert og har varmekabel for frostsikring.

7.2 Sanitæranlegg, armatur og utstyr

Blandebatterier er ettgreps batterier av typen Oras. Dusjbatterier er termostatstyrte armaturer av typen Oras.

Servanter og WC er i hvit porselen. Servantene er montert på bærejern på vegg. WC er gulvmontert.

På flere av servantbatteriene er hendlene vridd mot kaldtvannssiden som vist på bildet til høyre. Dette kan skyldes måten skoldesperringen inni hendelen er montert.

Festene til dusjhodene var brukket i enkelte dusjer.
En av dusjene i plan 2 er defekt.

Bilde nr 46 viser typisk servant med vridd hendel

Ved idriftssetting av sanitæranlegget, må det påregnes at siler, pakninger og enkelte kraner og utstyr er frostskaadet og må skiftes som følge av at det har stått noe vann igjen etter nedtappingen. Dusjgarnityrene som er defekt må skiftes.

Servant- og kjøkkenbatterier må tilknyttes og kontrolleres for lekkasjer.

Berederne må tilkobles. Sikkerhets- og stengeventilene må monteres.

Når WC-er står tomme lenge, kan pakningen mellom sisternen og toalettskålen tørke ut og begynne å lekke når vannet settes på. Videre kan sisternekransen gå tett på grunn av avleiringer i rørene som løsner.

Bilde nr 47 viser løsnet blandebatteri.

7.3 Rørledninger

Rørledningene ble tappet i forbindelse med at bygningen ble avstengt.

Rørene er ikke nødvendigvis helt tomme, slik at det kan stå vann i deler av anlegget selv om det har vært brukt trykkluft for å tømme rørene. Dermed er det en viss mulighet for at det kan være frostskaader på rør som må utbedres dersom anlegget skal settes i drift igjen.

Avløp er mindre utsatt for frost enn vannledningene, slik at det forventes at disse er intakt.

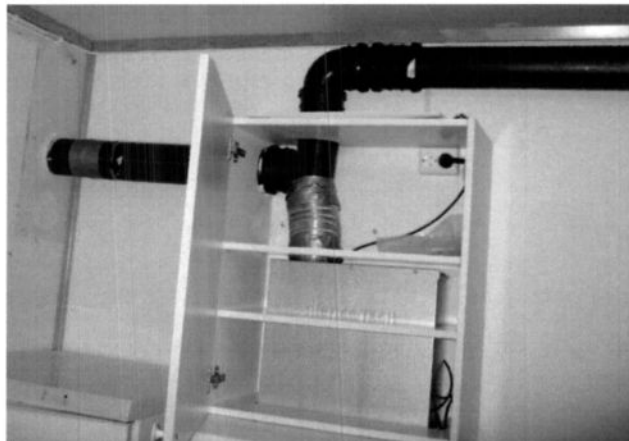
7.4 Avtrekksvifter i dusjrom

Før flere av avtrekksviftene, tar rotorbladene borti kanalveggen slik at de støyer når viftene slås på. Viftene bør kontrolleres før bruk.

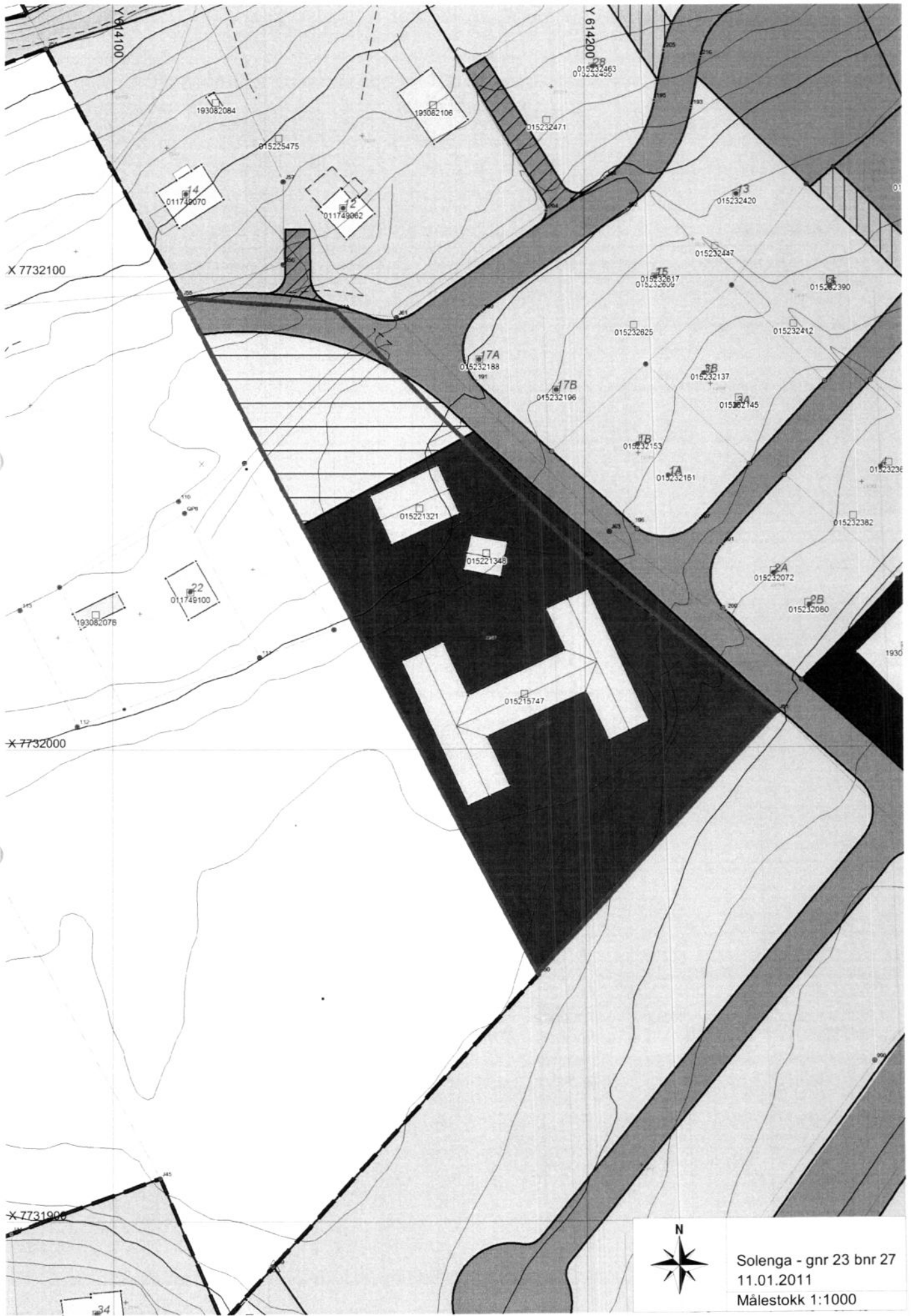
7.5 Kjøkkenavtrekk

I kjøkkenet i 1. etasje, del A, er to avtrekksvifter koblet sammen før et felles avkast føres ut gjennom veggen. Dersom kun den innerste viften er i drift, blåses luften ut i viften nærmest avkastet.

Viftene må kobles med separate avkast for å fungere som de skal.

Bilde nr 48 viser feilkoblet avtrekksvifte.

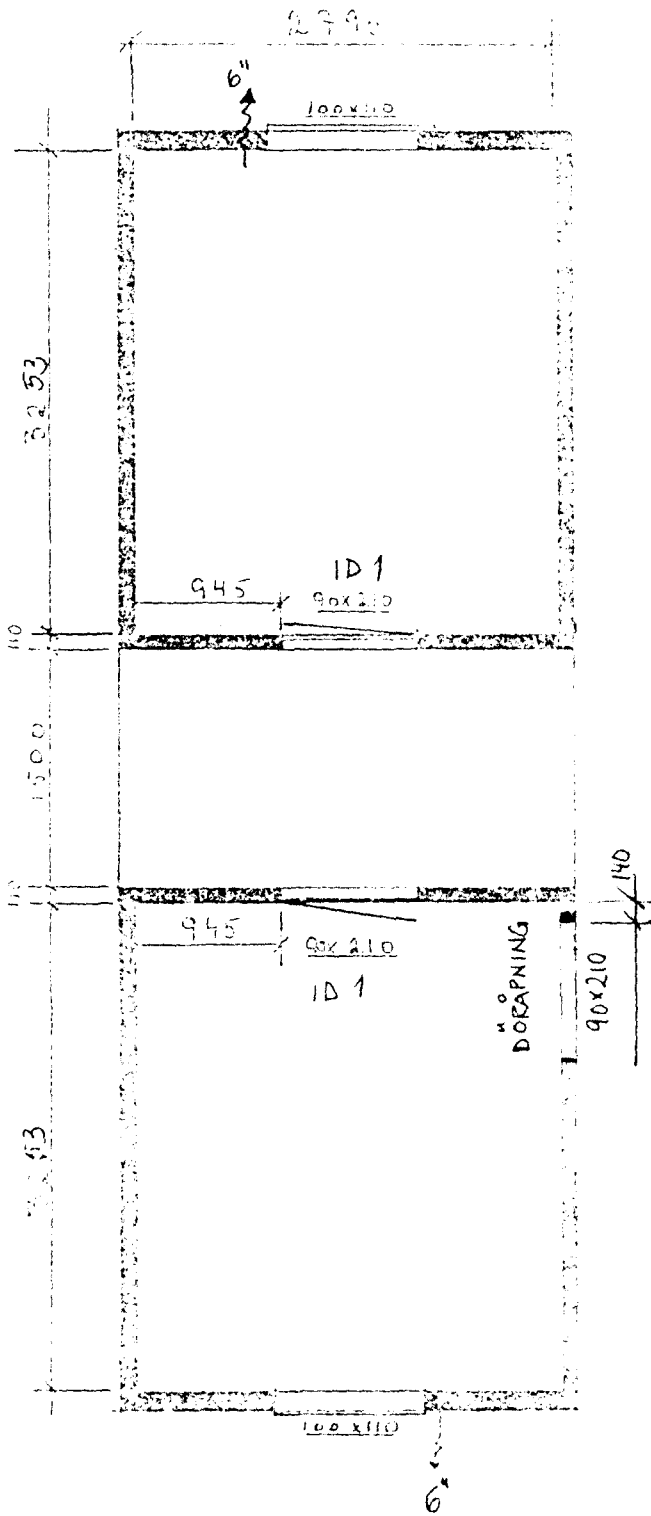
X 7732100

X 7732000

X 7731900

Solenga - gnr 23 bnr 27
11.01.2011
Målestokk 1:1000

	DIM	ISØ	
Gulv	48x198	20A	
Tolp	48x148	15B	Luftet PMO
Gjerd	36x98	10A	papp-gips-fol.spon
Koblingssv.	36x73	70 B	GU 9 - fol.spon
Komdovv	36x73	70 B	fol.spon-gips-fol.spon
NR.	Antall	Utstyr	

ID 1 = MASSIV INNERDØR 900x2100

19 NOV. 1993

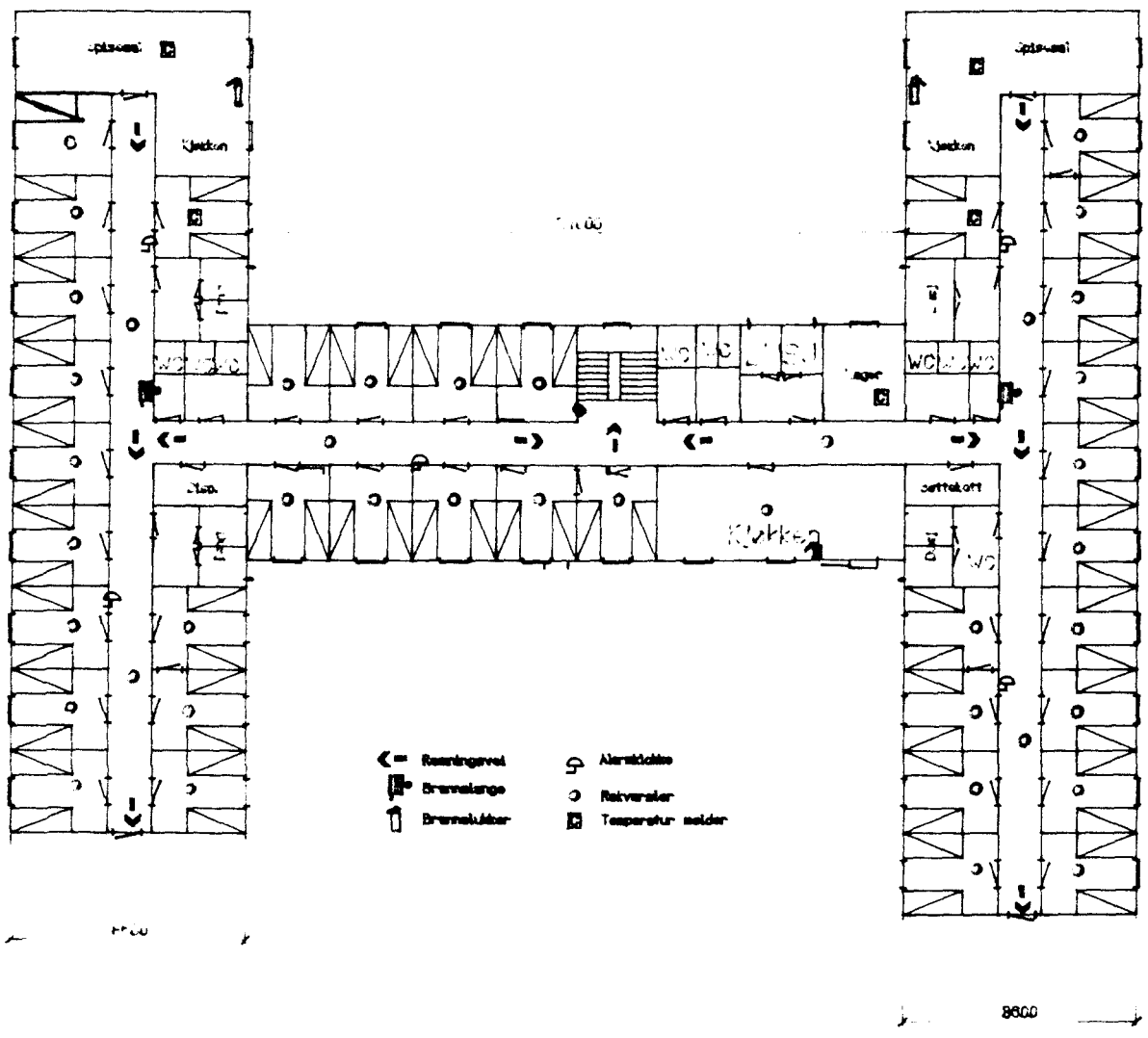
Prod. Nr.	5207
-----------	------

REV	ANT	REV GJØRDER	SIGN	DATO			
		<h2>Jørstadhus</h2>		TEGNING			
7762 JØRSTAD — Telefon (077) 52 295		Modul 45		MÅL			
BYGGERE		ADRESSE		KOMMUNE			
Sør-Varanger Kommune		Kirkenes					
PROSJEKT	TYPE	BEBYGG. AREAL	BRUTTO AREAL	BRUKS AREAL	BEREGNET AREAL		
SAKSEHÅNDL.	DEKRET	KOMMUNISERT	AVSL.	KARTLØS	TEGNINGSNR.	AKTIVNA	REV.DERT
				1112			

D
Støtfe 03

E

F
Støtfe 04

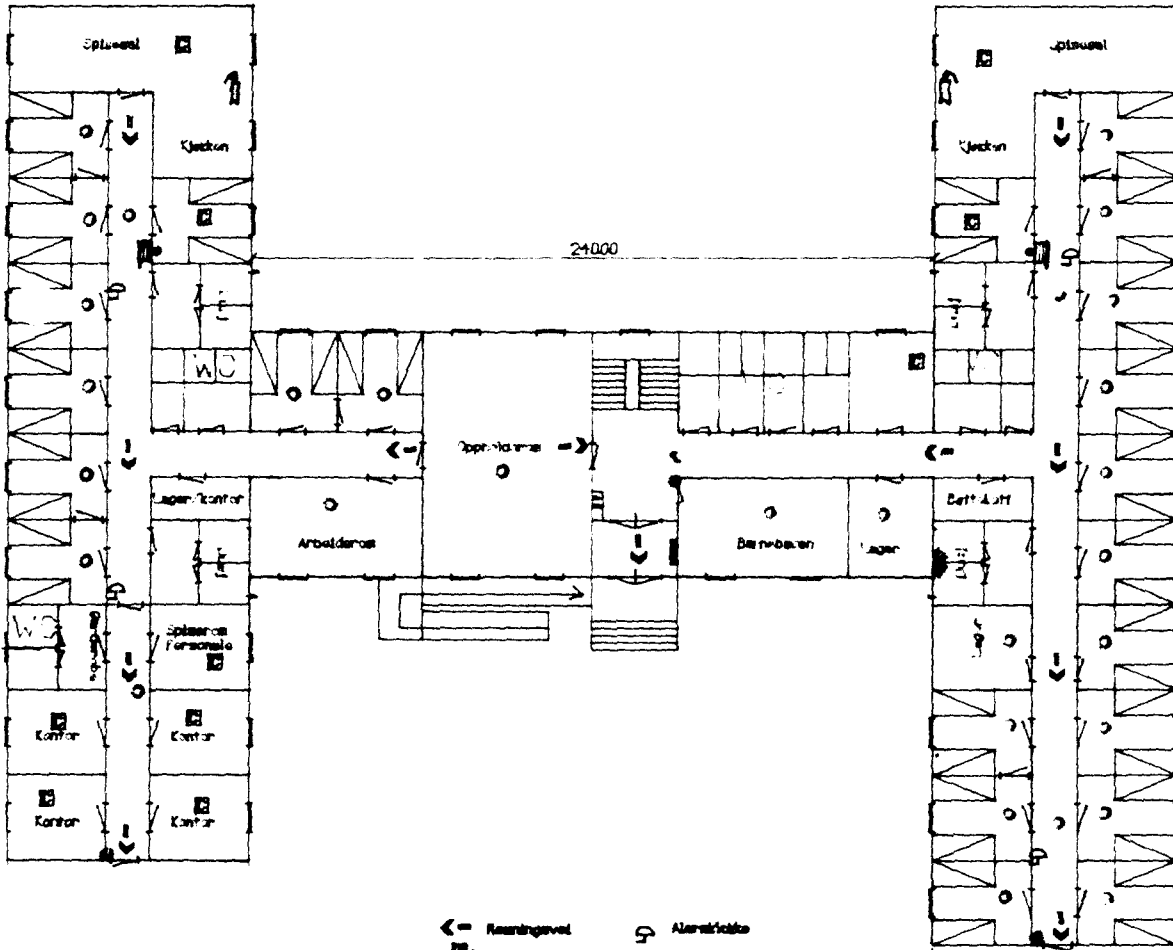

PLAN 2. ETG.

A
Støtfe 01

B

C
Støtfe 02

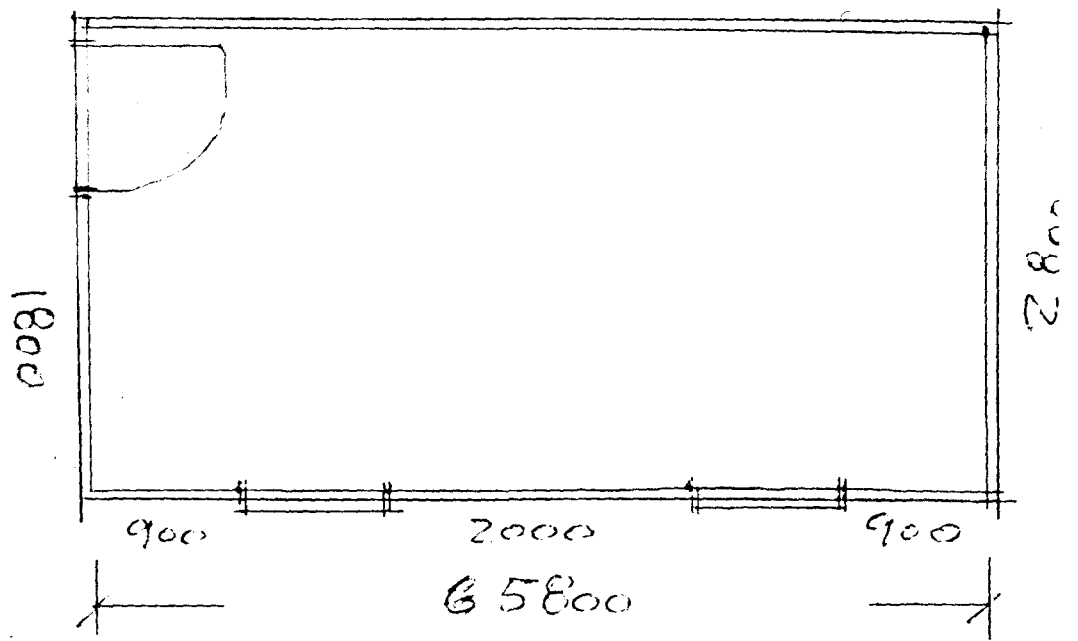

- ← Rensingsveid
- ☒ Brannslange
- ☐ Brannslidder
- ☒ Alartrikkle
- Røtventiler
- ☒ Temperaturmelder

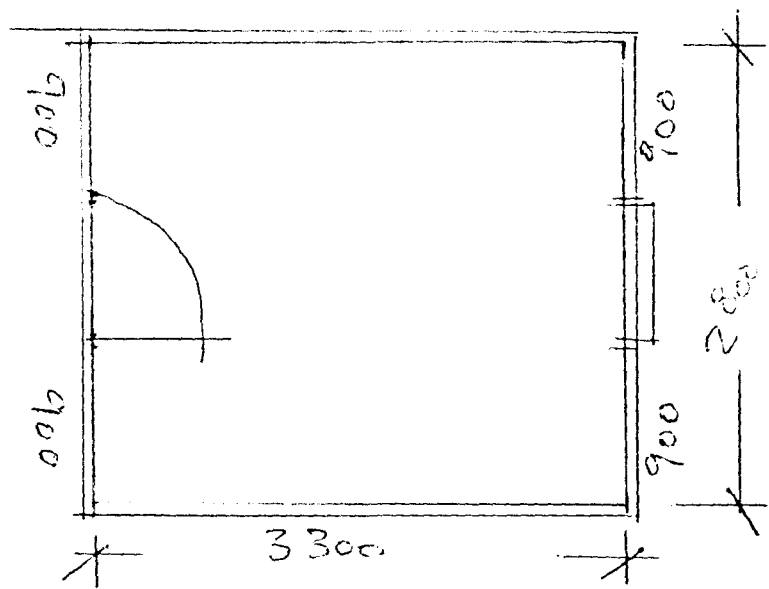
PLAN 1. ETG.

REV	AV	DATO	GJELDER
Sør Varanger kommune			
FLYKTNINGEMOTTAK KIRKENES			Målestokk
BRANNPLAN			Tegn
			Ktr
KorProjekt WKS			Dato: 21
			Nr
Postboks 01 9301 Kirkenes			9320-006
			R

B	T.H	28.10.93	Romplan
A	T.H	06.10.93	Sammenbygging/romplan
REV	AV	DATO	GJELDER
Sør Varanger kommune			
FLYKTNINGEMOTTAK KIRKENES		Målestokk	Tegn: T.H
PLAN 1. ETC.		1:100	Ktri
			Dato: 24.09.93
K-Project A/S		Nr	Rev
		9320-001	B
Postboks 381 9901 Kirkenes Tlf. 78-99 26 95		Erst. av:	

M=1:50

M=1:50

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Ivar W. Kaski Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 15.03.2011
Arkivkode: K1-614	Arkivsaksnr.: 10/2297
Saksordfører: Anita Brekken	

SAKSGANG		
Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Formannskapet/utvalg for strategi og utvikling	06.04.2011	046/11
Kommunestyret	28.04.2011	032/11

SOLENGA - SALG AV BYGNINGSMASSEN

Vedlagte dokumenter:

Nr.	Dok.dato	Tittel
1	15.03.2011	[Untitled].pdf

Dokumenter i saken:

<u>Dok.dato</u>	<u>Type</u>	<u>Avsender/mottaker</u>	<u>Tittel</u>
20.10.2010	I	Barlindhaug Consult as	SOLENGA - TILSTANDSBESKRIVELSE
26.10.2010	U	Barlindhaug Consult as	SOLENGA - TILSTANDSBESKRIVELSE
17.01.2011	I	Barlindhaug Consult AS	TILSTANDSBESKRIVELSE SOLENGA
03.03.2011	U	2tal AS	VARSEL OM FJERNING AV KONTORBYGG OG GARASJE PÅ SOLENGA
03.03.2011	U	Rambøll AS	SV: TILBUD PÅ SALGSTAKST - SOLENGA
10.03.2011	I	Rambøll AS	VERDITAKSERING - OPPDRAKSBEKREFTELSE
15.03.2011	I	Rambøll Norge AS	TAKST OVER NÆRINGSEIENDOM
17.03.2011	U	Neidenelvans Fiskefelleskap	FOSSHEIM SKOLE - OPPSIGELSE ROM I UNDERETASJEN
23.03.2011	U	Finnut Consult AS	VS: AVTALE NÆRINGSVAFALL
23.03.2011	I	Neidenelvans Fiskefelleskap	OPPSIGELSE VEDR. ROM I UNDERETASJEN FOSSHEIM SKOLE
28.04.2011	U	Saksbehandler Ivar Kaski	MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 28.04.11 - SOLENGA -

Kort sammendrag:

Solenga ble bygget i 1994 som flyktingemottak. Mottaket er avviklet, og rådmannen vil fremme sak om salg av bygningsmassen.

Tidligere er administrasjonsbygget solgt til 2Tal AS i forbindelse/som finansiering av utbygging av Sandnes skole.

Faktiske opplysninger:

Vi har fått utarbeidet en tilstandsbeskrivelse av bygningen samt fått takst for salg av bygningsmassen for fjerning fra tomta.

Bygningen er i 2 etasjer og har en grunnflate på 735 m² (samlet 1470 m²). Det er oppført som et prefabrikkert modulbygg, på en enkel fundamentering. Modulene er plassert i 2 høyder med saltak på modulene.

Det er ikke påvist større feil eller skader på bygningskonstruksjonen, men overflater er generelt svært nedslitte.

Bygget består i alt av 58 moduler. Første etasje omfatter 23 beboelsesrom, 9 kontorer/lager, 2 kjøkken/spiserom, våtrom med 8 dusjer, 2 arbeids/oppholdsrom samt korridorer og øvrige fellesarealer. Andre etasje omfatter 37 beboelsesrom, 1 lager, 3 kjøkken/spiserom, våtrom med 8 dusjer og øvrige fellesarealer.

Beboer rommene er på 9 m² og her ikke egen vask, bad eller wc.

Det er utarbeidet salgstakst med forutsetning at bygningsmassen fjernes fra tomta for kjøpers regning.

Antatt salgsverdi er i taksten satt til 3 mill kr.

Salg av kun bygningsmassen omfattes ikke av avhendingsloven. Grunneiendommen selges ikke. Det enkleste er å selge bygningsmassen samlet til en kjøper. Oppdeling og salg av enkelt moduler vil kreve store ressurser til oppfølging og sikring av bygget, det kan også ta lang tid før alt er solgt/fjernet.

Det settes en frist til kjøper for når tomta skal være ryddet.

Rådmannen innstiller videre at midlene fra salget avsettes til formål som f.eks kommunens andel til etablering av elevhybler.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr. bestemmelser i plan- og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å selge den kommunale bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen gies fullmakt til å utføre salget og anta kjøper. Netto salgssum avsettes på fond til formål som f.eks kommunal andel til etablering av elevhybler. Formannskapet gis fullmakt til å tildele midlene.

06.04.2011 Formannskapet/utvalg for strategi og utvikling

BEHANDLING:

Saksordfører: Anita Brekken

Innstillingen enstemmig vedtatt.

fusu-046/11 VEDTAK:

Kommunestyret vedtar å selge den kommunale bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen gies fullmakt til å utføre salget og anta kjøper. Netto salgssum avsettes på fond til formål som f.eks kommunal andel til etablering av elevhybler. Formannskapet gis fullmakt til å tildele midlene.

032/11: SOLENGA - SALG AV BYGNINGSMASSEN

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å selge den kommunale bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen gies fullmakt til å utføre salget og anta kjøper. Netto salgssum avsettes på fond til formål som f.eks kommunal andel til etablering av elevhybler. Formannskapet gis fullmakt til å tildele midlene.

Behandling 06.04.2011 Formannskapet/utvalg for strategi og utvikling

Saksordfører: Anita Brekken

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak i sak 046/11:

Kommunestyret vedtar å selge den kommunale bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen gies fullmakt til å utføre salget og anta kjøper. Netto salgssum avsettes på fond til formål som f.eks kommunal andel til etablering av elevhybler. Formannskapet gis fullmakt til å tildele midlene.

Behandling 28.04.2011 Kommunestyret

Saksordfører: Anita Brekken

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak i sak 032/11:

Kommunestyret vedtar å selge den kommunale bygningsmassen ved tidligere Solenga flyktningmottak. Rådmannen gies fullmakt til å utføre salget og anta kjøper. Netto salgssum avsettes på fond til formål som f.eks kommunal andel til etablering av elevhybler. Formannskapet gis fullmakt til å tildele midlene.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland Enhetsleder: Lande, Svanhild Apeland, tlf. 78 97 75 54	Dato: 09.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Bergeng, Lena Norum	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	015/2015	18.03.2015
Kommunestyret	023/2015	25.03.2015

SØKNAD OM SELVSKYLDNERKAUSJON FOR STIFTELSEN BOLIGBYGG

Dokumenter i saken:

2015001275 SØKNAD OM SELVSKYLDNERGARANTI

Kort sammendrag:

Gartnerjordet 101 består i dag av 3 omsorgsleiligheter, samt en personalbase med døgnbemanning. Boligen eies av Stiftelsen Boligbygg og benyttes av kommunens omsorgstjenester som botilbud til brukere. Bygget er i dårlig forfatning og tilfredsstillende ikke dagens krav, verken når det gjelder energikrav og universell utforming.

Sør-Varanger kommunestyre vedtok i sak 14/2449 at Gartnerjordet 101 skal renoveres og ombygges. Bakgrunnen for vedtaket var at prosjektet skulle kunne bli tildelt investeringstilskudd fra Husbanken. Husbankens regler tillater imidlertid ikke at det både gis investeringstilskudd og grunnlån til samme prosjekt. Stiftelsen Boligbygg (SBB) fikk derfor avslag på sin søknad om grunnlån.

Stiftelsen Boligbygg har vært i kontakt med Kommunalbanken med hensyn til lån til prosjektet, og Kommunalbanken vil kunne godkjenne SBB som låntaker dersom Sør-Varanger kommune stiller selvskyldnergaranti for lånebeløpet.

Faktiske opplysninger:

Kommunestyret har tidligere fått informasjon om prosjektet som innebærer renovering og ombygging av Gartnerjordet 101. Planen er å rive bygget innvendig, samt å foreta en liten utbygging. Leilighetene vil få en planløsning som tilfredsstillende universell utforming for omsorgsboliger. Energikravene vil bli ivaretatt ved å etterisolere vegger, tak og gulv, samt skifte alle vinduer, dører og verandadører. Bygget vil da tilfredsstillende lavenergiklasse 1. Dette er et høyere krav enn det som fremgår i TEK 10. Brannkrav vil bli ivaretatt ved å bygge hver enkelt leilighet som egen branncelle, og spinkleranlegg skal monteres for å tilfredsstillende risikoklasse 6. Bygget er på ett plan, noe som ikke medfører utfordringer i forbindelse med tilgjengelighet. Rullestolrampe vil bli etablert i inngangspartiet.

Det elektriske anlegget vil bli skiftet ut og forberedt for velferdsteknologi i form av for eksempel styring av dører, lys og varme.

Det er i prosjektet tatt høyde for krav om ekstern byggeledelse i administrasjonskostnadene.

Kostnader:

Byggteknisk ombygging/renov.	Kr	3 540 000
VVS/spinkling	Kr	450 000
El og brannsikring	Kr	586 000
Ventilasjon	Kr	270 000
Administrasjon	kr	200 000
Uforutsette kostnader	Kr	150 000
Sum ekskl. mva	kr	5 196 000
Mva	Kr	1 299 000
Totalkostnader inkl. mva	kr	6 495 000

Finansiering:

Investeringstilskudd	Kr	2 922 750
Lån i kommunalbanken	Kr	3 572 250
Sum	Kr	6 495 000

Stiftelsen Boligbygg er ikke mva-pliktig, og får ikke refundert sine utgifter vedrørende mva. Det er altså brutto investeringskostnad som skal finansieres.

Stiftelsen er avhengig av at Sør-Varanger kommune stiller selvskyldnerkausjon for et lånebeløp på kroner 3 600 000 for at prosjektet skal kunne gjennomføres.

Kommuner kan stille garanti, og garantiene skal godkjennes av fylkesmannen. Det er i dette tilfellet snakk om selvskyldnergaranti, noe som innebærer at kreditor ved et eventuelt mislighold kan gå direkte til garantisten.

Høsten 2008 åpnet Kommunal- og regionaldepartementet for at kommuner kan stille selvskyldnergaranti for tredjemanns økonomiske forpliktelser.

Med bakgrunn i Husbankens avslag på grunnlån fremmer rådmannen saken på nytt for kommunestyret, og anbefaler at Stiftelsen Boligbygg får garanti med selvskyldnerkausjon for låneopptak på 3 600 000 til renovering og ombygging av Gartnerjordet 101.

Et vedtak om selvskyldnerkausjon krever en ny godkjenning av fylkesmannen.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommune stiller selvskylderkausjon for Stiftelsen Boligbyggs lån i Kommunalbanken år kroner 3 600 000 til renovering og ombygging av Gartnerjordet 101.

Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen på lånet og opphører etter 30 år med tillegg av inntil 2 år, jfr garantiforskriftens § 3.

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland Enhetsleder: Øvergaard, Nina Bordi, tlf. 78977541	Dato: 09.03.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Alstadsæter, Tove	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	014/2015	18.03.2015
Kommunestyret	024/2015	25.03.2015

ENDRING I SELSKAPSAVTALEN - FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS

Vedlagte dokumenter:

Endr selskapsavt12122014 140815.pdf
Endringer i selskapsavtalen for Fkrev IKS - til behandling

Dokumenter i saken:

2015004113 MELDING OM VEDTAK
2015003276 ANMODNING OM INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE -
FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS
2015001083 REVISJONSHONORAR SELSKAPER/FORETAK FRA 1.1.2015
2015000402 SELSKAPSAVTALE MED FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS
2014024421 ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN FOR FKREV IKS - TIL BEHANDLING
2014023346 REPRESENTANTSKAPETS BUDSJETTVEDTAK 2015
2014021291 SAKSDOKUMENTER TIL REPRESENTANTSKAPETS MØTE 05.11.2014
2014013125 INNKALLING TIL EIERMØTE 24. JUNI 2014
2014009494 VEDRØRENDE INNKALLING OG SAKSLISTE TIL MØTE I
REPRESENTANTSKAPET DEN 7. MAI I TANA
2014008887 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 30.04.14:
2014007247 SØR-VARANGERS MEDLEM I REPRESENTANTSKAPET I FKREV IKS
2014007195 SØR-VARANGERS MEDLEM I REPRESENTANTSKAPET I FKREV IKS
2014006966 INNKALLING OG SAKSLISTE TIL MØTE I REPRESENTANTSKAPET DEN
7. MAI I TANA
2013019759 UTKAST TIL NY SELSKAPSAVTALE FOR FINNMARK
KOMMUNEREVISJON IKS

- 2013011867 UTKAST TIL NY SELSKAPSAVTALE FOR FINNMARK
KOMMUNEREVISJON IKS
- 2013009775 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 29.05.13: FINNMARK
KOMMUNEREVISJON IKS – NY EIERAVTALE OG SELSKAPSAVTALE.
- 2013008014 FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS
- 2013007835 ANGÅENDE PRESENTASJON AV FINNMARK KOMMUNEREVISJON
- 2013005734 STYRINGSDOKUMENTENE - REVIDERT FORSLAG TIL NY EIERAVTALE
OG SELSKAPSAVTALE - FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS
- 2013005696 STYRINGSDOKUMENTENE - REVIDERT FORSLAG TIL NY EIERAVTALE
OG SELSKAPSAVTALE - FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS

Kort sammendrag:

Finnmark kommunerevisjon IKS var i 2013 i store økonomiske og faglig kvalitetsmessige problemer. Selskapet har igangsatt ulike tiltak for å bedre både økonomi og kvaliteten på det arbeidet som utføres av selskapet. Som følge av disse tiltakene ser Finnmark kommunerevisjon IKS behov for å endre noen forhold i selskapsavtalen, noe som medfører at alle eierne må behandle saken.

Faktiske opplysninger:

Finnmark kommunerevisjon IKS har behov for å endre to forhold i selskapsavtalen, noe som i henhold til lov om interkommunale selskaper § 4 skal godkjennes av kommunestyret.

Representantskapet behandlet saken i møte 5. desember 2014, og fattet følgende enstemmig vedtak i sak nr. 12/14:

1. I selskapsavtalen § 1 tilføyes følgende formulering til: «selskapet har sitt hovedkontor i Vadsø kommune.»
2. Følgende formulering føyes til § 7; «Regnskap skal føres etter bedriftsøkonomiske regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet»

Finnmark kommunerevisjon hadde ved utgangen av 2013 en svært kritisk økonomisk situasjon, med et akkumulert underskudd på 1,3 mill.kroner fra årene 2012 og 2013. Det ble også avdekket at selskapet heller ikke hadde tilfredsstillende faglig kompetanse. Det ble ansatt ny administrativ ledelse medio 2013, og tidlig i 2014 ble det lagt en ny strategi med fokus på økonomi, kvalitet, kapasitet og omdømmebygging.

Et av tiltakene i denne strategien var innføring av en ny prismodell. Denne modellen baseres på et inntektssystem der selskapet skal ha 100 % egeninntjening. Et kommunalt regnskap er finansielt orientert, mens et regnskap basert på bedriftsøkonomiske prinsipper er resultatorientert. Dette medfører behov for å endre punkt 2 i selskapsavtalen.

I henhold til lov om interkommunale selskaper, § 27, skal et IKS føres etter regnskapsloven, men kan velge å føre etter kommunale regnskapsprinsipper. «*Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Det kan i selskapsavtalen bestemmes at selskapet i stedet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper. Selskapet har bokføringsplikt etter*

bokføringsloven.»

Selskapet har tidligere vært ført etter kommunale prinsipper, noe som gjør at det ikke skal budsjettere med overskudd. Selskapet ser imidlertid at det er et behov for å dekke inn underskudd, og øke egenkapitalen slik at de blir bedre rustet til å møte økonomiske utfordringer. Det er i prinsippet kommunene som er med å opparbeide overskuddene via timebetaling av regnskapstjenesten, men fordelene ved å bruke dette prinsippet er at det vil gi mer forutsigbarhet, og selskapet vil kunne opptre mer selvstendig. Alternativet er at kommunene må dekke tilleggsregninger i år med underskudd, eller dekke andre uforutsette utgifter etter hvert som de oppstår.

Selskapet legger opp til et budsjett som viser overskudd for perioden 2015-2018. Overskuddet skal dekke tidligere års underskudd, samt bygge opp egenkapital for å gjøre Finnmark kommunerevisjon IKS mer økonomisk stabil.

Prismodellen medførte en annen fordeling av revisjonskostnader for kommunene, og er nå basert på medgåtte timer. For Sør-Varanger kommune sin del har denne nye modellen medført et lavere revisjonshonorar.

Som ledd i innsparingsprosessen ønsket Finnmark kommunerevisjon IKS å flytte hovedkontor til Vadsø kommune. Det var fra tidligere etablert kontorløsninger ved Vardø kontoret som ikke lenger kunne videreføres. Blant annet leide selskapet lokaler i Brodtkorpsgate 1 til forholdsvis høy pris. I tillegg var det etablert dataløsning med egen dataservert med tilhørende serviceavtale. For å redusere selskapets kostnader ble lokalene sagt opp, dataløsningen er endret og serviceavtalen er sagt opp. 3 av selskapets ansatte er flyttet til andre og mer hensiktsmessige lokaler i Vardø. Det foreligger to enstemmige vedtak fra styret og representantskapet om at hovedkontoret skal ligge i Vadsø og selskapets ledelse har i dag kontor i Vadsø.

Rådmannen i Sør-Varanger kommune har ingen føringer for hvor hovedkontoret lokaliseres og ser ikke grunn til å stille spørsmål ved selskapets vurdering i forhold til hensiktsmessig lokalisering av hovedkontor for Finnmark kommunerevisjon IKS.

Rådmannens fokus er i større grad rettet mot kvaliteten på det arbeidet som utføres av Finnmark kommunerevisjon IKS, og anser selskapets tiltak i forhold til å heve kompetansen og kvaliteten som gode og nødvendige. Finnmark kommunerevisjon IKS har hatt tre forbundsbaserte kontroller de siste årene, og både i 2012 og 2013 ble det gitt flere merknader fra kontrollkomiteen i NKRF. Selskapet har imidlertid igangsatt flere tiltak for å øke kompetansen, og selskapet fikk i 2014 «godkjent» etter ny kontroll. Selskapet har i strategidokumentet sitt gitt uttrykk for et videre fokus på opplæring og kompetanse, samt søke å tilfredsstille kravet til formell kompetanse og erfaring for oppdragsansvarlige revisorer.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør

kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommunestyre vedtar å endre følgende punkter i selskapsavtalen med Finnmark kommunerevisjon IKS:

1. I selskapsavtalen § 1 tilføyes følgende formulering til: «selskapet har sitt hovedkontor i Vadsø kommune.»
2. Følgende formulering føyes til § 7; «Regnskap skal føres etter bedriftsøkonomiske regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet»

Nina Bordi Øvergaard
kst. rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Likelydende brev til :

Finnmark fylkeskommune
Lebesby kommune
Gamvik kommune
Tana kommune
Nesseby kommune
Berlevåg kommune
Båtsfjord kommune
Vardø kommune
Vadsø kommune
Sør-Varanger kommune

ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN

Finnmark kommunerevisjon IKS har behov for å gjøre et par endringer i selskapsavtalen. Det innebærer at alle eierne må behandle saken.

Representantskapet behandlet i møte den 5. november 2014, sak om «Endringer i selskapsavtalen». Det ble fattet slikt enstemmige vedtak i sak nr. 12/14 :

1. I selskapsavtalens § 1 tilføyes følgende formulering til ; «Selskapet har sitt hovedkontor i Vadsø kommune.»
2. Følgende formulering føyes til § 7; «Regnskap skal føres etter bedriftsøkonomiske regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet.»

Representantskapets sak nr. 12/14 følger vedlagt. Likeledes følger kopi av gjeldende selskapsavtale og utkast til ny avtale.

Det er leid nye kontorlokaler hos Vardø kommune til de tre ansatte. Flytting av hovedkontoret innebærer derfor kun at selskapets adresse endres til Vadsø hvor den daglige ledelsen holder til.

Det er ønskelig at saken tas opp til behandling så snart som mulig.

Vadsø, den 11.12.2014

Arne Pedersen
Styreleder

Jack Sture Muotka
Daglig leder

ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN

Saksbehandler: Jack Sture Muotka

Arkiv:

Arkivsaksnr.:

Saksnr.: Utvalg

0035/14 Styret

Møtedato

24.10.14

0012/14 Representantskapet

05.11.2014

Vedlegg

- Selskapsavtale vedtatt av representantskapet 15.03.13 og senere godkjent av fylkeskommunene og kommunene i 2013.

- Forslag til endringer i Selskapsavtalen for Finnmark kommunerevisjon IKS

Behandling

Saken ble behandlet etter sak nr. 13/14

Styrets innstilling

1. I selskapsavtalens § 1 tilføyes følgende formulering til ; «Selskapet har sitt hovedkontor i Vadsø kommune.»
2. Følgende formulering føyes til § 7 ; «Regnskap skal føres etter bedriftsøkonomiske regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet.»

Representantskapets enstemmige vedtak

Punkt 1 : Som styrets vedtak

Punkt 2 : Som styrets vedtak

15.3.13- endret etter representantskapsmøte

SELSKAPSAVTALE FOR FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS

(Vedtatt av representantskapet 220413, sak nr. 0007/13 og senere godkjent av fylkeskommunene og kommunene)

§ 1 SELSKAPET

Selskapets navn er Finnmark Kommunerevisjon IKS.

Eierne av selskapet er Berlevåg kommune, Båtsfjord kommune, Finnmark fylkeskommune, Gamvik kommune, Lebesby kommune, Nesseby kommune, Sør-Varanger kommune, Tana kommune, Vadsø kommune og Vardø kommune.

Selskapet har sitt hovedkontor i Vardø kommune.

§ 2 FORMÅL

Selskapet skal tilby forvaltnings- og regnskapsrevisjon samt veiledning for eierkommunene, deres kommunale foretak og interkommunale selskaper hvor kommunerevisjonen kan være revisor.

Selskapet kan utnytte ledig kapasitet gjennom å tilby revisjons- og veiledningstjenester til andre.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler eller delta i andre selskaper som bidrar til å utvikle selskapets tjenester til det beste for Finnmark Kommunerevisjon IKS og dels deltakerkommuner.

Selskapet har ikke erverv til formål.

§ 3 DELTAKERNES INNSKUDD OG EIER- OG ANSVARSANDEL

Deltakernes innskudd ved etablering og dagens eierandel er som følger:

	Deltaker	Innskudd	Eier- og ansvarsandel
1	Berlevåg kommune	Kr. 54 500,-	1/10
2	Båtsfjord kommune	Kr. 54 500,-	1/10
3	Finnmark fylkeskommune	Kr. 163 750,-	1/10
4	Gamvik kommune	Kr. 54 500,-	1/10
5	Lebesby kommune	Kr. 54 500,-	1/10
6	Nesseby kommune	Kr. 54 500,-	1/10
7	Sør-Varanger kommune	Kr. 109 250,-	1/10
8	Tana kommune	Kr. 54 500,-	1/10
9	Vadsø kommune	Kr. 109 250,-	1/10
10	Vardø kommune	Kr. 54 500,-	1/10

§ 4 REPRESENTANTSKAPET

15.3.13- endret etter representantskapsmøte

Deltakerkommunene oppnevner én representant til representantskapet og representantskapet består av 10 deltakere med minst like mange varamedlemmer.

Innkalling til ordinære representantskapsmøter skal skje med minst 4 ukers varsel og skal inneholde saksliste. Innkalling med saksliste sendes deltakerkommunene med tilsvarende frist.

§ 5 STYRET OG DAGLIG LEDER

Selskapets styre består av 3 medlemmer.

Styrets medlemmer velges av representantskapet for to år.

Selskapet ledes av en daglig leder som følger de retningslinjer og pålegg som styret gir. Daglig leder medfører prokura.

§ 6 OPPTAK AV LÅN

Selskapet kan ta opp lån innenfor en samlet ramme på kr. 500 000,-.

§ 7 REGNSKAP OG REVISJON

Regnskap skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet.

Selskapets revisor velges av representantskapet.

§ 8 UTTREDEN

Den enkelte deltaker kan med et års skriftlig varsel si opp sin deltakelse i selskapet.

Ved uttreden plikter den uttredende deltaker å innfri sin andel av fremtidige forpliktelser knyttet til de ansatte selskapet har forpliktelser for på tidspunktet for utmelding fra selskapet.

§ 9 TVISTER

Dersom det oppstår tvist mellom deltakerne om fortolkningen eller gjennomføringen av denne avtalen, skal konflikten søkes løst gjennom forhandlinger.

Dersom forhandlinger ikke fører frem innen rimelig tid, skal tvisten søkes løst ved mekling. Mekler godkjent av Den Norske Advokatforening, eventuelt annen godkjent mekler, skal benyttes.

FORSLAG TIL ENDRINGER I SELSKAPSAVTALE FOR FINNMARK KOMMUNEREVISJON IKS

(Sak nr. 35/14 i Styret og sak nr. 0012/14 i Representantskapet)

§ 1 SELSKAPET

Selskapets navn er Finnmark Kommunerevisjon IKS.

Eierne av selskapet er Berlevåg kommune, Båtsfjord kommune, Finnmark fylkeskommune, Gamvik kommune, Lebesby kommune, Nesseby kommune, Sør-Varanger kommune, Tana kommune, Vadsø kommune og Vardø kommune.

Selskapet har sitt hovedkontor i Vadsø kommune.

§ 2 FORMÅL

Selskapet skal tilby forvaltnings- og regnskapsrevisjon samt veiledning for elerkommunene, deres kommunale foretak og interkommunale selskaper hvor kommunerevisjonen kan være revisor.

Selskapet kan utnytte ledig kapasitet gjennom å tilby revisjons- og veiledningstjenester til andre.

Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler eller delta i andre selskaper som bidrar til å utvikle selskapets tjenester til det beste for Finnmark Kommunerevisjon IKS og dets deltakerkommuner.

Selskapet har ikke erverv til formål.

§ 3 DELTAKERNES INNSKUDD OG EIER- OG ANSVARSANDEL

Deltakernes innskudd ved etablering og dagens eierandel er som følger:

Deltaker	Innskudd	Eier- og ansvarsandel
1 Berlevåg kommune	Kr. 54 500,-	1/10
2 Båtsfjord kommune	Kr. 54 500,-	1/10
3 Finnmark fylkeskommune	Kr. 163 750,-	1/10
4 Gamvik kommune	Kr. 54 500,-	1/10
5 Lebesby kommune	Kr. 54 500,-	1/10
6 Nesseby kommune	Kr. 54 500,-	1/10
7 Sør-Varanger kommune	Kr. 109 250,-	1/10
8 Tana kommune	Kr. 54 500,-	1/10
9 Vadsø kommune	Kr. 109 250,-	1/10
10 Vardø kommune	Kr. 54 500,-	1/10

§ 4 REPRESENTANTSKAPET

Deltakerkommunene oppnevner én representant til representantskapet og representantskapet består av 10 deltakere med minst like mange varamedlemmer.

Innkalling til ordinære representantskapsmøter skal skje med minst 4 ukers varsel og skal inneholde saksliste. Innkalling med saksliste sendes deltakerkommunene med tilsvarende frist.

§ 5 STYRET OG DAGLIG LEDER

Selskapets styre består av 3 medlemmer.

Styrets medlemmer velges av representantskapet for to år.

Selskapet ledes av en daglig leder som følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Daglig leder meddeler prokura.

§ 6 OPPTAK AV LÅN

Selskapet kan ta opp lån innenfor en samlet ramme på kr. 500 000,-.

§ 7 REGNSKAP OG REVISJON

Regnskap skal føres etter bedriftsøkonomiske regnskapsprinsipper og fastsettes av representantskapet.

Selskapets revisor velges av representantskapet.

§ 8 UTTREDEN

Den enkelte deltaker kan med et års skriftlig varsel si opp sin deltakelse i selskapet.

Ved uttreden plikter den uttredende deltaker å innfri sin andel av fremtidige forpliktelser knyttet til de ansatte selskapet har forpliktelser for på tidspunktet for utmelding fra selskapet.

§ 9 TVISTER

Dersom det oppstår tvist mellom deltakerne om fortolkningen eller gjennomføringen av denne avtalen, skal konflikten søkes løst gjennom forhandlinger.

Dersom forhandlinger ikke fører frem innen rimelig tid, skal tvisten søkes løst ved mekling. Mekler godkjent av Den Norske Advokatforening, eventuelt annen godkjent mekler, skal benyttes.

Fra: jsm@fkrev.no
Sendt: 12. desember 2014 14:33
Til: postmottak@lebesby.kommune.no; postmottak@gamvik.kommune.no;
postmottak@berlevag.kommune.no; postmottak@batsfjord.kommune.no;
postmottak@tana.kommune.no; postmottak@nesseby.kommune.no;
Postmottak; postmottak@vadsø.kommune.no;
postmottak@vardo.kommune.no; postmottak@ffk.no
Kopi: Arne Pedersen
Emne: Endringer i selskapsavtalen for Fkrev IKS - til behandling
Vedlegg: Endr selskapsavt12122014 140815.pdf

Til Ordfører og rådmann,

Vedlagt følger brev vedrørende forslag til endringer i selskapsavtalen til Finnmark kommunerevisjon IKS, vedtatt av representantskapet den 5. november 2014. Saken skal behandles i alle eierkommunene og fylkeskommunen.

Vi ser frem til tilbakemelding fra dere.

Vennlig hilsen
Jack Sture Muotka
Daglig leder

Finnmark kommunerevisjon IKS